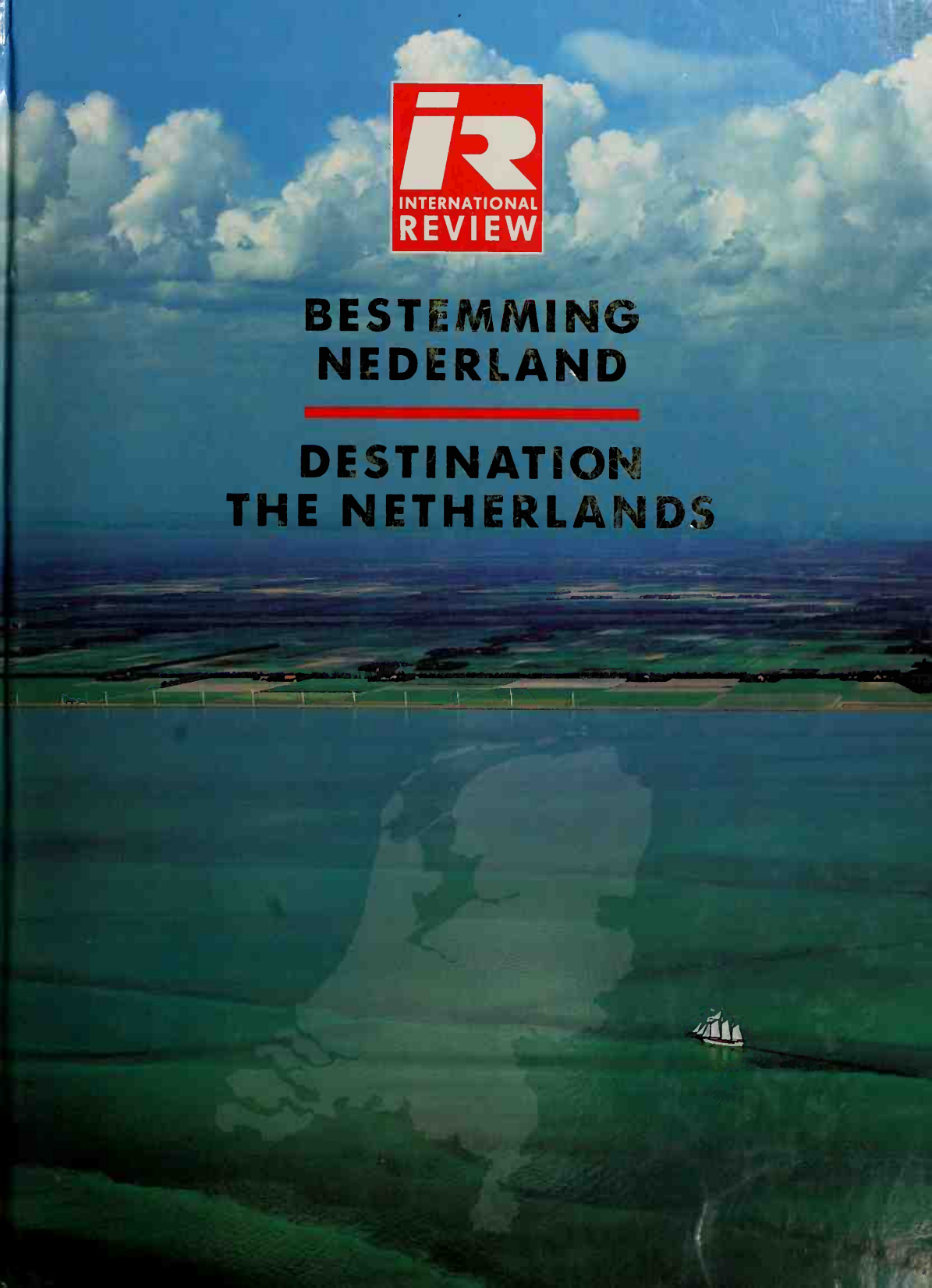

BESTEMMING NEDERLAND

DESTINATION THE NETHERLANDS

bobcat®

THE WORLD LEADER IN SKID-STEER LOADERS

BRANDSMA

SCHIEDAM BV :

Officiële dealer voor
Zuid-Holland :
Schiedam

☎ 010-4732966

INTER-TECHNO BV :

Officiële dealer voor Overijssel,
Gelderland en Flevopolders :
Apeldoorn ☎ 055-425333
Officiële dealer voor Noord-Holland
en Utrecht :
Beverwijk ☎ 02510-13309

SMITS BV :

Officiële dealer voor Zeeland
en Noord-Brabant :
Breda ☎ 076-418000
Officiële dealer voor Limburg :
Susteren ☎ 04499-1498

ACODEQ INTERNATIONAL :

Officiële dealer voor
Groningen, Drenthe en
Friesland
Leek ☎ 059-4518043

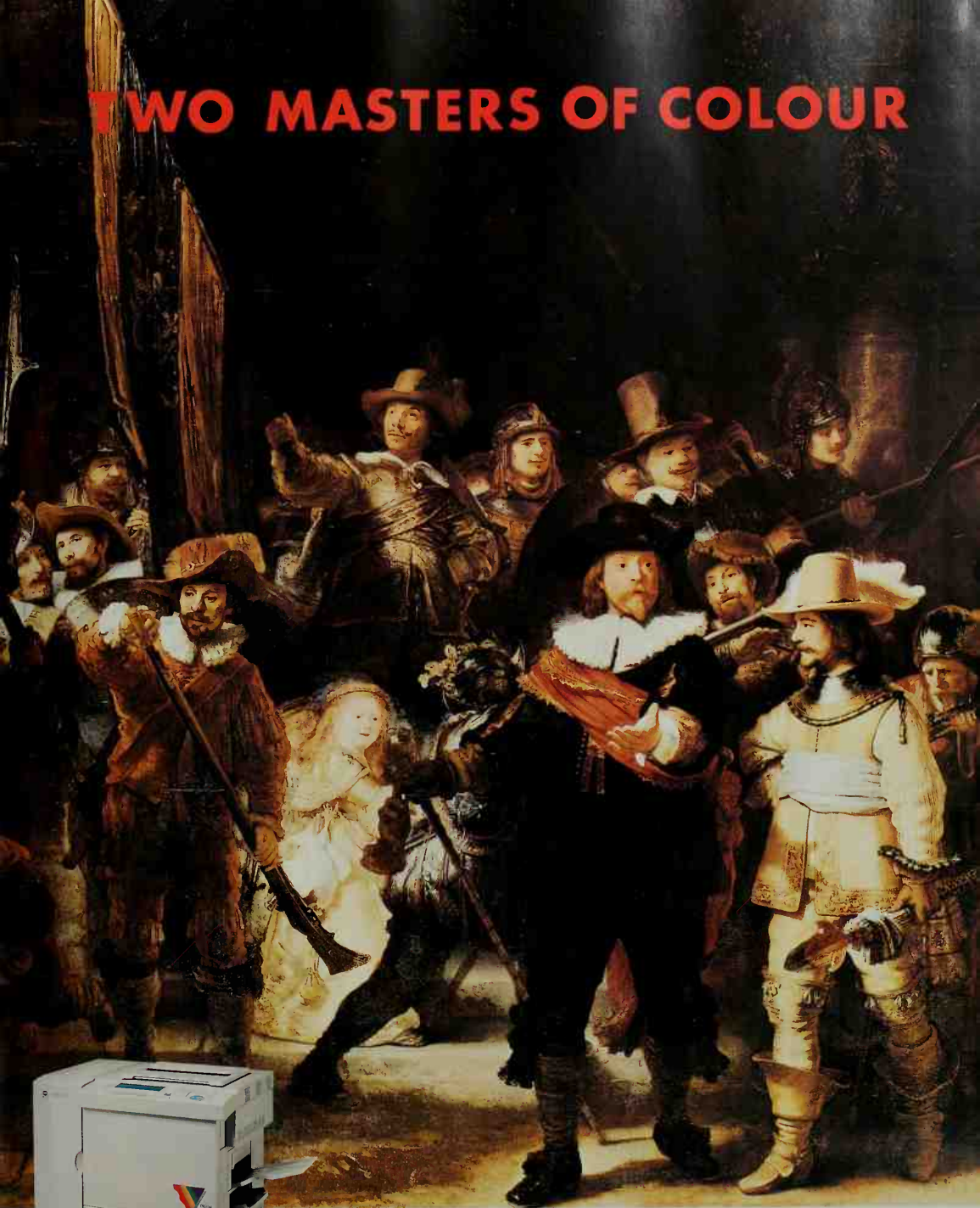
MELROE EUROPE

J. Huysmanslaan, 59
B-1651 Lot Belgium

☎ 32.2.371.68.11

TWO MASTERS OF COLOUR

The CF 70 Full color copier.

DE BRILJANTE EXPRESSIVITEIT VAN FUJICHROME VELVIA

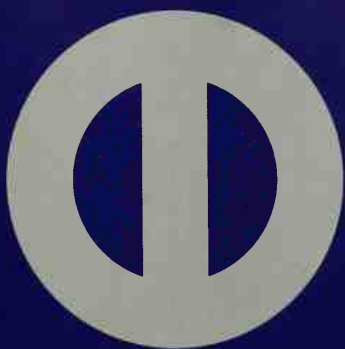
Uw werk wint zienderogen aan expressieve kracht en natuurgetrouwe kwaliteit met Fujichrome Velvia. U "schildert" uw dia's in de briljantste kleuren, de mooiste grijzen en de fijnste details. Dankzij een tot nu toe ongekennde scherpste, korrelarme weergave, kleurverzadiging en kleurneutraliteit... bij universeel E6 proces. Neem die professionele voorsprong met Fujichrome Velvia.

FUJICHROME. DE PROFESSIONELE VOORSPRONG.

Fujifilm Nederland B.V., Hoogstraat 11-15, Postbus 8, 3000 AA Rotterdam. Tel. 010-42 46 555, Fax 010-40 48 819.

The international symbol for Yes.^{sm}

At your service worldwide.

TECHNOLOGY WITHOUT FRONTIERS

Market leader in credit card payphones installed all over Europe, operator of the first pan-European electronic transaction handling network, 3C Communications' activities include a great variety of credit card payment facilities which can be used with any major credit cards, such as the new message forwarding and electronic mailbox services; payphones and -fax; payments in the T&E industry, on ferries, in hotels, restaurants, travel agencies, in parking facilities at airports etc.

3C Communications will continue to develop its services in the T&E industry in order to satisfy the demands and expectations of our clients and card holders all over Europe. In the future 3C will further enhance the benefits linked to credit cards with ever more sophisticated applications.

3C Communications: Technology without frontiers, for a European single market without frontiers.

HEAD OFFICE: 3C Communications S.A. 75, Route de Longwy, 8080 Bertrange,

LUXEMBOURG, Tel: (352) 4595451, Fax: (352) 45 95 51

AUSTRIA: Tel: Please contact the HEAD OFFICE

BELGIUM: Tel: Please contact the NETHERLANDS

DENMARK: Tel: (45) 32 96 50 00

Fax: (45) 32 96 70 70

FRANCE: Tel: (33) 38 76 41 27

GERMANY: Tel: (49) 211 59 60 22

ITALY: Tel: (39) 2 58 31 35 14

IRELAND:

NETHERLANDS: Tel: (31) 43 28 13 13

Fax: (33) 38 63 80 98

Fax: (49) 211 59 68 68

Fax: (39) 2 58 31 35 17

Tel: Please contact the UNITED KINGDOM

Fax: (31) 43 25 09 90

NORWAY: Tel: (47) 2 32 27 70

SPAIN: Tel: (34) 1 52 27 995

SWEDEN: Tel: (46) 8 70 91 350

SWITZERLAND:

UNITED KINGDOM: Tel: (44) 71 97 82 262

Fax: (47) 2 30 69 13

Fax: (34) 1 53 27 096

Fax: (46) 8 97 34 35

Tel: Please contact the HEAD OFFICE

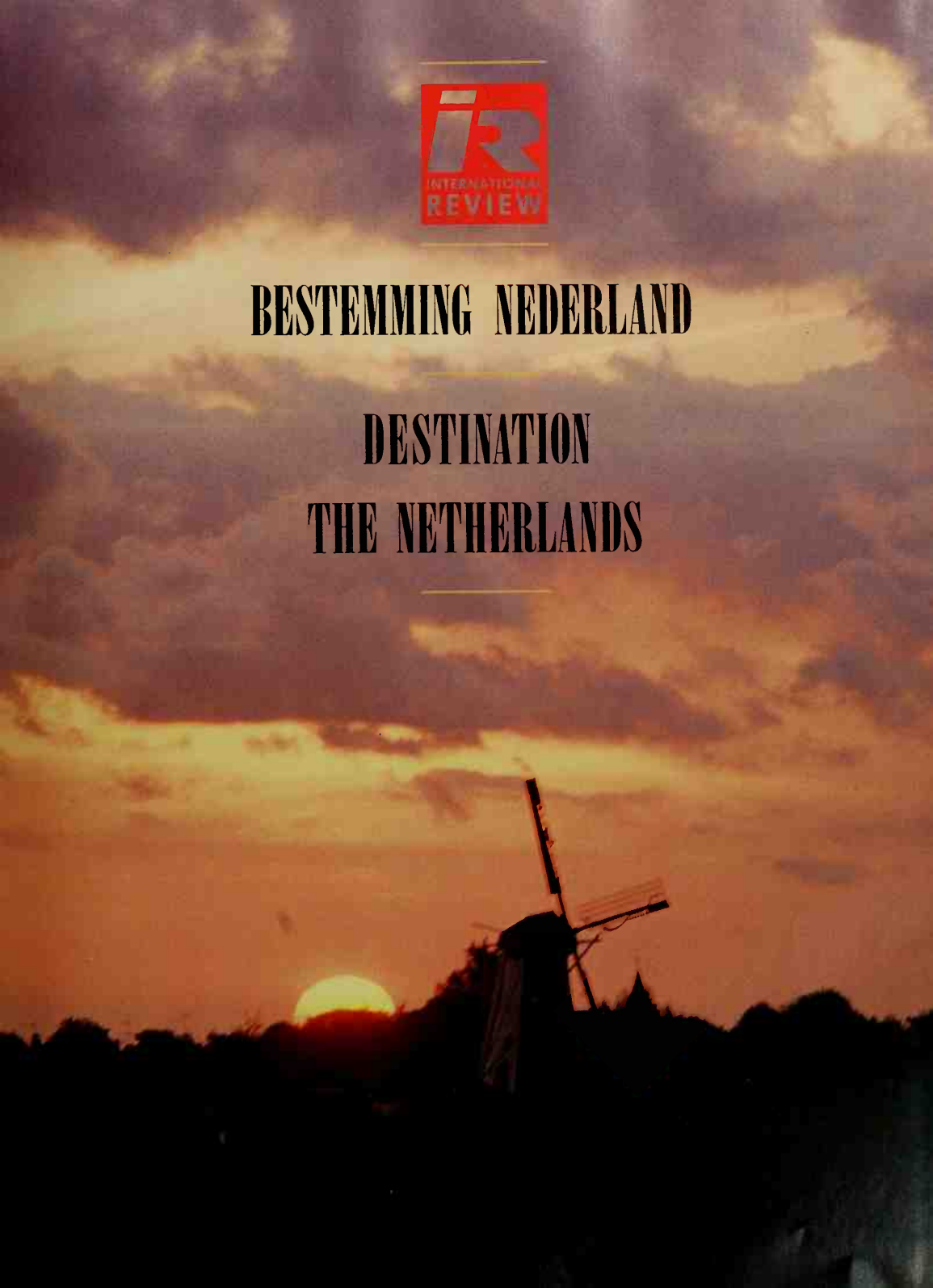
Fax: (44) 71 62 72 398

BESTEMMING NEDERLAND

**DESTINATION
THE NETHERLANDS**

Michael J. Phillips
Publisher & Editor-in-chief

Anne Lavelle	Managing Editor
Paul Mertens	Production Director
Nico Cammu	Director Lithography
Nathalie Holand	Manager Lithography
Erik de Cloe	Art Director
Didier Jacques	Production Manager
Sylvia Phillips	Editorial Director
Dick Sellenraad	Director Aerial Photography
Benoit Roland	Photographic Director
James Graham	Public Relations Director
Anthony Barlow	Senior Photographer
Wim Vanderschoot	Director Photocomposition
Jan van Gijzel	Senior Consultant
Lydia Neist-Bender	Researcher
Dani Loj	Editorial Assistant

Publisher:
Review Publishing Company Ltd., Jersey, Channel Islands.

Printer:
Proost N.V., Turnhout, Belgium.

Production:
Review Publishing Company Ltd., Jersey, Channel Islands.

Lithography:
Pre-Press Group De Schutter, Antwerp, Belgium.

Photography:
Aeroview B.V., David Phillips, René de Wit, Wout Steensma, Wim Huijbers, Klaas Koopmans, Herman Conens, Philippe Duceo, Dominique Roland, Photo News.

Translators:
Willem Witteveen, Hans van Rij, Deborah Phillips, Pierre Duval, Marie Reniers.

We would like to give our special thanks to the following for their kind and helpful collaboration on this project:

Mr E. Voerman, Dr. L. van Leeuwen, Mayor of Zoetermeer, Mr J.P. van Iersel, Gemma Nanink, Ronald van der Krol, Denise Ullitz, Schielandshuis, Mr B.F.A. Cox, Keukenhof, Mr P.H.B. Michielsen, Mr L. Lucas, 'De Porceleyne Fles Anno 1653', Provinciehuis Drenthe, Mr W. Hofman, Fa. F.J. Sonnema, Stg. Toerisme Den Haag, Streek-VVV Zuidwest Veluwe, VVV Brielle, VVV Delft, VVV Terschelling, VVV Ameland, VVV Schiermonnikoog, VVV Vlieland, Gemeente Zuidlaren, Het Nederlands Zuivelbureau, Provinciale VVV Groningen, Friesland, Overijssel, Gelderland, Utrecht, Noord-Brabant, Limburg.

Distribution:
The Netherlands: Betapress bv, Burg. Krollaan 14, 5126 PT Gilze, Tel. 31-1615-7800, Telex 54996, Fax 31-1615-2771.

Belgium: Review Publishing Company Ltd., Frankrijklei 101, 2000 Antwerp, Tel. 32-3-2251659, Fax 32-3-2315438.

Great Britain: Review Publishing Company Ltd., Galford House, Galford, Cranbrook, Kent TN17 3NT, Telex 95395 cbjg, Fax 44-580-712861.

New Zealand: Auge International Publishing Co. Ltd., P.O. box 25-304, St. Hellers, Auckland 5, New Zealand, Tel. 64-9-27-2222, Fax 64-9-521-3888.

U.S.A.: Auge International Publishing Co. Ltd., P.O. box 69000, Los Angeles 90069, California, Fax 213-543-3260.

All other countries: Review Publishing Company Ltd., 18, Grenville Street, P.O. Box 87, St. Helier, Jersey, Channel Islands, Fax 44-534-79064, Telex 4192064.

Copyright:
All rights reserved throughout the world; reproduction in any manner, in whole or part, prohibited, unless written permission is obtained from the publisher.

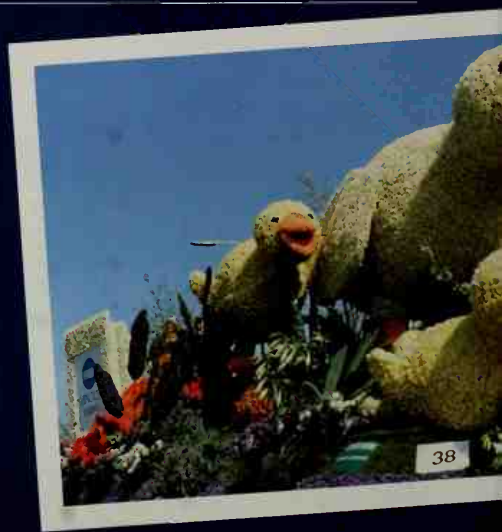
This book is printed with Fuji PS-plates.

Inhoud

Amsterdam	38
Architectuur	180
Arnhem	200
Assen	226
Auto Industrie	52
Bloemen	66
Brouwerijen	172
Buitenlandse investeringen	34
Delft	102
Delta-werken	160
Distributie	66
Drenthe	226
Economie	26
Europese Gemeenschap	266
Flevoland	216

Contents

Agriculture	136
Amsterdam	38
Architecture	180
Arnhem	200
Art & Culture	194
Assen	226
Brewing	172
Cheese	84
Customs & Traditions	206
Delft	102
Delta works	160
Distribution	66
Drenthe	226
Economy	26
Editorial	12
Education	266

Folklore en gebruiken	206
Friesland	234
Gelderland	198
Geschiedenis	16
Gezondheidszorg	260
Gouda	103
Groningen	244
Den Haag	90
Haven van Rotterdam	122
's-Hertogenbosch	164
Index	266
Introductie	14
Kaas	84
Koninklijk huis	20
Kunst & Cultuur	194
Landbouw	136
Leeuwarden	236
Lelystad	220
Limburg	184
Maastricht	186

Mensen	268
Milieu	134
Noord-Brabant	162
Noord-Holland	76
Onderwijs	256
Overijssel	210
Pers	252
Posterijen	74
Radio & TV	26
Rotterdam	116
Luchthaven Schiphol	60
Sport & Vrije Tijd	252
Utrecht	140
Vandaag	22
Voorwoord	12
Waddeneilanden	242
Zeeland	152
Zoetermeer	104
Zuid-Holland	98
Zwolle	212

Environment	134
European Community	266
Flevoland	218
Flowers	86
Foreign Investment	34
Friesland	234
Gelderland	198
Gouda	103
Groningen	244
The Hague	90
Health	260
's-Hertogenbosch	164
History	16
Index	266
Introduction	14
Leeuwarden	236

Lelystad	220
Limburg	184
Maastricht	186
Motor industry	52
North Brabant	162
North Holland	76
Overijssel	210
People	268
Port of Rotterdam	122
Post office	74
Press	252
Radio & TV	26
Rotterdam	116
Royal family	20
Schiphol Airport	60
South Holland	98
Sports and Pastimes	252
Today	22
Utrecht	140
Wadden Islands	242
Zeeland	152
Zoetermeer	104
Zwolle	212

Als internationale uitgever met meer dan 30 jaar ervaring in het uitgeven van boeken over de gehele wereld, moet ik bekennen dat ik, telkens als ik in Nederland kom, een gevoel van nederigheid heb. Van alle boeken die ik op veel verschillende plaatsen heb gepubliceerd herinner ik me nog altijd mijn eerste ervaring in dit land.

Men zegt dat een uitgever zo goed is als zijn of haar laatste boek. Het laatste boek over Nederland dat ik uitgaat verscheen acht jaar geleden en ik was zeer onder de indruk van de internationale oriëntatie van de volge monson die ik toen heb ontmoet. Ze begrepen onmiddellijk het concept dat ten grondslag ligt aan de boeken die ik publiceer. De meeste publicaties over landen volgen erboven een specifiek aspect te sterk te beklemtonen — dat kan het toerisme zijn, de geschiedenis of de zakenwereld. Ons doel is de lezers een overzicht te geven van alle aspecten die gezamenlijk een natie vormen. Toen we de eerste speciale editie over Nederland produceerden, werd ik welkom geheten door leden van de zakenwereld en door vertegenwoordigers van het lokale, regionale en landelijke bestuur — en zij allen waren meer dan bereid om hulp te bieden bij het project. Ik heb toen ook veel vrienden gemaakt.

Toen we in Nederland terugkwamen, werd ik opnieuw verwelkomd, maar deze keer als een oude vriend. Het zijn die gastvrijheid en die hulpvaardigheid die mij een gevoel van nederigheid bezorgden, want waar ik ook kwam, werd ik niet alleen altijd warm en belangstellend ontvangen, maar ik werd ook aangesproken in mijn moedertaal. Of het nu kelniers waren, bloemenverkopers, directeurs van grote bedrijven, buschauffeurs, brieven aan het werk op het land — zij allen hebben twee dingen gemeen: gastvrijheid en een verbazing talent voor vreemde talen.

Gedurende de voorbereidingen voor deze publicatie heeft mijn team onschatbare hulp gekregen van een enorm aantal mensen — te veel om ze met name te noemen. Ik wil deze gelugenheden aangrijpen om allen die zo hard hebben gewerkt om dit boek te vzwemzen van ganser harte te bedanken. U allen: hartelijk bedankt en tot ziens.

Michael J. Phillips
Publisher

VOORWOORD

EDITORIAL

As an international publisher with over 30 years' experience in producing books worldwide, I have to admit to feeling a sense of humility every time I come to the Netherlands. Of all the books I have made in many different places, I always remember my first experience of this country.

The first book I made on the Netherlands was published eight years ago, and during its production, I was extremely impressed by the outward looking orientation of the numerous people I met; they all immediately grasped the concept behind my venture.

Most 'country' publications tend to over-emphasize one specific aspect – it could be tourism, history or business. Our aim here is to present readers with an overview of all aspects that combine to create a nation. When we produced the first special edition on the Netherlands, I was welcomed by members of the business community and by representatives of local, regional and national government – all of whom were more than willing to give assistance on the project. I also made a lot of friends.

When we returned to the Netherlands, I was again welcomed, but this time as an old friend. It is this quality of hospitality and willingness to assist that generates my sense of humility because wherever I went, I was always not only received with warmth and interest, but was addressed in my native tongue. Be they waiters, flower-sellers, managing directors of major companies, bus drivers, farmers out at work in the fields – all have these two things in common: a sense of hospitality and an amazing facility with foreign languages.

During the preparations for this publication, my team has been given invaluable assistance by a huge number of people – too numerous to mention individually. I would like to take this opportunity to extend my heart-felt thanks to all those who have worked so hard on the realization of this book. May I say: *Hartelijk bedankt en tot ziens to you all.*

Nederland

De zee geeft, de zee neemt. Weinig landen kennen zo goed de betekenis van deze zegswijze als Nederland. Aan twee zijden ingesloten door het water en sinds mensheugenis erdoor belaagd. Als geen ander heeft het land leren terugvechten tegen de elementen. Met succes. De oppervlakte van Nederland is in de loop der jaren gegroeid tot 40.000 vierkante kilometer, mede dankzij de IJsselmeerpolders die in deze eeuw zijn drooggelegd. De afstanden blijven echter relatief gering: van Maastricht naar Den Helder is het 280 kilometer, van Vlissingen naar Groningen 350 kilometer. Op z'n breedst meet Nederland 200 kilometer.

De water- en wegverbindingen zijn van hoog gehalte. Zowel het binnenlandse wegennet als de internationale routes naar de buurlanden België en Duitsland en verder Europa in voldoen aan de modernste eisen van verkeersverwerking en efficiency.

De ligging aan de delta van Rijn, Maas en Schelde en de infrastructuur maken Nederland – met ruim 15 miljoen inwoners het dichtstbevolkte land op het continent – daadwerkelijk tot de toegangspoort van Europa.

The Netherlands

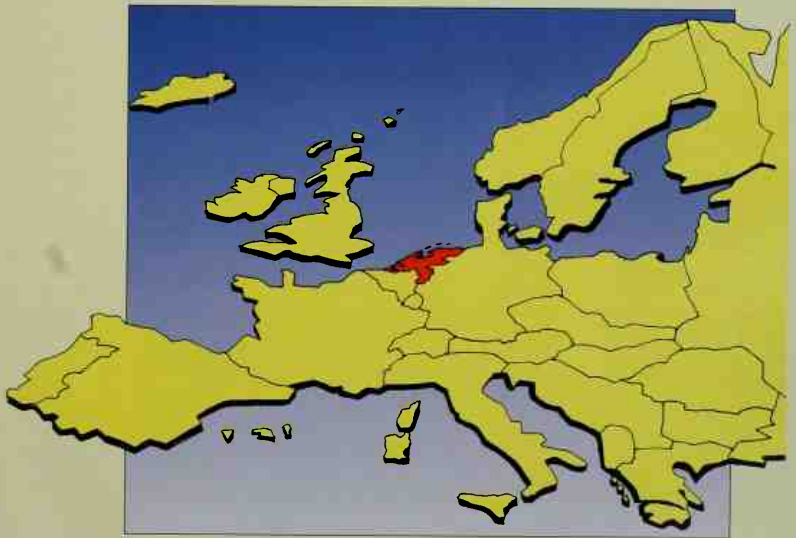

The sea gives, the sea takes. It is a typically Dutch proverb which describes a typically Dutch history. Few countries in the world have had to fight as hard against the elements as the people of the Netherlands. Surrounded on two sides by water, and in the past continually threatened by its vagaries, the Dutch have always fought back – successfully. Over the years, the country's land mass has grown to an area of 40,000 square kilometres, largely due to the land reclamation projects carried out in the IJsselmeer this century. But the Netherlands remains a small country – 200 kilometres from east to west, and 320 from north to south. With a population of over 15 million, it is the most densely populated country in Europe. Amsterdam, the largest city and the capital, is the financial and cultural centre.

The Hague is the seat of government, and Rotterdam is the world's largest port.

The country situated at the delta of the Rhine, Scheldt and Meuse rivers – has helped to make it one of the most important trading countries. The Rhine connects the Ruhr and other rivers, and waterborne freight can be shipped from almost all corners of Europe.

The country's immediate neighbours are Germany and Belgium. The area within the radius of one day's surface travel from Amsterdam contains some 200 million people, and includes such commercial and industrial centres as London, Paris, Brussels, Copenhagen, Zurich, Frankfurt, Hamburg and the Ruhr, making the Netherlands, both literally and symbolically, the true gateway to Europe.

Geschiedenis

In de provincie Drenthe zijn weliswaar talrijke megalithische grafmonumenten en in het zuiden van het land Romeinse ruïnes, maar op de wereldgeschiedenis heeft Nederland tot ver in de middeleeuwen weinig invloed gehad. Omstreeks 1500 waren er in het land twee autonome hertogdommen (Gelre en Brabant), twee graafschappen (Holland en Zeeland) en het bisdom Utrecht. Die gebieden werden door Karel V (Habsburg 1500-1558) met het huidige België en Luxemburg verenigd; zo werden ze een onderdeel van het grote Bourgondisch-Habsburgse rijk.

Tegenwoordig zijn veel historici van mening dat de Nederlanders heel tevreden zouden zijn geweest met deze regeling, als de Spaanse koning bereid was geweest om gewetensvrijheid toe te staan. De Reformatie had haar stempel gedrukt op het noorden van het land en de bevolking daar wilde haar geloof in vrede uitoefenen. Karel en zijn opvolger Philips werkten echter niet mee en het noorden kwam tegen de laatstgenoemde in opstand — zo begon de tachtjarige oorlog. De opstandelingen riepen toen de Republiek der Zeven Verenigde Provinciën uit en slaagden er ondanks de langdurige oorlog toch in om wat nu bekend staat als de Gouden Eeuw te verwezenlijken.

In 1648 was de oorlog eindelijk voorbij en het in Münster getekende vredesverdrag erkende de onafhankelijkheid van de Republiek. Tegen die tijd hadden Nederlandse zeelieden al op vele plaatsen in de wereld handelsposten gevestigd en deze periode werd gekenmerkt door verdere expansie van handel en scheepvaart. Tot de beroemdste handelsmaatschappijen behoorden de Nederlandse Oostindische Compagnie, die handel dreef op het Verre Oosten, en de Westindische Compagnie, die zich concentreerde op Afrika en Noord- en Zuid-Amerika en het beheer voerde over de vestigingen Nieuw-Amsterdam en Nieuw-Nederland, nu New York en New England. Gedurende deze periode leidde de noodzaak om de handelsbelangen te beschermen tot een reeks oorlogen, in het bijzonder tegen Engeland. De welvaart nam echter toe en had een grote bloei van de cultuur tot gevolg, vooral in de schilderkunst. De 17de eeuwse Nederlandse meesters, waaronder Rembrandt, Vermeer en Frans Hals, zijn wereldberoemd.

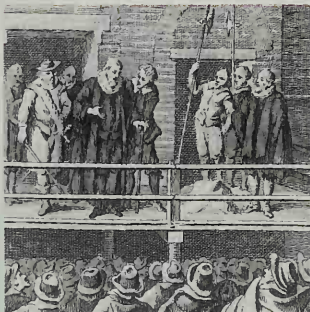
Nederland bleef een republiek tot de Franse Revolutie. In 1810 werd het land geannexeerd door Napoleon, die er zijn broer Lodewijk als koning neerzette. Na de nederlaag van Napoleon werd het land op het

Beeldenstorm (1566).
Iconoclasm (1566).

Het ontzet van Leiden (1574).
The relief of Leiden (1574).

Johan van Oldenbarnevelt op het schavot (1619).
Johan van Oldenbarnevelt on the scaffold (1619).

Willem van Oranje, vader des vaderlands.
William of Orange, father of The Netherlands.

Verovering van de Zilvervloot door Piet Hein (1628).
Conquest of the Silver-fleet by Piet Hein (1628).

Wener Congres omgevormd tot een koninkrijk. Het omvatte toen, behalve het huidige Nederland, ook België en Luxemburg. De eerste koning, Willem I, was een Prins van Oranje-Nassau en de zoon van de laatste Nederlandse stadhouder. Willem was ook erfelijk Groothertog van Luxemburg, dat zijn heerser tot 1890 met Nederland deelde — de Belgen hadden hun strijd om onafhankelijkheid in 1839 gewonnen.

De grondwet van 1814 bepaalde dat de koning regeerde en de ministers aan hem verantwoording verschuldigd waren. Bij de herziening van 1848 werd de verhouding omgekeerd — Nederland werd een constitutionele monarchie, waarvan de regering verantwoording verschuldigd was aan een gekozen parlement.

Twee Willems volgden op de eerste koning, maar in 1890 kwam er een einde aan de opvolging in mannelijke lijn en sindsdien wordt het land geregeerd door koninginnen. De eerste was Wilhelmina (1880-1962), die in 1890 de troon besteg met tot 1898 haar moeder Emma als regentes. Gedurende de Eerste Wereldoorlog bleef Nederland neutraal en die politiek werd voortgezet tot 1940, toen Duitsland het land binnenviel. De Koninklijke Familie ging voor de duur van de vijfjarige bezetting in ballingschap in Engeland en Canada. Na de oorlog keerden zij terug. Koningin Wilhelmina deed in 1948 afstand ten gunste van haar dochter Juliana.

Het parlement van Nederland, een van de stevigst gevestigde democratieën in de wereld, heeft zich sterk geconcentreerd op de ontwikkelingen in de Europese Gemeenschap na de integratie van Europa. De Nederlanders behoorden tot de voornaamste architecten van het controversiële Verdrag van Maastricht en zijn enthousiaste Europeanen. De geïntegreerde markt vormt een prachtige gelegenheid voor het land om als volledig deelhebbend aan een van de meest historische ontwikkelingen van onze tijd zijn reeds stevige economische basis uit te breiden en de welvaart van het land te vergroten.

Admiraal Michiel Adriaensz. de Ruyter.
Admiral Michiel Adriaensz. de Ruyter.

Dichter Joost van den Vondel.
Poet Joost van den Vondel.

*Uitvinding der boekdrukkunst (1423).
Invention of the art of printing (1423).*

History

*Beleggermyde van Maestricht door den Prince van Oranquen begonnen den 6 Juny 1632.
A de Stadi van Maestrichte. B Wyck. C quarter van Zyne Exe^m in quarter vanden H van Broederde.
F quarter vanden H Prinzen. F quarter van H. Henric van Nijl. G de omringinge over de Maÿ.
I quarter vanden Gr. van Strum by hem bevindende den derde del vande Ruiterij Gr. Mauris K met 17 Comp.*

Verthooringe vande tegenwoor-
dige Belegeringhe vande Stadt van MARSSELT,
met een korte Beschryvinghe vande ghele-
ghentheyt der selver.

[illegible][illegible][illegible]

IN 's GRAVENHAGE,
Gedruckt ten Huysen van HENRICVS
HONDIJS.

Verslag van de belegering van Maastricht (1632).
Report of the siege of Maastricht (1632).

History

Although there are numerous megalithic tombs in the province of Drenthe and Roman ruins in the south of the country, the Netherlands made little impact on history until well into the Middle Ages. In around 1500, the country comprised two autonomous duchies (Gelre and Brabant), two counties (Holland and Zeeland) and the bishopric of Utrecht. These territories were united with present-day Belgium and Luxembourg by Charles V (1500-1558) to form part of the great Burgundian Habsburg Empire.

Many historians today believe the Dutch would have been quite happy with this arrangement if the Spanish king had been willing to allow freedom of conscience. The Reformation had made a great impression on the north of the country, and people there wanted to pursue their religious beliefs in peace. But Charles and his successor Philip were unwilling, and the north rose against the latter in 1568 in a rebellion which is known as the 80-years war. The rebels then proclaimed the Republic of the Seven United Provinces and while engaged in the lengthy war, still managed to create what has come to be known as the Golden Age.

The war was finally over in 1648 and the peace treaty signed at Munster recognized the republic's independence. By this time, Dutch mariners had established trading posts in many parts of the world and the period was characterized by further expansion of trade and shipping. Among the most famous trading companies were the Dutch East India Company, which traded with the Far East, and the West India Company, which concentrated on Africa and the Americas while administrating the settlements known as New Amsterdam and New Netherlands – now New York and New England. During this period, the need to protect its trading interests led to a number of wars, especially against England. However, prosperity was increasing, bringing in its wake a great flourishing of culture, particularly in the fine arts. The 17th-century Dutch masters, such as Rembrandt, Vermeer and Frans Hals are world-famous.

The Netherlands remained a republic until the French Revolution. In 1810, it was annexed by Napoleon who installed his brother Louis as king. Following Napoleon's defeat, the country was transformed into a kingdom at the Congress of Vienna. It then included Belgium and Luxembourg along with what is now the Netherlands. The first king, William I, was a Prince of Orange-Nassau and son of the last Dutch stadholder. William was also the hereditary Grand Duke of Luxembourg, which shared its ruler with the Netherlands until 1890 – the Belgians had fought for independence and won in 1839.

Maarten Harpertz. Tromp verklaart de Slag bij Dover.
Maarten Harpertz. Tromp explaining the battle of Dover.

Koning Willem I.
King William I.

The Constitution of 1814 decreed that the king should govern and that the Ministers were accountable to him. When it was revised in 1848, the situation had been reversed and the Netherlands became a constitutional monarchy whose government was answerable to an elected parliament.

Two Williams followed the first king, but the male succession ended in 1890 and since then the country has been governed by queens. The first was Wilhelmina (1880-1962) who ascended the throne in 1890 with her mother Emma as regent until 1898. During the First World War, the Netherlands remained neutral, a policy it continued up until 1940 when the country was invaded by

Germany. The Royal Family sought exile in England and Canada for the duration of the five-year occupation. When the war was over, they returned. Three years later, in 1948, Queen Wilhelmina abdicated in favour of her daughter Juliana. This established something of a tradition. Queen Juliana was

Koningin Emma en Prinses Wilhelmina (1884).
Queen Emma and Princess Wilhelmina (1884).

Het beroemde geslacht van Oranje Nassau.
The famous family of Orange.

De Fokker Spider.
The Fokker Spider.

a very popular monarch and there was some dismay when she announced her abdication in favour of her eldest daughter Beatrix in 1980. At the time, the new Queen Beatrix was seen as something of an unknown factor. A gifted sculptress, she had avoided the limelight so that her three sons could grow up as normally as possible. Her speeches during state visits demonstrate her keen grasp of and interest in world affairs, while their frankness has endeared her to the Dutch population.

As the representative of one of the most solid democracies in the world, the Dutch parliament has been focussed on addressing developments in the EC following the integration of Europe. The Dutch were among the main architects behind the controversial Treaty of Maastricht, and are keen Europeans. The single market is a huge opportunity for the country to expand its already solid economic base and increase the nation's prosperity, while participating fully in one of the most historic developments of our times.

De watersnood van 1953.
The flood disaster of 1953.

Rotterdam, mei 1940.
Rotterdam, May 1940.

Rotterdam in de jaren dertig.
Rotterdam in the thirties.

Auto-RAI in 1950.
The 1950 RAI motor show.

Huwelijk van Prinses Juliana en Prins Bernhard (1937).
Wedding of Princess Juliana and Prince Bernhard.

Geschiedenis

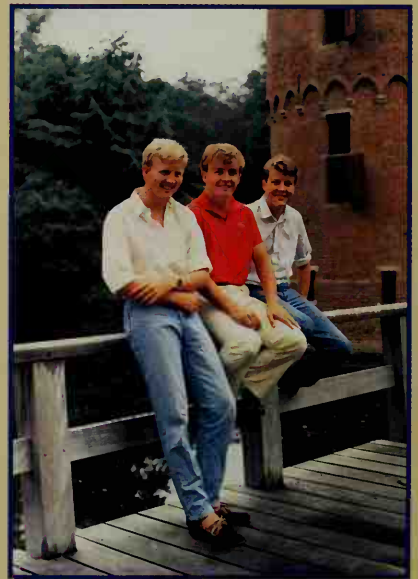
ZKH Prins Constantijn, HKH Prinses Margriet, HM Koningin Beatrix, Kroonprins Willem Alexander en Mr. Pieter van Vollenhoven.
HRH Prince Constantijn, HRH Princess Margriet, HM Queen Beatrix, Crown Prince Willem Alexander and Pieter van Vollenhoven.

HM Koningin Beatrix.
HM Queen Beatrix.

De Koninklijke Familie

Vorstelijke broers. The royal brothers.

Prinsjesdag.
The state opening of Parliament by HM Queen Beatrix.

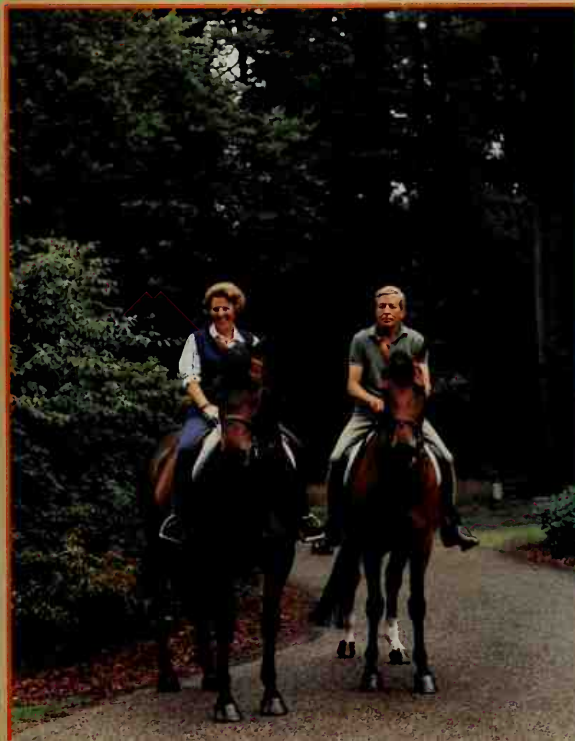

De Nederlandse koninklijke familie : ZKH Prins Johan Friso, HM Koningin Beatrix, ZKH Prins Constantijn, ZKH Prins Claus en Kroonprins Willem Alexander.
The nation's first family, HRH Prince Johan Friso, HM Queen Beatrix, HRH Prince Constantijn, HRH Prince Claus and Crown Prince Willem Alexander.

The Royal Family

Een onvergetelijk moment. An unforgettable moment.

ZKH Prins Johan Friso, Prins Claus en Prins Constantijn.
HRH Prince Johan Friso, Prince Claus and Prince Constantijn.

Het vorstelijke echtpaar.
The royal couple.

VANDAAG

By T.J.M. Van Hedel
Managing Director
Nutricia Nederland B.V.

Ook in de jaren '90 lijken de Nederlanders niet van hun gezapige imago af te kunnen komen. Wie Nederland zegt, denkt nog altijd het eerst aan molens, klompen, kaas en tulpen en misschien is dat ook wel een van de knapste prestaties van de 15 miljoen Nederlanders. Terwijl zij overal in de hele wereld een agressieve handelspolitiek voeren, terwijl zij dingen naar grote investeringen uit het buitenland en die ook weten aan te trekken en terwijl zij zelf elders forse investeringen doen, slagen zij erin een vriendelijk gezicht te blijven tonen. Alle aspecten die Nederland beroemd hebben gemaakt, zijn er natuurlijk nog steeds. In sommige streken lopen nog steeds mensen in klederdracht, de Nederlanders maken en eten veel kaas en ze houden zeker van bloemen. Maar ze zijn ook de grootste exporteurs van bloemen en planten ter wereld. Het meest typerend voor de Nederlanders is daarom misschien wel dat zodra ze iets goed vinden, ze het meteen gaan exporteren.

Nederland is een van de dichtst bevolkte landen ter wereld. Van de 40.000 vierkante kilometer die Nederland groot is, zou zonder het ingewikkelde stelsel van kunstmatige dijken 38 procent onder water staan. Het idee dat je je eigen plekje moet bevechten, is voor de Nederlanders niet nieuw: dat doen ze al eeuwenlang. Dat geldt ook voor de internationale handel – die vormt al sinds onheuglijke tijden een deel van hun leven en is nu als vanzelfsprekend geworden. Het volk uit de Lage Landen deed voor het eerst van zich spreken in wat de Gouden Eeuw is gaan heten. Terwijl zij in de 16de en 17de

eeuw een 80-jarige onafhankelijkheidsoorlog tegen hun Spaanse overheersers voerden, zagen zij kans de Verenigde Oost-Indische Compagnie – de eerste nationale handelsonderneming aller tijden – op te richten. Deze Compagnie startte een handelstraditie die de eeuwen heeft doorstaan en ondanks hun geringe aantal zijn de Nederlanders altijd een belangrijke rol in de wereld van de handel blijven spelen.

Het volk

Van alle Nederlanders wonen er zo'n vier miljoen in de 17 grootste steden. De dichtst bevolkte gebieden zijn de Randstad, met Amsterdam, Rotterdam, Den Haag, Utrecht en Leiden, en Eindhoven en Tilburg in Noord-Brabant. Hoewel sterk geïurbaniseerd, is de Randstad het resultaat van zorgvuldige ruimtelijke ordening. Door een actief overheidsbeleid zijn uitgestrekte groengordels en landbouwgronden gespaard om de groei van de steden te compenseren en een goede leefkwaliteit te handhaven. De trek van platteland naar stad neemt nog steeds toe. Echter steeds meer mensen geven er de voorkeur aan in de randsteden te gaan wonen en dagelijks de trein of auto naar hun werk te nemen, daar toe in staat gesteld door een overwegend uitstekend spoorweg- en wegennet.

Zoals in de meeste andere Westerse landen geven de demografische cijfers van Nederland een heel duidelijke vergrijzing van de bevolking te zien. Het aantal geboorten daalt nog steeds – de Nederlandse vrouw krijgt gemiddeld nog slechts 1,54 kinderen, een

Zeevaart – een oude traditie.
A sea-faring tradition.

van de laagste geboortencijfers van de EG. Daarentegen neemt de levensverwachting nog ieder jaar toe. Vandaag mag de Nederlandse man verwachten dat hij 72 jaar zal worden, terwijl een vrouw waarschijnlijk de 77 zal halen. Voor kinderen die nu worden geboren, zijn de vooruitzichten zelfs nog beter – jongens zullen waarschijnlijk 74 jaar leven en meisjes 80 jaar.

Een zorgzame samenleving

Een van de belangrijkste oorzaken van het toenemen van de levensverwachting is de Nederlandse verzorgingsstaat, na de Tweede Wereldoorlog ingevoerd om iedere Nederlander zorg en sociale zekerheid te kunnen bieden, die nu een van de beste en omvangrijkste ter wereld is. Hoewel veel mensen zich afvragen of de belastingbetaler niet al te veel sociale uitkeringen moet bekostigen, wordt er nog steeds positief gedacht over voorzieningen als de gezondheidszorg en de ouderdomsvoorzieningen. De kwaliteit van de openbare gezondheids-

Snelwegen doorkruisen het land. Motorways criss-cross the country.

zorg is uniek en wordt als een recht beschouwd. De gezondheidszorg wordt betaald via een stelsel van verzekeringspremies die door alle werkenden en werkgevers worden betaald. Nederlanders betalen een relatief groot aandeel van hun inkomen aan sociale zekerheid, maar de meesten geloven dat zij waar voor hun geld krijgen. Mensen zonder werk ontvangen een tamelijk royale werkloosheidsuitkering en mensen die vanwege hun gezondheid niet kunnen werken krijgen een uitkering uit de Ziektewet of de WAO.

Dansen tot in de kleine uurtjes.
Dancing the night away.

Ook de zorg voor bejaarden en gehandicapten wordt tot de verantwoordelijkheden van de gemeenschap gerekend. Nederland kent een van de hoogste percentages ouderen (7,5 procent van alle 65-plussers) die er de voorkeur aan geven in een van de bejaardentehuizen te gaan wonen. Wel is er momenteel een verandering in het denken te bespeuren die er de voorkeur aan geeft ouderen, met de nodige zorg en hulp uit de gemeenschap, op zichzelf te laten blijven wonen. Nederlanders zijn pioniers op het gebied van sociale werkplaatsen voor gehandicapten, waarvan Nederland er nu meer dan 200 telt. Het summum op dit gebied is wel Het Dorp, even buiten Arnhem, dat geheel is ingericht voor bewoning door mensen met een ernstige lichamelijke handicap, die hier zo veel mogelijk zelfstandig kunnen leven.

Tolerantie als levenshouding

In een dichtbevolkt land als Nederland is het

een eerste voorwaarde dat men ook dicht op elkaar leert leven. Een uitvloeisel daarvan is de houding van 'leven en laten leven' die altijd zo kenmerkend voor de Nederlanders is geweest. In de 16de en 17de eeuw waren de Nederlanden een toevluchtsoord voor allen die de godsdienstvervolgning in hun eigen land ontvluchtten, ook al had men hier het Calvinistische protestantisme als staatsgodsdienst gekozen. Lang voor er mensenrechten bestonden, erkende de Nederlandse grondwet reeds de vrijheid van geweten.

Hoewel het Calvinisme het heersende geloof werd, vond het tegenhanger in een zeer progressief katholicisme en talloze vormen van protestantisme. Eeuwenlang werden alle aspecten van het leven door christelijke principes en een christelijke ethiek beheerst. Het vasthouden aan deze grote verscheidenheid van uitingen van het christelijk geloof leidde op den duur echter tot een stelsel van strikte scheiding tussen de diverse geloven die typerend was voor de Nederlandse samenleving aan het begin van deze eeuw. Tot voor kort had Nederland een van de ingewikkeldste omroepstelsels ter wereld omdat elk geloof zijn eigen organisatie met zijn eigen uitzendtijden had. Zelfs sportactiviteiten waren langs godsdienstige lijnen gescheiden. In de jaren '70 en '80 is dit systeem echter grotendeels verdwenen. Volgens de volkstelling die in 1889 werd gehouden behoorde 98,5 procent van de Nederlanders tot een van de gevestigde godsdienstige gezindten. Bij de meest recente volkstelling, in 1979, bleek dit percentage tot 73 procent te zijn gedaald. De vierde grootste godsdienstige groepering in Nederland is momenteel de Islam, na de Nederlands Hervormde Kerk, de Gereformeerde Kerk en de Rooms-Katholieke Kerk.

Leren en leven

Huisvesting en woningbouw in de grote steden zijn in Nederland tientallen jaren een punt van politieke discussie geweest. Door de schade van de oorlog en het stagneren van de woningbouw ontstond er in de jaren '70 grote woningnood. Naarmate de wel-

vaart in Nederland steeg, werden ook de wooneisen hoger. Voor de oorlog moest een gezin van zes personen het vaak doen met een driekamerwoning, maar tegenwoordig wordt dit voor één persoon nog amper voldoende geacht. Door een intensief bouw- en renovatieprogramma in de jaren '80 heeft het aanbod de vraag bijna ingehaald en naarmate er meer mensen uit de binnensteden verhuizen naar nieuwe plaatsen in provincies als Flevoland, neemt de druk op de huurwoningmarkt in de steden wat af.

Het onderwijs op openbare scholen is gratis voor alle Nederlandse kinderen, maar de ouders kunnen ook kiezen voor een van de vele bijzondere scholen. Deze worden door de overheid gesubsidieerd, mits zij voldoen aan de zeer strenge eisen die het Ministerie van Onderwijs aan dergelijke scholen stelt. Het onderwijsniveau in Nederland is bijzonder hoog. Bij een wiskundetest die niet lang geleden over de hele wereld onder kinderen van 13 werd gehouden, behaalden de Nederlandse kinderen na de Japanse de

Land van tradities. Land of tradition.

hoogste cijfers. Een relatief groot aantal jonge mensen gaat na de middelbare school door naar de universiteit of een andere vorm van hoger onderwijs. Nederland heeft dertien universiteiten en een aantal technische of algemene hogescholen van universitair niveau, zoals die in Delft en Tilburg.

Een zonnige toekomst

Een verleden van politieke stabiliteit, uitstekende industriële betrekkingen, een hoog opleidingsniveau, goede huisvesting en een welvarende economie, dat is Nederland ten voeten uit. Een land met een van de hoogste levensstandaards ter wereld, steunend op een weldoordachte verzorgingsstaat die zich flexibel aan de veranderende eisen en de sociale omstandigheden heeft weten aan te passen. Het gedicht gaat 'God schiep de wereld, maar de Nederlanders schiepen hun eigen land' – misschien is Nederland wel zoals God de wereld bedoeld had.

Een snel en modern spoorwagennet.
A fast, modern rail network.

TODAY

Even in the 1990s, the rather staid image of the Dutch seems to persist. Windmills, wooden shoes, cheese and tulips still spring to mind when you say The Netherlands. Perhaps this is one of the greatest achievements of the 15 million Dutch. While pursuing an aggressive policy of trade worldwide, while competing for and succeeding in attracting major foreign investment, and while making considerable investments elsewhere, they manage to retain a friendly profile. Of course, all the aspects that have made the country famous are still there. People do wear traditional costume in some regions, the Dutch do make and eat a lot of cheese, and they certainly love flowers. But they are also the largest exporter of blooms and plants in the world. So perhaps you could say that what characterizes them most is the fact that they recognize a good thing when they see it, then they export it.

The Netherlands is one of the most densely populated countries in the world. Of its total 40,000 square kilometres, 38 percent would be under water if the intricate system of man-made dikes did not exist. The idea of carving out your own piece of land is not new to the Dutch. They have been doing it for centuries. It's rather like international trade – it has been part of their lives since time immemorial and now it just comes naturally. The people from the Low Countries first made their mark in what came to be known as the Golden Age. While engaged in fighting an 80-year war of independence from their Spanish overlords in the 16th and 17th centuries, they still managed to create and run the first-ever multinational trading enterprise – the Dutch East India Company, or VOC. This Company established a tradition of commerce that has survived the centuries and in spite of their numbers, the Dutch remain major players in the world of trade.

Vruchtbaar bouwland in Flevoland.
Fertile farmland of Flevoland.

The people

Of the total population, around four million people live in the 17 major cities. The most densely populated areas are the Randstad, including Amsterdam, Rotterdam, The Hague, Utrecht and Leiden, and Eindhoven and Tilburg in North Brabant. Although heavily urbanized, the Randstad is the result of careful planning. Active government policy ensures vast areas of greenbelt and agricultural land are retained to balance the growth of cities and maintain a high quality of life. Migration from rural areas to the cities is still on the increase. However, more and more people are opting to commute from semi-urban areas than ever before, taking advantage of the country's excellent rail and road networks.

Like most other Western countries, the greying process is very much apparent in demographic figures on the Netherlands. Numbers of births are falling – on average Dutch women produce 1.54 children, one of the lowest figures in the EC. In contrast, life expectancy is increasing annually. At present, a Dutchman can expect to reach 72 and women will probably celebrate their 77th birthday. The prospects of children born now are even better – boys will probably live 74 years and girls 80.

Caring for each other

One of the main reasons for the increase in life expectancy is the Dutch welfare state. Established after the Second World War to provide care and social security for the whole population, it is now one of the best and most comprehensive in the world. Although many people are questioning whether too many social security benefits are provided by the tax-payer, positive attitudes to services such as health care and pensions remains intact. The quality of state health care is unparalleled and is considered a right. Health care is financed through a system of insurance premiums paid by everyone in work and by employers. State pensions are also paid for through a similar system. Total contributions to social security are relatively high in the Netherlands, but the majority of Dutch people believe they are getting value for money. Those out of work receive a comparatively generous benefit, and a number of social security systems are in place for people who are unable to work through ill health.

Care for the elderly and the handicapped is also seen in part as a community concern. the Netherlands has one of the highest percentages of senior citizens opting to live in purpose-built homes for the elderly (7.5 percent of those over 65). Current thinking favours a reversal of this trend by introducing more community-based care and assistance so that people can remain in their own homes. The Dutch pioneered sheltered workshops for the handicapped and there are now over 200 throughout the country.

Het gezin blijft belangrijk.
A family-oriented people.

The showpiece is the purpose-built Het Dorp, literally The Village, just outside Arnhem, where all residents are severely handicapped, but manage their own affairs.

Tolerance as a way of life

In a country which is as densely populated as the Netherlands, learning to live in close proximity to others is a vital part of life. One effect is the live and let live attitude that has always characterized the Dutch. In the 16th and 17th centuries the country was a haven for refugees of all religious persuasions even though the Netherlands had opted for Calvinist Protestantism as the state religion. Freedom of conscience was part of the Dutch Constitution when the notion of human rights had not even been conceived.

Although Calvinism became the dominant faith, it was balanced by a very progressive Catholicism and numerous forms of Protestantism. For centuries, all aspects of life were governed by Christian principles and ethics. But this adherence to a variety of different forms of Christianity eventually led to the system of strict denominational segregation that characterized Dutch society in the early 20th century. Until recently, the

Een modern netwerk van kanalen.
Modern canal network.

*De bloemist van de wereld.
Florist to the world.*

nation's broadcasting system was one of the most complex in the world as each faith had its own organization and broadcasting times. Even sports activities were divided along religious lines. However, during the 1970s and 1980s this system had virtually disappeared. The census taken in 1889 showed that 98.5 percent of Dutch people belonged to an established religious group. The most recent census, taken in 1979, showed this percentage has fallen to 73 percent. Today, the fourth largest religious group in the Netherlands is Islam, after Dutch Reformed, Protestant and Catholic.

Learning and living

Housing in the urban areas has been on the political agenda for decades. War damage and stagnation in construction led to great shortages in the 1970s. As the country became more prosperous, people's requirements also changed. Pre-war families of six often lived in three-room apartments, but people today consider a flat of that size as barely adequate for a single person. Intensive building and renovation programmes in the 1980s have meant supply has almost caught up with demand. As more people move out of

the inner cities to the new towns in provinces such as Flevoland, pressure on municipal government building departments is also easing.

Education at state schools is free for all children in the Netherlands, although parents can also choose from a range of private schools. These are subsidized by the state if they meet the rigorous standards set by the Ministry of Education. The level of training in the Netherlands is exceptionally high. In a recent worldwide test of mathematical knowledge in 13-year olds, Dutch children scored the second highest marks after Japan. A comparatively great number of young people go on to university or other forms of higher education. The Netherlands has thirteen universities and many of higher

*De internationale badplaats Zandvoort.
The international resort of Zandvoort.*

*Concert in de RAI.
Concert at the RAI.*

*Een favoriete vorm van transport.
A favourite form of transport.*

Moderne huizen. Modern housing.

technical or general colleges of university standard, such as Delft and Tilburg.

Towards a bright future

A history of political stability, excellent industrial relations, a high level of education, good housing, and a prospering economy about sums up the Netherlands. It has one of the highest standards of living in the world, backed by a sensible welfare state which has been adapted with flexibility to changing requirements and social circumstances. The poem says 'God created the world, but the Dutch created the Netherlands' – perhaps the Netherlands is how God intended the world to be.

Radio en Televisie

Nederland bezit een uniek omroepstelsel. Er zijn maar liefst 34 organisaties met een zendmachtiging, die met elkaar 590 uur radio en 150 uur televisie per week verzorgen.

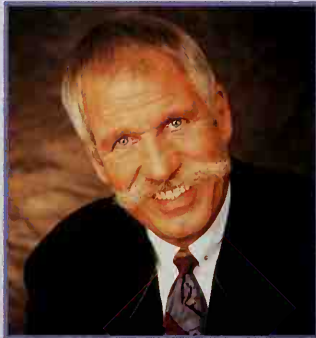
De belangrijkste omroeporganisaties zijn de Nederlandse Omroep Stichting (NOS) en acht omroepverenigingen, de katholieke KRO, de christelijke NCRV, de vrijzinnige VPRO, de socialistische VARA, de evangelische EO en de neutrale AVRO, TROS en Veronica. Deze omroepverenigingen vertegenwoordigen de belangrijkste gezindten en groeperingen in de Nederlandse samenleving en het aantal zenders dat zij toegewezen krijgen, hangt af van het aantal leden dat zij tellen. Daarnaast zijn er ook allerlei maatschappelijke groeperingen en minderheden. Er zijn 25 maatschappelijke organisaties die in aanmerking komen voor een zendmachtiging. In tegenstelling tot die van de omroepverenigingen is de hun toegewezen zendtijd niet afhankelijk van het aantal leden dat zij tellen.

In zenduren uitgedrukt is de NOS de grootste omroeporganisatie die een belangrijke rol vervult in het TV- en radionet. De acht omroepverenigingen zijn alle in het NOS-bestuur vertegenwoordigd en zij coördineren de programma's en de zenderverdeling voor de drie TV- en de vijf radiozenders.

De eerste Nederlandse televisiezender ging in 1951 de lucht in en heet nu kortweg 'Nederland 1'. Later kwamen daar nog twee bij.

Elke zender heeft zijn eigen bijzondere identiteit. De godsdienstig of politiek getinte omroepverenigingen zenden uit op Nederland 1 en 2 (al bestaat het gros van hun programma's uit amusement en niet uit zware politieke of godsdienstige discussies). De 'algemene' verenigingen zenden uit op Nederland 2 en Nederland 3 die ook de kanalen zijn voor de culturele en educatieve programma's en sportuitzendingen, die door de NOS en de kleine zendgemachtigden worden verzorgd.

Op de radio bestaat een soortgelijk systeem. Alle vijf zenders zijn gereserveerd voor één categorie programma's. De oudste gespecialiseerde zender is Radio 3, de popzender, die in 1965 als Hilversum 3 de lucht inging. Na een reorganisatie zenden alle vijf zenders nu één bepaald genre muziek of programma's uit.

Radio en TV persoonlijkheid Ted de Braak.
Radio and TV personality Ted de Braak.

De Nederlandse omroep wordt bekostigd uit de omroepbijdragen, uit de lidmaatschaps-gelden van de omroepverenigingen en uit reclame. Jaarlijks is ongeveer 1,1 miljard gulden beschikbaar voor programma's en minstens de helft van de programma's die op de Nederlandse televisie komen, is gemaakt in opdracht van de acht grote omroepverenigingen. Na de invoering van de kabel, die toegang geeft tot de programma's van alle omliggende landen, behoort het aanbod van radio- en televisieprogramma's in Nederland nu tot de grootste in Europa.

TV controlekamer.
TV control room.

'Love Letters' gepresenteerd door Linda de Mol.
'Love Letters' presented by Linda de Mol.

Radioprogramma's voor ieders smaak.
Radio programs to suit all tastes.

Het radio- en televisiecomplex in Hilversum.
The radio and television complex at Hilversum.

The Netherlands has a unique broadcasting system. No less than 34 national organizations are licenced to broadcast and together they provide 590 hours of radio and 150 hours of television each week.

The main organizations are the Netherlands Broadcasting Corporation (NOS), and eight associations – the Catholic KRO, the Protestant NCRV, the radical VPRO, the socialist VARA, the evangelical EO, and the non-aligned AVRO, TROS, and Veronica. These associations represent the major denominations and groups in Dutch society, and their broadcasting hours are determined by the number of members they have. In addition, social groups and minorities are also represented. There are 25 social organizations which are eligible for a licence. Unlike the associations, their broadcasting time allocation is not determined by membership.

In terms of transmission time, the NOS is the largest and it plays an important role in the TV and radio network. Each of the eight associations has a representative on its board and they coordinate the programs and broadcasting schedules for the three TV channels and five radio stations.

The Netherlands' first TV channel was started in 1951 and is known simply as 'Nederland 1'. The other two followed later. Each channel has its own specific identity. Nederland 1 and 2 broadcasts the denominational and politically aligned associations (although most of the programs are amusement-oriented rather than heavy political or

religious discussions). The 'general' associations transmit on Nederland 2 and Nederland 3, which also carry the cultural, educational and sports programs broadcast by the NOS and the non-member organizations.

A similar system operates on radio. Each of the five channels is a single category channel. The pop channel, Radio 3, formerly known as Hilversum 3 after the town where the main broadcasting centre is located, was launched in 1965 and was the first single-category channel. Following reorganization, all five now transmit specific types of music or programs.

Broadcasting in the Netherlands is funded through television and radio licence fees, association membership and advertising. Around 1.1 billion guilders is available for programming and at least half of the programs shown on Dutch television are commissioned by the eight major associations. In addition, cable links to neighbouring countries, have given Dutch audiences one of the biggest choices of programs in Europe.

Het 'Ook dat nog' team.
The 'Ook dat nog' team.

Nieuws presenter Joop van Zijl.
News presenter Joop van Zijl.

Presenter Paul Witteman.
Presenter Paul Witteman.

Radio and Television

De raffinaderij van Shell in Pernis (Rotterdam).
The Shell refinery complex at Pernis (Rotterdam).

ECONOMIE

Nederland bouwt auto's voor de export.
Dutch-built cars for export.

Nederland heeft van oudsher een van de meest open en internationaal georiënteerde economieën ter wereld gehad. Het bruto nationaal product (BNP) bestaat voor de helft uit de export van goederen en diensten, een indrukwekkend percentage dat slechts door het buurland België wordt geëvenaard. Ter vergelijking: de VS en Japan exporteren respectievelijk slechts 10% en 13% van hun goederen en diensten.

De stevige greep die Nederland op de internationale handel heeft, is een erfenis van zijn verleden en van zijn centrale ligging in de Rijndelta. In de Gouden Eeuw dreven Nederlandse kooplieden en compagnieën over de hele wereld handel en kochten en verkochten zij via een wijvertakt netwerk

van handelsposten exotische goederen in het buitenland. De welvaart van die tijd blijkt tot op de dag van vandaag uit de deftige grachtenhuizen in Amsterdam die in die tijd werden gebouwd van de winsten die werden behaald met de kapitaalverschaffing en de levering van goederen aan landen in Europa en daarbuiten.

De industrialisatie kwam in Nederland pas eind 19de eeuw op gang, nogal laat vergeleken bij pioniers als Groot-Brittannië. Na de Tweede Wereldoorlog kwam de industrialisatie echter in een stroomversnelling en kreeg Nederland een van de modernste industriële infrastructuur ter wereld.

Toen er in 1959 enorme aardgasreserves in de provincie Groningen werden ontdekt, was de weg geplaveid voor de schepping van een van de meest extensieve weljinstaten ter wereld waar zeer veel geld in het onderwijs werd gestoken. Het resultaat is een goed opgeleide werkende bevolking met een veelzijdige talentkennis. Juist daardoor hebben de Nederlanders een rol in de internationale economie kunnen spelen die in geen enkele verhouding staat tot de bescheiden omvang van hun land.

De landbouw heeft in de Nederlandse economie altijd een spilfunctie vervuld. De landbouwcoöperaties die eind 19de eeuw werden gevormd, legden het fundament voor de omvangrijke levensmiddelensector die Nederland kent. Dat de Nederlanders op land-

bouwgebied zo succesvol zijn, hebben zij vooral te danken aan het feit dat zij altijd de nieuwste technische ontwikkelingen hebben aangegrepen om hun oogsten en opbrengsten te vergroten.

Ondanks zijn kleine oppervlak behoort Nederland daardoor met de VS en Frankrijk tot de drie grootste exporteurs van landbouwprodukten ter wereld. Zo heeft Nederland bijvoorbeeld een stevige greep op de wereldexport van bloemen en planten, waar het in de meeste segmenten 50% of meer van de wereldmarkt in siergewassen in handen heeft.

Deze superioriteit op agrarisch gebied is des

Nederland – belangrijkste distributiecentrum van Europa. The Netherlands – Europe's top distribution centre.

te verrassender omdat slechts 5% van de actieve werkende bevolking bij de landbouw betrokken is. Door intensieve landbouwmethoden zijn de Nederlanders erin geslaagd met een beperkte hoeveelheid land en arbeid een maximale produktie te verwezenlijken.

De dienstensector van de economie biedt 67% van de werkende bevolking een baan, terwijl de industrie 28% voor haar rekening neemt. De grootste segmenten in de dienstensector zijn het bank- en het transportwezen. Het gros van de Nederlandse banken is te vinden in Amsterdam, met uitzondering van de Rabobank, die in Utrecht gevestigd is. De financiële gemeenschap stelt alles in het werk om Amsterdam te propagieren als financieel centrum van Europa en zo concurrerende steden als Parijs en Luxemburg een slag voor te zijn. Tot dusver is Amsterdam erin geslaagd een groot aantal banken over te halen een filiaal in de Nederlandse hoofdstad te vestigen. Ook heeft Amsterdam geprobeerd zijn rol in het Europese geldverkeer verder te versterken door de Nederlandse effectenmarkt – de oudste ter wereld – te reorganiseren.

Het Nederlandse vervoerswezen is opgebouwd rond een aantal 'havens': de Amsterdamse luchthaven Schiphol, een van de vier grootste vrachtverwerkende vliegvelden van Europa, Rotterdam, de grootste zeehaven ter wereld, en de haven van Amsterdam, een vitale schakel in de internationale koffie- en cacaohandel.

Dankzij deze drie kwaliteiten zijn de Nederlanders de vervoerders 'par excellence' van Europa geworden en is Nederland de 'poort naar Europa' geworden. Hoewel Nederland slechts 5% van het bruto nationaal produkt van de 12 landen van de Europese Gemeenschap uitmaakt, heeft het wel 36% van het internationale transport binnen Europa naar zich toe weten te trekken. Alleen al de haven van Rotterdam neemt 35% van de Europese zeehaven-'markt' voor zijn rekening, terwijl de 7000 wegvervoerders van Nederland 27 procent van al het grensover-

schrijdende, intra-Europese transport over de weg verzorgen.

Ook hier is de geografie een enorm voordeel voor de transportambities van de Nederlanders gebleken. In een straal van 450 kilometer om Nederland wonen niet minder dan 160 miljoen consumenten die ons land tot een vanzelfsprekende toegangspoort tot de Europese markt maken.

Nadat de Nederlandse economie eind jaren '70 en begin jaren '80 in een recessie was weggezonden, trad na 1982 een periode van krachtig economisch herstel in. Eind jaren '80 was Nederland op een aantal belangrijke gebieden koploper van Europa: het had niet alleen de laagste inflatie van alle EG-landen, maar gaf ook de snelste groei van de werkgelegenheid te zien.

Al met al zal Nederland sterk van de eenwording van de Europese markt profiteren. Het Nederlandse volk en bedrijfsleven zijn reeds sterk internationaal georiënteerd en verkeren daardoor in een goede positie om nieuwe activiteiten aan te trekken als de grenzen binnen Europa zullen verdwijnen. De Nederlandse gulden, een van de sterkste valuta ter wereld, is al meer dan tien jaar stevig aan de Duitse mark gekoppeld, waardoor het voor de Nederlanders zowel uit praktisch als uit psychologisch oogpunt gemakkelijk wordt deel te nemen aan de voorgestelde nieuwe Europese monetaire unie. Ook het al lang

bestaande samenwerkingsverband van Nederland met België en Luxemburg – de Benelux – zal het gemakkelijker maken de economische uitdagingen van een Europa zonder grenzen aan te gaan.

Export

Verreweg de belangrijkste handelspartner van Nederland is Duitsland. Ook al voor de eenwording nam Duitsland ruim 26% van de Nederlandse export voor zijn rekening. De eenwording van de beide Duitslanden heeft de stroom goederen die de Nederlandse oostgrens passeert uiteraard alleen maar breder gemaakt.

De twee grootste exportmarkten van Nederland na Duitsland zijn direct ten Zuiden en ten Westen van Nederland te vinden – België/Luxemburg, Frankrijk en Groot-Brittannië. In totaal vindt driekwart van de Nederlandse export zijn weg naar andere leden van de Europese Gemeenschap. De groei van de export naar Zuid Europese landen, zoals Spanje en Portugal, is de laatste jaren sterk toegenomen, al blijft de omvang van deze export in absolute cijfers nog klein in vergelijking met die naar buurlanden als Duitsland, België en Frankrijk.

De enige grote afnemer van Nederlandse goederen en diensten buiten Europa zijn de Verenigde Staten, waar ruim 5% van de

World Trade Center, Amsterdam.

Nederlandse producten worden over de hele wereld geëxporteerd.
Dutch-made products are exported worldwide.

ECONOMY

ECONOMIE

totale Nederlandse export naar toe gaat. De rest van de wereld, met inbegrip van het Verre Oosten en Zuid-Amerika, neemt de resterende 20% van de Nederlandse handel overzee voor zijn rekening.

De echte 'bestsellers' op de buitenlandse markt zijn natuurlijk bloemen, kaas, melk en andere zuivelproducten. De totale Nederlandse export van agrarische producten belooft het astronomische bedrag van Dfl. 27 miljard per jaar. Minstens zo belangrijk (zij het misschien minder bekend) zijn chemicaliën, mineralen (aardgas en olie) en andere grondstoffen, maar ook gedeeltelijk bewerkte voedingsproducten.

Door zijn eeuwenlange ervaring met het bedwingen van de zee is Nederland wereldleider op het gebied van de waterbouwkunde geworden, een sector waarin de Nederlanders hun kennis en deskundigheid al sinds jaar en dag uitvoeren in de vorm van grote bouwprojecten uit het Verre Oosten en het Midden-Oosten, om maar enkele gebieden te noemen.

In het algemeen heeft Nederland dan ook altijd een flink handelsoverschot met de rest van de wereld gehad, al is dit niet met elke handelspartner afzonderlijk het geval. Zo verkopen de VS drie maal zo veel in Nederland als zij importeren. In 1990 was het handelsoverschot van de VS met Nederland bijvoorbeeld tweemaal zo groot als het handelsoverschot van de Verenigde Staten met de rest van West-Europa.

Multinationals

Voor een klein land telt Nederland opmerkelijk veel multinationals. Zelfs een van de drie grootste drie ondernemingen ter wereld – Royal Dutch Shell – is voor een deel Nederlands, evenals Unilever, de multinationale producent van consumentenproducten. Shell en Unilever zijn Brits-Nederlandse concerns die zowel in Londen als in Rotterdam een hoofdkantoor hebben. Alleen al dankzij deze twee ondernemingen bevindt Nederland zich in de voorste gelederen van

Thuisbasis — het Philips-hoofdkwartier in Eindhoven.
Home base — Philips' Eindhoven headquarters.

Glasteelt in het Westland.
Cultivation under glass at Westland.

de wereldeconomie. Shell en Unilever zijn zo groot dat zij samen de helft van de gecombineerde waarde van alle aan de Amsterdamse Beurs genoteerde bedrijven uitmaken.

Ook andere Nederlandse bedrijven zijn in internationaal opzicht zwaargewichten. Zo is Philips in Eindhoven het grootste elektronica-bedrijf van Europa en een van de weinige niet-Japanse firma's die de moordende concurrentie op de markten van consumentenelektronica hebben overleefd. Philips, dat meer dan 100 jaar geleden als gloeilampen-fabriek werd opgericht, is nog steeds de grootste fabrikant van gloeilampen ter wereld, maar maakt ook een breed scala van andere producten, variërend van communicatie-apparatuur tot medische diagnosesystemen. En natuurlijk is Philips ook een belangrijke fabrikant van audiocassette- en CD-spelers en videorecorders, die alle in zijn vernaamde researchlaboratoria werden uitgevonden.

De Nederlandse vliegtuigbouwer Fokker is een van de slechts vijf vliegtuigfabrieken die de wereld nog telt. De legendarische F27 en F28 — waarvan er nog heel wat over de

wereld rondvliegen — zijn inmiddels opgevolgd door een nieuwe generatie vliegtuigen, de Fokker 50 voor 50 passagiers en de Fokker 100 voor 100 passagiers.

Een andere Nederlandse naam in de internationale luchtvaart is KLM Royal Dutch Airlines, de nationale luchtvaartmaatschappij. Op chemisch gebied telt Nederland twee internationale topondernemingen van eigen bodem: de in Arnhem gevestigde Akzo en DSM, een succesvol en innovatief bedrijf dat werd opgebouwd uit de restanten van de ontmantelde Nederlandse mijnindustrie. Deze internationaal beroemde namen wekken licht de indruk dat de Nederlandse economie door slechts een handjevol wereldomspannende ondernemingen wordt gedomineerd. Toch bestaat de Nederlandse economie in werkelijkheid uit duizenden kleine en middelgrote bedrijven, waarvan er vele zelf belangrijke exporteurs zijn. Meer dan 90% van alle Nederlandse bedrijven heeft minder dan 100 werknemers en het succes van de economie is dan ook vooral te danken aan het feit dat de economische activiteit over een brede verscheidenheid van sectoren en ondernemingen verspreid is.

Een populair Nederlands exportartikel.
A much-loved Dutch export.

ECONOMY

The Netherlands has traditionally enjoyed one of the most open and internationally-oriented economies in the world. Exports, both of goods and services, make up well over half of gross national product (GNP), an impressive percentage that is rivalled only by neighbouring Belgium. The US and Japan, by way of comparison, export only 10 percent and 13 percent respectively of their goods and services.

The firm Dutch grip on international trade is a legacy of both the country's history and its key geographical location in the Rhine River delta. In the 'Golden Age' of the 17th century, Dutch merchants and companies were major global traders, buying and selling exotic, foreign goods through their network of far-flung business outposts. The prosperity of that era is still evident today in the stately canal houses that were built in Amsterdam in the period on the profits made from providing capital and goods to Europe and beyond. Industrialization in the Netherlands did not take place until the end of the 19th century, a relatively late beginning compared with pioneers such as the United Kingdom. But the trend towards industrialization accelerated strongly after the Second World War, providing the Netherlands with one of the most modern industrial infrastructures in the world.

The discovery of huge reserves of natural gas in Groningen province in 1959 paved the way for the creation of one of the most extensive welfare states in the world, which invested heavily in education. The result is a well-educated workforce with a flexible

grasp of foreign languages. This, in turn, has reinforced the Netherlands' ability to play an important role in the international economy that is out of all proportion to the country's modest size.

Agriculture has always been a crucial component of the Dutch economy. The establishment of agricultural cooperatives in the late 19th century laid the foundations for the country's extensive food-processing sector. The main reason why the Dutch have been so successful in farming is that they have been quick to harness the latest technological innovations to boost harvests and yields. Despite the country's tiny size, it ranks with the US and France as one of the world's Top Three agricultural exporters. For example, the Netherlands has a stranglehold on the world exports of flowers and plants, with global markets of 50 percent or more in most segments of the decorative horticultural trade.

Dutch agricultural prowess is all the more surprising because only five percent of the active working population is involved with farming. Thanks to their intensive growing techniques, the Dutch have been able to squeeze a maximum of agricultural produce from limited quantities of both land and labour.

The service sector of the economy provides jobs for 67 percent of the workforce, with industry accounting for the remaining 28 percent.

Banking and transport are the biggest areas in the service sector. With the exception of the Utrecht-based Rabobank, most major Dutch banks are located in Amsterdam.

DAF in Eindhoven.

Goedgemotiveerde arbeidskrachten.
A well-motivated workforce.

Nutricia producten onderweg naar markten overzee.
Nutricia products on the way to overseas markets.

De chemische fabriek van AKZO in Delfzijl.
AKZO chemical plant at Delfzijl.

Business park.

The financial community is working hard to promote the capital as a European financial centre to ward off competition from rivals such as Paris and Luxembourg. So far, Amsterdam has succeeded in persuading a large number of foreign banks to establish subsidiaries in the Dutch capital. Amsterdam has also sought to bolster its role in European finance by reforming the way the Dutch stock market, the oldest in the world, operates.

Dutch transport is organized around various 'ports': Amsterdam's Schiphol airport, one of Europe's four largest freight-handling airports; Rotterdam, the world's biggest sea port; and the port of Amsterdam, a crucial link in the world coffee and cocoa trade.

Thanks to all three assets, the Dutch have become Europe's transporters par excellence, and the Netherlands has turned itself into the 'gateway to Europe'. Although the country accounts for only 5 percent of the gross domestic product (GDP) of the 12 European Community countries, it has captured a leading 36-percent share of the international transport market within Europe. The port of Rotterdam alone has amassed a commanding 35 percent of the European seaport 'market', while the country's 7,000 road hauliers carry out 27 percent of all cross-border, intra-European transport by road.

Again, geography has proved to be an enormous boon to the transport ambitions of the Dutch. No less than 160 million consumers live in a 300-mile radius of the Netherlands, making the country the obvious entry point into the European market.

After falling into recession in the late 1970s and 1980s, the Netherlands led Europe in a number of key achievements: it had the lowest inflation of any EC country, and it also witnessed the fastest rate of job creation.

All in all, the Netherlands stands to gain long-term benefits following the creation of the single European market. Its people and companies are already outward-looking, putting them in a good position to capture new business as internal European borders fall. The Dutch guilder, one of the world's strongest currencies, has effectively been pegged to the German mark since the early 1980s, making it easy, both from a practical and a psychological point of view, for the Dutch to participate in European monetary union. The Netherlands' long-standing cooperation pact with Belgium and Luxembourg – the Benelux – will also help ease the country through the economic challenges of a border-free Europe.

*Amsterdam – vooraanstaand financieel centrum.
Amsterdam – a leading financial centre.*

*Nederlandse kaas – beroemd om zijn kwaliteit.
Dutch cheese – a reputation for quality.*

ECONOMY

EXPORTS

Neighbouring Germany is by far the Netherlands' most important trading partner. Even before unification, Germany accounted for a full 26 percent of Dutch exports. The union of the two Germanys has, of course, merely served to widen the flow of goods passing over the Netherlands' eastern border.

After Germany, the Netherlands' two biggest export partners are to be found directly south and west – Belgium/Luxembourg, France and the United Kingdom. All told, 75 percent of Dutch exports find their way to other members of the EC. The rate of export growth to southern European countries such as Spain and Portugal has risen sharply in recent years, though absolute export volumes remain small compared with 'neighbours' like Germany, Belgium and France.

Outside of Europe, the United States is the single biggest purchaser of Dutch goods and services, generating a full 5 percent of all Dutch exports. The rest of the world, including the Far East and South America, account for the remaining 20 percent of the country's overseas trade.

Flowers, cheese, milk and other dairy products are the most obvious Dutch 'bestsellers' on foreign markets. All told, Dutch agricultural exports are worth a staggering Dfl. 27 billion a year. Equally important (though perhaps less well-known) are chemicals, minerals (both natural gas and oil), and other raw materials, as well as semi-processed food stuffs.

The Netherlands' long experience of holding back the sea has made the country the world leader in hydraulic engineering, a sector in which the Dutch have traditionally been able to export their know-how to win big construction orders from the Far and Middle East, among other regions.

Overall, the Netherlands tends to run up hefty trade surpluses with the rest of the world. This is not always the case with each individual trading partner, however. The US, for example, sells nearly three times as much in the Netherlands as it imports. The US trade surplus with the Netherlands in 1990, for example, was equivalent to twice the trade surplus which the US had with the rest of western Europe.

MULTINATIONALS

For a small country, the Netherlands is home to an extraordinary number of multinationals. In fact, one of the world's top three companies – Royal Dutch Shell – is partly Dutch, as is Unilever, the global consumer products group. Both Shell and Unilever are Anglo-Dutch groups, with dual headquarters in London and Rotterdam. These two companies alone put the Netherlands in the front ranks of the world's economy. Shell and Unilever are so large that together they account for half of the combined value of all companies listed on the Amsterdam stock exchange.

Other Dutch companies are also heavyweights in global terms. Philips, based in the southern city of Eindhoven, is Europe's largest electronics company and one of the few

De haven van Rotterdam – nummer 1 van de wereld. The Port of Rotterdam - number one in the world.

non-Japanese firms to have survived in the cut-throat competition of the consumer electronics market. The company, established more than 100 years ago as a light bulb factory, is still the world's biggest single manufacturer of this product. It also makes a wide variety of other products ranging from communications equipment to medical diagnostic machines. And, of course, Philips is a prime manufacturer of audio-cassette and compact disc players, as well as video cassette recorders – all of which it invented in its famed research labs.

Fokker, the Dutch airplane-builder, is one of only five civil aircraft companies in the world today. Its legendary F27 and F28 airplanes – many of which are still in service around the globe – have been succeeded by a new generation of aircraft, the 50-seater Fokker 50 and the 100-seater Fokker 100. Another Dutch name in international aviation is KLM Royal Dutch Airlines.

ECONOMIE

In chemicals, the Netherlands numbers two home-grown, world-class companies: Arnhem-based AKZO and DSM, a successful innovator which was built up out of the remnants of the Netherlands' now-defunct coal-mining industry.

These famous international names may give the impression that the Dutch economy is dominated by just a handful of world-encompassing corporations. In reality, the Dutch economy consists of thousands of small and medium-sized enterprises, many of which are important exporters in their own right. With well over 90 percent of Dutch companies employing less than 100 people, the economy's success is due to the spread of economic activity over a wide range of sectors and corporations.

Holec producten – altijd vooraan.
Holec products – always at the leading edge.

Fokkers vliegen overal.
Fokker aircraft – flying the world.

Buitenlandse investeringen

By Kenzo Tatsuuma.
Managing Director Fuji Photo Film B.V.

GE Plastics.

Nederlandse investeringen in het buitenland en buitenlandse investeringen in Nederland zijn een belangrijk aspect van de Nederlandse economie. Vooral met de VS en in toenemende mate ook met de rest van Europa en Japan zijn de investeringsbanden sterk. In de loop der jaren hebben Nederlandse bedrijven en pensioenfondsen meer dan \$65 miljard in de Amerikaanse economie gepompt, waardoor Nederland de op twee na grootste investeerder in de VS is, na Groot-Brittannië en Japan. Het gros van deze investeringen is geconcentreerd in de industrie- en in de vastgoedsector. Omgekeerd zijn de VS de grootste buitenlandse investeerder in Nederland, gevolgd door Duitsland en Japan. Van de 50 grootste Amerikaanse ondernemingen hebben er 42 een vestiging in Nederland.

In totaal hebben meer dan 4800 buitenlandse bedrijven vestigingen in Nederland. Ook hier nemen de VS het leeuwedeel voor hun rekening met 1500 en bezetten Groot-Brittannië en Duitsland de tweede en derde plaats met respectievelijk 900 en 850 vestigingen. Met elkaar verschaffen deze buitenlandse bedrijven in Nederland aan 310.000 mensen werk.

Hoe belangrijk buitenlandse investeringen voor de Nederlandse economie zijn, wordt het best geïllustreerd door de chemische industrie, een sleutelsector die 15% van alle Nederlandse exporten uitmaakt, maar slechts 2,5% van de werkende bevolking werk biedt. Ruim 75% van alle in Nederland

gevestigde chemische ondernemingen is in handen van buitenlandse ondernemingen — zoals Dow Chemical, Du Pont of Exxon. Deze buitenlandse vestigingen produceren op hun beurt 40% van alle Nederlandse chemische exporten.

Overigens is Nederland niet alleen favoriet als vestigingsplaats voor industrieën, maar ook voor distributiecentra die heel Europa bestrijken. Meer dan 300 Amerikaanse bedrijven hebben Nederland als plaats voor hun Europese Distributiecentra (EDC) gekozen. Ook Japanse ondernemingen als Nissan en Canon zijn in Nederland neergestreken, omdat de rest van de Europese Gemeenschap van hieruit gemakkelijk te bereiken is.

Al met al is Nederland er zo in geslaagd maar liefst 40% van alle door de grote Amerikaanse en Japanse bedrijven opgezette EDC's naar zich toe te trekken. Als de kleinere bedrijven worden meegeteld, bedraagt het Nederlandse marktaandeel nog altijd 15-20%.

De Japanse investeringen in Nederland geven een gestadige groei te zien, zowel in de industrie als in de distributie. Het omvangrijke productie- en researchcomplex van Fuji in Tilburg is de grootste investering die Japan buiten de auto-industrie in Europa heeft gedaan. Eastman Chemical Co. maakte kort geleden bekend dat het Den Haag als basis voor zijn Europese hoofdkantoor had gekozen. Het bedrijf voegt zich daarmee bij een indrukwekkende groep internationale

ondernemingen die zich reeds in Nederland hebben gevestigd, zoals Ericsson, Apple Computer, AT&T, Hoechst, Honeywell, Reynolds Aluminium, Digital, Asea Brown Boveri, Mars en Rank Xerox.

Nederland kan bogen op een reeks gunstige factoren waarmee het buitenlandse bedrijven kan aantrekken en kan overhalen in ons land te investeren. Een van de grootste pluspunten van Nederland is zijn politieke stabiliteit die verhindert dat regels, wetten en belastingen van de ene op de andere dag veranderen. Een andere 'trekker' is de Nederlandse vennootschapsbelasting van 35%, de op een na laagste in Europa.

Een belangrijke reden voor buitenlandse ondernemingen om naar Nederland te komen is het gemak waarmee Nederlanders vreemde talen spreken. Dat maakt het, in combinatie met de imposante produktiviteit en het hoge opleidingsniveau, voor Amerikaanse, Britse, Duitse en Japanse bedrijven vrij gemakkelijk zaken in Nederland te doen en zo een goede uitvalsbasis voor een verdere expansie naar de rest van Europa te creëren.

Bij buitenlandse fabrikanten is Nederland ook populair vanwege zijn uitgebreide entrepotstelsel dat importeurs in staat stelt hun producten uit te pakken, te bottelen, te etiketteren, te verven of zelfs te assembleren zonder dat zij daarvoor invoerrechten, BTW of accijns hoeven te betalen.

Fuji Photo Film in Tilburg.

Foreign investment

Foreign investment, both inward and outward, is a prominent feature of the Dutch economy. Investment ties are particularly strong with the US and, increasingly, with the rest of Europe and Japan.

Over the years, Dutch companies and pension funds have pumped more than \$65 billion into the US economy, making the Netherlands the third largest investor in the US, after the UK and Japan. Most investments concentrate on the manufacturing sector and on real estate.

Conversely, the US is the biggest foreign

investor in the Netherlands, followed by Germany and Japan. Of the 50 biggest US corporations, 42 have subsidiary companies in the Netherlands.

In all, more than 4,800 foreign companies have Dutch operations. Again, the US accounts for the lion's share with 1,500, with Britain and Germany coming in second and third place with 900 and 850 subsidiaries respectively. Foreign companies in the Netherlands employ over of 310,000 people.

The importance of foreign investment to the

Dutch economy is best illustrated by the chemicals industry, a key sector which accounts for 15 percent of all Dutch exports even though it employs only 2.5 percent of the labour force. A full 75 percent of all Dutch-based chemical operations are owned by foreign companies – Dow Chemical, Du Pont, Exxon, among others. These foreign subsidiaries, in turn, generate 40 percent of all Dutch chemical exports.

Besides manufacturing, the Netherlands is also a favourite location for establishing Europe-wide distribution facilities. More than 300 US firms have chosen the country as the site of their European Distribution Centres (EDCs). Japanese companies, such as Nissan and Canon, have also flocked to the Netherlands to take advantage of the country's convenient location for reaching the rest of the European Community.

All told, the Netherlands has managed to capture an overwhelming 40 percent of all EDCs set up by large US and Japanese companies in Europe. If smaller companies are included, the Dutch market share is still a commanding 15 to 20 percent.

Japanese investments in the Netherlands are showing a steady rise, both in manufacturing and distribution. Fuji Photo Film's sprawling production and research facilities in the Dutch town of Tilburg represent the largest single Japanese investment in Europe outside the automobile industry. Eastman Chemical Company recently announced that it had selected The Hague as the base for its European headquarters.

The company will join an impressive group of international firms which have already settled in the Netherlands. These include Ericsson, Apple Computer, AT&T, Hoechst, Honeywell, Reynolds Aluminium, Digital, Asea Brown Boveri and Rank Xerox.

The Netherlands relies on a string of favourable factors to attract foreign companies and persuade them to invest in the country. One of the biggest 'selling points' is its political stability, which prevents sudden swings in regulations, laws and tax rules. Another draw is the Netherlands' 35 percent corporate tax rate, the second-lowest in Europe.

A prime reason why foreign companies come to the Netherlands is the ease with which the Dutch speak foreign languages. This, combined with an impressive productivity rate and a high level of educational achievement, makes it relatively easy for US, British, German and Japanese companies to do business in the Netherlands, creating a useful foothold for further expansion into the rest of continental Europe.

The Netherlands is also popular among foreign manufacturers because of its extensive system of bonded warehouses, where importers are allowed to unpack, bottle, label, paint and sometimes even assemble products without having to pay import duties, value-added tax or excise tax.

Apple computer.

Dow Chemical in Terneuzen.

A COMMITMENT TO THE ENVIRONMENT

Environmental protection and a responsible use of energy are of vital importance in the densely-populated Netherlands and elsewhere. The need for clean energy has increased dramatically as environmental conservation becomes a fact of life. Of all energy sources, electricity is used more and more for a wide range of applications because it causes little pollution. Just about every machine and appliance has an electro-motor and control of energy use is now seen as essential for optimum regulation of electrical capacity, and conservation.

Following growing social awareness of environmental problems and the need for careful energy use, public (rail) transport has become increasingly important over the past few years. One of the major reasons for this development is that these forms of transport all use electrical drive systems on a huge scale.

The trend towards full automation in industry means process controls have to be highly effective if energy is to be conserved. An important factor in control is the link between these processes and the drive, monitoring and diagnostic systems, and communication between the different system components. Holec Ridderkerk has taken all of these developments in its stride. With more than a century of experience behind it, the company has applied its expertise and knowledge of heavy electro-techniques to these essential areas. Modern power and control electronics, Holec's prime area of expertise, are of real importance in solving problems of energy use and environmental care.

The company's expertise in the development and production of electrical machines and systems has made it a byword worldwide for what it calls 'a total commitment to drive technology' in major fields including electrical drive and control systems for rail, metro and trams. Transport systems, crane operation and maritime applications have also been developed using variable-speed drive systems. And at source, Holec generators and motors ensure the efficient generation of electrical energy.

An active policy of innovation is essential if the environment is to be conserved. Holec's expertise in systems to control and preserve energy resources has sparked a full range of applications to do just that.

Waterkrachtcentrale aan de Rijn bij Maurik
Hydro power station on the Rhine near Maurik

De ICM instelling
The ICM instelling

Amercentrale bij Geertruidenberg.
Amer power station close to Geertruidenberg.

TOTAALPRESTATIE IN AANDRIJFTECHNIEK

Zorg voor het milieu en een verantwoord gebruik van energie zijn van steeds groter, zonië van levensbelang voor onze dichtbevolkte wereld. Elektrische energie is daarom belangrijker dan ooit. Juist uit het oogpunt van milieubehoud vindt het gebruik van (schone) elektrische energie steeds meer toepassing.

Bijna elke machine, apparaat of werktuig heeft wel een elektromotor. Een optimale regeling van elektrische vermogens en een hoog rendement worden daarom steeds belangrijker in verband met het energieverbruik.

Mede onder invloed van het maatschappelijk bewustwordingsproces met betrekking tot energieverbruik en milieuproblematiek neemt het belang van openbaar vervoer de laatste jaren sterk toe, te meer daar hierbij op grote schaal gebruik wordt gemaakt van elektrische aandrijfsystemen.

In de industrie vereist de steeds toenemende automatisering meer en meer een optimale procesbeheersing. Belangrijk daarbij zijn de koppeling tussen proces en aandrijving, monitoring- en diagnosesystemen en de communicatie tussen de verschillende systeemonderdelen.

Holec Ridderkerk, het belangrijkste Nederlandse bedrijf in de 'zware' elektrotechniek, concentreert zich juist op deze vakgebieden. Met een geschiedenis die meer dan 100 jaar teruggaat, beschikt het bedrijf over een schat aan kennis en ervaring in de ontwikkeling en productie van elektrische machines en systemen.

De moderne vermogens- en besturingsselectronica, het vakgebied bij uitstek van Holec Ridderkerk, is van eminent belang bij de oplossing van problemen met betrekking tot energieverbruik en belasting van het milieu.

Karakteristieke voorbeelden van hoogwaardige en beproefde Holecproducten zijn elektrische aandrijf- en besturingsystemen voor trein, metro en tram. Het bedrijf heeft echter ook elektrisch regelbare aandrijvingen voor transportsystemen, kraanbesturingen en maritieme toepassingen en voor de opwekking van elektrische energie heeft Holec generatoren en motoren ontwikkeld.

Door een actief innovatiebeleid heeft het bedrijf wereldwijd een naam opgebouwd op het gebied van de regeling van grote vermogens, een naam die synoniem is voor een 'Totaalprestatie in Aandrijftechniek'.

Gecombineerd tram- en metrobedrijf – de Amsterdamse sneltram.
For use as both tram and metro – the 'Sneltram'.

Containerkranen van European Combined Terminals (ECT).
Container cranes of European Combined Terminals (ECT), Rotterdam.

NOORD-HOLLAND
NORTH HOLLAND

*De Dam, historisch hart van de stad.
The Dam, historic heart of the city.*

AMSTERDAM

's Lands historische hoofdstad

Neem meer dan 700 jaar geschiedenis, ondernemingslust en creativiteit. Vermeng die met een hardwerkende en op plezier gestelde bevolking. Voeg een groot aantal juwelen van architectuur en musea toe en een ruime selectie schouwburgen, concertzalen, café's, restaurants en parken. Plaats dit alles op loopafstand van elkaar en wat krijgen we? Amsterdam, de bruisende hoofdstad van Nederland.

Het is niet verbazend dat Amsterdam jaarlijks meer bezoekers trekt. De kleine, op een dam in de Amstel gebouwde, nederzetting kreeg in 1306 stadsrechten en groeide daarna geleidelijk uit tot de machtigste stad van de wereld. In de 17de eeuw, de Gouden Eeuw, beheersten de vloten van Amsterdam de wereldzeeën en het stadsbestuur domineerde de wereldhandel. De macht van de stad berustte op de Verenigde Oostindische Compagnie, een 17de-eeuwse blauwdruk voor multinationale organisaties. Met de handelswinsten werd het Amsterdam dat we nu kennen gebouwd. Meer dan 100 grachten en talrijke prachtige kerken zijn als juwelen gegroepeerd rond de haven vanwaar de schepen van de Oostindische Compagnie

op hun winstgevende reizen naar Indië vertrokken. Een van de kantoren van de Compagnie herbergt tegenwoordig het nationale scheepvaartmuseum, waar de maritieme geschiedenis van de stad in kaart gebracht is. De Gouden Eeuw was echter niet alleen een periode van ondernemingslust. De cosmopolitische sfeer en de reputatie van verdraagzaamheid die de stad had schiepen een omgeving waarin de beeldende kunsten bloeiden. Rembrandt is misschien de beroemdste schilder en het Rijksmuseum bewaart een uitgebreide verzameling werken van de grote meester. Moderne meesters als Van Gogh, De Kooning en Mondriaan hebben echter ook hun plaats in een stad met niet minder dan 47 musea. Ook de overige kunsten zijn goed vertegenwoordigd in het tehuis van het wereldberoemde Koninklijk Concertgebouworkest en het nieuwe Muziektheater, waar internationaal toegejuichte opera-producties worden uitgevoerd.

Hoewel de oude Oostindische Compagnie de wereldhandel niet langer beheerst, bloeit de ondernemingslust, waarop zij gebaseerd was, nog steeds in Amsterdam. Bediend

Rondvaartboten. Canal pleasure boats.

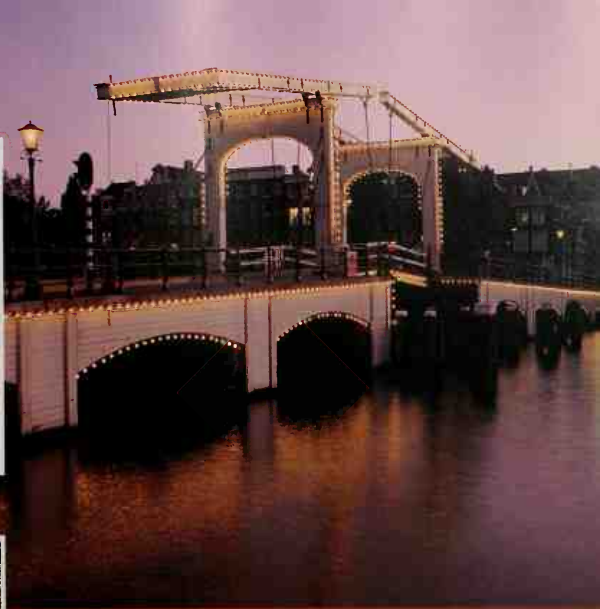

Montelbaanstoren.
Montelbaans tower.

Rondvaart door de grachten.
Cruising the canals.

De Magere brug.
The 'Skinny' bridge.

De Amstel rivier. The Amstel river.

door de internationale luchthaven Schiphol, is de stad een belangrijke toegangspoort tot Europa geworden en zij heeft zich aangepast aan de veranderende commerciële behoeften. Tegenwoordig is Amsterdam een centrum van dienstverlenende bedrijven en de dominerende positie als centrum van diamantindustrie en financiën is bewaard gebleven.

Enige jaren geleden heeft de stad, in een poging al haar facetten samen te vatten, een nieuw motto gelanceerd. 'Amsterdam heeft het' is geen overdrijving, maar geeft kernachtig de enorme verscheidenheid weer van de elementen die samen een van de geweldigste hoofdsteden van de wereld uitmaken.

The nation's historic capital

Take more than 700 years of history, enterprise and creativity. Mix it with a hard-working and fun-loving population. Add a large number of architectural jewels and museums, and a liberal selection of theatres, concert halls, cafes, restaurants and parks. Place it all within walking distance, and what do you get? Amsterdam – the Netherlands' vibrant capital.

It's not surprising that the number of visitors to Amsterdam increases every year. Granted civic status in 1306, the tiny settlement built on a dam over the Amstel River gradually grew into the most powerful city in the world. In the 17th century, or Golden Age, Amsterdam's fleets ruled the waves, and its city fathers dominated global trade. The city's might was founded on the Dutch East India Company, a 17th-century blueprint for multinational corporations. The proceeds of this trade built the Amsterdam we know today. Over 100 sweeping canals and numerous superb churches cluster like gems around the harbour from where the East India Company's ships departed on their lucrative voyages to the Indies. Today, one of the company's counting houses is home to the national shipping museum which charts the city's maritime history. But the Golden Age was not only a period of enterprise. The city's cosmopolitan atmosphere and reputation for tolerance created an environment in which the fine arts flourished. Rembrandt is perhaps the most famous, and the Rijksmuseum preserves an extensive collection of the great master's works. But modern masters, such as Van Gogh, De Kooning and Mondrian, also have their place in a city with no less than 47 museums. The other arts are equally well

Anne Frankhuis.
Anne Frank's house.

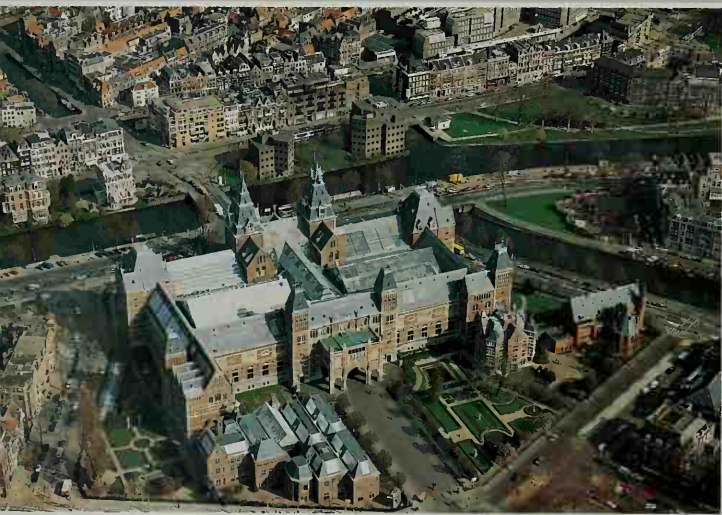
represented in the home of the world-famous Concertgebouw orchestra and the new Muziektheater which stages internationally acclaimed opera productions. Although the old East India Company no

Maar of het kunst is?
But is it art?

Een toekomstige Rembrandt.
A future Rembrandt.

Rijksmuseum.

longer dominates world trade, the enterprising spirit on which it was based is alive and well and prospering in Amsterdam. Served by Schiphol international airport, the city has grown into a major gateway to Europe and has adapted to changing commercial needs. Today, it is a centre for service industries and still retains its dominant position as diamond and financial centre. Some years ago, the city launched a new motto in an attempt to capture each and every one of its many facets. 'Amsterdam's got it all!' is no exaggeration. It sums up the vast variety of elements that make up one of the greatest capitals in the world.

Rembrandts Nachtwacht.
Rembrandt's Nightwatch.

Kunstenaar aan het werk.
Artist at work.

Bloemenmarkt aan het Singel.
Flower market on the Singel.

Het Rembrandthuis. Rembrandt's house.

Muzikale maestro's.
Musical maestros.

Gecombineerd stadhuis – operagebouw. Combined town hall and opera house.

Westerkerk.
West Church.

Stadsschouwburg.
The City Theatre.

Bereden' politie.
The highway patrol.

Vriendelijke Amsterdammers.
Friendly Amsterdammers.

De kunst der Gastvrijheid

Voor de meeste van de bezoekers die Amsterdam ontvangt vormen de elegante 17de eeuwse patriciërshuizen langs de belangrijkste grachten een van de grootste attracties van de stad. Weinigen echter krijgen ooit de kans die van binnen te zien, tenzij ze natuurlijk in het Pulitzer Hotel logeren.

Dit unieke hotel aan de Prinsen- en Keizersgracht geeft zijn gasten niet alleen de gelegenheid om de betovering achter de klassieke gevels te ervaren van de welgeteld 24 grachtenhuizen die het Pulitzer Hotel creëren, maar biedt hun ook de luxe, moderne voorzieningen die de 17de eeuwse bewoners jaloers gemaakt zouden hebben. De 231 kamers, 10 suites en zes vergader- en receptiehallen zijn stuk voor stuk uniek doordat ze alle met verschillende kunstwerken gesierd zijn en in veel gevallen hebben de kamers een prachtig uitzicht over de grachten of de tuinen in de binnenhof van het hotel.

De binnenhof wordt gedomineerd door de art nouveau Tuinzaal die is ontworpen met het doel het natuurlijke licht te benadrukken dat door de complexe constructie van glas en smeedijzer binnendringt. In de Saxenburgzaal is het 17de eeuwse interieur grotendeels

bewaard gebleven, waaronder een grote marmeren schoorsteen en een beschilderd plafond. Sinds de opening van het hotel in 1972 heeft het een ongeëvenaarde reputatie opgebouwd van service op hoog niveau. Het heeft echter ook tijd en energie gestoken in het stimuleren van de cultuur. Er staan regelmatig klassieke concerten op het programma en het niveau van de tentoonstellingen van moderne kunst in de eigen galerie van het hotel is ongemeen hoog. Dezelfde hoge standaard treffen fijnproevers aan in het Goudsbloem Restaurant, een van die zeldzame hotelrestaurants waarvan de kwaliteit zo hoog is, dat de gasten niet noodzakelijkerwijs in het hotel logeren, maar speciaal komen om er de uitstekende Franse keukens te ervaren.

Het Pulitzer Hotel heeft eenvoudigweg alles – een uniek gebouw op een al even unieke plaats in het centrum van Amsterdam, een welverdiende reputatie voor buitengewone service, prachtige kamers, een eerste klas restaurant en elegante bars. Het is echter ook een wezenlijk deel van de gemeenschap in die zin, dat het de kunsten steunt. Daarmee zet het de traditie voort die in de 17de eeuw gevestigd is door de Amsterdamse kooplieden en patriciërs.

Dineren in de tuin van Hotel Pulitzer.
Dining in the garden of the Hotel Pulitzer.

The art of Hospitality

To most of the visitors who come to Amsterdam, the elegant 17th-century patrician houses that line the major canals are one of the city's greatest attractions. But few people ever have the opportunity to actually go inside, unless, that is, they happen to be staying at the Pulitzer Hotel. The unique hotel on Amsterdam's Prinsen and Keizersgracht not only allows guests to experience the magic behind the classic facades of the no less than 24 canalhouses that make up the Pulitzer. It also offers them the kind of luxury facilities that would have been the envy of 17th-century inhabitants. Every one of the 231 rooms, 10 suites and six conference and reception rooms has been individually decorated with different works of art to make each one unique, and each has an often magnificent view over the canals or the gardens in the hotel's private inner courtyard.

The courtyard is dominated by the art nouveau Garden Room which was designed to enhance the interplay of natural light filtering through the intricate glass and wrought-iron construction. The Saxenburg Room retains most of its original 17th-century interior, including a grand marble fireplace and painted ceiling.

Since the hotel opened in 1972, it has built up an unparalleled reputation for high-class service. But it has also devoted time and energy to promoting the arts. Classical concerts feature regularly on its program, and the standard of its contemporary art exhibitions in the hotel's own gallery is exceptional. The same high standards apply at the gourmet Goudsbloem restaurant. It is one of those rare hotel restaurants whose quality means that diners are not necessarily guests at the hotel, but come specially to experience its fine French cuisine.

The Pulitzer simply has everything – a unique building at an equally unique location in central Amsterdam, a well-earned reputation for exceptional service, exquisite accommodations, a star-class restaurant and elegant bars. But it is also an essential part of the community it promotes the arts – carrying on the 17th-century tradition established by the merchants and patricians of Amsterdam.

De Blauwe Brug.
The Blue Bridge.

Het Koninklijk Paleis op de Dam.
The Royal Palace on the Dam.

Amsterdam bij nacht. Nightfall in the city.

NOORD-HOLLAND
NORTH HOLLAND

Lido.

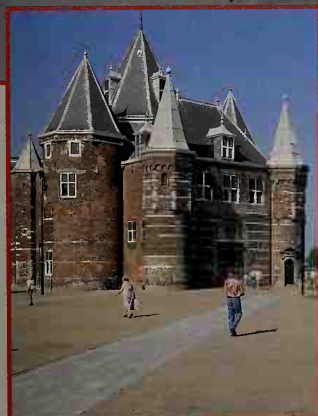
Munttoren.
The 'Mint' Tower.

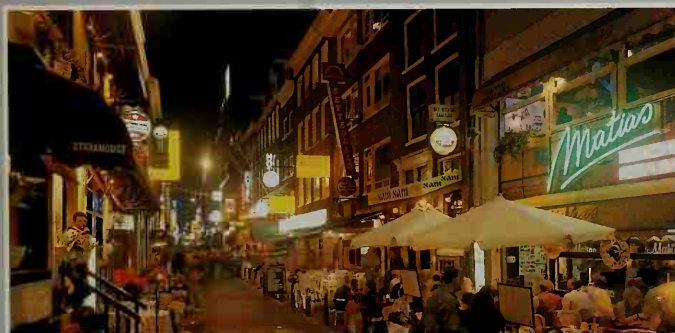
Diamantstad.
City of Diamonds.

Des te beter kunnen we horen.
All the better to hear with.

Waag, oude stadspoort.
Waag, old city gate.

Even ontspannen.
Time to relax.

Concertgebouw.
Concert Hall.

De leuke dingen in het leven zijn in Nederland even populair als waar dan ook. Kansspelen waren er echter verboden tot recente veranderingen in de wetgeving casino's mogelijk maakten. Holland Casino's is de enige legale casino organisatie in het land en heeft acht vestigingen: in Zandvoort, Valkenburg, Scheveningen, Rotterdam, Amsterdam, Breda, Groningen en Nijmegen. Alle vestigingen worden gekenmerkt door een breed scala aan kansspelen, geleid door goed opgeleide croupiers in een luxe omgeving. Een avond of middag uit in een van de casino's biedt niet alleen de kans om het geluk te beproeven. Het smaakvolle decor en de uitstekende keuken van de restaurants maken het tot een echte ervaring.

Een avond om nooit te vergeten

Alle casino's trekken een nationale en internationale clientèle. Voor entree is een legitimatiebewijs nodig en de gasten moeten minimaal 18 jaar en correct gekleed zijn. Boekjes die de regels van elk spel uitleggen zijn in vele talen beschikbaar. Extra audiovisuele informatie is in diverse talen te verkrijgen. Amerikaanse en Franse Roulette en Black Jack en een scala speelautomaten zijn standaard, maar elk casino heeft bovendien zijn eigen specialiteiten, aangepast aan de verlangens van de gasten uit die regio. Recent zijn in een aantal vestigingen van

Holland Casino's twee nieuwe spelen geïntroduceerd, Sic Bo en Big Wheel. Het eerste is afkomstig uit het Verre Oosten en wordt met dobbelstenen gespeeld, het laatstgenoemde is een aangepaste versie van het populaire Rad van Avontuur. Ook Holland Casino Bingo is recent geïntroduceerd. Een gerieflijke elektronische versie van het oude spel wordt nu in alle casino's gespeeld en de prijzen kunnen oplopen tot honderdduizend gulden per spel. Wie Bingo speelt, kan de Bonus Jackpot winnen, die Mystery Points oplevert.

Die punten kunnen worden omgewisseld voor de prachtige cadeaus die in vitrines tentoongesteld zijn.

Zo'n extra jackpot wordt door puur geluk gewonnen en is niet gebonden aan de grootte van de inzet of een winnende combinatie van nummers.

Ook de Jackpotclub van de casino's heeft zulke Mystery Jackpots. Een toevalsgenerator wijst de gelukkige winnaar aan, die dan misschien naar huis rijdt in een glimmende nieuwe auto — je moet maar geluk hebben.

A night to remember

The fun things in life are as popular in the Netherlands as elsewhere. However, games of chance were taboo in the country until recent changes in the law allowed casinos to operate. Holland Casino's are the only legal casino operators in the country, and the organization has eight establishments: Zandvoort, Valkenburg, Scheveningen, Rotterdam, Amsterdam, Breda, Groningen and Nijmegen. All the establishments are characterized by a wide range of games of chance run by highly trained croupiers in luxurious surroundings. An evening or after-

noon out at one of the venues not only offers the chance of trying one's luck. The tasteful decor and fine cuisine served in the restaurants make it a real experience.

All the casinos attract a national and international clientele. All guests have to be a minimum of 18 years of age, correctly dressed and be in possession of a valid passport or identity document. Booklets explaining the rules of each game are available in many languages. An information point provides additional audio-visual information in a variety of languages. American and French Rou-

lette and Black Jack as well as a range of gambling machines are standard at all, but each also has its own specialities, which are geared to the wishes of clients.

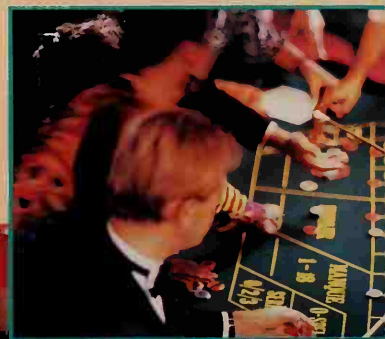
Recently, two new games were introduced at a number of Holland Casino's venues – Sic Bo and Big Wheel. The former originated in the Far East and is played with dice, while the latter is an adapted version of the popular Wheel of Fortune.

Holland Casino Bingo is another recent introduction, but it is now played at all the casinos. A comfortable electronic version of the old game, the prizes can amount to one hundred thousand guilders per game. When playing Bingo clients can win the Bonus Jackpot which gains them Mystery Points. These points can be exchanged for the beautiful gifts on display in show cases.

This kind of extra jackpot is won purely by chance and is not linked to size of stake or having a winning combination of numbers. The casino's Jackpotclub has similar Mystery Jackpots. A wheel of fortune picks out the lucky winner who might find him or herself driving home in a gleaming new car – it's all in the luck of the game.

Sic Bo.

TOONAANGEVEND IN

Als één van de toonaangevende internationale ontmoetingspunten in Europa heeft het RAI tentoonstellings- en congrescentrum een naam hoog te houden. De RAI heeft bijna een eeuw ervaring met het organiseren van tentoonstellingen, vakbeurzen en congressen. De behoefte aan communicatie en zakelijke contacten neemt nog steeds toe. Het marktgerichte management van de RAI zorgt door voortdurende aanpassingen en voorzieningen dat het centrum optimaal blijft voldoen aan de steeds hogere eisen, die exposanten en bezoekers aan de faciliteiten en organisatie stellen.

Flexibiliteit is het sleutelwoord van de lange en succesvolle historie van de RAI. Het centrum is ontworpen voor multi-functioneel en flexibel gebruik. Het is 87.000 vierkante-meter groot, bevindt zich vlak bij de grote autowegen, luchthaven Schiphol en een station. Hotels met een capaciteit van zo'n 20.000 bedden bevinden zich op loopafstand. Het historische hart van de Nederlandse hoofdstad Amsterdam bereikt men in tien minuten.

De RAI ontvangt vandaag de dag ruim twee miljoen bezoekers per jaar. Er zijn 11 tentoonstellingshallen en 22 vergader- en conferentiezalen. In de grote hallen van de Holland- en Europacomplexen worden niet alleen tentoonstellingen georganiseerd, maar vinden ook regelmatig belangrijke culturele evenementen, massale congressen en sportwedstrijden plaats. Theater-voorstellingen, ballet- en muziekuitvoeringen zijn weer een ander bewijs van de vele mogelijkheden die de RAI biedt.

Het Congrescentrum heeft faciliteiten voor 4.240 deelnemers. Voor zeer grote bijeenkomsten (tot 12.900) kan men beschikken over één van de grote hallen. Het RAI complex is natuurlijk voorzien van alle moderne faciliteiten. Tolken, informatiecentra, intercomsystemen, internationale telefoon, telefax en telex diensten zijn standaard. Maar ook technische faciliteiten als een videocircuit, een geavanceerd voting systeem, videotext, projectors, een oproepsysteem, ringleiding voor slechthorenden, lijnen voor directe radioverbindingen en apparatuur voor satellietontvangst behoren tot de mogelijkheden. Ook een perscentrum en zelfs een douanekantoor zijn in het complex gehuisvest.

Vanwege de veelheid aan mogelijkheden is het centrum een geliefd trefpunt voor organisatoren van grote en kleine evenementen. Maar de RAI treedt steeds vaker zelf op als organisator van beurzen en tentoonstellingen of zet deze op voor derden – meer dan de helft van het jaarlijkse programma wordt intern georganiseerd.

Omdat in de RAI populaire nationale evenementen als de Auto RAI, de Huishoudbeurs en Huis & Interieur RAI, de Landbouw RAI, de Efficiency Beurs en nog vele andere worden gehouden, is de RAI al jarenlang

Landbouw RAI.
Agricultural machinery show.

Internationaal congrescentrum.
International congress centre.

een begrip in Nederland. Maar de RAI krijgt ook internationaal een steeds grotere bekendheid. Het is in heel Europa synoniem voor een organisatie, die faciliteiten en service van topkwaliteit kan leveren. Eigenlijk is het RAI tentoonstellings- en congrescentrum zelf een groot evenement geworden.

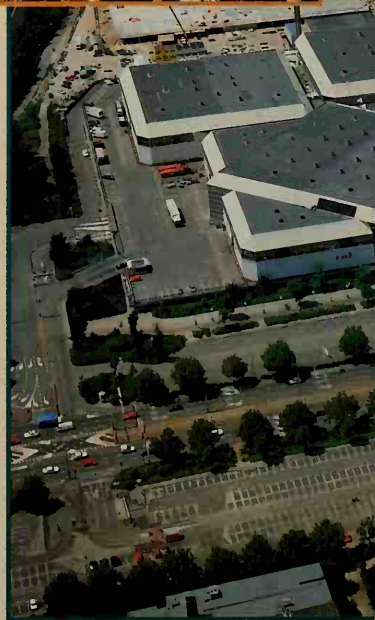
EXHIBITING EXCELLENCE

As one of the most important international meeting points in Europe, Amsterdam's RAI Exhibition and Congress Centre has a reputation to maintain. The RAI has almost a century of experience in organizing exhibitions, trade fairs, conferences, congresses and symposia. However, an increasing need to communicate information, means it has to adapt continually to the changing require-

ments of both exhibitors and visitors.

Adaptability and its unique location have played a key role in the Centre's long record of success. Occupying an area covering 87,000 square metres just 10 minutes from the Dutch capital's historic heart, and with easy access to the rail and road network, the RAI is very close to Schiphol airport and within walking distance of 20,000 hotel beds.

The complex was designed for flexible and multi-functional use all under one roof. Comprising 11 exhibition halls and 22 congress and conference rooms, the RAI currently welcomes around two million visitors annually. Besides exhibitions, the interconnecting halls of the Holland and Europe complexes are frequent venues for major cultural and

TENTOONSTELLINGEN

sports events. Spectacular theatre, ballet and music performances, often with a royal audience, are just another aspect of the RAI's versatility. The Congress Centre offers facilities for meetings with up to 4,240 participants, and very large gatherings (up to 12,900) can be accommodated in one of the great halls.

Equipped with the most modern amenities, the complex provides a vast range of services. Interpreters, information centres, public address systems, international telex, fax and telephone services are standard; other technical facilities include a video circuit, paging systems, projection and sound equipment, intercom, a transmission loop for deaf visitors, satellite reception equipment, Videotext system and studio lines for direct radio broadcasts. A press centre and even a customs office for rapid handling of formal-

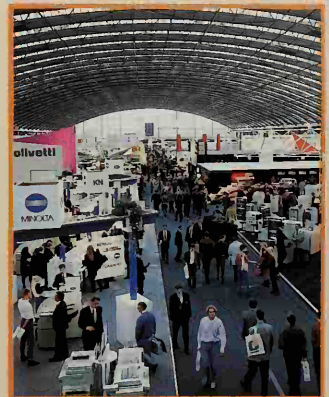
ties are also located in the complex.

Through its multi-functional options, the Centre is a popular venue with organizers of events of all kinds and sizes. But the RAI is increasingly initiating its own exhibitions and fairs, as well as putting on events for third parties – over half of the annual program is organized internally.

As the home of popular national events such as the Motor Show, Ideal Homes Exhibition, Agricultural Machinery Exhibition, Efficiency Fair, and numerous others, the RAI has long been famous throughout the Netherlands. Now, increasing international success is making the name derived from a pioneering bicycle and automobile exhibition in 1895 synonymous throughout Europe with top quality organization, facilities and services. In fact, the RAI Exhibition and Congress Centre has become a major event in itself.

*Europort.
International maritime exhibition.*

*Efficiencybeurs.
Information, communication and office
technology fair.*

*Bedrijfsauto RAI.
RAI Commercial Motor show.*

DE AUTO-INDUSTRIE

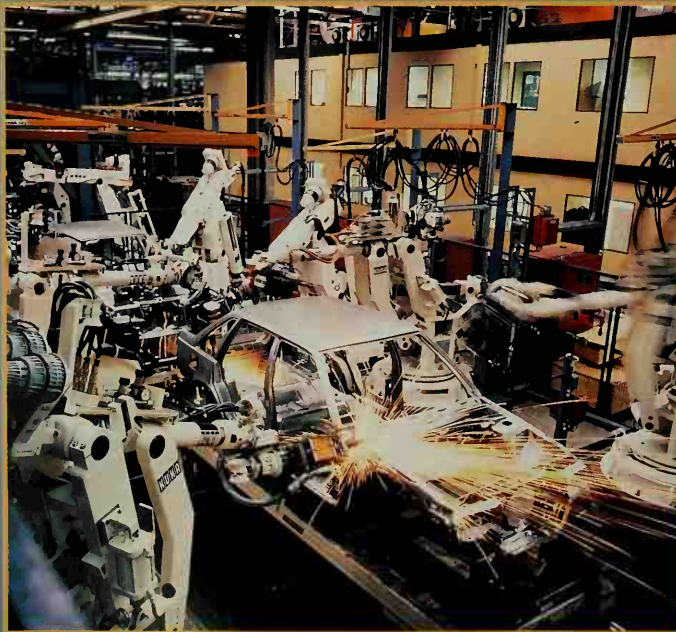
De Nederlander heeft zijn vrijheid lief. Hij wil zich kunnen verplaatsen op de manier zoals hij dat wil en op een zelf gekozen tijdstip. Vanuit deze optiek zal het massale, openbare vervoer voor de Nederlander altijd een tweede keuze blijven. Bij voorkeur pakt hij de auto of de fiets. Zonder persoonlijke mobiliteit voelt hij zich in zijn ontlooiingsmogelijkheden beperkt.

De Nederlandse overheid komt hem tegemoet door een liberaal importbeleid te voeren. Het gevolg hiervan is dat vrijwel alle automerken van de wereld op de Nederlandse markt zijn vertegenwoordigd – van de eenvoudige Lada uit Rusland tot de exclusieve Porsche uit Duitsland.

Nederland heeft momenteel vrijwel geen eigen automobielindustrie meer. De Volvo personenwagen fabriek te Helmond is onder de naam 'Nedcar' eigendom van drie aandeelhouders – de Nederlandse staat, Volvo Car Corporation en Mitsubishi Motors Corporation. Alleen DAF in Eindhoven ontwikkelt en bouwt geheel in eigen beheer vrachtwagens. Scania in Zwolle is een assemblagefabriek van onderdelen uit Zweden. Daarnaast is er een bloeiende carrosserie-industrie die internationale faam heeft op het gebied van trailerbouw en speciale voertuigen voor bijvoorbeeld grondverzet. Ook de fabricage van autobussen staat in Nederland op een hoog peil. De technische innovatie binnen de automobielbouw is ondermeer te danken aan de goede contacten met technische universiteiten en onderzoeksinstituten.

*Futuristische vormgeving.
The shape of things to come.*

*De Nedcar-fabriek.
The Nedcar manufacturing plant.*

Renault Scenic.

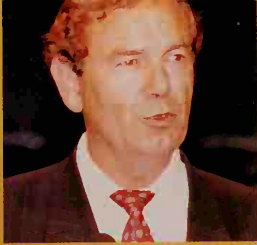

*De Nederlandse Max Roadster.
The Dutch-manufactured Max Roadster.*

By J.A.H. Smeets
Managing Director
Pon's Automobielhandel B.V.

BMW 850.

Het mobiele kantoor.
The mobile office.

Momenteel telt het Nederlandse personen-wagen park ruim 5 miljoen wagens op een bevolking van 15 miljoen. Via een verplichte jaarlijkse keuring wordt dit wagenpark in technisch goede staat gehouden. Ruim 30.000 garagebedrijven verzorgen de verkoop, het onderhoud en de reparatie. De handel in gebruikte wagens bestaat uit gemiddeld 2 miljoen voertuigen.

De organisatiegraad van de Nederlandse automobielbranche is erg hoog. De garagehouders hebben zich verenigd in de BOVAG en de importeurs in de RAI. Deze professionele vakorganisaties zorgen voor een goede ondersteuning van hun leden, ook op het gebied van opleidingen en public relations. De consument daarentegen weet zich in zijn belangen gesteund door organisaties als de ANWB en Consumentenbond.

Hoewel het belastingklimaat voor auto's in Nederland niet bepaald gunstig is te noemen, is over het algemeen het overlegklimaat tussen branche-organisaties en de landelijke overheid dusdanig dat voor alle betrokkenen vruchtbare resultaten worden bereikt, bijvoorbeeld op het gebied van maatregelen voor een verantwoord milieubeheer.

Al met al kunnen we stellen dat de auto de motor is achter de economie van Nederland en een belangrijk facet vormt van de vrijheidsbeleving, want voor de Nederlander is mobiliteit levensvoorwaarde.

Drie generaties Golf.
Three generations of Golf.

Audi 100.

Audi Quattro Soudor.

Amsterdam Auto RAI.
International Motor Show at the RAI.

De trots van Eindhoven.
The pride of Eindhoven.

THE AUTOMOTIVE

The Dutch love their freedom. They want to be able to move from place to place how and when they choose. Seen from this perspective, the use of public transport by Dutch people will always remain second best. The Dutch prefer to take a bicycle or the car, because without personal mobility, they feel limited in their freedom of movement.

The Dutch government accommodates its people by pursuing a liberal import policy when it comes to automobiles. The result is that almost all car brands from all over the world are represented on the Dutch market—from the simple Lada from Russia to the exclusive Porsche built in Germany.

Today, very little remains of the Netherlands' own automotive industry. The Volvo car factory in Helmond, known as 'Nedcar' is owned by a trio of shareholders—the Dutch state, the Volvo Car Corporation and Mitsubishi Motors Corporation. Only DAF in Eindhoven still develops and builds its own trucks. Scania in Zwolle is an assembly plant for parts imported from Sweden. However, there is a flourishing body-work industry which enjoys an international reputation for trailers and special, custom-built vehicles. The Dutch have also made their name as manufacturers of buses. Technical innovation within the automotive industry in the Netherlands is due in part to good working relationships with the technical universities and research institutes.

At present, there are more than five million cars on the road. It's a high number when you consider that the Dutch population is only around 15 million. Via an obligatory annual inspection, all cars are kept in good working order. Over 30,000 garages provide sales, maintenance and repairs. The second-hand market comprises around two million vehicles annually.

The level of organization in the Dutch car sector is very high. Garages are associated in the BOVAG organization which establishes quality standards, and the importers belong to the RAI. These professional organ-

Porsche 959.

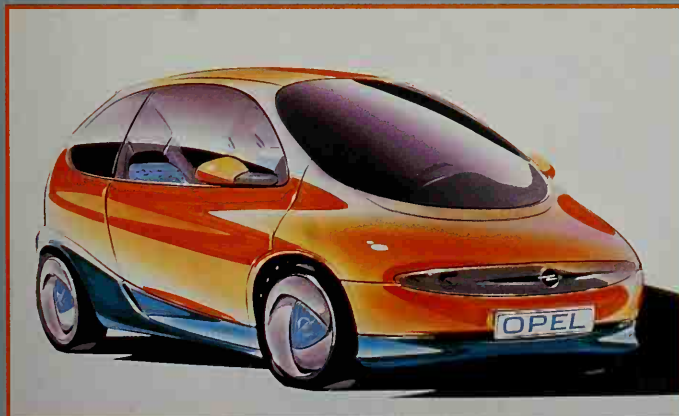
De luxe Nissan personenauto.
The top of the line Nissan.

Mercedes-Benz 500 SL.

Rover 800.

De Opel van de toekomst. Opel of the future.

izations provide support for their members, including training and public relations. The consumer is also represented by such organizations as the ANWB and the Consumer Association.

Although the fiscal climate for car-owners in the Netherlands cannot be called favourable, in general, the contacts between the automotive organizations and national gov-

ernment are so cordial that discussions achieve fruitful results for all concerned, for example in the area of measures for responsible environmental protection.

All in all, you could say that the car was the motor behind the national economy, but it is also a major contributory factor in freedom of movement, which is a precondition for the essential Dutch need for personal mobility.

De klassieke Donkervoort.
The classic Donkervoort.

Toerwagen coureur Roeland Reinders.
Saloon Car Driver Roeland Reinders.

Toerwagen races in Zandvoort.
Saloon car racing in Zandvoort.

VW Golf.

Ben Pon (derde van links) neemt de eerste Kevers voor Nederland in ontvangst in 1947.

Ben Pon (third from left) takes delivery of the first Beetles for the Netherlands in 1947.

Porsche 911 Turbo.

De eerste auto-importeur

Als een bedrijf zich erop kan beroemen al meer dan 60 jaar auto's te importeren, is daarmee gelijk gezegd dat de stichters van dat bedrijf een zeer vooruitziende blik hadden. In de 20er jaren beseften weinigen hoe belangrijk de auto zou worden in het leven van de 20ste eeuwse mens. De paar die dat wel inzagen zijn doorgaans vertrouwde namen geworden. Niet veel van de familiebedrijven die de vroegste ontwikkeling van de autohandel op gang hebben gebracht hebben als onafhankelijke bedrijven overleefd, maar Pon's Automobielhandel bestaat nog steeds.

Het bedrijf is in de 20er jaren gesticht door Mijndert Pon voor de import van de naaimachines en fietsen die Adam Opel fabriceerde. Al snel ging het jonge bedrijf ook auto's importeren en dat zou de belangrijkste activiteit worden. In de 30er jaren traden Mijnderts zonen Ben en Wijnand toe, die het bedrijf verder uitbreidden door overeenkomsten te sluiten met andere legendarische namen in de auto-industrie. Na een korte flirt met Amerikaanse vrachtwagenfabrieken — Ben Pon ging persoonlijk de deur het bedrijf geïmporteerde Continentals en Croslys halen — richtten de gebroeders hun aandacht op de door het buurland Duitsland geproduceerde Volkswagens. In 1947 werden zij de officiële vertegenwoordigers van Volkswagen in Nederland en sinds die tijd zijn ze de VW-importeur van het land. Porsche werd in 1950 in hun reeks van merken en modellen opgenomen en in 1975 volgde de Audi/NSU.

In de loop van ruim 60 jaar is Pon's Automobielhandel B.V. te Leusden het snel kloppende hart geworden van de Nederlandse VW/Audi organisatie. Met het oog op de ontwikkelingen na de totstandkoming van de gemeenschappelijke Europese markt heeft het bedrijf zich als belangrijkste taken de volgende drie gesteld: verkoop, marketing en verbetering van de al hoge kwaliteit van zijn dealerorganisatie.

Het bedrijf heeft ruim 250 mensen in dienst en binnen het net van 230 dealers werken er nog eens bijna 5000. Gemiddeld verkopen de dealers omstreeks 50.000 VW/Audi personenauto's en 7000 VW bedrijfswagens per jaar. Dat betekent dat het bedrijf een marktaandeel heeft van ongeveer 10 procent van de totale Nederlandse markt en met zijn modellengamma van VW bestelwagens is het in feite al jaren lang marktleider.

De MAN F90 Truck.
The MAN F90 Truck.

VW Passat.

Audi 80 Avant.

De VW Chico concept studie.
The VW Chico concept car.

Het hoofdkantoor van Pon's Automobielhandel B.V.
te Leusden.

The head-office of Pon's Automobielhandel B.V.
in Leusden.

van het land

Anders dan zijn meeste concurrenten is de onderneming een familiebedrijf gebleven. Omdat de familie zo nauw betrokken is bij de groei en ontwikkeling van Pon's Automobielhandel, draagt het bedrijf een aantal waarden in het hart — kwaliteit en service zijn de zaak eigen sinds Mijndert Pon zijn eerste kleine showroom opende. En om nauwe banden te onderhouden met leveranciers, dealers en klanten verlaat de huidige leiding zich nog steeds op de beproefde methoden, die het bedrijf hebben gemaakt tot wat het nu is: de grootste onafhankelijke auto-importeur van het land.

The nation's leading car importer

When a company can boast that it has been importing automobiles for more than 60 years, then it is in fact also saying that the founders of that company had great foresight. In the 1920s, few people realized how important automobiles would become in the life of 20th-century man. The handful who did usually became household names. Few of the family firms which sparked the early development of the motor trade have survived as independent companies, but Pon's Automobiles is still going strong. Founded in the 1920s by Mijndert Pon to import the sewing machines and bicycles manufactured by Adam Opel, the young company quickly moved on to the motor cars which would become its core business. In the 1930s, Mijndert was joined by his sons Ben and Wijnand who continued expanding the company by reaching agreements with other legendary names in the automobile industry. After flirting with American truck

De nieuwe Audi 80 Coupé en Audi 80.
The new Audi 80 Coupé and Sedan.

manufacturers — Ben Pon actually went and personally collected the Continentals and Croslys imported by the company — the brothers turned their attention to the Volkswagen cars produced by neighbouring Germany.

They became official Volkswagen representatives for the Netherlands in 1947 and since that time have been the country's sole importers of VWs. Porsche became part of their range in 1950, followed by Audi/NSU in 1975.

In the course of over 60 years the company has become the fast-beating heart of the Dutch VW/Audi organization. In view of developments following the single market in Europe, Pon has set itself three main tasks — sales, marketing and improving the already high quality of its dealer organization.

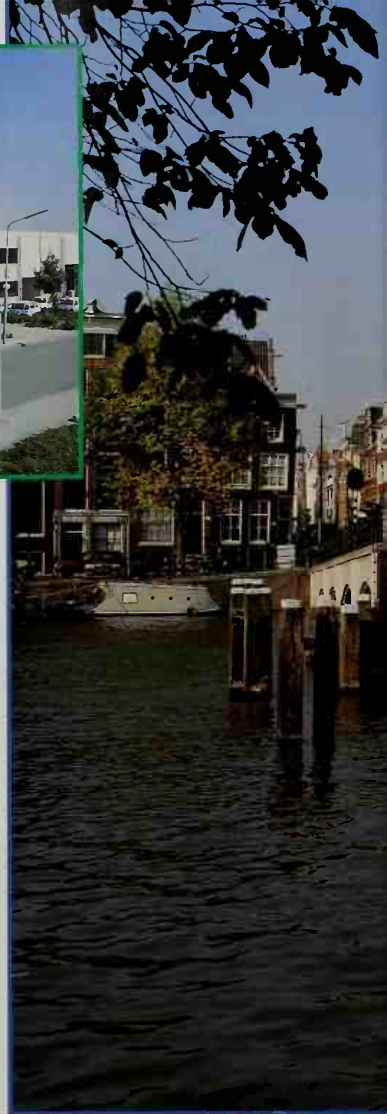
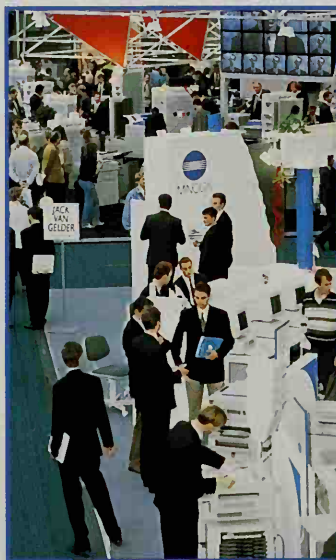
The company employs a total of more than 250 people and almost 5,000 work within the dealer network of 230 dealerships. On average, the dealers sell around 50,000 VW/

Audi cars and 7,000 VW trucks every year. This means the company has a market share of around 10 percent of the total Dutch market, and in fact, the company is market leader with its range of VW vans.

Unlike most of its competitors, the company has remained a family firm. Because the family is so closely involved in the growth and development of Pon's Automobiles, a number of old-fashioned values are still at the heart of its organization — quality and service have been inherent to the business since Mijndert Pon opened his first small showroom. And current management still relies on the time-tested approaches to maintaining close ties with both suppliers, dealers and clients that have made the company what it is today — the biggest independent car importer in the country.

Hoofdkantoor in Badhoevedorp bij luchthaven Schiphol.
Head office in Badhoevedorp, close to Schiphol Airport.

KN B.V. uit Badhoevedorp is exclusief importeur van Minolta kopieermachines, faxen en laserprinters in Nederland. Daarnaast importeert KN tal van andere producten die te maken hebben met 'de automatisering van de werkplek', zoals een complete serie KENline computers en inbindapparatuur en SAMPO monitoren. Een kantoorbreed assortiment dus.

Kwaliteit en service hebben ertoe bijgedragen dat KN de afgelopen 13 jaar is uitgegroeid tot een van de grootste in de branche.

Als zelfstandige firma importeert KN Minolta business products in Nederland. Een merknaam die vooral voorheen werd geassocieerd met camera's. De techniek die in de camerabranche is opgedaan, paste Minolta toe in haar kopieermachines. Minolta deed

het erg goed op de Nederlandse markt en het marktaandeel van de machines steeg gestaag. De innoverende ontwikkelingen van Minolta copiers op het gebied van zoom (vergroten en verkleinen), de glasvezeloptiek en Simul-Color (kopieën met twee kleuren) en de kwaliteit hebben bijgedragen aan het succes. Veel van de modernste snufjes zijn door Minolta geïnitieerd.

Een andere belangrijke pijler is de service. Ongeveer de helft van de ruim 300 werknemers is werkzaam in de service. Deze wordt nadrukkelijk in eigen hand gehouden om de kwaliteit zo hoog mogelijk te houden. De service-afdeling is er op gericht dat storingen binnen acht werkuren worden verholpen.

Tevens is er een minutieus distributienetwerk opgezet om de apparaten en de onder-

delen snel naar hun plaats van bestemming te brengen. Dit is voor de klant erg belangrijk omdat de apparatuur niet lang hoeft te worden gemist.

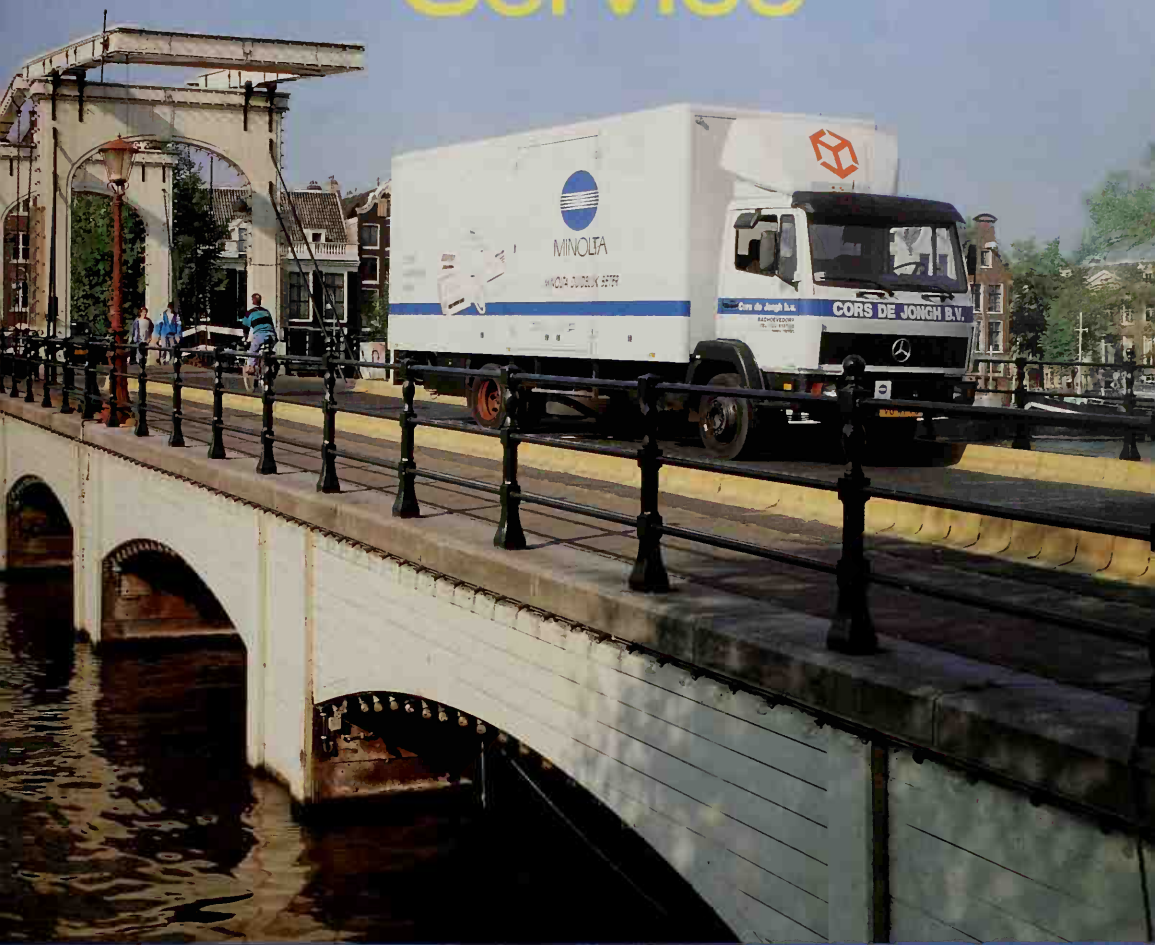
De technische kennis van de technici wordt door regelmatige trainingen op peil gehouden. Hetzelfde geldt voor de afdeling verkoop, ook zij krijgen trainingen om potentiële klanten een goed advies te geven afgestemd op zijn of haar behoeften.

Naast een eigen directe verkoop heeft KN ook een uitgebreid net van dealers verspreid over heel Nederland. Een sterk net van trouwe dealers, omdat KN garant staat voor en stuk goede nazorg.

De gemotiveerde mensen van KN staan achter de producten en willen ervoor zorgdragen dat de klant tevreden blijft. Kwaliteit en service dus.

Kwaliteit en Service

Quality and Service

Set up in 1979 as an independent company, KN B.V. of Badhoevedorp is the exclusive importer of Minolta copiers, facsimiles and laser printers for the Netherlands. In addition, the company imports a wide variety of other products designed to enhance automation in the working environment, such as a complete series of KENline computers and thermo-binders, and SAMPO monitors. In fact, KN's product range covers the whole field of office automation.

Quality and service are the two main factors in KN's rapid growth into one of the largest companies of its kind in the Netherlands. The Minolta brand-name was once assoc-

iated primarily with cameras, but its high-tech innovations have now been applied to copiers. The range has made great inroads into the Dutch market, and market share has grown steadily. Its success is attributed to the application of technical advances in zoom (enlargement and reduction), glass-fiber optics and Simul-Color (two-colour copying) in copiers. Many of the most modern high-tech developments are initiated by Minolta.

Service is also a key factor in KN's success. Around half of the company's staff of over 300 are involved in the service side. Customer services are kept firmly under KN's direct control. The service department is organized to provide prompt responses and to handle malfunctions within eight working hours.

An extensive distribution network has been established to ensure equipment and spare parts can be dispatched speedily, a service which is particularly important for the client. With technical know-how advancing all the time, technicians are kept abreast of new developments by regular training programs. The same thinking also applies to the sales department, as the company's representatives have to provide accurate and informed advice tailored to customer requirements.

In addition to direct sales, KN has also built up a strong nationwide network of dealers because the company guarantees excellent and efficient after-sales service.

The quality of KN's products and its top level of service is reflected in the highly-motivated personnel, resulting in a combination where customer satisfaction is top priority.

Schiphol

's Lands internationale toegangspoort

Amsterdams luchthaven Schiphol is meer dan een plaats waar luchtreizigers aankomen of vertrekken. Voor veel van hen is de luchthaven de drempel van Nederland en de toegangspoort tot Europa. Met zijn ene weidse terminal en uitstekende voorzieningen, zoals winkels en restaurants, is het precies wat de reiziger zich wenst. Frequentie lijndiensten naar meer dan 200 steden in bijna 90 landen, waaronder directe verbindingen met omstreeks 100 Europese steden zorgen er voor dat reizigers hun bestemmingen niet alleen snel, maar ook comfortabel en wanneer het hun schikt bereiken.

Reizigers die aankomen op de luchthaven, waar alles glad verloopt, raken snel onder de indruk van de bedrijvigheid. Dat is nauwelijks verbazend, want momenteel zijn meer dan 30.000 mensen werkzaam bij meer dan 400 bedrijven op Schiphol. Voeg daar nog gemiddeld 60.000 reizigers en bezoekers per dag aan toe en u begrijpt dat de luchthaven een belangrijke factor is in de economie van Nederland.

Het relatieve belang van de luchthaven binnen Europa berust op Nederlands sinds lang bestaande positie als handelsnatie. Op het moment verwerkt Schiphol jaarlijks meer dan 16,5 miljoen passagiers. Dat zijn meer reizigers dan de totale Nederlandse bevolking. In de loop van de volgende tien jaar zal de luchthaven nog drukker worden. Het luchtvervoer groeit snel en Schiphol verwacht tegen het jaar 2003 jaarlijks 30 miljoen passagiers af te handelen — bijna

tweemaal zoveel als in 1991. Ook het vrachtvervoer zal verdubbelen, van omstreeks 900.000 ton nu naar twee miljoen tegen 2003. Het is heel goed mogelijk dat die aantallen tegen 2015 gestegen zijn tot 50 miljoen passagiers en 4 à 4,5 miljoen ton vracht.

Ook in termen van werkgelegenheid is Schiphol belangrijk. Tegen de eeuwwisseling werken er misschien zo'n 50.000 mensen op en rond het complex. Momenteel zijn er ongeveer 85.000 direct of indirect van Schiphol afhankelijk voor hun levensonderhoud en dat aantal zal gestegen zijn tot omstreeks 110.000 tegen het jaar 2003 en mogelijk 153.000 tegen 2015.

Om ruimte te scheppen voor al die activitei-

ten zal Schiphol zijn voorzieningen moeten uitbreiden. Van wildgroei is echter geen sprake. Alleen voor die activiteiten die Schiphol's mainportstrategie versterken zal plaats zijn. In de komende jaren wil Schiphol een actieve bijdrage leveren aan de verbetering van het milieu in de streek. Die bijdrage is omschreven in het in 1990 gelanceerde milieuplan, dat 24 maatregelen bevat die in de komende paar jaar genomen zullen worden door de luchthaven in samenwerking met op Schiphol gevestigde bedrijven. Samengevat: de luchthaven werkt aan zijn ontwikkeling en uitbreiding in de toekomst, maar beschermt een van zijn belangrijkste pluspunten — de bijzondere schoonheid van het Nederlandse platteland.

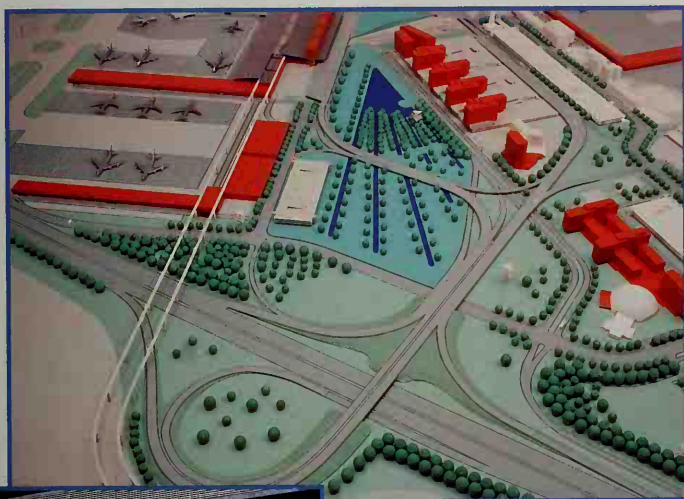
The nation's international gateway

Amsterdam's Schiphol airport is more than just a place where travellers arrive or depart by plane. For many, the airport is the threshold to the Netherlands and the gateway to Europe. With its spacious single terminal layout and excellent facilities, such as shops and restaurants, it is custom-built for the air traveller. Frequent scheduled services to more than 200 cities in almost 90 countries, including direct connections to some 100 European cities, ensure passengers reach their destinations not only quickly, but comfortably and at their convenience.

Travellers arriving at the smooth-running airport will be impressed by the bustle. This is hardly surprising as more than 30,000 people currently work for more than 400 companies at Schiphol. Add to these an

average of 60,000 travellers and visitors a day, and you will begin to see that the airport is an ever-important factor in the country's economy.

The airport's relative importance within Europe is based on the Netherlands' long-standing position as a trading nation. At present, around 16.5 million passengers pass through Schiphol every year. That amounts to more travellers than the total Dutch population. Over the next ten years, the airport will become even busier. Air transport is growing rapidly and by the year 2003, Schiphol expects to handle some 30 million passengers annually – almost doubling its 1991-figure. Cargo traffic is also set to double, from around 900,000 tons today to two million by 2003. By 2015, this volume

complex. At present, some 85,000 people depend on Schiphol either directly or indirectly for their livelihood. And this figure is set to rise to around 110,000 by the year 2000, and to a potential 153,000 by 2015.

To make room for all this activity, Schiphol will have to expand its facilities. However, growth is far from uncontrolled. Only those activities which enhance Schiphol's mainport strategy will be accommodated. In the years ahead, Schiphol plans an active contribution to the region's environmental improvement. This is contained in the environmental policy plan launched in 1990. It comprises 24 measures to be taken over the next few years by the airport in collaboration with companies based at Schiphol. All in all, the airport is working on its future expansion and development while protecting one of its great assets – the singular beauty of the Dutch countryside.

Schiphol in de toekomst.
Schiphol of the future.

may well have risen to 50 million passengers and 4 to 4.5 million tons of air freight.

Schiphol is also important in terms of employment. By the turn of the century, there could be as many as 50,000 employees working in and around the airport

Simply the best

When Dan-Air was founded in 1953 as an essentially European operation, the reality of the EC single market lay 30 years in the future. But as a result of its European focus, by the time 1992 signalled the start of a new trading era, the airline had already built up a well-established network. Today, Dan-Air's operations cover the whole region from Inverness, Oslo and Stockholm in the north to Rome, Athens and Gibraltar in the south, and service many major capitals and destinations in between.

Based at London's Gatwick Airport, Dan-Air is the UK's second largest scheduled airline and is bigger than many of Europe's national carriers. Gatwick was chosen as main hub because of its convenience value. The airport is not only a convenient transfer point for both domestic and international destinations, a direct and frequent rail link also

takes passengers into the heart of the English capital in only 30 minutes.

Services to and from Amsterdam's Schiphol Airport are also designed for convenience. Inaugurated at the same time as the Brussels connection in 1991 as part of continuing expansion plans, the airline based its timetable on passenger requirements. Currently operating five daily services to Gatwick, it has the earliest London flight from Schiphol, departing at 7.25 and through the time difference arriving at around the same time. This kind of attention to convenient timing ensures business travellers can make the most productive use of a full working day. Passengers with a northern British destination are served by the direct flight from Amsterdam to Newcastle and Teesside.

The success of the airline's policy of concentrating on key European destinations and

passenger requirements is reflected in continual and steady growth. Its fleet of over 30 jets includes super-tech Boeing 737-400s and serves 28 scheduled and a network of charter destinations. Following the introduction of its Class Elite in 1988, the number of frequent fliers making use of the superb business class facilities has grown dramatically – the most recent figures show a rise of no less than 79 percent.

But to Dan-Air, haute cuisine meals and exclusive airport lounges are all just part of the service. The main aim of its 2,500 staff is to meet all the needs of passengers. And as any frequent flier knows, convenient scheduling is only convenient if it is backed by reliability. As a regular winner of the prestigious Thomson Gold Awards for Punctuality, the truly European airline seems to have all it takes to make Dan-Air simply the best.

Toen Dan-Air in 1953 werd opgericht als een maatschappij die zich vooral op Europa richtte, lag de realiteit van een Europese markt nog dertig jaar in het verschiet. Maar omdat deze luchtvaartmaatschappij zich altijd al op Europa gericht had, was er al een hecht netwerk opgebouwd, toen in 1992 het signaal klonk voor een nieuwe handelsmarkt. Vandaag de dag is Dan-Air actief in heel Europa: van Inverness, Oslo en Stockholm in het noorden tot Rome, Athene en Gibraltar in het zuiden, aangevuld met diensten naar vele belangrijke tussenliggende hoofdsteden en bestemmingen.

Dan-Air is gevestigd op de Londense luchthaven Gatwick, en is de op een na grootste Britse maatschappij en groter dan menige Europese nationale luchtvaartmaatschappij. Gatwick werd gekozen als basis, omdat het zoveel gemakken biedt. De luchthaven is niet alleen een geriefelijk transfercentrum voor binnenlandse en internationale bestemmingen. Zij heeft ook een directe spoorlijn die passagiers in 30 minuten naar het hart van de Engelse hoofdstad brengt.

Ook bij de vluchten naar en van het Amsterdamse Schiphol staat gemak voorop. Toen men in 1991 als onderdeel van verdere expansie met deze verbinding en die met Brussel begon, hield men bij het vaststellen van het vluchtschema rekening met de behoeften van de reizigers. Op het ogenblik verzorgt de maatschappij vijf dagelijkse vluchten van Amsterdam naar Londen. De vroegste vlucht van 7.25 uur biedt reizigers, dankzij het tijdsverschil, de mogelijkheid om

rond ongeveer dezelfde tijd in Londen aan te komen, waardoor zakenreizigers hun werkdag ten volle kunnen benutten. Passagiers met bestemmingen in het noorden van Engeland kunnen vanuit Amsterdam ook rechtstreeks naar Newcastle en Teesside vliegen.

Dat de maatschappij succes heeft met haar beleid zich te concentreren op belangrijke Europese bestemmingen en op de behoeften van de passagiers, blijkt uit haar voortdurende en gestage groei. Geavanceerde Boeing 737-400s maken onderdeel uit van de vloot, die de verbinding onderhoudt tussen 28 lijndienstbestemmingen en een netwerk van charter activiteiten ondersteunt. In 1988 werd begonnen met de Class Elite en sindsdien steeg het aantal regelmatige reizigers dat gebruik maakt van de uitstekende business class faciliteiten, drastisch – de meest recente cijfers laten een stijging zien van maar liefst 79 procent.

Voor Dan-Air zijn haute-cuisine maaltijden en exclusieve lounges op de diverse luchthavens gewoon een onderdeel van de service. Het vervullen van de passagier's wensen is het voornaamste doel van de 2500 personen tellende staf. En zoals iedere regelmatige reiziger weet, is een gunstig vluchtschema pas gunstig als men ervan op aan kan. Als herhaaldelijk winnaar van de felbegeerde Thomson Gold Award voor punctualiteit schijnt deze waarlijk Europese luchtvaartmaatschappij alles in zich te verenigen om van Dan-Air eenvoudig de beste te maken.

Luchthaven Gatwick — Gatwick Airport.

Het Winnende Team – The Winning Team.

PIONEERS

Gedurende de jaren zestig gingen grote aantallen Nederlandse luchtreizigers naar Luxemburg om profijt te trekken van de sterk concurrerende atlantische tarieven die Icelandair bood. In de jaren negentig hoefden ze niet verder dan Amsterdams eigen luchthaven Schiphol te gaan. Vanaf 1991 vertrekken vier maal per week Icelandair-lijnvluchten met een stop(-over) in 's lands historische hoofdstad Reykjavik van Schiphol naar de drie bestemmingen van de maatschappij in de Verenigde Staten. - New York, Orlando, Washington/Baltimore.

De luchtvaartmaatschappij, die de kwaliteits-service biedt die kritische passagiers in alle klassen zijn gaan verwachten, biedt als extra de mogelijkheid de reis in Reykjavik te onderbreken. Een reisonderbreking heeft een aantal voordelen. 'Jetlag' gaat tot het verleden behoren en zowel zakenreizigers als toeristen komen fris en uitgerust op hun bestemming aan.

En waar kan men beter rust en ontspanning vinden dan te midden van het natuurschoon van het 'land van ijs en vuur'? De hoofdstad Reykjavik ontleent haar grootste bekendheid nu misschien aan het feit dat de historische ontmoeting tussen de presidenten Reagan en Gorbatsjov in 1986 daar plaatsvond. De moderne stad roept echter nog steeds de duizendjarige betovering en romantiek op van de saga's, die hun naam gaven aan de business class van Icelandair. In het Saga Business Class tarief is de mogelijkheid inbegrepen de reis 48 uur te onderbreken. In de stad kunnen bezoekers kiezen uit een overvloed van door de maatschappij georganiseerde excursies. Daaronder zijn uitstapjes naar de befaamde Blauwe Lagune en de legendarische Gullfoss (Gouden Waterval) en Geysir. Aangezien IJsland bespoeld wordt door de Golfstroom, is het klimaat vergelijkbaar met dat van zuidelijker breedtegraden. En zelfs tijdens een sneeuwjacht is een duik in de warme minerale baden en geysers een ervaring die men niet mag missen.

De groeiende aantallen reizigers uit Nederland en Europa vormden een van de voornaamste redenen om een directe verbinding tussen de twee hoofdsteden te vestigen. Momenteel richt Icelandair zich op de Amsterdamse luchthaven Schiphol als transfercentrum voor haar thuismarkt. Hoewel de maatschappij al drie bestemmingen in de Verenigde Staten aanbiedt, is er een groeiende binnenlandse vraag naar vluchten naar de rest van de wereld. Die ontwikkeling brengt met zich mee dat de maatschappij haar diensten voortdurend uitbreidt om passagiers vanuit Reykjavik de transferopties te bieden die Schiphol tot een van de beste luchthavens ter wereld hebben gemaakt.

Naarmate meer en meer passagiers profijt trekken van de unieke mogelijkheid de reis in Reykjavik te onderbreken, zal Icelandair voortgaan haar diensten tussen de twee historische hoofdsteden Reykjavik en Amsterdam uit te breiden.

Saga Business Class.

Icelandair ticket desk, Schiphol.

GEEST

A PIONEERING SPIRIT

During the 1960s, large numbers of Dutch air travellers made their way to Luxembourg to take advantage of the highly competitive transatlantic rates offered by Icelandair. In the 1990s, they need go no further than Amsterdam's own Schiphol airport. From 1991, regular Icelandair flights depart from Schiphol four times a week, stopping off in Reykjavik, the country's historic capital, en route to the airline's three gateway destinations in the United States - New York, Orlando and Washington/Baltimore.

Offering all the high-quality services discerning passengers in all classes have come to expect, the airline has included the stop-over in Reykjavik as an additional option. Stop-over travel has a number of advantages. Jet lag becomes a thing of the past if journeys are broken. Both business and pleasure travellers arrive at their destinations rested and refreshed.

And where better to find rest and relaxation than among the natural beauties of the 'land of ice and fire'. The capital Reykjavik is perhaps most famous today for hosting the historic summit between Presidents Reagan and Gorbachev in 1986. However, the modern city still evokes the 1,000-year old magic and romance of the sagas, which gave their name to Icelandair's business class. Saga Business Class includes a complimentary 48-hour stop-over. While in the city, visitors can choose from a wealth of excursions organized by the airline. These include trips to the fabulous Blue Lagoon and the legendary Gullfoss (Golden Waterfall) and Geysir. As Iceland is washed by the Gulf Stream, the climate is similar to that of more southerly latitudes. And even if the snow falls, a dip in the naturally heated mineral pools and geysers is an experience that shouldn't be missed.

Growing numbers of Dutch and European passengers was one of the main reasons for establishing a direct link between the two capitals. Icelandair is currently focussing on Amsterdam's Schiphol airport as a transfer hub for its home market. Although the airline already serves three gateway destinations in the US, there is a growing domestic demand for flights to the rest of the world. This means the airline is continually developing its operations to provide passengers from Reykjavik with the kind of transfer options that have made Schiphol one of the world's best airports.

As more and more passengers take advantage of the unique stop-over package, Icelandair will continue to expand its services between the two historic capitals of Reykjavik and Amsterdam.

Spectaculaire IJslandse vergezichten.
Dramatic Icelandic panoramas.

Icelandair's kantoor in Amsterdam bij de historische Munt.
Icelandair's Amsterdam office close to the Munt Tower.

Smooth as Silk

When people think about the history of flying, they tend to dwell on the US and Europe. Yet visitors to Thailand's Aviation Museum will find three yellowing certificates that tell a different story. These are the flying licences awarded to Thailand's first pilots in 1912, just eight years after the Wright Brothers' pioneering flight. A year later, in 1913, Bangkok's Don Muang Airport was opened. Today, Bangkok's international airport is Southeast Asia's most modern and busiest, not only for passengers, but also for freight. One of the reasons for its dominant position in the region is the fact that it is also the home-base of the country's airline – Thai International.

Thailand's national carrier was founded in 1960 and now offers over 70 direct services from Bangkok to destinations all over the world. In Southeast Asia alone, it serves no less than 23, making Bangkok's international airport the transfer point chosen by truly discerning air travellers.

But convenience and an efficient destination network are only part of the reason Thai International has become one of the world's leading airlines. The secret of a good airline is service. Thai International ascribes its success to the country's tradition of warm hospitality – a tradition that is still valued above all others in Thailand. It makes service a pleasure rather than a duty, and this desire to please is at the heart of every aspect of the airline's operations.

The airline began serving Amsterdam's Schiphol airport in 1975, and now has two non-stop flights from Brussels, and three

between Amsterdam and Bangkok every week. From its offices overlooking the Dutch capital's historic Singel canal, just minutes away from the famous flower market, Thai International's highly-motivated ground staff provide the kind of service its passengers have come to expect. 'Smooth as Silk' sums up the image of its Royal Orchid Service concept, which offers a quality and richness that is both traditional and typically Thai.

Its ultra-modern fleet of superb wide-bodied jets are specially designed and built for greater passenger comfort and convenience. The decor of the luxurious interiors is rich with silks and traditional art. First-Class inflight service is generous beyond belief, from the pre-takeoff glasses of French champagne, through every luxurious touch, and every course of the haute-cuisine meals. Thai's Business Class means constant attention to passengers' every need, including additional

space to stretch out in the private cabin.

In Economy Class additional touches are just as important, from the range of complementary drinks to the orchid corsages for female passengers. In fact, even in Economy Class, passengers feel they are flying first class, because the Thai tradition of hospitality means extra attention to comfort, and proves that service is more than just a smile.

Als men nadenkt over de geschiedenis van de luchtvaart, neigt men ertoe stil te staan bij de Verenigde Staten en Europa. Maar bezoekers van Thailand's Aviation Museum treffen daar drie vergeelde certificaten aan die een ander verhaal vertellen. Het zijn de vliegbrevetten die in 1912, slechts acht jaar

na de pioniersvlucht van de gebroeders Wright, uitgereikt zijn aan Thailand's eerste piloten. Een jaar later, in 1913, werd Bangkok's Don Muang luchthaven geopend.

Tegenwoordig is de internationale luchthaven van Bangkok de modernste en drukste van Zuidoost-Azië, niet alleen voor passagiers, maar ook voor vrachtvervoer. Een van de redenen voor die dominante positie in dat gebied is het feit dat de luchthaven ook de thuisbasis is van de luchtvaartmaatschappij van het land — Thai International.

De nationale maatschappij van Thailand werd opgericht in 1960 en biedt nu ruim 70 directe lijndiensten vanaf Bangkok naar bestemmingen over de gehele wereld. In Zuidoost-Azië alleen al bedient de maatschappij niet minder dan 23 bestemmingen en daardoor is Bangkok's internationale luchthaven het door werkelijk kritische luchtreiz-

gers uitverkoren transferpoint.

Gemak en een efficiënt netwerk van bestemmingen vormen echter maar een deel van de reden waarom Thai International een van de belangrijkste luchtvaartmaatschappijen ter wereld is geworden. Het geheim van een goede maatschappij is service. Thai International schrijft haar succes toe aan de Thaise traditie van hartelijke gastvrijheid — een traditie die in dat land nog steeds boven alle andere gewaardeerd wordt. Daardoor is service meer een genoegen dan een plicht en de behoefte om de passagiers tevreden te stellen is de kern van alle aspecten van de activiteiten van de maatschappij.

De maatschappij bedient Amsterdams luchthaven Schiphol sinds 1975 en heeft nu wekelijks twee non-stop vluchten vanaf Brussel en drie tussen Amsterdam en Bangkok. Vanuit zijn kantoor aan Amsterdams historische Singel, een paar minuten verwijderd van de beroemde bloemenmarkt, levert Thai International's zeer gemotiveerde grondpersoneel de soort dienstverlening die de passagiers zijn gaan verwachten. 'Smooth as Silk' is een goede weergave van

het concept van de Royal Orchid Service, die een zowel traditioneel als typisch Thaise kwaliteit en overvloed biedt.

De ultramoderne vloot van imposante wide-bodied jets is speciaal ontworpen en gebouwd om de passagiers meer comfort en gemak te bezorgen. Het decor van de luxueuze interieurs is rijk voorzien van zijde en volkskunst. De inflight service van de Eerste Klasse is ongelooflijk genereus, van de glazen Franse champagne vóór het vertrek tot en met elke luxueuze attentie en elke gang van de haute-cuisine maaltijden. Thai's Business Class betekent voortdurende attentie voor elke wens van de passagier, met inbegrip van extra ruimte om zich uit te strekken in de privécabine. In de Economy Class is extra aandacht net zo belangrijk, van de velerlei aangeboden drankjes tot de orchideeën-corsages voor de vrouwelijke passagiers. Eigenlijk krijgen de passagiers zelfs in de Economy Class het gevoel dat ze eerste klasse vliegen, want de Thaise traditie van gastvrijheid brengt extra attentie mee voor comfort en bewijst dat service méér is dan een glimlach.

Het distributiecentrum van Europa

De integratie van Europa heeft het aanzien van de Europese markt definitief veranderd. Het wegnemen van de fysieke, technische en fiscale barrières, die zo'n 500 miljard gulden per jaar kosten, stimuleert de economische groei en dat leidt weer tot een toename van het transport en de distributie.

Het ontstaan van één geïntegreerde Europese markt biedt grote mogelijkheden, ook voor landen die geen lid van de EG zijn. Nu het accent steeds meer op logistieke kosten en op klantenservice komt te liggen, is het uit zakelijk oogpunt zinnig om de goederenstroom via één Europees land te laten lopen, een gedachte die ook wordt ondersteund door de ontwikkeling van zogeheten 'main ports' in deze landen. Een land met zo'n main port kan dan als centrum voor alle andere Europese markten fungeren. Vanuit dit Europese distributiecentrum kunnen alle logistieke operaties in Europa worden gedirigeerd. Centrale distributie betekent centrale controle en een duidelijk overzicht over alle procedures. Behalve een forse kostenbesparing biedt een centrale distributie dus ook nog tal van andere voordelen.

Multinationale ondernemingen krijgen bij hun logistieke organisatie te maken met stijgende energiekosten, expanderende afzetmarkten, internationalisatie en de integratie van Europa. Het gevolg is dat steeds meer ondernemingen hun toevlucht nemen tot Europese distributiecentra. Volgens prognoses is ongeveer 40 procent van de Amerikaanse en 30 procent van de Japanse bedrijven, die nu nog met een gedecentraliseerde Europese distributie werken, van plan de distributie in de nabije toekomst te centraliseren.

Het is geen toeval dat zo'n 5.000 buitenlandse bedrijven reeds een vestiging in Nederland hebben geopend en dat bijna 500 bedrijven ons land als centrum voor hun totale Europese distributie hebben gekozen. Een andere overweging daarbij is de centrale ligging van Nederland in Europa. Binnen een straal van 450 kilometer van de Nederlandse grenzen liggen steden als Londen, Parijs, Bonn, Brussel, Zürich, Kopenhagen, Frankfurt, Berlijn en Hamburg. Binnen deze

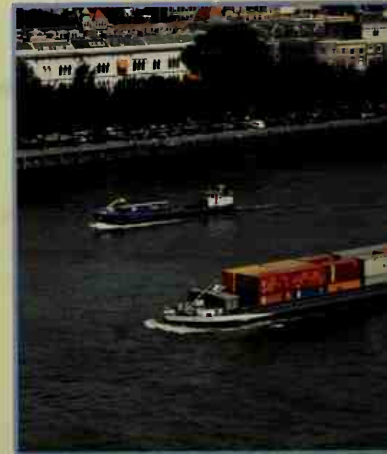

krappe cirkel wonen en werken zo'n 160 miljoen mensen en is bijna de helft van alle grote ondernemingen van Europa gevestigd.

Buitenlandse ondernemingen die een Europees distributiecentrum zoeken, zien al gauw de voordelen van Nederland in. De sterkste punten van Nederland als distributiecentrum voor heel Europa zijn zijn ligging in Europa, zijn uitstekende infrastructuur, zijn uitzonderlijke en efficiënte douanefaciliteiten, zijn kwalitatief hoogwaardige transport- en distributiesector, zijn uitstekende verbindingen met het Europese achterland, zijn gunstige internationale arbeidsomstandigheden, zijn vriendelijke sociale klimaat en vanzelfsprekend ook de aanwezigheid van twee voortreffelijke 'main ports' dichtbij elkaar – de haven van Rotterdam en de luchthaven Schiphol bij Amsterdam.

Een goed gemotiveerde, productieve werkende bevolking en de integratie van Europa maken Nederland een logische keus voor de vestiging van een Europees distributiecentrum, getuige het feit dat ook de meeste elders gevestigde centra Nederland als aanvoer- en overslagplaats voor hun goederen blijven gebruiken.

Buitenlandse bedrijven die een ingang tot de Europese markt zoeken of willen exporteren naar markten in Noord-Afrika of het Midden-Oosten krijgen soms te maken met een verwarrend aantal keuzemogelijkheden en alternatieven. De Holland International Distribution Council in Den Haag, een initiatief van het Nederlandse bedrijfsleven met de volledige steun van plaatselijke en nationale overheden, wil deze keus vergemakkelijken. De Raad kan alle mogelijkheden uitvoering toelichten, advies verlenen en eventueel ook bemiddelen. Dichter bij huis is het aantal Europese distributiecentra in Nederland groeiende en neemt ook hun betekenis voor de Nederlandse economie toe. Kortom, Nederland is duidelijk op weg het distributiecentrum van Europa te worden.

Europe's distribution centre

The integration of Europe after 1992 has definitely changed the appearance of the European market. The elimination of physical, technical and fiscal barriers, which cost some Dfl. 500 billion every year, stimulates economic growth, and this growth brings about an increase in transport and distribution.

The integrated single European market offers great opportunities to both member states and non-member countries. Now that more emphasis is placed upon logistic costs and customer services, sound business reasons often exist for allowing the commodity flow to pass through a single European nation. The development of so-called main ports in these countries supports this idea. That country then functions as a hub for all other European markets. A hub, or European distribution centre, gives complete control over all logistics operations in Europe. Central distribution is central control, and a clear overall insight into all procedures. In addition, these benefits of central distribution and savings in costs are clear advantages. At present, the logistics organization of multinational companies is influenced by rising energy costs, expanding sales markets, internationalization and European integration. As a result, an increasing number of companies are switching to centralized European distribution centres. Forecasts suggest that some 40 percent of American and 30 percent of the Japanese companies whose current European distribution is decentralized will shift to centralized distribution in the near future.

It is not without reason that some 5,000 foreign companies have already established

operations in the Netherlands, and almost 500 have chosen for central European distribution through this country. A further consideration is central geographic location. Within a 450-kilometre radius of the country's borders lie such cities as London, Paris, Bonn, Brussels, Zurich, Copenhagen, Frankfurt, Berlin and Hamburg. This tight circle is home to approximately 160 million people and well over half of Europe's major enterprises.

Foreign companies searching for a European distribution centre are quick to perceive the advantages of the Netherlands. The country's most significant strengths as a European centre for distribution are its location in Europe, the excellent infrastructure, exceptional and efficient customs facilities, the high quality of its transport and distribution sector, excellent connections with the rest of mainland Europe, favourable international working conditions, agreeable social conditions, and last but not least, the presence of two outstanding main ports very close to each other (the port of Rotterdam and Amsterdam's Schiphol airport).

A highly-motivated and productive work force, as well as the integration of Europe, make the Netherlands the logical choice for the location of a European distribution centre. This is borne out by the fact that most centres established elsewhere still use the country as a landing and transshipment point for their goods.

Those foreign companies looking for approaches to the European market, or those wishing to export to North African or Middle East markets, can be confronted with a maze of options and alternatives. The foundation of the Holland International Distribution Council in The Hague by the Dutch business community, with complete support from local and national authorities, aims to smooth the way. The Council can assist by detailing all possibilities, offering advice and even acting as intermediary. Closer to home, the number of Dutch European distribution centres is growing, meaning an increase in their significance for the national economy. All in all, the Netherlands is clearly well on its way to becoming the major European distribution centre.

Nu de internationale handelsbarrières wegvallen, merken veel bedrijven dat ze op een werkelijk open wereldmarkt opereren. Dergelijke grensoverschrijdende activiteiten verlangen uiteraard een snel en efficiënt transport van het ene land naar het andere en zelfs van het ene continent naar het andere. Road Air BV, een van de grootste luchtvrachtexpediteurs in de Benelux, werd in 1966 door een aantal grote vrachtvervoerders en expediteurs opgericht om aan deze behoeften tegemoet te komen. Een paar jaar na de oprichting werden de activiteiten verder uitgebreid met een aantal speciale divisies voor de bevrachting, het wegvervoer en de verpakking.

Een van de belangrijkste aspecten van ieder transportbedrijf is flexibiliteit en om deze reden heeft Road Air zich van een gewone luchtvrachtexpediteur onderscheiden tot een veelzijdige transportonderneming met gespecialiseerde, strategisch met elkaar verbonden afdelingen. In 1977 werd de holding-maatschappij Transport Management International (TMI) gevormd die momenteel 22 verschillende firma's omvat. De beweegreden voor deze stap was de klanten van het bedrijf door een nauwe samenwerking tussen de verschillende lidfirma's van TMI pas klare transportsystemen en verwante diensten te kunnen bieden. Verder werden projectteams met speciale vaardigheden op het gebied van de olie-, de farmaceutische en de computerindustrie gevormd om zo de dienstverlening nog beter op de individuele behoeften van de klant te kunnen afstemmen.

Ondernemer in beweging

Voor specifieke vormen van dienstverlening werden verder speciale dochterondernemingen gevormd. Zo specialiseerde bijvoorbeeld de transporttak zich in het weg- en zeetransport. Deze firma, met vestigingen in Dordrecht en Roosendaal, bedient alle belangrijke zakelijke centra in Europa en elders door middel van een geconsolideerde containerservice.

Logistiek beheer is het terrein van Road Air Distribution. Deze firma kan goederen meteen bij aankomst fysiek verwerken, maar kan ze ook opslaan en in bewaring houden voor exportfirma's met afzetgebieden in West-Europa, het Midden-Oosten en Noord-Afrika.

Voor de zakenman die vaak op reis moet, biedt Road Air Travel diensten aan als ervaren intermediair met verbindingen over de hele wereld. Road Air Flora is gespecialiseerd in het vervoer van kwetsbare of bederfelijke waren, variërend van snijbloemen en fruit tot vlees en vis, en is 24 uur per dag en 7 dagen per week beschikbaar. Dankzij deze faciliteiten is Road Air BV bij uitstek

deskundig in een veilige en snelle bezorging van de meest uiteenlopende goederen – van het kleinste pakje documenten tot de grootste container.

Om zijn activiteiten over de hele wereld uit te breiden, nam Road Air BV het initiatief tot de oprichting van de World Air Cargo Organisation (WACO), die een internationale reputatie heeft verworven met het hoge peil van haar diensten en verrichtingen. De voornaamste taak van deze organisatie is de kwaliteit van luchtvrachttransporten naar bestemmingen in het buitenland van begin tot eind te bewaken. Daartoe is een samenwerkingsverband ontwikkeld waarbij leden meewerken om goederen van vertrekpunt tot eindbestemming te volgen. Het eigen computersysteem van de organisatie, het WACO International Network and Global System (WINGS), vervult een vitale rol bij deze onderneming. Via WINGS kunnen de leden internationale transporten nauwlettend volgen, zodat alle bestellingen veilig en wel op hun bestemming aankomen – en stipt op tijd.

The motivation behind this move was to provide the company's clients with tailor-made transport systems and related services through close cooperation between TMI's member firms. Personalized service was also heightened by the establishment of a series of project teams, encompassing specialized capabilities in oil, pharmaceutical and computer industries.

The company also operates various subsidiaries for specific areas of service. Thus, the transport branch specializes in road and sea transport. Based in Dordrecht, near Rotterdam, and in Roosendaal, located between Antwerp and Rotterdam, it serves all the important business centres in Europe and elsewhere through a consolidated container service.

Logistical management is the field of Road Air Distribution, which is capable of physically handling goods on arrival, as well as storing and safeguarding exports for companies with sales areas covering Western Europe, the Middle East and North Africa.

For the frequent business traveller, Road Air Travel offers its services as an experienced agency with extensive worldwide connections. With its 24-hour, seven-day service, Road Air Flora is specialized in the transport-

Business on the move

As international trade barriers fall, many companies are finding themselves doing business in a truly global market place. Such cross-border activities naturally require the fast and efficient transportation of goods from one country to another, and even from one continent to another. Road Air BV, one of the largest airfreight forwarders in the Benelux, was founded in 1966 by a number of leading haulage and shipping companies to meet these needs. Several years after it was established, the company further expanded its scope of activities to include specialized charter, trucking and packaging divisions.

One of the most important aspects of any transportation company is flexibility, and for this reason Road Air has diversified from simply an airfreight company into a multi-faceted transportation firm consisting of specialized, strategically inter-connected departments. In 1977, the executive management established the holding company Transport Management International (TMI), which currently comprises some 22 different firms.

ation of fragile and perishable goods, ranging from cut flowers and fruit to meat and fish. The company is skilled in the safe and prompt delivery of all types of goods – be they small packages of documents or large containers.

In order to further enhance its operations worldwide, the company initiated the World Air Cargo Organization (WACO), which has gained an international reputation for its high standards of service and performance. The organization's main task is to maintain complete quality control over airfreight shipments destined for foreign countries. To this end, it has developed a worldwide formula of cooperation, in which each member takes part in tracking goods from point of departure to final destination. The organization's own computer system, the WACO International Network and Global System (WINGS), is vital in supporting this effort. Through WINGS, members are able to monitor international transportation, ensuring shipments arrive at their destination safely and on time, every time.

ON TIME WORLDWIDE

Federal Express is the world's largest express transportation company, and the pioneer of overnight express services. Providing time-definite services for important documents, packages and freight, the company delivers more than 1.5 million items in 173 countries daily.

On its first night of operations in Memphis, Tennessee back in April 1973, it handled just eight packages – seven of them from its own employees. Today, the company records annual sales of almost US\$ 8 billion. In March 1992, Federal Express announced a restructuring of its European activities, designed to give the company a strong focus on the area of its greatest strength – the movement of inter-continental express traffic via its competitively superior EXPRESS-freighters. The European EXPRESS-freighter allows the company to deliver packages from Europe throughout North America, and

provide next-day service by 10.30 a.m. to most of North America, Puerto Rico and a number of locations in South America.

Following the restructuring, the company will no longer offer direct domestic services in Europe (from city to city within a European country) or intra-European services (from country to country within Europe). FedEx will focus only on inter-continental package movement. From the customer's perspective, any changes in service will mean improvements. There will be no additional delays in service, such as adding days to the delivery commitments, and no rate increases.

FedEx continues to operate stations in the following 16 European markets: Amsterdam, Eindhoven, London, Paris, Lyon, Munich, Stuttgart, Dusseldorf, Frankfurt, Hamburg, Cologne, Antwerp, Brussels, Zurich, Geneva and Milan. The EXPRESS-

freighter service is available from all these cities and their immediate surroundings.

The company is strongly committed to providing the best service throughout the world. It is now bringing the freight closer to its customers and is therefore able to deliver shipments faster. More than ever before, Federal Express is racing against the clock – and winning.

Op tijd in de hele wereld

Federal Express is het grootste expres transportbedrijf ter wereld en de pionier op het gebied van spoedbestellingen binnen 24 uur. Het bedrijf biedt tijdsgebonden diensten aan voor belangrijke documenten, pakketten en vracht en levert dagelijks meer dan 1,5 miljoen zendingen af in 173 landen. Sinds de oprichting in Memphis, Tennessee in april 1973, is Federal Express uitgegroeid tot een firma met een omzetcijfer van bijna US\$ 8 miljard. Dit is een opmerkelijke groei, omdat de eerste nacht slechts acht pakketten werden verzonden, waarvan er zeven afkomstig waren van Federal Express werknemers.

In maart 1992 kondigde het bedrijf een herstructurering aan van zijn Europese activiteiten om zich te concentreren op de verdere ontwikkeling van zijn sterkste product: het intercontinentale vervoer van spoedbestellingen via de EXPRESSfreighters. Met deze dienst kan het bedrijf pakketten afle-

ren in heel Noord-Amerika, Porto-Rico en sommige plaatsen in Zuid-Amerika vóór 10.30 van de volgende dag.

Vanaf de herstructurering zal Federal Express niet langer lokale diensten (van stad naar stad binnen een Europees land) of intra-Europese diensten (van land naar land binnen Europa) verzorgen. Het bedrijf zal zich nog alleen oriënteren op het intercontinentale transport van pakketten. De reorganisatie betekent voor de klant een aanzienlijke verbetering van FedEx's dienstverlening, namelijk een snellere service voor dezelfde prijs.

Federal Express heeft 'stations' in de volgende Europese steden: Amsterdam, Eindhoven, Londen, Parijs, Lyon, München, Stuttgart, Düsseldorf, Frankfurt, Hamburg, Antwerpen, Brussel, Zürich, Genève en Milaan. De EXPRESSfreighter service is beschikbaar vanuit al deze plaatsen en hun directe omgeving.

Het bedrijf is vastbesloten de beste dienstverlening te verschaffen in de hele wereld. Met het EXPRESSfreighter produkt brengt het bedrijf de zendingen dichterbij de klanten en het kan daarmee ook sneller aan de klanten leveren. Eens te meer gaat Federal Express een strijd aan met de klok – en de winst.

DE POST, DIENSTVERLENING VAN HOGE KWALITEIT

Een brief posten is een van die dingen waar we niet eens bij nadenken. De dienstverlening van het buurtpostkantoor beschouwen we als vanzelfsprekend, tot we naar het buitenland gaan en dan ontdekken dat de mogelijkheden die we thuis als normaal beschouwen niet altijd met de verwachte snelheid en efficiency beschikbaar zijn. Je zou zelfs kunnen zeggen dat we in Nederland een beetje verwend zijn door de kwaliteit van onze postdienst, hoewel PTT Post het daar nauwelijks mee eens zou zijn. De 60.000 mensen die door het hele land onze postkantoren bemannen en voor de dienstverlening verantwoordelijk zijn proberen voortdurend het aanbod aan het publiek te verbeteren. Bij de 2.300 postkantoren en agentschappen kunnen we niet alleen een brief posten en postzegels kopen, maar ze verschaffen ook een scala van andere diensten die de 15 miljoen mensen en 800.000 bedrijven in dit land, die er gebruik van maken, in staat stellen per post te communiceren.

Het moderne management van PTT Post en het inzicht in de eisen die in de 21ste eeuw aan een postdienst gesteld zullen worden,

hebben nu al hun stempel gedrukt op de structuur en de reeks van diensten die aan de cliënten worden aangeboden. Dagelijks worden niet minder dan 20 miljoen poststukken door PTT Post verwerkt en bezorgd. Die lopen uiteen van een vakantiekaartje tot een EMS expresbezorging van ultra belangrijke documenten of een commerciële direct mail campagne of een via de PTT Post Kado-Service verzonden cadeauje voor de verjaardag van je grootouders. De eenheid Logistiek biedt de cliënten voorraadbeheer, orderverwerking, verpakking, facturering en logistieke management informatie.

Naarmate communicatie zowel in eigen land als daarbuiten belangrijker werd, zijn ook nieuwe, aanvullende diensten geïntroduceerd. Als onderdeel van de Nederlandse 'Gateway to Europe' strategie heeft PTT Post haar internationale activiteiten geïntensiveerd. Het bedrijf functioneert tegenwoordig als centrum voor intercontinentaal postverkeer. Daar komt nog bij dat de EMS faciliteit niet alleen expresdiensten verzorgt op nationale basis, maar ook internationaal koeriersdiensten aanbiedt. Deze organisatie is uitgerust met geavanceerde tracing en

tracking systemen, zodat informatie over de status van de vracht onmiddellijk beschikbaar is.

Alle diensten worden ondersteund door een moderne, landelijke logistieke infrastructuur. Over het land verspreid zijn niet minder dan 12 grote centra waar de post verwerkt wordt; die worden ondersteund door 168 voorsorteer centra. Het transport van deze 20 miljoen poststukken geschiedt door gebruik te maken van 33 posttreinen en ruim 4.000 auto's.

Al is de verwerking van de post, in verband met de aan moderne postdiensten toenemend gestelde eisen, ultra high tech, het beginsel blijft onveranderd. Het werkelijke verschil is dat je tegenwoordig, als je een brief in een van de vertrouwde rode bussen gooit, een geavanceerd technologisch systeem in beweging zet, dat ervoor zorgt dat de post de geadresseerde veilig en sneller dan ooit tevoren bereikt. De standaarddienstverlening zorgt ervoor dat de brief overal in het land binnen 24 uur op een plaats van bestemming is.

A QUALITY POSTAL SERVICE

Posting a letter is one of those every-day things people do without a second thought. In the Netherlands, the local post office is a community service centre that is very much taken for granted – until the Dutch go abroad and find the kind of options considered normal at home are not always forthcoming with the speed and efficiency they have all come to expect. You could even say the Dutch are slightly spoiled by the quality of their postal service, although PTT Post would hardly agree with that idea.

The 60,000 people who run the post offices and services throughout the country are continually trying to improve what they can offer to the general public. In addition to the simple posting of a letter, or buying of stamps, the 2,300 post offices provide a wide range of other services that facilitate postal communications for the 15 million people who live in the Netherlands as well as the 800,000 companies which use it.

PTT Post's modern management and foresight into the demands that will be made on a postal service in the 21st century have already made their mark on the structure and range of services offered to clients. Every day, no less than 20 million items of mail are handled and delivered by the service. These can range from a holiday postcard to an EMS express delivery of ultra important documents, or a commercial direct mailing campaign, or that present for the grandparents' anniversary through the PTT

Post Gift Service. The logistics facility provides clients with stock administration, order processing, packaging, invoicing and provision of logistic management information services.

As communications become increasingly important both at home and abroad, new, complementary services have also been introduced. As part of the Netherlands' gateway to Europe strategy, PTT Post has intensified its international activities. Today, it functions as a central hub point for intercontinental postal traffic. In addition, the EMS facility not only provides express mail services on a national basis, but also offers courier options internationally. This department is equipped with advanced tracing and tracking systems so that information on the shipment's status is available instantaneously.

All services are backed by a modern, nation-wide logistic infrastructure. There are no less than 12 major postal processing centres throughout the country backed by 168 pre-sort facilities which are supplied by 33 mail trains and over 4,000 vans that pick up the mail from post offices and the letter boxes that abound all over the Netherlands. Although the processing may be ultra-high tech to meet increasing demands on modern postal services, the basics remain unchanged. The real difference today is that when you pop your letter into one of the familiar red boxes, you actually set in motion a whole advanced technological system which ensures it reaches the addressee safely and even more quickly than ever before. The standard service guarantees a nationwide delivery within 24 hours.

Haarlem, hoofdstad van de provincie
Noord-Holland.
Haarlem, provincial capital of North Holland.

NOORD-HOLLAND

Het pittoreske dorpje Rustenburg. The picturesque village of Rustenburg.

Frans Halsmuseum, Haarlem.
Frans Hals Museum, Haarlem.

Stadspoort Haarlem.
Haarlem city gate.

Een provincie van contrasten

Mooie landelijke plekjes, eindeloze polderlandschappen, molens, houten huizen en kleurige bollenvelden — in Noord-Holland bestaan ze zij aan zij met het bruisende Amsterdam en een enorme staalindustrie. Dicht bevolkt, maar met, verspreid liggend, vele onbedorven dorpen, zoals Bergen in het noorden en Laren in het zuid-oosten, is deze provincie misschien de beste plaats om de eigen aard van Nederland te ervaren.

Bijna 2,5 miljoen van Nederlands totale bevolking van 15 miljoen wonen in deze provincie. Veel van de traditionele zware industrieën, zoals de scheepsbouw, zijn in de laatste decennia praktisch verdwenen, maar Noord-Holland is nog steeds een van de welvarendste provincies van het land. Nu wordt meer nadruk gelegd op de lichte industrie en de dienstverlenende bedrijven. Bijna een derde deel van de beroepsbevolking van ruim 1 miljoen vindt zijn werk in dienstverlenende bedrijven; het bank- en verzekeringswezen komt op de tweede plaats. Het gebied rond de internationale luchthaven Schiphol heeft zich ontwikkeld

tot een vervoers- en vrachtcentrum en biedt werk aan een groot deel van het arbeidspotentieel. De handel blijft echter een belangrijke activiteit.

Jaarlijks bezoeken miljoenen toeristen de provincie en daardoor maken ze het toerisme tot een belangrijke bron van werkgelegenheid. Amsterdam is niet de enige attractie. Tot omstreeks 700 jaar geleden was Noord-Holland meer water dan land, maar eeuwen van landontginning en inpoldering hebben dat grondig veranderd; nu vinden we vruchtbare landbouwgrond en een snoer van prachtige meren. De polders rond Amsterdam vormen tegenwoordig een oase van rust en natuurschoon. Veel van de monumentale boerderijen zijn nu verbouwd tot huizen voor forenzen, maar ze bewaren nog hun karakter en hun charme.

Waterbouwkundige werken uit recenter tijd, zoals de transformatie van de Zuiderzee in het zoet water bevattende IJsselmeer in de dertiger jaren van deze eeuw, hebben eveneens grote veranderingen teweeg gebracht. Enkhuizen heeft geen vissersvloot meer, maar is nu het grootste watersportcentrum

IJmuiden.

Stadhuis van Haarlem.
Town hall Haarlem.

van de provincie en herbergt bovendien het fascinerende Zuiderzee Openlucht Museum. Op het voormalige eiland Marken en in het vissersdorp Volendam wordt het verleden met zorg bewaard en dragen sommige inwoners nog steeds de traditionele klederdracht. In Alkmaar wordt nog altijd op de aloude wijze kaas gemaakt, die in de open lucht vóór het Nationale Kaas Museum wordt verkocht. Tulpen zijn in de provincie een andere geheiligde traditie. Limmens Hortus Bulborum heeft niet minder dan 1400 variëteiten van de bloem die Holland beroemd maakte. Eveneens in Limmen, toont het bloembollenmuseum de geschiedenis van de planten en bloemen die dagelijks verhandeld worden in Aalsmeer, de grootste bloemenveiling ter wereld.

Verbazend genoeg is niet Amsterdam, maar Haarlem de hoofdstad van de provincie. Het is wel kleiner, maar het even roemrijke verleden van de stad is duidelijk zichtbaar op de prachtige Grote Markt, vaak beschouwd als het mooiste plein van het land. Haarlem herbergt Nederlands oudste museum, het Teylers Museum, met zijn curieuze verza-

meling munten, fossielen en tekeningen van oude meesters (o.a. Michelangelo's). Het belangrijkste museum voor beeldende kunst draagt niet alleen de naam van Haarlems bekendste schilder, Frans Hals, maar bezit ook een uitgebreide verzameling van diens werken.

Het noorden van de provincie is een typisch poldergebied, maar de westkust wordt gekenmerkt door duinlandschappen. De duinen zijn in de eerste plaats bedoeld als bescherming tegen de zee, maar de meeste duingebieden zijn ook natuurreservaten. Bovendien vormen ze de achtergrond van badplaatsen als Zandvoort, Callantsoog en Egmond aan Zee.

In het zuid-oosten liggen de bossen en meren van Het Gooi. Daar ligt ook Hilversum, het centrum van de nationale radio- en televisie-omroepen. De naburige stadjes Naarden en Bussum zijn zeer gezochte woonplaatsen in het hart van de streek die bekend staat als de 'Tuin van Amsterdam' en dat is nog een aspect van een provincie waarvan de grootste attractie gelegen is in intense tegenstellingen.

Teylersmuseum, Haarlem.

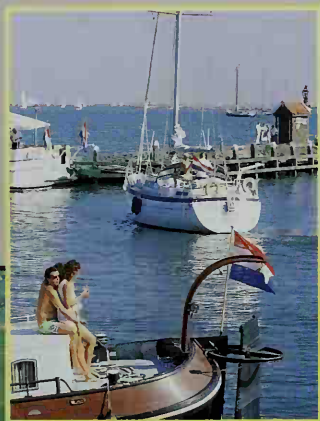

Teylers museum, Haarlem.

A province of contrasts

Marken.

Rural beauty-spots, endless polder landscapes, windmills, wooden houses and colourful bulb fields – all coexist side by side with vibrant Amsterdam and a huge steel industry in North Holland. Densely-populated, but liberally scattered with unspoilt villages such as Bergen in the north and Laren in the south-east, this is perhaps the best place to experience the essence of the Netherlands.

Almost 2.5 million of the Netherlands' total population of 15 million live in the province. Many of the traditional heavy industries, such as shipbuilding, have virtually disappeared in recent decades, but North Holland is still one of the most prosperous provinces in the country. Greater emphasis is now placed on light industry and more service-oriented businesses. Almost a third of the working population of just over one million is employed in service industries, with banking and insurance the second largest sector. The area around Schiphol international airport has developed into a transport and transshipment centre providing jobs for a large section of the work force. But trade remains an important activity.

Millions of visitors come to the province every year, making tourism an important source of employment. Amsterdam is not the

only attraction. Until around 700 years ago, North Holland was more water than land. But centuries of reclamation and poldering have turned the tides, leaving rich farmland and a string of beautiful lakes. Today, the polders around Amsterdam form a haven of peace and natural beauty. Many of the monumental farmhouses have now been transformed into homes for commuters, but they still retain their character and charm.

More recent hydro-engineering projects, such as the transformation of the Zuyder Zee into the fresh-water IJsselmeer in the 1930s, have also brought great changes. Enkhuizen no longer has a fishing fleet, but has become the biggest watersport centre in the province, besides being the location of the fascinating Zuyder Zee open-air museum. On the former island of Marken and in the fishing village of Volendam, the past is preserved with care and inhabitants still wear traditional costume. Cheese is still made in the time-honoured way at Alkmaar, and is sold at the open-air market in front of the National Cheese Museum. Tulips are another tradition celebrated in the province. Limmen's Hortus Bulborum has no less than 1,400 varieties of the flower that made Holland famous. Not far away in the same town is the bulb museum which traces the history

Dursterdam.

of the plants and blooms sold daily at Aalsmeer, the biggest flower auction in the world.

Surprisingly, the province's capital is not Amsterdam, but Haarlem. It may be smaller, but its equally illustrious past is apparent in the magnificent Grote Markt, often considered the most beautiful square in the country. Haarlem is home to The Netherlands' oldest museum, the Teylers, with its curious collection of coins, fossils and old-master drawings. The main art museum is not only named after the city's best-known painter, Frans Hals, it also has a large collection of his works.

If the north of the province is a typical polder area, the west coast is characterized by dune landscapes. The dunes are for protection against the sea first and foremost. But most are also nature reserves for birds and other wild life, as well as providing the backdrop for resorts such as Zandvoort, Callantsoog and Egmond aan Zee.

In the south-east, lie the woods and lake-lands of Het Gooi, with national radio and television broadcasting centred in and around Hilversum. The neighbouring small towns of Naarden and Bussum are very desirable residential areas in the heart of the region known as 'the Garden of Amsterdam', which is just one aspect of a province whose great attraction lies in its intense contrasts.

Volendamse vismarkt.
Volendam's fish market.

Volendamse schone.
Volendam beauty.

Marken.

Volendam.

Afsluitdijk.

Alkmaar.

Marktplaats Hoorn. The town square, Hoorn.

Ongerepte schoonheid. Unspoiled beauty.

Zandvoort.

NORTH HOLLAND

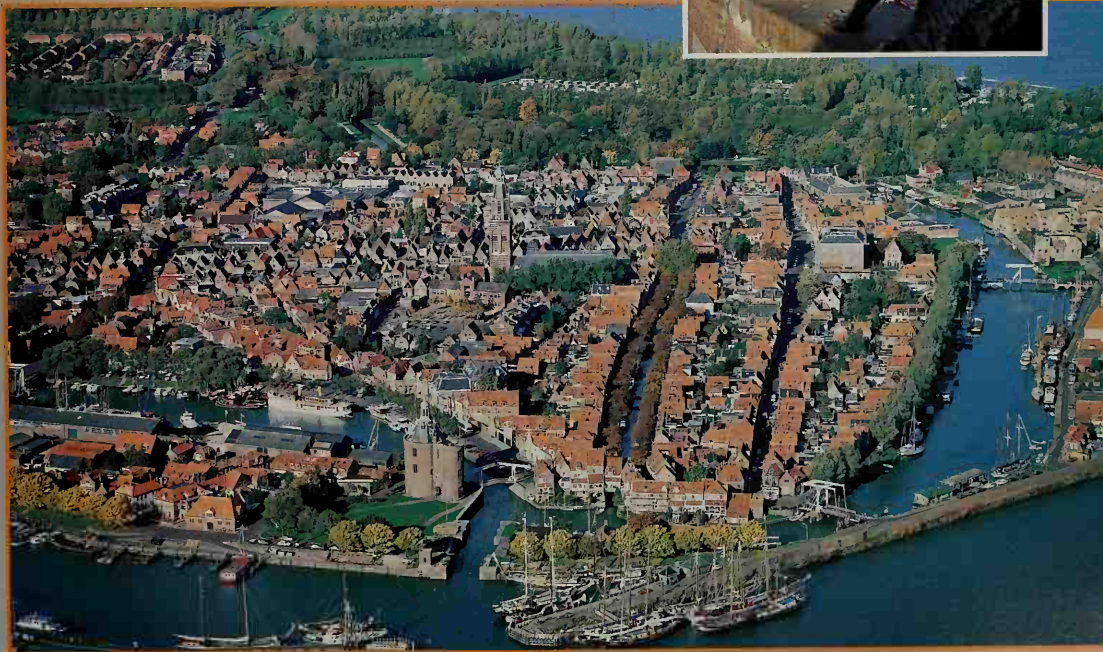
Muider slot.

Historisch Hoorn.
Historic Hoorn.

Oude inwoners van Hoorn.
Longtime residents of Hoorn.

Enkhuizen.

KAAS

Een kleurrijke kaaswinkel.
A colourful cheese shop.

Nederland is wereldberoemd om zijn Goudse en Edammer kazen, maar ook in andere streken wordt kaas gemaakt. Het is een traditioneel ambacht in Noord- en Zuid-Holland, Utrecht en Friesland, waar archeologen stenen vormen hebben gevonden die aantonen dat de productie ongeveer 2.000 jaar teruggaat in de tijd. De reden waarom Gouda en Edam zo beroemd zijn geworden, is dat in die steden, en in Alkmaar, een waag was. Boeren uit de omgeving brachten hun productie daarheen ter inspectie en daarna werd deze, voorzien van het goedkeuringsstempel van de stad, naar markten elders gezonden.

Veel van de Nederlandse kaas wordt nu in de fabriek gemaakt en omstreeks tweederde deel ervan wordt geëxporteerd. Er zijn echter nog steeds boerderijen waar kaas wordt gemaakt, speciaal in Zuid-Holland, en zij produceren meer dan 100 verschillende soorten en regionale variëteiten. Hun productie gaat naar de binnenlandse markt, waar de kritische Nederlander uitkijkt naar het 'boerenkaas' etiket.

Coaten van kaas in historisch Volendam.
Coating cheese in historic Volendam.

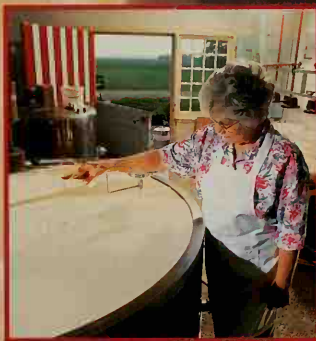

De wereldberoemde kaasmarkt in Alkmaar.
The world-famous Alkmaar cheese market.

CHEESE

The Netherlands is famous worldwide for its Gouda and Edam cheeses. But cheese-making is not limited to these two areas. It is a traditional craft in North and South Holland, Utrecht and Friesland, where archeologists have found stone moulds that prove its production goes back around 2,000 years. The reason Gouda and Edam became so well-known is because a weigh-house was situated in those towns, and in Alkmaar. Local farmers would bring their produce for inspection, after which it would be sent on to markets elsewhere carrying a town stamp of approval.

Much of the country's cheese is now factory-made and around two-thirds of total production is exported. But cheese-making farms continue to exist, especially in South Holland, producing over 100 different types and regional variations. Their produce goes to domestic markets, where the discerning Dutch look out for the 'boerenkaas', or 'farmer's cheese' label.

Echte boerenkaas.
Real farmhouse cheese.

Een Alkmaarse kaashandelaar.
An Alkmaar cheese-trader.

Moderne productiemethoden.
Modern production methods.

Een ouderwetse kaaspers.
A traditional cheese-press.

Nederland zegt 't met bloemen

Nederlanders leven met bloemen. Overal in het land ziet men stalletjes vol helder gekleurde bloemen. Je kunt wel zeggen dat ze eerder een noodzaak dan een luxe zijn voor de Nederlanders. Als ze die exporteren, exporteren ze dus eigenlijk een wezenlijk deel van hun cultuur en bovendien leveren ze daarmee een aanzienlijke bijdrage aan de nationale economie.

Dat bloemen winstgevend zouden kunnen zijn, werd al ingezien in de 17de eeuw, toen speculatie in zeldzame variëteiten van tulpen, tulpenmanie genoemd, enorme fortuinen opleverde vóór de markt totaal instortte. De trend was echter gezet en bloemen werden een serieuze industrie, die het land nu jaarlijks omstreeks 4 miljard gulden aan exportwinsten oplevert.

Het geheim achter dit succes is de samenwerking, vindingrijkheid en deskundigheid van de 8000 bloemen- en plantenkwekers van het land. De bloemen worden met zorg gekweekt in geperfectioneerde kassen, die voorzien zijn van geavanceerde klimaatbeheersingssystemen. Daardoor zijn de kwekers in staat om het hele jaar door de volmaakte omgeving te scheppen voor alle soorten bloemen en planten.

Dagelijks worden de bloemen op 10 over het

land verspreide veilingen verkocht. De grootste zijn die van het Westland, tussen Rotterdam en Den Haag, en Aalsmeer, vlak bij Schiphol. Samen verwerken deze twee meer dan 75 procent van de totale landelijke productie. Het systeem dat gehanteerd wordt om de bloemen te verkopen is uniek. De verkoop gaat niet bij opbod, maar bij afslag. Dit betekent dat de veilingmeester een prijs noemt en dat de kopers proberen die te verlagen. Dat systeem zorgt voor een gezonde concurrentie en verzekert de kwekers van een behoorlijke prijs.

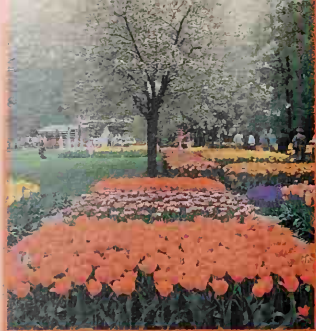

Het efficiënte Nederlandse distributiesysteem is essentieel voor het succes van deze op zeer broze producten gebaseerde industrie. Aalsmeers ligging, vlak bij Schiphol, brengt mee dat voor de export bestemde bloemen binnen enkele uren onderweg kunnen zijn naar New York of zelfs Singapore; de Europese markt wordt bediend door vrachtwagens met speciale koelsystemen. Behalve het economische aspect heeft de Nederlandse bloemenindustrie nog een ander belangrijk voordeel. Elk jaar komen miljoenen bezoekers naar Nederland om er in bewonderende verbazing te staren naar de adembenemend mooie bollenvelden in Noord- en Zuid-Holland. De tuinen van de Keukenhof bij Lisse in Zuid-Holland zijn wereldberoemd. Veel bezoekers kiezen er ook voor om een van de speciaal uitgezette routes door de bollenstreek te volgen. Maar of de bloemen nu tentoongesteld zijn in volgens ingewikkelde patronen aangelegde tuinen of in eenvoudige bloembakken in de vensterbank, één ding is duidelijk — de Nederlanders lijken de mensen iets te willen zeggen, en dat doen ze met bloemen.

The International Florist

Flowers are a way of life in the Netherlands. Stalls displaying brightly coloured blooms are a familiar sight throughout the country. In fact, you could say that flowers have become a necessity for the Dutch, rather than a luxury. So when the Dutch export their blooms, they are actually exporting an intrinsic part of their culture as well as making a huge contribution to the national economy. Potential profits from the flowers were recognized as early as the 17th century when speculation in rare varieties of tulips, called tulipomania, made countless fortunes before ending in a total collapse of the market. But the trend had been set, and flowers became a serious industry, now earning the country around 4 billion guilders every year in export revenues.

The secret behind the nation's success is the cooperation, inventiveness and expertise of its 8,000 flower and plant growers. The blooms are carefully tended in sophisticated glass houses equipped with advanced controlled climate systems. These enable growers to create the perfect environment for all types of flowers and plants – all year round.

Flowers are sold daily at 10 auctions throughout the country. The largest are the Westland, between Rotterdam and The Hague, and Aalsmeer, close to Schiphol airport. Together these two handle over 75 percent of the country's total production. The system used to sell the flowers is unique. Rather than bidding up, buyers bid down. This

means that the auctioneer will set a price, and the buyers will try and lower it. The system keeps competition healthy and ensures a fair price for growers.

The Netherlands' efficient distribution network is essential for the success of this industry. Aalsmeer's proximity to Schiphol means that flowers for export can be on their way to New York or even Singapore within hours, while the European market is serviced by specially refrigerated trucks.

Besides the economic aspect, the Dutch flower industry has one other great advantage. Every year, millions of visitors come to the Netherlands to gaze in wonder at the breath-taking beauty of the bulb fields in the provinces of North and South Holland. The Keukenhof gardens at Lisse in South Holland are world-famous, and many visitors also choose to follow one of the specially designated routes through the bulb regions. But whether the blooms are laid out in elaborate formal gardens or in simple window boxes, one thing is clear – the Dutch seem to be trying to tell people something, and they're saying it with flowers.

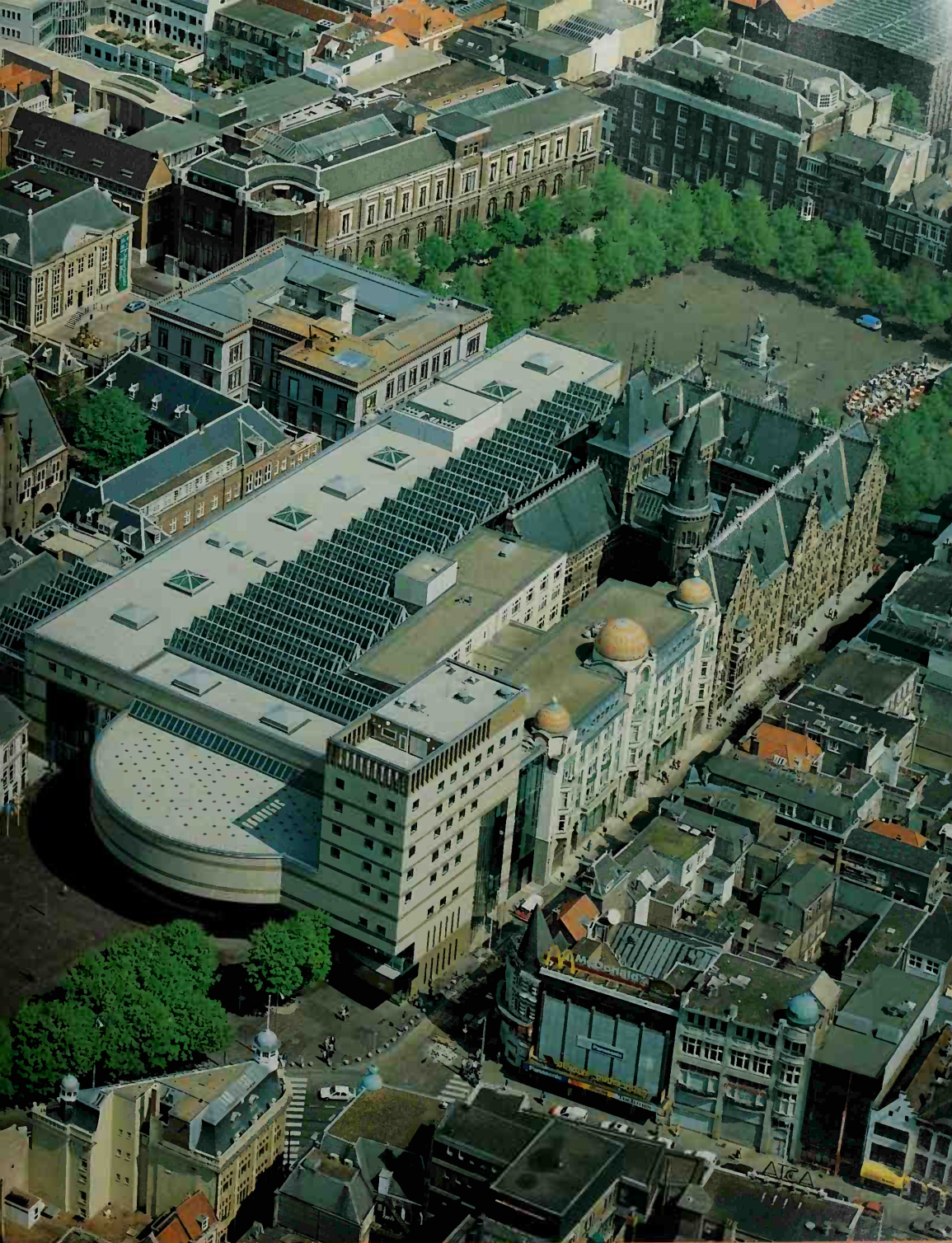

**ZUID-HOLLAND
SOUTH HOLLAND**

*Het Binnenhof, zetel van de Nederlandse regering.
The Binnenhof, seat of the Dutch parliament.*

Zetel van de regering

Er zijn niet veel mensen die de hoofdstad van Zuid-Holland haar volledige naam geven. Den Haag heet eigenlijk 's-Gravenhage oftewel 's Graven Bos. Waar nu de koninklijke familie en het corps diplomatique verblijf houden, lagen ooit uitgestrekte bossen. In 1248 liet graaf Willem II van Holland zich een jachthuis bouwen in het hart van het woud. Het grafelijk gebied omsloot niet alleen het rond een 'binnenhof' gebouwde jachthuis, maar ook de Ridderzaal. In de loop der eeuwen maakte het kasteel plaats voor een paleis en het 'binnenhof' gaf zijn naam aan het parlementsbouw van een van de oudste democratiën ter wereld.

Geografisch ligt Den Haag op een zandvlakte, vier kilometer van de Noordzeekust en het oude vissersdorp Scheveningen, een van de populairste badplaatsen van Nederland. Door haar ligging in het hart van de Randstad heeft de stad uitstekende weg- en railverbindingen met belangrijke industrie-centra in het land en ook in Duitsland en België.

Den Haag is een wellevende stad met een zeer eigen stijl en een sfeer van rust en elegance. Met een bevolking van omstreeks een half miljoen is de stad op twee na de grootste van het land en een van de groenste van Europa. Er zijn niet minder dan 26 parken, waaronder het om zijn prachtige rodedendrons en in 1896 aangeplante Japanse tuin, beroemde Clingendael. Aangezien de stad in het hart van de bloemen- en bollenstreek ligt, is het niet verbaasd dat

Paleis Noordeinde. Noordeinde Palace.

de rozentuin van het Westbroekpark meer dan 20.000 rozen bevat.

Behalve uitgestrekte parken en tuinen heeft de stad ook een overvloed aan kunstschatten. Het Mauritshuis is gebouwd voor een Prins van Oranje en huisvest nu de koninklijke verzameling oude meesters, waaronder Rembrandt, Vermeer en Jan Steen. Het Gemeentemuseum heeft een indrukwekkende collectie werken van meesters uit recent tijd, zoals Mondriaan.

Behalve een centrum van cultuur is Den Haag echter ook een centrum van handel,

Vredespaleis. Peace Palace.

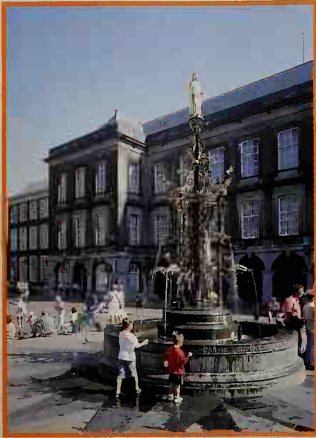

Het koninklijk paleis Huis ten Bosch.
Huis ten Bosch Palace, home of the royal family.

Boeken- en Antiekmarkt.
Book and Antique market.

Deel van het Binnenhof.
A part of the Binnenhof.

verzekeringswezen en dienstverlenende bedrijven. Ook hebben verscheidene grote oliemaatschappijen hier hun internationale hoofdkantoor gevestigd. Het Internationale Hof van Justitie houdt zijn zittingen in het Vredespaleis, dat gebouwd is met een schenking van de Amerikaanse staalmagnaat Andrew Carnegie.

Met haar scala van attracties, waaronder geschiedenis, culturele activiteiten, een belangrijke badplaats, elegante winkelcentra en een groot aantal musea voor elke smaak, heeft Den Haag absoluut voor elk wat wils.

Stad van cultuur. City of culture.

Standbeeld van Haagse Jantje.
Statue of The Hague's Little John.

Grote Markt.

Madurodam.

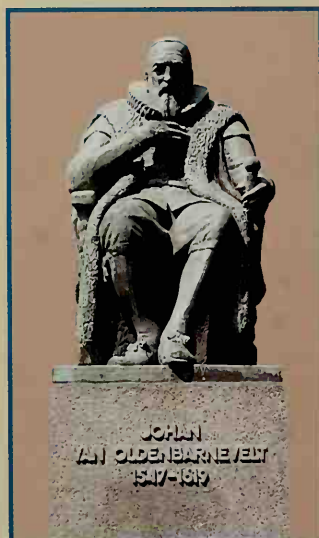

The seat of the nation's government

Few people give South Holland's capital its full title. The Hague's real name is 's Gravenhage or 'Count's Forest', and it says something about the origins of the country's seat of government. Now home to the Royal Family and the diplomatic corps, this whole area was once covered by woodland. In 1248, Count Willem II of Holland built himself a hunting lodge in the heart of the forest. The buildings included not only the lodge constructed around a 'binnenhof' or inner courtyard, but also the Ridderzaal or Knights' Hall. Over the centuries, the lodge was replaced by a palace, and the 'binnenhof' gave its name to the parliament building of one of the oldest democracies in the world. Geographically, The Hague lies on a sandy plain just four kilometres from the North Sea coast and the old fishing village of Scheveningen, one of the most popular holiday resorts in the Netherlands. Located in the heart of the Randstad, the city has excellent road and rail connections with major industrial centres both at home and in neighbouring Germany and Belgium.

The Hague is an urbane city with its own very special style and quietly elegant atmosphere. With a population of around half a million, it is the third largest city in the country, and one of the greenest in Europe. It has no less than 26 parks, including Clingendael which is famous for its magnificent show of rhododendrons and Japanese Garden, planted in 1896. As the city is in the heart of the bulb and flower region, it is not surprising that the Westbroek Park's rose garden has more than 20,000 roses. Besides extensive parks and gardens, the city also has a wealth of art treasures. The

Mauritshuis was built for a Prince of Orange and now houses the Royal collection of Old Masters, including Rembrandt, Vermeer and Jan Steen. The Gemeente Museum has an impressive collection of works by more recent masters, such as Mondrian. But in addition to culture, The Hague is also a centre for trade, insurance, and service

Standbeeld van Johan van Oldenbarnevelt.
Statue of Johan van Oldenbarnevelt.

Het Binnenhof. The Binnenhof.

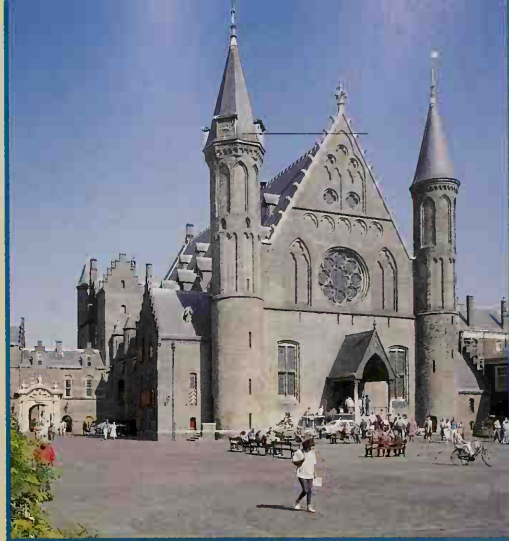

De Passage.

De Ridderzaal. The Knights' Hall.

Het historische Binnenhof. The historic Binnenhof.

Op de fiets door Den Haag.
Touring The Hague by cycle.

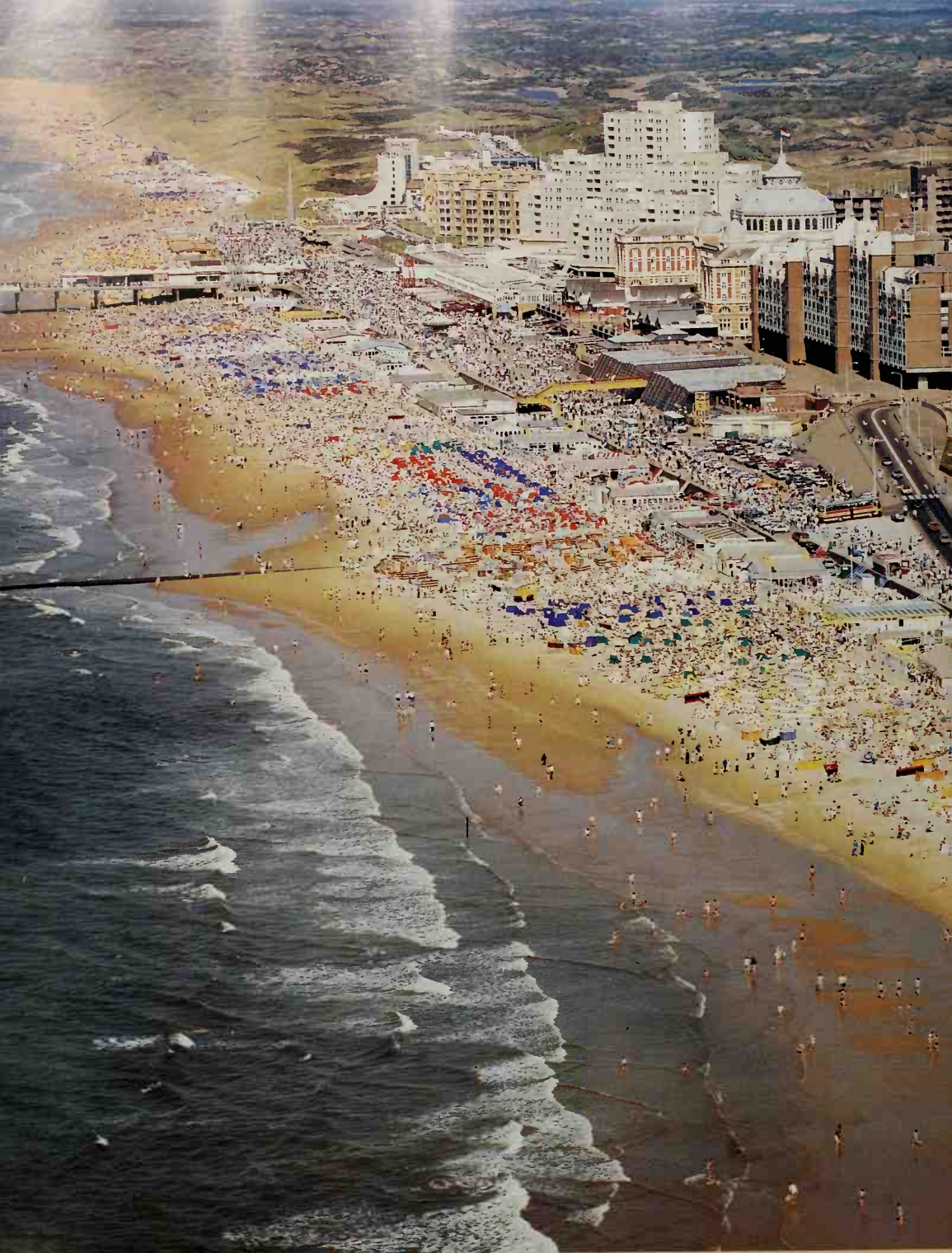
Mauritshuis.

Standbeeld Willem van Oranje.
Statue of William of Orange.

industries. And several large oil companies have established their international head-offices there. The International Court of Justice holds its sessions in the Peace Palace, which was built with an endowment from the American steel magnate Andrew Carnegie.

With a range of attractions including historic buildings, cultural activities, a major seaside resort, elegant shopping centres and a multitude of museums catering to every taste, The Hague definitely has something for everyone.

De internationale provincie

Zuid-Holland kun je een wonder van moderne planning noemen. Deze dichtstbevolkte provincie vormt het hart van de Randstad en omvat een snoer van steden, zoals Den Haag, waar de regering van het land zetelt, Zoetermeer, Leiden en Rotterdam. De afstanden tussen de Nederlandse steden zijn nooit groot en zonder zorgvuldige planning was de Randstad misschien een steenwoestijn geworden. Door uitgestrekte groene zones, meren en natuurreservaten te behouden en het boerenbedrijf zijn plaats te laten, is de provincie erin geslaagd het lot van talrijke andere industriegebieden elders in de wereld te ontgaan.

Tot Nederland in 1795 een eenheidsstaat werd, maakte Zuid-Holland deel uit van het machtige gewest Holland, dat in de 17de eeuw de wereldhandel had beheerst en een van de rijkste gebieden in de wereld was gebleven. Die erfenis is duidelijk te zien aan de luisterrijke architectuur van steden als Leiden, Delft en Gouda. In Leiden is de oudste universiteit van het land gevestigd, in 1574 gesticht door Willem de Zwijger. Gouda is wereldwijd bekend door de voortreffelijke kaas die er gemaakt wordt, maar de stad heeft ook het oudste gothische stadhuis van Nederland en een 14de-eeuwse kerk, die door niet minder dan 70 glas in lood ramen

licht vangt. Delft is de bakermat van het beroemde blauwe porselein. Vele leden van het koninklijk Huis van Oranje liggen er begraven in de 14de-eeuwse Nieuwe Kerk; de Oude Kerk is nog ongeveer 100 jaar

Pretpark Duinrell te Wassenaar. The Duinrell pleasure park in Wassenaar.

SOUTH HOLLAND

Leidse Universiteit.
Leiden University.

Stadhuis, Vianen.
Town hall, Vianen.

Shell en Unilever, hebben in die streek hun hoofdkantoren of hebben er dochtermaatschappijen gevestigd. Niet minder dan 1,1 miljoen mensen, ofwel 25 procent van de totale Nederlandse beroepsbevolking, vinden hun werk in Zuid-Holland.

De redenen waarom de provincie zo aantrekkelijk is, zijn elke bezoeker duidelijk. Zuid-Holland heeft niet alleen een ultramoderne infrastructuur, Rotterdams internationale luchthaven Zestienhoven, de grootste haven van de wereld, pittoreske steden en stadjes die alle hun individuele karakter hebben bewaard en veel gevarieerd landelijk schoon, maar biedt met meer dan 90 musea, talrijke schouwburgen en concertzalen zowel inwoners als bezoekers ook een uitgebreide reeks culturele activiteiten.

ouder en wordt als het mooiste gebouw van de stad beschouwd. Tegenwoordig is Delft misschien het meest bekend door het pionierswerk van de Technische Universiteit. De Noordzee vormt de westelijke grens van de provincie. De brede stranden en zandduinen geven een extra dimensie aan het toch al aanzienlijke natuurschoon van de streek. Scheveningen is een elegante badplaats met een levendige promenade en pier; de vissersvloot vaart nog steeds uit om de nieuwe haring te vangen, die in Nederland als een grote delicatessen geldt. Noordelijker liggen het vroegere vissersdorp Katwijk, omsloten door drie natuurreservaten, en Noordwijk, waar Europa's grootste ruimtevaart-centrum, ESTEC, gevestigd is, is onderweg een badplaats van internationale allure te worden. In het binnenland liggen uitgestrekte meren, zoals het Braassemermeer, de Kaagse plassen en de Nieuwkoopse plassen, populair bij zeilers en vissers. Een van de grootste industrieën van de provincie levert ook een bijdrage aan haar schoonheid. Nederland is 's werelds grootste exporteur van bloemen, bloembollen en planten, 'producten' die men samengebracht vindt in de beroemde Keukenhof. Maar het echte werk wordt verricht in het gebied rond Lisse, waar de velden zover het oog reikt met bloemen bedekt zijn. De economische vitaliteit van Zuid-Holland wordt voor een groot deel bepaald door de

twee grote rivieren, de Rijn en de Maas, die zich in de delta in het zuiden van de provincie verenigen en samen naar de zee stromen. Talloze internationale en multinationale maatschappijen, zoals AT & T, Dräger,

The international province

*De molens van Kinderdijk.
The windmills of Kinderdijk.*

You could say South Holland is a miracle of modern planning. The most densely-populated of all the provinces, it forms the heart of the Randstad and comprises a string of cities such as The Hague, which is the nation's seat of government, Zoetermeer, Leiden and Rotterdam. Distances between cities in the Netherlands are never great, and without careful planning the Randstad could have become a concrete conurbation. By conserving vast areas of green belt, lakeland and nature reserves and maintaining agriculture, the province has managed to avoid the fate of numerous other industrial regions elsewhere in the world.

Until the Netherlands became a unified nation in 1795, South Holland formed part of the mighty county of Holland, which had dominated world trade in the 17th century and remained one of the wealthiest regions in the world. That heritage is apparent in the glorious architecture of cities such as Leiden, Delft and Gouda. Leiden is the location of the country's first university which was established by William the Silent in 1574. Gouda is a name known worldwide as the producer of fine cheeses, but it also has the oldest gothic town hall in The Netherlands and a 14th-century church lit by no less than 70 stained-glass windows. Delft is the home of the famous blue porcelain. Many members of the royal House of Orange are buried in the town's 14th-century New Church; the Old Church is senior by about 100 years and is considered the most beautiful building in the city. Today, Delft is perhaps best known for the pioneering work of its Technica University.

The North Sea forms the province's western border. The coastline's broad beaches and sand dunes add an extra dimension to the region's already considerable natural beauty.

Scheveningen is an elegant beach resort with a lively promenade and pier, and its fishing fleet still leaves the harbour to bring home the new herring considered a great delicacy in The Netherlands. To the north, the former fishing village of Katwijk lies at the heart of three nature reserves, and Noordwijk, home of Europe's biggest space agency, ESTEC, is fast becoming a resort with international allure. Inland, extensive lake-

*De wereldbepaamde Keukenhof (Lisse).
The world renowned Keukenhof gardens (Lisse).*

Het strand bij Noordwijk aan Zee.
The beach at Noordwijk aan Zee.

Maasvlakte.

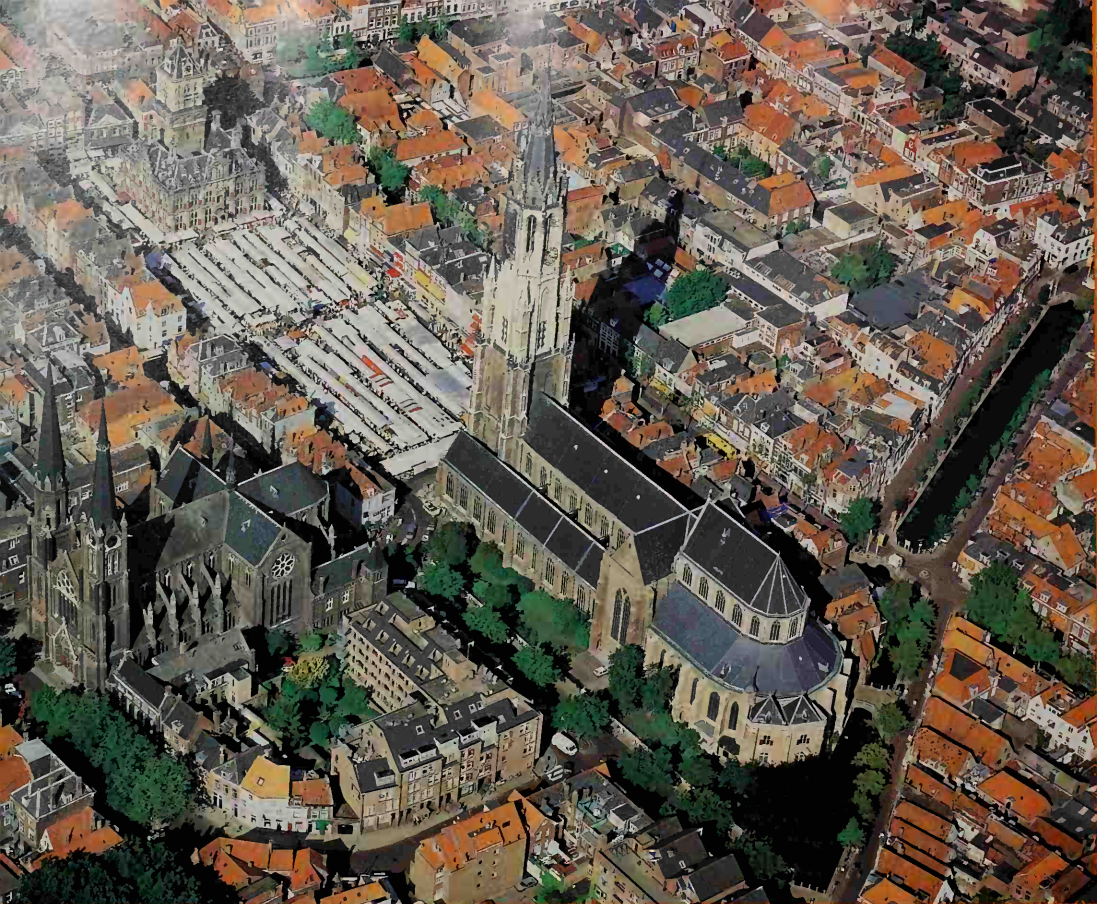
land areas such as the Braassemmermeer, the Kaagse plassen and the Nieuwkoopse plassen are popular with sailors and anglers.

One of the province's largest industries also adds to its beauty. The country is the largest exporter of flowers, bulbs and plants in the world and its 'products' are brought together in the famous Keukenhof gardens. But the real work is done in the area around Lisse, where fields of blooms carpet the landscape as far as the eye can see.

South Holland's economic vitality is largely determined by the two great rivers, the Rhine and the Meuse, that converge to meet the sea at the delta in the southern region of the province. Countless international and multinational companies, such as AT&T, Dräger, Shell and Unilever, have their head-offices or have set up subsidiaries in the region. No less than 1.1 million people, or 25 percent of the country's total work force, are employed in South Holland.

The reasons why the province is such an attractive proposition are obvious to all visitors. South Holland not only has an ultra-modern infrastructure, Rotterdam's international Zestienhoven airport, the greatest port in the world, picturesque towns and cities which have all retained their individual character, and beautiful and diverse countryside. With over 90 museums, numerous theatres and concert halls, it also offers a vast range of cultural activities to South Hollanders and visitors alike.

Historisch Delft. Historic Delft.

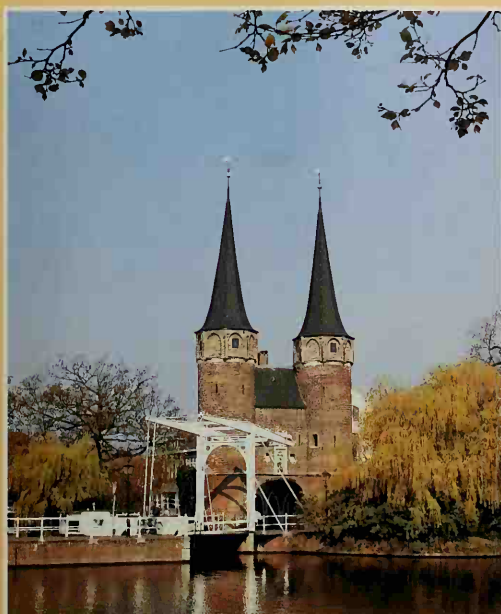
De Nieuwe Kerk in Delft.
The New Church in Delft.

Het 15e eeuwse stadhuis van Gouda.
The 15th century town hall of Gouda.

Oostpoort Delft.

Gouda

Gouda

Gouda

Het beroemde produkt van Gouda.
The famous product of Gouda.

Het beroemde Delfts Blauw. The famous Delft porcelain.

Ministerie van Onderwijs en Wetenschappen.
Ministry of Education and Science.

Kinderboerderij.
Children's farm.

Stadstheater.
City Theatre.

In het hartje van de Randstad ligt Zoetermeer, een stad die in nauwelijks drie decennia haar sporen verdiend heeft. Een jonge stad met historie. Bijna vier eeuwen geleden werd het Zoetermeersche Meer drooggelegd en de vruchtbare grond die toen is gewonnen, is nu de bodem van deze moderne stad. Zoetermeer was al eeuwenlang een welvarend dorp. Toen de stadsontwikkeling begon, aan het begin van de jaren '60, waren er niet meer dan 9.000 inwoners. De gemeente besloot in die tijd dat Zoetermeer binnen 25 jaar een compacte, zelfstandige stad zou worden. Een heldere, vooruitziende blik en een flinke dosis zelfvertrouwen veranderden het dorp in de negentiende stad van Nederland met ruim 100.000 inwoners. De stad is als een oase in de drukke Randstad. Van ruimtegebrek, overbevolking en verkeersoverlast is in deze groene stad geen sprake. Integendeel. De stad is ruim opgezet en heeft een goed doordachte infrastructuur. De gevarieerde bebouwing laat veel ruimte voor groen, van kleine parkjes tot

STAD MET PIT

grote recreatiegebieden als het Westerpark en de Noord-Aa. Als herinnering aan de Floriade, de internationale tuinbouwtentoonstelling die in 1992 in de stad plaatsvond, is een deel van dat terrein behouden als stadspark. Ook een aantal kunstwerken, zoals de buitenissige 'Follies', zijn blijven staan.

Zoetermeer wordt soms wel een openluchtmuseum voor moderne architectuur en stedenbouw genoemd. De stad toont een scala aan voorbeelden van de Nederlandse architectuur van de afgelopen 25 jaar. Dat komt door de explosieve groei onder steeds wisselende stedenbouwkundige en architectonische inzichten.

Het pittoreske oude dorp is omringd door moderne stadsdelen en het bruisende Stadshart, zoals het centrum wordt genoemd. Dit laatste staat bekend om de kilometerlange laan van winkels, café's en restaurants en is het ontmoetingspunt van de stad. Het nieuwe Stadstheater met daarin het Theatercafé staat aan het einde van dat lint. Voor ontspanning biedt de stad ook tal

van sportmogelijkheden. In het Westerpark ligt bijvoorbeeld een prachtige golfbaan met een 9-holes baan.

Bedrijven en kantoren zijn zoveel mogelijk geconcentreerd op goed bereikbare terreinen. De bedrijventerreinen liggen aan de oost- en zuidkant van de stad en de kantoren staan voornamelijk in het centrum, langs een van de centrale toegangswegen. Deze terreinen zijn ook met het openbaar vervoer goed te bereiken.

Zoetermeer werkt als een magneet op het bedrijfsleven. Redenen daarvoor zijn: gunstige vestigingsmogelijkheden, de nabijheid van het bestuurlijke centrum van Nederland, de bereikbaarheid en de snelle zakelijke manier van samenwerken met de gemeente. Ruim 2200 bedrijven hebben zich in de stad gevestigd, van Hollandse familiebedrijven tot multinationals. Om er maar een paar te noemen: Nutricia, Koninklijke Brinkers, Margarinefabrieken, Siemens, Dräger, Rijnhaave en John Brown Engineers & Constructors. De bedrijven in de stad zorgen samen voor ruim

30.000 arbeidsplaatsen. De werkgelegenheid is in tien jaar meer dan verdubbeld.

Door de centrale ligging is Zoetermeer een prima basis om Nederland te ontdekken. Als toerist of als zakenman. U vindt bijna een vijfde van het totale Nederlandse bedrijfsleven binnen een straal van 20 kilometer. De rijksweg A12, die langs Zoetermeer loopt, zorgt voor een snelle verbinding met andere steden. Maar u kunt ook de auto laten staan op een van de gratis parkeerplaatsen om per trein verder te reizen: de stad telt maar liefst 14 NS-stations, waarvan er 12 tot het lokale spoorwegnet behoren.

Andere Europese landen zijn vanuit Zoetermeer dichtbij. Het is per auto 90 minuten rijden naar Antwerpen, 2 uur rijden naar de Duitse grens of naar de Europese hoofdstad Brussel en u bent in een half uur bij de veerdienst naar Groot-Brittannië. Het internationale vliegveld Schiphol bij Amsterdam en het vliegveld van Rotterdam liggen op respectievelijk 45 en 20 kilometer afstand van Zoetermeer.

ZOETERMEER

Golfbaan in het Westerpark.
Golf course in Westerpark.

Winkelcentrum in het Stadshart.
Shopping centre in the Stadshart.

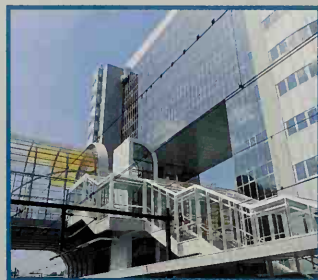
Moderne kunst ontworpen door Erik Knippers.
Modern art by Erik Knippers.

† Lange Land Ziekenhuis. The Lange Land Hospital.

De Nelson Mandela brug.
The Nelson Mandela walkway.

A CITY WITH SPIRIT

In less than 30 years, Zoetermeer has grown from a village into one of the Netherlands' bigger cities. In fact, you could say it is a young city with a long history. The Zoetermeer Lake was drained four centuries ago, and the reclaimed rich, arable land is now the location of this modern city. For centuries, it had been a prosperous village, and less than 9,000 people lived there when urban development began in the 1960s. At that time, the local authority decided to transform Zoetermeer into a compact, independent city within 25 years. A clear, progressive vision and a strong sense of confidence has changed the village into the 19th largest city in the Netherlands, with a population of more than 100,000.

Zoetermeer is a true oasis in the heart of the busy Randstad. There is no question of lack of space, over-population or traffic problems in the well-planned city, with its great variety of architecture amidst lavish landscaping and carefully designed infrastructure. It is a green place, with numerous small parks and large recreation areas, such as the Westerpark and the Noord-Aa. In 1992, it hosted the world-famous Floriade horticulture exhibition, and part of the site has now been transformed into a municipal park. Moreover, a number of art works commissioned specially for the event, including the eccentric 'Follies', have remained in place.

The city is sometimes described as an open-air museum for modern architecture and urban planning. Through its explosive growth, it comprises almost the full range of architectural styles developed in the Netherlands over the past 25 years. The picturesque old village is encircled by modern suburbs and the lively Stadshart, or 'City Heart', as the centre is known. Besides its kilometre-long avenue of shops, cafes and restaurants, the Stadshart is also home to the City Theatre. There are also facilities for all

kinds of sports and recreational activities, and the Westerpark has a 9-hole golf course. Where possible, factories and office buildings have been concentrated in easily-accessible trading estates. The factory parks are on the east and south side of the city, and the offices are located primarily in the centre, along one of the arterial roads. All these areas are served by public transport. A number of factors have made Zoetermeer the preferred location of a great number of companies – the wide range of premises available, its proximity to national government agencies in The Hague, its accessibility, and the fast and businesslike way city government works with industry. Over 2,200 companies have set up operations, ranging from Dutch family firms to multinationals, and including Nutricia, Koninklijke Brinkers Margarinefabrieken, Siemens, Dräger, Rijnhaave and John Brown Engineers & Constructors. These and other employers provide more than 30,000 jobs; over the past ten years, employment has more than doubled.

Through its central location, Zoetermeer is a perfect base for discovering the Netherlands, whether as a tourist or as businessperson. Almost a fifth of all Dutch companies have premises within a 20-kilometre radius. Served by the main A12 highway, which ensures easy connections with other urban centres, the city also has no less than 14 stations, 12 of them on the local rail network. Free parking is provided for motorists opting to leave their cars behind. Other European countries are within easy reach. Antwerp is a 90-minute drive, the German border and Brussels are two hours away, and the ferry service to the United Kingdom only half an hour. Amsterdam's Schiphol airport and Rotterdam's Zestienhoven are 45 and 20 kilometres respectively from Zoetermeer.

De Dorpsstraat.
The Dorpsstraat.

Automatiseren is vandaag de dag een sterk gespecialiseerde discipline. De afgelopen tien jaar heeft de dienstverlening in deze sector zich ontwikkeld van het eenvoudig installeren van apparatuur en standaard softwarepakketten tot de behoefte aan complete oplossingen. Veel ondernemingen, en zeker de grotere, hebben geen interesse meer voor de ad hoc oplossingen zoals die vroeger werden geboden. Automatiseren is tegenwoordig dan ook een complexe interactie tussen gebruiker en specialist. Hoe groter de onderneming, hoe groter de behoefte aan systeemintegratie en aan de diensten van een automatiseringsorganisatie die de complete operatie tot een goed einde kan brengen.

De Rijnhaave Groep in Zoetermeer is een sterke Nederlandse holding-organisatie, waarin activiteiten op alle gebieden van de automatisering zijn samengebracht. De groep heeft dochtermaatschappijen in de VS en Nederland en is gespecialiseerd in toegepaste informatietechnologie voor een internationale markt. Alle dochterbedrijven zijn in

Gespecialiseerd in

hun specialisme marktleider en maken gebruik van elkaars research en deskundigheid, zodat ze hun klanten een maximale service kunnen bieden. Het resultaat is wat Rijnhaave totale oplossingen in synergie noemt: oplossingen die een doorlopende ondersteuning garanderen. Ook als een onderneming groeit en uitbreidt en daardoor hogere eisen gaat stellen.

De bedrijven die in de divisiestructuur van de groep zijn verenigd, vullen elkaar meer aan dan dat zij elkaar overlappen. De opzet is de klanten één alomvattend pakket met oplossingen, diensten en ondersteuning voor mainframe-, mini- en personal computersystemen te kunnen bieden. Rijnhaave telt momenteel vijf divisies met in totaal 1000

werknemers en is als systeemintegrator op de volgende terreinen actief: facilitaire dienstverlening, software-ontwikkeling, kantoorautomatisering, applicatie-software en logistiek.

In 1992 verhuisde Rijnhaave een groot deel van zijn organisatie naar het kantorenpark Campus in Zoetermeer, ontwikkeld door de MAB Groep in Den Haag. 'Het gros van de automatiseringsprojecten die wij uitvoeren is zeer omvangrijk en vereist veel synergie,' zegt Rijnhaave-oprichter en -directeur Adrie Reinders. 'Het is dus essentieel dat onze specialisten doorlopend contact met elkaar hebben. We hadden daarom behoefte aan een pand dat centraal gelegen en gemakkelijk toegankelijk was. Het Campus-project bood ons beide.'

Hoewel ze zich op zeer verschillende terreinen bewegen, hebben MAB en de Rijnhaave

stelsystemintegratie

Groep ook veel gemeen. Beide organisaties houden zich bezig met het ontwikkelen, realiseren en beheren van complexe systemen. MAB in het ontwikkelen van kwalitatief hoogwaardige vastgoedprojecten en Rijnhaave in de automatisering. Beide zijn ook op een aantal verschillende terreinen tegelijk deskundig. Beide hebben vestigingen in het buitenland op wier deskundigheid ze een beroep kunnen doen. Maar de voornaamste overeenkomst is toch wel dat beide het accent leggen op innovatie, waardoor zij ieder project een duidelijke identiteit en een extra toegevoegde waarde geven, of het nu op het gebied van het ontwikkelen en realiseren van bouwprojecten of van informatica-systemen is.

Specialist in system integration

Automation today is a highly specialized discipline. Over the past decade, computer services have developed from the simple installation of hardware and standard software packages into a need for total solutions. Many companies, and especially large enterprises, are no longer interested in the ad hoc solutions of the past. After all, auto-

mation is now a complex interplay between user and automation specialist. The bigger the company, the greater the need for both system integration and the services of an automation organization which can handle the whole operation successfully.

The Rijnhaave Group of Zoetermeer is a strong Dutch holding organization, bringing together activities in all areas of automation. With subsidiaries in the US and the Netherlands, the group specializes in applied information technology for an international market. Each subsidiary is a market leader in its specialist area. All collaborate to share research and expertise, thus maximizing the service provided to clients. The result is what Rijnhaave calls total solutions in synergy.

These are solutions which ensure continuity of support to match the requirements of clients as they evolve and expand.

The companies brought together within the group's divisional structure complement rather than overlap each other. The aim is to provide clients with a one-stop supply of solutions, services and support for mainfra-

me, mini and personal computer systems. Currently comprising five divisions and employing around 1,000 specialist staff, Rijnhaave's operations as a system integrator span the following fields: facility services, software development, office automation, application software and logistics.

In 1992, Rijnhaave moved a large part of its organization to the Campus office park in Zoetermeer, developed by the MAB Group of The Hague. 'Most of the automation projects we carry out are extensive and require a lot of synergy,' says Rijnhaave's founder and managing director Adrie Reinders. 'So it is essential that our specialist people are in close contact all the time. We needed premises which would be centrally located and easily accessible. The Campus project offered us both.'

Although their fields of activity are very different, MAB and the Rijnhaave Group have a lot in common. Both organizations are engaged in development, realization and the management of complex systems. MAB in the development of high quality real estate and Rijnhaave in automation. Both comprise a number of areas of expertise. Both have subsidiaries abroad upon whose know-how and skill they can draw. But the main similarity is the emphasis on innovation which gives each project a clear identity and an extra added value, whether it is in the field of developing and constructing buildings or information technology systems.

DOOR KWALITEIT

Plezier in het werk is een belangrijk element in alles wat mensen voor hun levensonderhoud doen. De medewerkers van Nutricia weten dat waarschijnlijk beter dan wie ook. Zij maken een breed assortiment producten van topkwaliteit, waardoor voldoening wordt gegarandeerd – zowel voor de consument als voor zichzelf.

Nutricia heeft waarschijnlijk de grootste naamsbekendheid te danken aan populaire dranken als Chocomel en Fristi en de uitstekende baby- en kindervoeding Olvarit en Bambix. Daarnaast fabriceren zij ook een groot aantal speciale voedingsproducten voor de medische markt.

Het bedrijf is begonnen in 1901. In die tijd was in Nederland juiste voeding voor kinderen nog een groot probleem. De eerste producten van Nutricia waren voedzame zuigelingmaaltijden op melkbasis, waardoor kinderen een betere kans hadden om gezond en sterk op te groeien.

In de loop der jaren heeft Nutricia haar activiteiten ook uitgebreid tot andere gebieden en andere markten, hierbij gebruikmakend van de ruime kennis en ervaring die het in bijna een eeuw onderzoek en ontwikkeling in nauwe samenwerking met de medische wereld heeft opgedaan.

Zo produceert Nutricia verschillende soorten voedingsproducten met een bijzondere voedingswaarde. Het bedrijf heeft speciale klinische producten ontwikkeld die in ziekenhuizen, maar ook bij particulieren thuis, worden gebruikt. Baby's staan evenwel bij Nutricia nog altijd hoog op de prioriteitenlijst. De melkvoedingen voor zuigelingen en de Olvarit baby- en peutermaaltijden en respectievelijke dranken zijn in Nederland marktleider en worden over de hele wereld geëxporteerd, evenals vele andere Nutricia producten. Een minstens zo belangrijke activiteit van het bedrijf is de productie van bekende merkproducten zoals Chocomel, Fristi drinkyoghurt, Nutroma koffiemelk en Extran voedings supplementen voor sporters. Dat Nutricia tot de vijf grootste leveranciers aan supermarkten, de horeca- en cateringsector in Nederland behoort is met name te danken aan de grote zorg en aandacht waarmee alle producten worden gemaakt.

Nutricia is een van oorsprong Nederlandse

Het Nutricia-complex in Zoetermeer.
The Nutricia complex in Zoetermeer.

onderneming. De bekende displays bij de drogist en supermarkt van een blozende, lachende baby met bolle wangen onderstrepen een rijke traditie op zuivelgebied. Deze combinatie van kwaliteit en reputatie hebben Nutricia marktleider gemaakt in vele delen van de wereld. Inmiddels is het bedrijf uitgegroeid tot een internationale onderneming. De kwaliteitsproducten van Nutricia worden

tegenwoordig op tal van plaatsen in Europa, de Verenigde Staten en Indonesië geproduceerd.

Juist door het karakter van zijn activiteiten is Nutricia uit Zoetermeer meer dan alleen maar fabrikant. De filosofie van grondig onderzoek teneinde de producten constant te kunnen verbeteren, gecombineerd met een hoge produktienorm en veel respect voor de consument zorgt ervoor dat de gespecialiseerde medewerkers veel meer dan alleen hun werk doen. Zij werken samen om producten te maken die niet alleen voedzaam, maar ook lekker zijn – als dat geen bevrediging geeft, wat dan wel?

THE COMPANY THAT

Job satisfaction is a quality recognized by all as an important element of anything people do for a living. The personnel at Nutricia probably know more about it than most. Their job is to make a whole range of top quality products, so satisfaction is guaranteed – both for consumers and for themselves. Perhaps best known for its popular drinks such as Chocomel and Fristi, and

Altijd tot hulp bereid.
Always ready to help.

Het sleutelwoord is kwaliteit.
The key word is quality.

GEVORMD

and toddler meals and drinks are market leaders at home and are exported all over the world, as are the other dietary products. However, the production of strongly branded products, such as Chocomel, an excellent chocolate drink, Fristi drinking yoghurt, Nutroma coffee-creamers and Extran nutritional supplements for sportspeople, is an equally important area of company activities. Nutricia is among the top five suppliers to supermarkets throughout the country and to the hotel and catering trade. One of the reasons for their success is that all are made with the same care and attention as the more specialized dietary products. Nutricia is an essentially Dutch company. Familiar displays in supermarkets and drug stores showing a chubby-cheeked, healthy and smiling baby appear to epitomize a

country with a rich tradition of dairy farming. And this combination of quality and reputation has made the company a market leader in numerous areas worldwide. In this sense, it is also an essentially international company. Currently, its top quality products are manufactured throughout Europe, the US and Indonesia. But because of the very nature of its business, Nutricia of Zoetermeer is more than just a manufacturer. Its philosophy of exhaustive research to continually improve products combined with top standards of production linked to respect for consumers means its highly specialized people are not merely doing a job. They are all working towards making both nutritional and delicious products – and what can be more satisfying than that?

*Een vertrouwd beeld in de Nederlandse supermarkten en drogisterijen.
A familiar sight in the nation's supermarkets and drug stores.*

*Een tevreden klant.
A satisfied customer.*

Ultramoderne machines zorgen voor een hoge produktiestandaard.

Ultra-modern machinery ensures high production standards.

excellent Olvarit and Bambix baby foods, the company also produces highly specialized nutritional foods based on a medical platform. The people at Nutricia have been doing this since 1901. At that time, proper nutrition for young children was still a major problem in the Netherlands. The company's first products were nourishing milks that would enrich babies' diets, giving them a better chance of growing up strong and healthy. Today, it is still a household name for top quality baby food. However, over the years, the company has branched out into other areas and other markets, where it can apply the vast range of knowledge it has built up over

QUALITY BUILT

almost a century of research and development in cooperation with the medical profession. Nutricia produces different types of nutritional food. Highly specialized enteral clinical products for people with special nutritional requirements have been developed for use in hospitals and the community, and babies are still high on Nutricia's list of priorities – its infant milk formulae, weaning foods, baby

'De zon en de aarde met haar dampkring en planten zijn één groot zuurstofapparaat, waarvan wij de werking in onze kleine, kunstmatige eenheid kunnen nabootsen. Een zuurstofapparaat geeft de mens een nieuw technisch-fysiologisch orgaan dat hem in staat stelt urenlang onafhankelijk van de atmosfeer in leven te blijven.'

Zo beschreef Heinrich Dräger in 1914 het revolutionaire zuurstofapparaat dat hij had uitgevonden en dat tienduizenden mensenlevens zou redden. Zijn vinding was gebaseerd op het simpele idee dat ademen niets anders is dan het uitwisselen van gassen. Het probleem was alleen gas onder druk te reguleren, op te slaan en te meten. Dräger loste dit probleem op met het vernuft van de werktuigbouwkunde en vond ver-

Het hoofdkantoor in Zoetermeer. Dutch head-office in Zoetermeer.

Technologie in dienst

volgens het automatische beademingstoestel, het eerste narcosetoestel en de eerste adembeschermers uit. Maar het was toch vooral zijn zuurstofapparaat dat maakte dat de naam Dräger een synoniem voor het leven werd en dat mijnwerkers over de hele wereld wier leven vaak van dit apparaat afhing 'Dräger-mannen' werden genoemd. Deze ideeën en de technische verwezenlijking daarvan werden de basis voor het bedrijf dat hij in Lübeck oprichtte. En dat is in de 100-jarige geschiedenis van de firma Dräger altijd het doel gebleven, ook nu het bedrijf een multinational geworden is. Alle producten voldoen aan één elementaire behoefte: ervoor zorgen dat mensen onder alle omstandigheden veilig kunnen blijven ademen. Couveuses die het leven van te vroeg geboren baby's beschermen, apparaten die de levensfuncties in levensbedreigende situaties bewaken, zuurstofapparatuur voor astronauten, werknemers in de chemische industrie en brandweerlieden, maar ook ademanalysatoren voor het meten van het alcoholpercentage in de adem – Dräger maakt ze allemaal.

Brandweerlieden, medisch personeel en werknemers in de chemische industrie zijn vaste bezoekers van het hoofdkantoor van Dräger in Zoetermeer. Voortdurend overleg met cliënten en kwaliteitsbeheersing zijn van vitaal belang voor een bedrijf waarvan de producten worden gebruikt in situaties van leven en dood. Een fabrikant die een perfectiegraad van 99 procent haalt, prijst zich gelukkig, maar voor Dräger kan zo'n resultaat fataal zijn. Een brandweerman die de verstikkende rook inloopt moet volkomen op

De showroom in Zoetermeer. The company showroom in Zoetermeer.

Cicero anesthesie-apparaat. Cicero anesthetic system.

van het leven

zijn Ademhelm en zijn zuurstofapparatuur kunnen vertrouwen. Een technicus die in een omgeving met gevaarlijke gassen werkt, moet er van opaan kunnen dat de Dräger-meldapparatuur hem waarschuwt als zijn leven gevaar loopt.

Dräger Nederland levert het complete produktassortiment van het moederbedrijf in Nederland en verzorgt de service daarvoor. In de fabriek in Best worden echter ook patiëntenmonitoren en medische sensoren gemaakt. Het gros van de meer dan 330 werknemers werkt op het hoofdkantoor, waar de technische service-afdeling 24 uur per dag voor de klanten klaarstaat. De Nederlandse dochtermaatschappij ontwerpt echter ook zelf geavanceerde produkten. Het Multilab-systeem, een geavanceerd verzorgingssysteem voor speciale gassen en electrotechniek voor laboratoria, werd door het Nederlandse bedrijf ontwikkeld en de export van deze apparatuur levert een belangrijke bijdrage tot de hoge omzet.

Met een jaarlijkse groei van rond de 20 procent is de Nederlandse dochter een van de snelst groeiende Dräger-vestigingen. Momenteel wordt in Zoetermeer nieuwe meldapparatuur ontwikkeld die het opsporen en voorkomen van luchtvervuiling vergemakkelijkt. Deze zal de bedrijfsresultaten zeker nog verder verbeteren. Op het ogenblik investeert men bij Dräger ongeveer 10 procent van de omzet in research en ontwikkeling. Dat dit cijfer zo hoog is, komt doordat de filosofie van 'het vinden van een oplossing waar de menselijke ademhaling wordt bemoeilijkt, gehinderd of in gevaar komt' nog altijd de drijvende kracht is achter een bedrijf dat de techniek in dienst van het leven stelt.

De Dräger couveuse beschermt te vroeg geboren. The Dräger incubator - helping to preserve life.

De 'Ademhelm' communicatie-helm
ontwikkeld door Dräger.
The 'Ademhelm' communications
helmet developed by Dräger.

'The sun and the earth with its atmosphere and plants are one great cosmic breathing apparatus: the workings of which we imitate in our small man-made unit. A measured volume of air is kept respirable for the lungs by a continuous bonding of the exhaled carbon dioxide and the release of pure oxygen. A breathing apparatus gives human beings a new technical, physiological organ, enabling them to live for hours independently of the atmosphere.'

The year was 1914, and Heinrich Dräger was describing the invention of his revolutionary breathing apparatus which would save tens of thousands of lives. The principle on which he based his idea was simple – respiration is no more than an exchange of gases. However, the problem was to control,

Technology for life

store, and meter gas under pressure. He solved it with the brilliance of a precision engineering craftsman, and then went on to invent the first automatic resuscitator, the first circulatory anaesthetic apparatus, and the first breathing protector. But it was the breathing apparatus which would make the Dräger name synonymous with life, and the miners worldwide who relied on it for survival became known as Drägermen.

These ideas and their technical realization became the basis for the company he founded in Lübeck in Germany. And they have remained the goal of the now international company throughout its 100-year history. All its products meet one basic need: to protect and maintain human breathing. The incubators which maintain the lives of premature babies, the apparatus which monitors vital signs in life-threatening situations, the breathing equipment used in space, in the chemical industry and by firemen, and even the breathalyzer for testing alcohol levels – all are made by the company.

Firemen and medical and industrial personnel from all over the country are frequent visitors to the Dräger Nederland head office in Zoetermeer. Continual discussions with clients and quality control are essential for the company whose products are applied in life-and-death situations. A manufacturer whose average perfection rate is 99 percent considers himself lucky. For Dräger, this result could be disastrous. A fireman walking into suffocating smoke must be able to rely absolutely on his Ademhelm and air-pressure equipment. A technician working in a dangerous gaseous atmosphere must be

Het Airline zuurstofsysteem. The Airline oxygen system.

Handbediend detectie-apparaat Sulfipac.
The Sulfipac hand-held monitoring instrument.

sure his Dräger monitor will warn him if his life is threatened.

Dräger Nederland markets and services its company's full product range in the Netherlands. But it also manufactures patient monitors and medical sensors at its plant in Best. Most of the more than 330 employees work at the head office, where the technical service department ensures round-the-clock assistance to clients. However, the Dutch subsidiary is also at the forefront of technical development. The Multilab system, an energy supply system for laboratories, was developed by the company in the Netherlands, and is now exported all over the world.

With an annual growth rate of around 20 percent, the Dutch subsidiary is one of the fastest growing Dräger companies. And the new environmental technology currently in development at Zoetermeer will further improve performance, while making pollution easier to detect and eliminate.

At present, investment in research and development is about 10 percent of turnover. The figure is high because the philosophy of 'seeking and finding a solution wherever human breathing is difficult, hindered or endangered' remains the driving force behind the company which stresses technology for life.

Het Parat-C vluchtmasker beschermt tegen inademing van rook en gassen.
The Parat-C mask protects against smoke and gas inhalation.

Dräger is partner in internationale lucht- en ruimtevaartprojecten.
Dräger participates in international air and space projects.

Accuro, handbediende gasdetector.
Accuro, hand-operated gas detector.

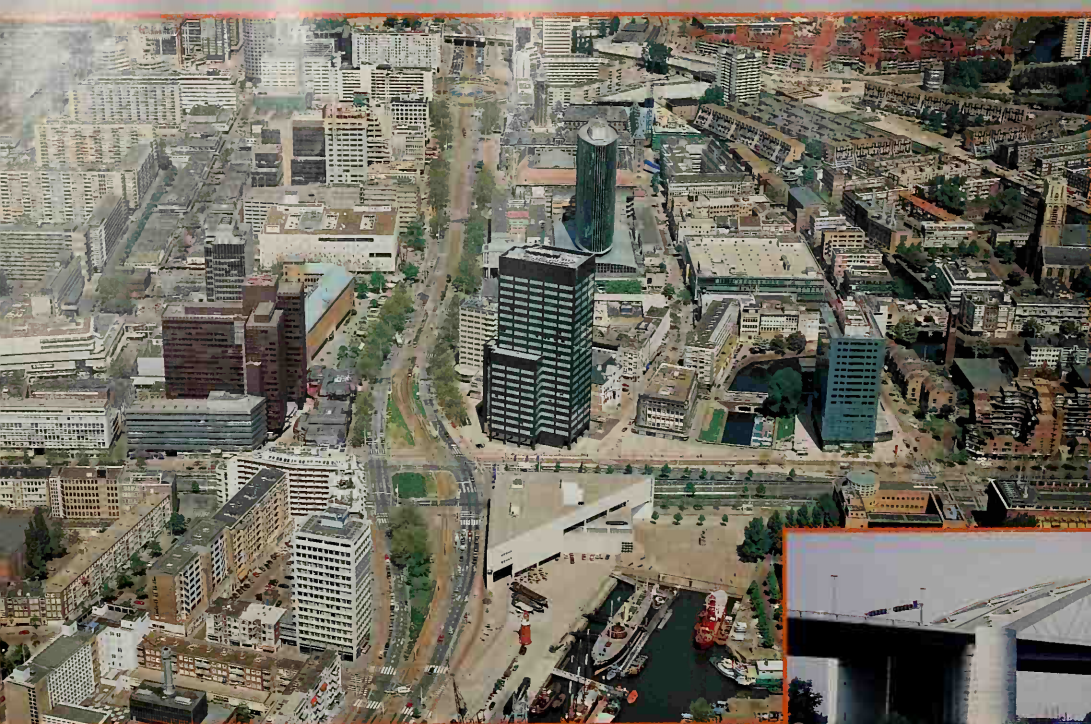

ROTTERDAM

De stad Rotterdam. The city of Rotterdam.

Stad van Koopmanschap

Bezoekers zijn vaak enigszins verrast door de op een na grootste stad van Nederland. Hoewel in Rotterdam ook oude gebouwen te vinden zijn, bestaat het hedendaagse Rotterdam uit een verbazingwekkend mengsel van ultra-moderne architectuur. Tijdens de Tweede Wereldoorlog is Rotterdam verwoest en de stedenbouwkundigen moesten weer van voren af aan beginnen. Het resultaat is een zorgvuldig overdachte wereldstad langs de oevers van de Maas. Deze grote rivier heeft er trouwens ook voor gezorgd dat Rotterdam kon uitgroeien tot 's werelds grootste havenstad. Rotterdam ontnam New York in 1962 deze titel en de stad heeft met de opening van de diepzee-haven Europoort in 1968 haar positie nog versterkt.

Hoewel de haven zelf van groot economisch belang is voor de stad, hebben ook talloos veel andere industrieën en dienstverlenende bedrijven zich in en rond Rotterdam gevestigd, met name rond de internationale luchthaven Zestienhoven.

Toen de stad economisch tot bloei kwam, stelde men zich het ambitieuze doel om van Rotterdam een architectonisch opwindend cultureel centrum te maken. Museum Boymans-van Beuningen herbergt een unieke collectie 14de tot 20ste-eeuwse kunst, waaronder oude en moderne meesters als Rem-

brandt en Rodin. De elegante villa's in de buitenwijk Kralingen overleefden de bombardementen, evenals het uit de jaren twintig stammende project sociale woningbouw van Stijl-architect Brinkman in de Justus van Effenaarstraat in de wijk Spangen.

Rotterdam kent bovendien een jaarlijks filmfestival en biedt gastvrijheid aan tal van andere avant-gardistische culturele evenementen. Concertgebouw De Doelen is de vaste verblijfplaats van het Rotterdams Philharmonisch orkest, waarvan de reputatie net zo snel groeit als die van de stad zelf. De wereldberoemde 'kubuswoningen' van Piet Blom aan de Oudehaven zijn samen met de futuristische Willemsbrug een symbool geworden voor Rotterdams op de 21ste eeuw gerichte blik.

Maar al staat de stad bekend om zijn bruisende atmosfeer en nachtleven en ook al is de moderne architectuur het visitekaartje van Rotterdam geworden, het oude gezegde dat 'Rotterdammers worden geboren met opgerolde mouwen', gaat vandaag nog steeds op. De prachtige gebouwen van glas en staal weerspiegelen de tradities van hard werken en koopmanschap, die Rotterdam hebben veranderd in een van de welvarendste, vooruitstrevendste en bruisendste steden van Europa.

Van Brienenoordbrug. The Brienenoord bridge.

Regentessebrug. Regentesse bridge.

Museum Boymans-van Beuningen. The Boymans-van Beuningen museum.

De 3.30 vanaf Apeldoorn. The 3.30 from Apeldoorn.

Delfshaven.

Erasmus.

Het Schielandshuis, historisch museum.
The Schielands house, historical museum.

Een lekker dagje vissen.
A great day's fishing.

Euromast.

City of Commerce

The Netherlands' second largest city comes as something of a surprise to visitors. Although it has its share of old buildings, today's Rotterdam is an amazing interplay of ultra-modern architecture. During the Second World War, the city was devastated and urban planners had to start from scratch. The result is a carefully-planned metropolis along the banks of the great Meuse River which has also provided the city with the scope to become the greatest port in the world. Rotterdam took that title from New York in 1962 and reinforced its position with the opening of the deep-sea Europort in 1968.

Although the port itself is of major economic importance to the city, countless other indus-

tries and services are also located in and around Rotterdam, many of them close to the city's international Zestienhoven airport. As economic prosperity grew, the city pursued a radical program to transform it into an architecturally exciting cultural centre. Its Boymans-van Beuningen museum houses a unique collection of 14th to 20th-century art, including old and modern masters such as Rembrandt and Rodin. The elegant villas of Kralingen in the suburbs survived the bombing along with the Justus van Effenaar social housing project in Spangen, which was designed by De Stijl architect Brinkman in the 1920s. Rotterdam is also host to an annual film festival and numerous other avant-garde cultural events. The De Doelen

concert hall is home to the Rotterdam Philharmonic Orchestra, whose international reputation is growing as fast as the city itself. Piet Blom's prize-winning 'cube houses' and the futuristic Willems Bridge have come to signify Rotterdam's visionary outlook for the 21st century.

But though a lively atmosphere and night-life along with daring experiments in urban planning have come to characterize the city, the old saying still holds true: 'Rotterdamers are born with their sleeves already rolled up.' The glorious glass and steel vista today reflects the tradition of hard work and enterprise that have transformed Rotterdam into one of the most prosperous, progressive and exciting cities in Europe.

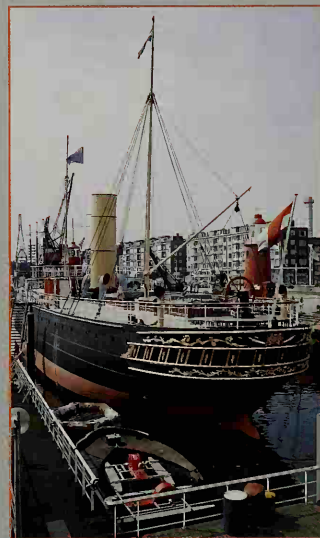
De Oudehaven. The Old Harbour.

Het hoogste gebouw van de stad.
The city's tallest building.

Carnaval. Carnival.

De Buffel, onderdeel van het Mantiem Museum.
The Buffel, part of the Maritime Museum.

THE PORT OF ROTTERDAM

DE ROTTERDAMSE HAVEN

DE ROTTERDAMSE HAVEN

Al meer dan 30 jaar mag Rotterdam zich wereldhaven Nr. 1 noemen. En nu is het mammoetcomplex dat even groot is als sommige steden aan de monding van Rijn en Maas vast voornemens zijn positie als belangrijkste haven van Europa verder te versterken. Basis voor de nieuwe uitbreiding is het Havenplan 2010, een geïntegreerde

toekomstvisie waarin wordt aangegeven hoe de Rotterdamse haven nog meer goederen zal kunnen verwerken, meer werkgelegenheid en toegevoegde waarde zal kunnen scheppen en een veilig en gezond milieu zal kunnen garanderen.

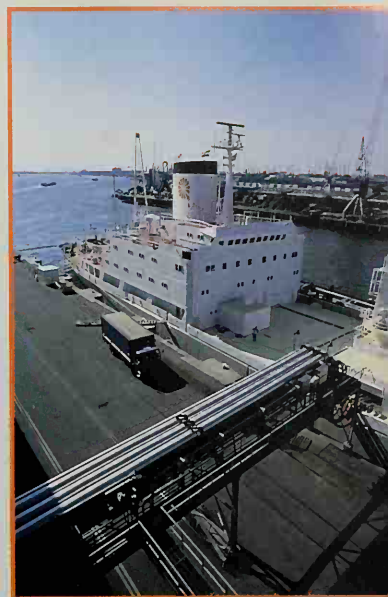
Op het ogenblik verwerkt de haven zo'n 292 miljoen ton goederen per jaar. Een deel

daarvan bestaat uit de overslag van 2,5 miljoen containers, maar de havendirectie verwacht dat dit cijfer rond het jaar 2010 tot 5,8 miljoen stuks zal zijn gestegen. Vooral deze groei van het aantal containers is belangrijk, omdat de containeroverslag en de bijbehorende verwerking van de inhoud voor de stad Rotterdam een belangrijke toegevoegde waarde vertegenwoordigt. Naarmate de vraag groeit, biedt de haven meer mogelijkheden voor de opslag, de verwerking en een efficiënte distributie van de per container vervoerde goederen. Een belangrijke factor in het succes van Rotterdam is de kwaliteit van de verbindingen tussen de haven en het Europese achterland. De toegang van de haven tot deze infrastructuur is uniek, zeker wat betreft het vervoer over de binnenwateren. Over de Rijn kunnen binnenvaartschippers de goederen tot in het hart van Europa vervoeren en met de voltooiing van het Rijn-Main-Donau-kanaal in 1992 zijn zelfs bestemmingen als Hongarije, Bulgarije en Roemenië geheel over water bereikbaar. Rotterdam beschikt bovendien over een uitgebreid netwerk van binnen- en kustvaartdiensten. Goederen die per zeeschip in de haven arriveren, worden met kleinere zeeschepen verder vervoerd naar bijvoorbeeld Groot-Brittannië en het Middellandse-Zeegebied. De Nederlandse infrastructuur is verbonden met alle grote wegennetten van Europa en de haven maakt daar ook volop gebruik van.

Daarnaast is Rotterdam echter bezig een aansluiting te creëren op het Europese goederenspoornet omdat treinen een schone en economische vorm van vervoer over lange afstanden zijn.

De haven is echter meer dan alleen een faciliteit voor het goederentransport. In en om de haven heerst ook een enorme industriële bedrijvigheid die de haven toevoegde waarde geeft – Shell, Esso, Kuwait Petroleum en Texaco/BP hebben hier een raffinaderij en hebben met hun aanwezigheid verwante industrieën aangetrokken, zoals ICI, DSM, Cyanamid, Dow, AKZO en Arco. Een ander voorbeeld van economische activiteit is de ontwikkeling van een gespecialiseerde haven voor fruit en fruitsappen in het Vierha-

vens/Merwehaven-gebied. Deze nieuwe faciliteit omvat niet alleen een overslagcentrum, maar ook varen voor de opslag, verwerking en distributie van fruit en fruitsappen.

Rotterdam hecht grote waarde aan een verantwoordelijk milieubeleid. Een gezond

milieu vergroot de aantrekkelijkheid van de stad als vestigingsplaats voor bedrijven. Er wordt dan ook alles aan gedaan om de haven vrij van vervuiling te houden. Een schone haven straalt tenslotte kwaliteit uit en die kwaliteit wil Rotterdam ook in de 21ste eeuw blijven bieden.

THE PORT OF ROTTERDAM

For more than 30 years, Rotterdam has held the title of the world's number one port. Now, the mammoth complex occupying an area as big as some cities on the estuary of the Rhine and Meuse Rivers is set to expand its position as the main port of Europe. The basis for new development is called the Port Plan 2010, an integrated vision of the future. The plan reveals how the port of Rotterdam will increase its ability to handle ever-greater volumes of goods, create employment opportunities, added value, and ensure a safe environment.

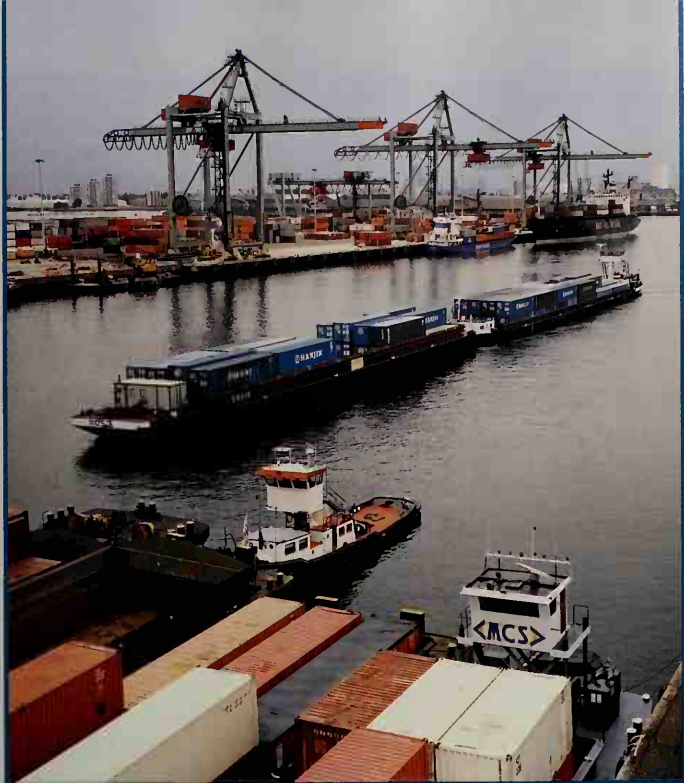
At present, the port handles around 292 million tons per year. Part of this is the transshipment of 2.5 million containers, but management expects this figure to rise to 5.8 million by the year 2010. This growth in the number of containers is particularly significant. The transshipment of containers and the associated processing of their contents involves considerable added value for Rotterdam. As demand grows, the port is providing more and more opportunities for storage, processing and efficient distribution of the goods shipped in the containers.

An important factor in Rotterdam's success is the quality of its connections with mainland Europe. The port's access to this infrastructure is unrivalled, especially when it comes to inland shipping. The Rhine enables shippers to transport goods right into the heart of Europe, and the completion of

the Rhine-Maine-Danube canal in 1992 means boats can now reach destinations in countries such as Hungary, Bulgaria and Rumania. However, Rotterdam already has an extensive network of feeder and short-

centre, but also provides storage, processing and distribution of fruit and fruit-juices. Rotterdam attaches considerable importance to a responsible environmental policy. A healthy environment increases the city's attractiveness as a business location. For this reason, great care is taken to ensure the port is free from pollution. After all, a clean port radiates quality, and Rotterdam's aim is to provide it into the 21st century.

sea services. Goods arriving in the port by deep-sea carrier are subsequently transported by smaller sea-going vessels to, for example, the UK and to Mediterranean countries.

The Netherlands' infrastructure interlinks with all the major European road networks and the port makes full use of this access. However, Rotterdam is hard at work to create a link with the European rail freight network because trains are clean and economical forms of transport over long distances.

But the port is more than just a facility for the transshipment of goods. There is a huge amount of industrial activity in the complex, all of which generate added value – Shell, Esso, Kuwait Petroleum and Texaco/BP all have refineries here, and their presence has also attracted a vast number of related industries such as ICI, DSM, Cyanamid,

Dow, AKZO and Arco. Another example of economic activity is the development of a specialized fruit-juices and fruit port in the Vierhavens/Merwehaven area. This new facility comprises not only a transshipment

Het Nederlandse team – winnaars van de landenwedstrijd.
The Dutch national team – winners of the Nations Cup.

Topdressuur op het CHIO. Top dressage at the CHIO.

DE INTERNATIONALE SPORTSTAD

Van alle internationale sportevenementen die jaarlijks in Rotterdam plaatsvinden is het 'Concours Hippique International Officiel' (CHIO) een van de meest prestigieuze. Op het Concours, een van de vijf belangrijkste ruitersportmanifestaties van de wereld, verschijnen meer dan 150 van de beste ruiters die gedurende vier dagen hun buitengewone rijkunst vertonen in zes verschillende disciplines, waaronder het springconcours en de dressuur. Het internationale karakter wordt onderstreept door het spectaculaire programma. Behalve op de wedstrijden kunnen de bezoekers rekenen op demonstraties van internationaal bejubelde groepen als de Household Cavalry en de Kozakken. Dat alles

bewijst wel dat Rotterdam, dank zij haar grote reputatie voor uitnemende voorzieningen en soepele organisatie stevig in het zadel zit als het erom gaat onderdak te bieden aan belangrijke ruitersportevenementen.

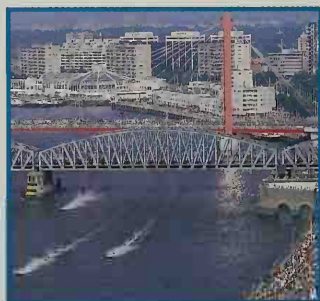
international city of sport

Of all Rotterdam's annual international sports events, the 'Concours Hippique International Officiel' (CHIO) is one of the most

prestigious. Ranking in importance among the world's top five equestrian meetings, the Concours attracts more than 150 of the best riders to the four-day display of superb horsemanship in six different disciplines, including jumping and dressage. Its international character is emphasized by spectacular programming. Besides the competitions, visitors can expect to see demonstrations by internationally acclaimed troops such as The Household Cavalry and the Cossacks. All of which proves that thanks to its top-class reputation for excellent facilities and smooth organization, Rotterdam is firmly in the saddle when it comes to hosting major equestrian events.

*Hare Majesteit Koningin Beatrix, geflankeerd door de heer D.J.M. Dura (vice-president van het CHIO - rechts) en de heer J.W.L. Körner (algemeen-secretaris van het CHIO).
HM Queen Beatrix flanked by Mr D.J.M. Dura (vice-president of the CHIO - right) and CHIO Secretary General Mr J.W.L. Körner.*

*De Rotterdam-Pittsburg regatta.
The Rotterdam-Pittsburg regatta.*

De internationale marathon van Rotterdam.

Rotterdam's international marathon.

BREAKTHROUGH IN MANAGEMENT INFORMATION

4C develops revolutionary software resources for decision-makers in industry. The company's Management Information Systems meet a growing need for intelligent resources for processing and analyzing often great amounts of business information. It is a need felt primarily by managers and executives whose effectiveness is determined by the quality of their information.

Quercus software was the first product introduced by the dynamic young company based in Rotterdam. A highly intelligent management information system, Quercus has been called the biggest breakthrough in management systems in 20 years'. The system features a broad range of applications for specialized business data analysis and is able to combine different levels of data import through highly flexible responses. On a practical level, Quercus can be implemented rapidly and at a fraction of the cost of other information systems.

In contrast to many software packages, which are more a hindrance than a help, Quercus applies a methodology which respects the individual information needs of the managers concerned and uses these as basis for the system. This approach guarantees up-to-date overviews of company processes and results in any combination. And it is this high-quality level of information which managers find indispensable in their decision-making.

In addition to Quercus, 4C uses special techniques to develop within a relatively short period of time applications defined by management. One of the key concepts to this approach is Quick Ethics, a package developed by 4C in cooperation with Enid Mumford, the internationally recognized specialist in this field.

The introduction of Quick Ethics has rounded out the company's high-quality package to such an extent that 4C is now considered one of the most important innovators of management information systems in the Netherlands.

Even voorstellen... Quick Ethics.
Introducing Quick Ethics.

4C's hoofdkantoor in Rotterdam.
4C's Dutch head office in Rotterdam.

Het management team.
The management team.

DOORBRAAK IN MANAGEMENT INFORMATIE

4C ontwikkelt revolutionaire hulpmiddelen voor besluitvormers in het bedrijfsleven. De hoogwaardige Management Informatie Systemen van 4C voorzien in een sterk groeiende behoefte aan intelligente hulpmiddelen voor het verwerken en analyseren van dikwijls grote hoeveelheden zakelijke informatie. Deze behoefte wordt vooral gevoeld door managers en executives die hoge kwaliteitseisen stellen aan hun besluitvorming. Als eerste produkt heeft het jonge, dynamische Rotterdamse bedrijf Quercus software op de markt gebracht, een management informatiesysteem dat ook wel eens 'de grootste doorbraak in managementsystemen in twintig jaar' is genoemd. Quercus bevat een groot aantal voorzieningen op het gebied van specialistische bedrijfseconomische gegevensanalyse. Het is in staat op zeer flexibele wijze verschillende niveaus

van data-import te combineren. Quercus kan in de praktijk zeer snel en tegen een fractie van de kosten van andere informatiesystemen worden geïmplementeerd. Bovendien kan het alle gewenste managementniveaus moeiteloos ondersteunen.

In tegenstelling tot veel andere automatiseringsoplossingen die eerder worden ervaren als een extra probleem dan een zinnige oplossing, hanteert Quercus een methodiek die de individuele informatiewensen van de betrokken managers volledig respecteert en tot uitgangspunt van het systeem maakt. Deze werkwijze garandeert up-to-date overzichten van bedrijfsprocessen en -resultaten in elke gewenste samenstelling. Bij het nemen van dikwijls kritieke besluiten is het de hoge kwaliteit van de informatie die managers als een daadwerkelijke ondersteuning van hun belangrijke werkzaamheden ervaren.

Naast Quercus, beschikt 4C ook over speciale technieken voor de ontwikkeling van applicaties die in relatief korte tijd door het management van de betrokken organisatie worden gedefinieerd. Een van de sleutelconcepten in deze benadering wordt gevormd door Quick Ethics, speciaal met 4C ontwikkeld door Enid Mumford, een internationaal erkende deskundige op dit gebied. De introductie van Quick Ethics heeft het bedrijfs-pakket aan hoogwaardige hulpmiddelen dusdanig versterkt dat 4C nu tot de meest belangrijke ontwikkelaars van management informatie systemen in Nederland behoort.

Quercus - de creatieve oplossing.
Creating solutions with Quercus.

SOFTWARE DIE WERKT

Unit 4 – altijd toonaangevend.
Unit 4 – always at the forefront.

UNIT 4 is één van de weinige automatiseringsbedrijven met een lange en bovenal bloeiende historie. In een branche waar bedrijfscontinuïteit een zeer schaars goed is, opereert deze softwareproducent al vanaf 1980 met succes.

Het bedrijf is nationaal en internationaal actief in het ontwikkelen en ondersteunen van administratieve (standaard-) programmatuur voor personal computers en mini-computers. De thuismarkt Nederland wordt bediend vanuit de hoofdvestiging in Zwijndrecht (bij Dordrecht). De steeds toenemende activiteiten in België rechtvaardigden in 1987 een speciale vestiging in Antwerpen. Dit bedrijf ontwikkelt en levert administratieve software speciaal voor de Belgische markt. Daarnaast houdt UNIT 4 Belgium zich bezig met meertalige softwareproducten, die gericht zijn op de Europese markt en die worden ontwikkeld conform de EG richtlijnen.

Van oudsher ligt in elke organisatie de kern van alle registrerende activiteiten op de financiële administratie. Het is dan ook met name daar waar de automatisering begon. Dat financiële software specifieke eisen stelt, die per organisatie kunnen verschillen, weet UNIT 4 als geen ander. Het bedrijf heeft inmiddels duizenden organisaties en overheidsinstellingen in Nederland en België voorzien van software voor hun financiële administratie.

Het informatiesysteem van organisaties moet gericht zijn op de activiteiten van de onderneming. UNIT 4 maakt software die

Logistieke software voor weg, lucht en zee.
Logistical software for road, air and sea.

High-tech software voor high-tech klanten.
High-tech software for high-tech clients.

Educatieve software van Unit 4.
Educational software by Unit 4.

SOFTWARE AT WORK

UNIT 4 is one of the few automation companies with a long and flourishing history. In a sector where continuity is a rare commodity, this software producer has been operating successfully since 1980.

The company is active both nationally and internationally in the development and provision of support services for administrative program packages for personal computers and mini-computers. Its head-office in Zwijndrecht (near Rotterdam) serves the domestic market. However, increasing activities in Belgium led to the establishment of a subsidiary in Antwerp in 1987. This company develops and supplies administrative software designed specifically for the Belgian market. In addition, UNIT 4 Belgium specializes in multi-lingual software products which are aimed at the European market and developed according to EC guidelines.

Financial administration is of essential importance in all organizations and most companies began with computerization of this department. The company is more than aware that financial software poses different

Software – krachtig, en toch eenvoudig in gebruik.
Software – powerful yet easy to use.

sturing en begeleiding geeft aan de primaire processen. Het bedrijf is leverancier van zowel standaardsoftware als van maatwerkoplossingen. De standaardsoftware is modulair opgebouwd. Afhankelijk van de behoeften en wensen kan voor elke klant een uniek pakket worden samengesteld.

Maar natuurlijk zijn er ook bedrijfsprocessen waar standaard-software geen bevredigende oplossing biedt. Waar geheel of gedeeltelijk maatwerksoftware vereist is. Specialisten van UNIT 4 houden zich dagelijks bezig met het ontwerpen en uitvoeren hiervan. Dat kan een aanpassing zijn van een standaardmodule, maar het kan ook zijn dat er geheel nieuwe, unieke software ontwikkeld wordt. De grote kracht van de software van UNIT 4 is de portabiliteit. Dat wil zeggen dat de producten hardware-onafhankelijk zijn en inzetbaar op vrijwel alle gangbare computers.

Duizenden relaties hebben in het bedrijf een betrouwbare automatiseringspartner gevonden, die een uitstekend product combineert met een waterdichte dienstverlening.

problems for different organizations. However, thousands of companies and government institutions in both the Netherlands and Belgium have already discovered the advantages of UNIT 4's financial software packages.

A company's information system has to be geared to its specific activities. UNIT 4 develops software which provides control and guidance of primary processes. The company can supply both standard software and tailor-made solutions. Standard software is built up in modules so that unique packages can be created, depending on the client's

Software voor een nationale en multinationale cliënteel.
Software for a national and multinational clientele.

requirements and needs. However, there are administrative processes for which standard software does not offer a satisfactory solution. These processes then require total or partial tailor-made software. The company's specialists are continually involved in the design and implementation of this kind of package. It can be an adaptation of a standard module, but this can also comprise the development of totally new, unique software.

The great strength of UNIT 4 software is its portability. This means that the products are not linked to specific hardware, but can be applied on almost all computers. Thousands of clients have already found UNIT 4 to be a trustworthy partner which combines an excellent product with optimal service.

Woningen voorzien van wind- en zonne-energie voor verwarming.
Housing using wind and solar power for heating.

Milieubescherming heeft in Nederland een hoge prioriteit. meer dan de helft van het land ligt beneden de zeespiegel en ruim 60 procent van de bevolking woont daar. Het is daarom in ieders belang om het moeizaam op de zee veroverde land te beschermen. Milieuproblemen worden aangepakt door regering, industrie en het grote publiek. Er bestaat een aantal wetten en voorschriften, bedoeld om lucht-, water- en bodemvervuiling, geluidshinder en de hoeveelheid in de atmosfeer uitgestoten chemische afvalproducten onder controle te houden. De naleving van deze regels wordt onder andere afgedwongen door aan bedrijven vergunningen te verlenen en te controleren dat men zich aan de voorschriften houdt. De verantwoordelijkheid daarvoor ligt bij de plaatselijke autoriteiten. De Nederlanders zijn er diep van overtuigd dat de vervuiler moet opdraaien voor de kosten van door vervuiling ontstane schade.

Aktiegroepen en verenigingen die het grote publiek vertegenwoordigen zijn zeer actief. Die organisaties zorgen voor tweerichtingsverkeer. Ze geven informatie door en vergroten het begrip van het publiek voor milieukwesties en ze verschaffen bovendien een platform aan de publieke opinie. Op dezelfde manier coördineert de Raad voor het Milieubeheer de contacten tussen publiek en industrie. De Raad bestaat uit deskundigen en vertegenwoordigers van de diverse lagen van de bevolking en de industrie. De geografische ligging van Nederland aan het mondingsgebied van Rijn, Maas en Schelde brengt bovendien mee dat de Nederlanders milieuproblemen in samenwerking met andere landen moeten aanpakken.

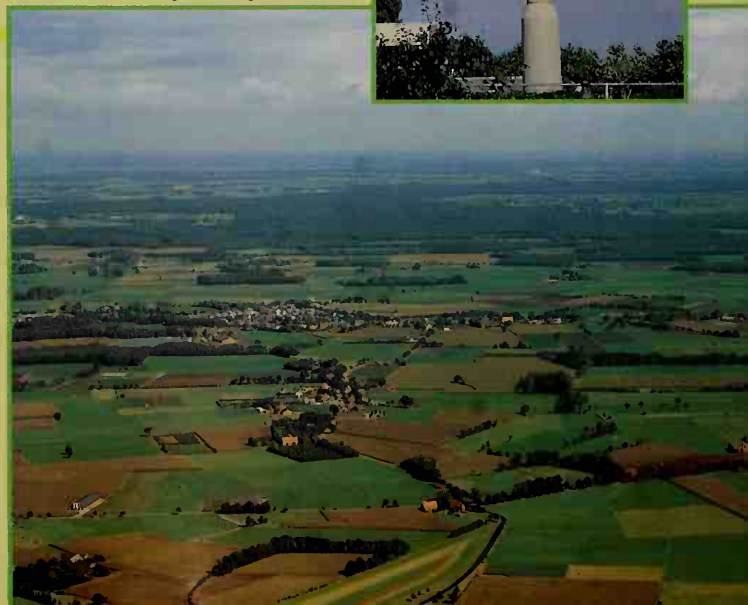
De negatieve effecten van de vervuiling van water, bodem en lucht hebben het verlies van een klein deel van flora en fauna en de aantasting van het landschap ten gevolge gehad. Anderzijds is hierdoor het besef van de noodzaak tot milieubescherming toegenomen.

Nederland telt ruim 20 verschillende natuurreservaten. Het eiland Schiermonnikoog, in het uiterste noorden van het land, is een van

de weinige Europese streken waar duinvorming plaats vindt. In het moerasgebied in het zuiden van dat eiland groeien zeldzame planten. De Groote Peel is een veengebied op de grens van de provincies Limburg en Brabant. Het is een van de grootste vogelbroedplaatsen in Europa. Het Dwingerveld, in het hart van Drenthe, bestaat uit heide, bos en stuifzand en staat bekend om de hoge kwaliteit van de struikheide die er in overvloed groeit. Het veenmoerasgebied de Weerribben in het noorden van de provincie Overijssel is buitengewoon kwetsbaar voor invloeden van buitenaf en heeft de status van nationaal park verkregen. Met het natuurgebied De Wieden vormt het het belangrijkste moerasgebied van Noordwest-Europa.

Vrijwel alle natuurreservaten worden beheerd

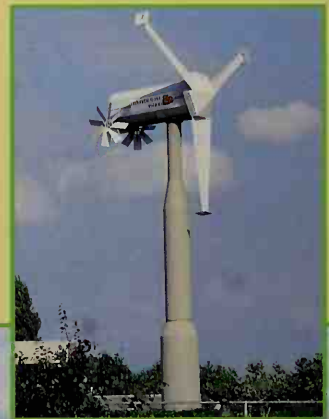
Een schoon milieu – ons geschenk aan toekomstige generaties.
A clean environment – our gift to future generations.

Het behouden van visstanden is essentieel voor vele gemeenschappen in de hele wereld.
Maintaining fish stocks is essential to many communities worldwide.

door overheidsinstanties of particuliere organisaties. De voornaamste doelstellingen van deze laatste zijn de instandhouding, het herstel en de ontwikkeling van zulke terreinen. Een van de organisaties die zich inzetten voor het natuurbehoud is de Vereniging tot Behoud van Natuurmonumenten. Deze particuliere vereniging beheert ongeveer 250 over het hele land verspreide natuurgebieden. Dergelijke organisaties worden gefinancierd uit bijdragen van hun leden en regeringssubsidies. Daardoor kunnen ze hun werk voortzetten tot behoud van de natuur en vergroten ze het genoeg van wij daaraan belevan.

Windkracht – een schone en natuurlijke bron van energie.
Wind power – a clean and natural source of energy.

Dräger specialisten onderzoeken de aarde op vervuiling.
Dräger experts monitor the earth for traces of soil pollution.

We houden de toekomst in onze handen.
Their future in our hands.

Door zorgvuldige planning kunnen vooruitgang en een gezond milieu samengaan.
With careful planning, nature and progress can prosper side by side.

Environmental conservation is a top priority in the Netherlands. Over half of the country lies below sea level and more than 60 percent of the population lives in those areas. Thus, it is in everyone's interest to protect the land which was hard-won from the sea.

Issues relating to the environment are tackled by government, industry and the general public. A number of acts and regulations exist which are designed to control air, water, soil and noise pollution, and the amount of chemical waste which is emitted into the atmosphere. One way these rules are enforced is by issuing licences to companies and checking that regulations are observed. This is the responsibility of local authorities. The Dutch believe strongly in the idea that the cost of repairing damage caused by pollution must be borne by the polluter.

These organizations act as two-way transmitters. They pass on information and raise the level of public understanding of environmental issues, as well as providing a platform for public opinion. Similarly, the Environmental Protection Council coordinates contacts between the public and industry. The Council comprises experts and representatives of the different section of the community and industry. In addition, the geographical location of the Netherlands at the estuaries of the rivers Rhine, Meuse and Schelde also means that the Dutch have to address environmental issues on an international basis.

The negative effects of the pollution of water, soil and air on nature have resulted in the loss of some fauna and flora and the deterioration of the landscape. However, this has

also resulted in increased awareness of the need to conserve the environment.

There are more than 20 different nature reserves in the Netherlands. The island of Schiermonnikoog, off the northern mainland, is one of the few regions in Europe where natural dune formation takes place. In the south of this island, the marshlands accommodate special and rare kinds of vegetation. De Groote Peel (the Great Marshes) is a peat moor on the border between the provinces of Limburg and Brabant. It is one of the largest breeding grounds for birds in Europe. Dwingelderveld, in the heart of Drenthe, consists of heathland, woods and driftsands, and is known for the high quality of heather that grows there in abundance. The peat bog area of De Weerribben in the north of the province of Overijssel is extremely vulnerable to external influences and has been given the status of a national park. With De Wieden nature reserve, it forms the most important marshland region in north-west Europe.

Almost all nature reserves are controlled and managed by government authorities or private organizations. The main objectives of these latter groups are the conservation, restoration and development of such areas. One group actively working for the preservation of the environment is the Vereniging tot Behoud van Natuurmonumenten (Association for the Preservation of Nature Reserves). It is privately run and manages some 250 separate reserves around the country. Such organizations are financed by membership contributions and government subsidies, enabling them to continue their work of preserving the countryside and increasing our enjoyment of it.

The environment

LANDBOUW

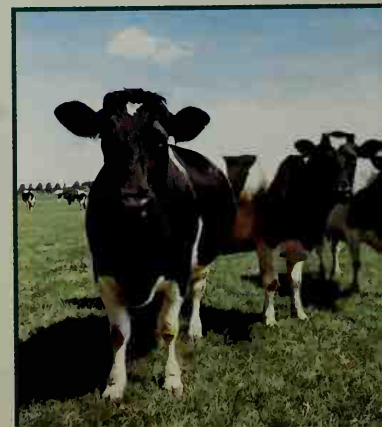
Minder boeren produceren meer op minder land — dat is het voornaamste idee achter de Nederlandse landbouwpolitiek. Die manier van het land bebouwen is noodzakelijk en mogelijk geworden door een aantal oorzaken — de bevolkingsdichtheid, de hoge grondprijzen en de vooruitgang van de technologie. Als gevolg hiervan horen de Nederlandse boeren tegenwoordig tot de meest efficiënte en vernieuwingsgezinde van de wereld. Nederland is ook een vooraanstaande exporteur van landbouwproducten en, samen met de VS en Frankrijk, behoort tot 's werelds top drie exporteurs.

De grondslagen voor dit succes werden een halve eeuw geleden gelegd. Na de Tweede Wereldoorlog heeft de nationale economie zich buitengewoon snel hersteld en parallel daarmee ging de landbouwproductie omhoog. Momenteel is 64 procent van de bodem in cultuur gebracht — 35,4 procent is grasland, 25,6 procent is akkerland en 3,3 procent is in gebruik voor de tuinbouw. Omstreeks 250.000 mensen zijn in de landbouw en veeteelt werkzaam en samen zorgen ze voor een jaarlijkse omzet van meer dan 36 miljard gulden.

Sinds 1945 is de productie toegenomen dank zij verbeterde kunstmest en mechanisering. De verbeteringen in de landbouw hebben geleid tot een productieverhoging van tarwe, suikerbieten en aardappelen. Meer dan 23 procent van het landbouw-areal is nu in gebruik voor de verbouw van veevoer. De landbouw is echter niet de belangrijkste sector van het boerenbedrijf. Hoewel het percentage van 3,3 lijkt te impliceren dat de tuinbouw van minder belang is, is de betekenis daarvan in feite gestegen.

Door het gebruik van geavanceerde technieken wordt nu meer dan ooit geproduceerd op een relatief klein oppervlak. De voornaamste gewassen zijn tomaten, sla, komkommer, radijs en paprika. Die worden onder glas gekweekt en daarbij worden de nieuwste, intensieve systemen gebruikt. Meer dan 75 procent van de totale opbrengst wordt geëxporteerd, vooral naar markten in Duitsland, het Verenigd Koninkrijk, Frankrijk en Scandinavië.

De veeteelt is zeer geavanceerd. Traditionele technieken worden gecombineerd met moderne fokmethoden. Door gebruik te maken van de nieuwste methoden van kunstmatige inseminatie, selectief fokken en zorgvuldig afgewogen hoeveelheden voedsel wordt in deze sector een hoog productieniveau gehandhaafd. In de laatste tijd is er een tendens tot alternatieve systemen te

bespeuren. In een poging om het welzijn van de dieren te combineren met de intensieve fokkerij is de productie van scharreleieren en vlees van scharrelvarkens geïntroduceerd. Om de productiemethoden nog verder te verbeteren en de reputatie voor hoge kwaliteit te handhaven investeert Nederland zwaar in onderwijs en onderzoek op het gebied van landbouw en veeteelt. Het land kan zich beroemen op talrijke op dit terrein gespecialiseerde onderwijsinstellingen,

waarvan de beroemdste de Landbouwuniversiteit van Wageningen is, die jaarlijks duizenden studenten uit Nederland en het buitenland opleidt.

De intensivering van het boerenbedrijf heeft meegebracht dat het werk minder arbeidsintensief is geworden en toch de opbrengst is toegenomen. Tegenwoordig is minder dan 5 procent van de werkende bevolking direct in deze sector werkzaam — in 1950 was dat nog ongeveer 15 procent. Aangezien echter 60 procent van de totale productie van landbouw en veeteelt verwerkt wordt door de voedingsindustrie, is het verlies aan werkgelegenheid in de ene sector deels opgevangen door de andere. De voedingsmiddelensector is verantwoordelijk voor niet minder dan 29 procent van de totale opbrengst van de Nederlandse industrie, dus landbouw en veeteelt blijven een van de pijlers van de economie.

Agriculture

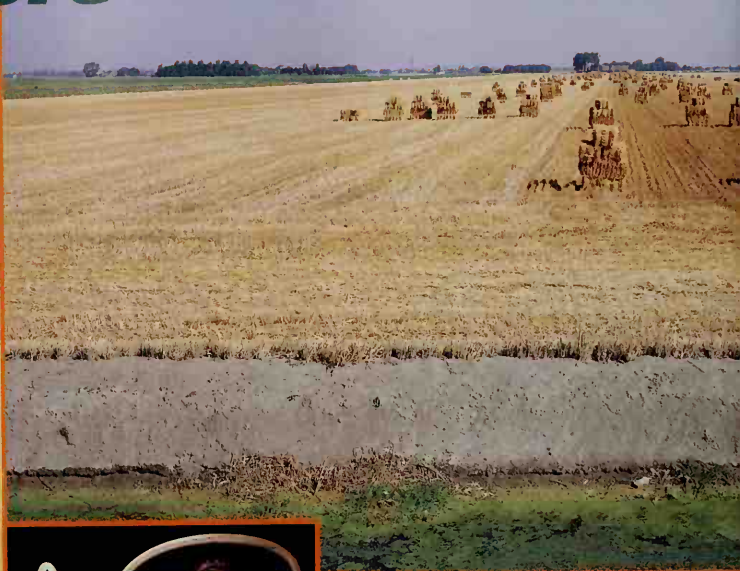
Agriculture

Fewer farmers producing more on less land is the main philosophy behind Dutch agricultural policy. A number of causes made this method of cultivation both necessary and possible – the density of the Dutch population, high land prices and new advances in technology. As a result, Dutch farmers today are among the most efficient and innovative in the world. The country is a major exporter of agricultural produce, and ranks among the top three worldwide along with the US and France.

The foundations of this success were laid half a century ago. After the Second World War, the national economy made an exceptionally fast recovery, which was paralleled by a boost in agricultural production. At present, 64 percent of land is under cultivation – 35.4 percent is grassland, 25.6 percent is arable and 3.3 is horticultural land. Around 250,000 people work in agriculture, generating an annual turnover of more than 36 billion guilders.

Since 1945, production has increased due to improved fertilizers and mechanization. These improvements in arable farming led to a rise in the production of wheat, sugar beet and potato crops. More than 23 percent of the arable crop land is now used to produce animal feed. However, arable farming is not the main agricultural sector.

Although the 3.3 percentage would seem to indicate that horticulture was less important, it has actually risen in significance. Through the use of advanced techniques, more produce than ever before is now grown on a relatively small area of land. The main crops are tomatoes, lettuce, cucumbers, radishes and sweet peppers. They are grown under

glass, using the latest intensive cultivation systems. Over 75 percent of the total output is exported, primarily to markets in Germany, the United Kingdom, France and Scandinavia.

Livestock farming is highly advanced. Traditional outdoor techniques are combined with modern stock-raising. Using the latest methods of artificial insemination, selective breeding and carefully measured quantities of feed, this sector maintains a high productivity rate. More recently, that has been a trend towards alternative systems. Production of non-battery eggs and free-range pork have been introduced in an effort to incorporate animal welfare into intensive farming. In order to further improve production methods and to maintain its reputation for high quality, The Netherlands invests heavily in agricultural education and research. The country boasts numerous colleges specializing in this field and the most famous is Wageningen Agricultural University, which trains thousands of Dutch and foreign students every year.

Intensive farming has meant the work is less labour intensive while production has increased. Today, under 5 percent of the working population is employed directly in the sector, compared with around 15 percent in 1950. However, as 60 percent of all agricultural produce is processed by the food and drink industry, the loss of employment in one sector has been compensated in part by another. The food and drink sector accounts for no less than 29 percent of the total Dutch industrial turnover, so agriculture remains one of the country's key economic mainstays.

Landbouw RAI.
Agriculture machinery show at the RAI.

LANDBOUW

UTRECHT

Dynamisch middelpunt

Met een totaaloppervlak van slechts 1400 vierkante kilometer is Utrecht niet alleen de kleinste provincie van het land, maar ook op een na de dichtstbevolkte. Door zijn centrale ligging is Utrecht het hart geworden van de Nederlandse weg- en railverbindingen. Het hoofdkantoor van de Nederlandse Spoorwegen in het centrum van de (eveneens Utrecht geheten) provinciehoofdstad kijkt uit op een van de drukste spoorwegknooppunten van Europa. Dit fungeert als een centraal punt, waar de belangrijke Europese netwerken samenkomen en niet minder dan 1300 nationale en internationale treinen arriveren en vertrekken dagelijks op het Centraal Station van Utrecht.

Het valt iemand die per trein of auto door de stad of de provincie rijdt te vergeven als hij zou denken dat door de dichte bevolking de streek geheel verstedelijkt was. Zowel de provincie als de hoofdstad hebben echter meer dan hun portie van geschiedenis, cultuur en adembenemend natuurschoon. De zo geheten 'Utrechtse heuvelrug' is al duizenden jaren bewoond en de Romeinen bouwden waar nu de stad Utrecht ligt een dam over de Rijn. Zij noemden hun vestiging daar Trajectum en die gaf later de stad en de provincie hun naam.

In later eeuwen werd de provincie het kerngebied van een machtig bisdom. Van de 7de tot de 16de eeuw werd het bestuur uitgeoefend door bisschoppen, die hun stempel op de provinciehoofdstad hebben gedrukt: niet minder dan 10 kerken zijn gegroepeerd rond de 14de eeuwse Dom. Dit hoog oprijzende bouwwerk domineert de kriskras door de stad lopende grachten met hun unieke werven — een herinnering aan de tijd dat Utrecht een belangrijk centrum van rivierhandel was. Het hart van de stad is nog steeds vol bedrijvigheid, maar we vinden er ook een grote verscheidenheid aan historische gebouwen, waarvan er nu veel in gebruik zijn als musea. Het Catharijnencon-

De Dom van Utrecht.
The Utrecht Dom Church.

Deel van het Jaarbeurs complex te Utrecht. Part of the Jaarbeurs Exhibition centre.

Dineren in Utrecht.

vent heeft een van de grootste verzamelingen religieuze kunst in de wereld. Het Rietveld-Schröderhuis, in 1924 ontworpen door de architect Gerrit Rietveld, staat op de lijst van 's werelds beschermde gebouwen. Ook enige afdelingen van de Utrechtse universiteit, de grootste van het land, zijn in historische gebouwen gehuisvest. In de stad zijn eveneens talrijke HBO-opleidingen gevestigd, waaronder de School voor Journalistiek.

Utrechts prominente positie als modern communicatiecentrum was het geesteskind van opeenvolgende provinciebesturen in de 19de eeuw. Er werd flink geïnvesteerd in de infrastructuur en als gevolg daarvan trok de provincie diverse industrieën aan, in het bijzonder rond de stad Utrecht. In deze eeuw hebben, naarmate de streek reageerde op veranderende eisen, traditionele bezigheden als de landbouw plaats gemaakt voor dienstverlenende en high-tech bedrijven. De Jaarbeurs, het zaken- en tentoonstellingscentrum van de stad, is een van de meest prestigieuze in het land.

Ondanks de extreme verstedelijking is de provincie er toch in geslaagd iets van haar oorspronkelijke, landelijke karakter te bewaren. In het noorden liggen de populaire Vinkeveense en Loosdrechtse plassen. In het oosten vinden we het voor de provincie kenmerkende golvende landschap. De voormalige koningin, Prinses Juliana, woont op het paleis Soesdijk in Baarn, een door heide en bossen omgeven stadje. Niet ver daarvan ligt de historische stad Amersfoort, nog steeds een landbouwcentrum. Het kasteel De Haar in Haarzuilens is een van de

De Rijksmunt, Utrecht.
Royal Mint, Utrecht.

Deel van de universiteit.
Part of the university.

Pais en vree.
Peace and tranquility.

Dining out in Utrecht.

Spoorwegmuseum, Utrecht.
Railway museum, Utrecht.

mooiste landhuizen van het land. Het mooiste deel van Utrecht is misschien wel de Vechtstreek, waar in lang vervlogen dagen de rijken hun zomerhuizen bouwden. Veel daarvan staan nog steeds langs de oevers van deze idyllische rivier, die deze drukke provincie een vredig accent geeft. Vaak wordt Utrecht het hart van Nederland

genoemd, niet alleen vanwege de letterlijk centrale ligging, maar ook omdat de provincie een belangrijk distributiecentrum is. De hoofdstad is dan wel kleiner dan Amsterdam, Rotterdam en Den Haag, maar door haar voortreffelijke infrastructuur en handelsgeest heeft de stad haar plaats als een van de grote vier van de Randstad verdiend.

Crossroads of the nation

Covering a total area of no more than 1,400 square kilometres, Utrecht is not only the country's smallest province, it is also the second most densely populated. Through its central geographic location, Utrecht has become the heart of road and rail communications in the Netherlands. The Dutch Railways' headquarters in the provincial capital's (which is also called Utrecht) city centre overlooks one of the busiest junctions in Europe. It functions as a hub where the main European networks converge and no less than 1,300 national and international trains arrive and depart from Utrecht's central station every day.

Anyone passing through either the city or the province itself by rail or road could be forgiven for thinking dense population had completely urbanized the region. But both the province and the capital have more than their fair share of history, culture and breathtaking natural beauty. The so-called 'Utrecht hills' have been inhabited for thousands of years, and the Romans built a crossing over the Rhine where the city of Utrecht now stands. Called Trajectum by them, it eventually gave the province its name.

In later centuries, the province became the centre of a powerful bishopric. From the 7th to the 16th centuries, it was ruled from the provincial capital by bishops who left their mark there in the form of no less than 10 churches clustered around the remarkable

Stadsvesting Amersfoort.
City fortification, Amersfoort.

Amersfoort.

Oudewater.

Utrechtse Heuvelrug.
The Utrecht countryside.

14th-century Dom Cathedral. This towering structure dominates the unique terraced canals that criss-cross through the city, testifying to a time when Utrecht was a major river-transport centre. Still full of bustle, the centre is also home to a wide variety of historic buildings, many of them now in use as museums. The Catharijnenconvent has one of the biggest collections of religious art in the world. In contrast, the Rietveld-Schröderhuis, which was designed by architect Gerrit Rietveld in 1924 is on the world list of

protected buildings. Historic buildings are also used to house some departments of Utrecht's university which is the largest in the country. Numerous colleges are also located in the city, including the School of Journalism.

Utrecht's prominent position as a modern communications centre was the brainchild of successive provincial governments in the 19th century. Great investments were made in infrastructure, and as a result, the province attracted a wide range of industry,

especially around Utrecht city. In this century, traditional occupations such as agriculture have given way to service and high-tech industries as the region responded to changing requirements. The city's Jaarbeurs business and exhibition centre is one of the most prestigious in the country.

But though Utrecht is extremely urbanized, it has managed to retain some of its original rural character. In the north are the popular Vinkeveense and Loosdrechtse lakes. To the east is the rolling countryside typical of the province. The Queen Mother, Princess Juliana, has her residence at the Soestdijk Palace in Baarn, a small town surrounded by heathland and woods. Not far away is the historic town of Amersfoort which remains a centre for agriculture. De Haar castle at Haarzuilens is one of the finest stately homes in the country. But Utrecht's most beautiful area is perhaps the Vecht River, where in days gone by the wealthy built their summer homes. Many still stand along the

Slot Zuylen, Utrecht.
Zuylen Castle, Utrecht.

Heksenwaag te Oudewater.
Witches weigh-house, Oudewater.

Oudewater.

banks of this idyllic waterway that adds a real touch of tranquillity to this busy province.

Utrecht is often called the heart of the Netherlands. Not only because it is literally in the middle of the country, but also because it is a major distribution centre. The provincial capital may be smaller than Amsterdam, Rotterdam and The Hague, but through its excellent infrastructure and commercial drive, the city has earned its place as one of the big four in the Randstad.

Loenen aan de Vecht.
Loenen on the river Vecht.

Kasteel De Haar, Haarzuilens.
Castle De Haar at Haarzuilens.

Loenen aan de Vecht.
Loenen on the river Vecht.

Loosdrecht.

Koppelpoort, Amersfoort.

Koppel gate, Amerstoort.

Het Rietveld-Schröderhuis, gebouwd in 1924.
The Rietveld-Schröder house, built in 1924.

Amersfoort.

Prestige Service Worldwide

Exclusieve lounges voor leden op vliegvelden.
Exclusive airport lounges for members.

Diners Club has long been a household name, but not many of its millions of users know it was the first ever credit card. The 'club' was set up by Frank McNamara. In 1950, he took a group of friends out to dinner. When the bill came, he was horrified – he didn't have enough cash with him to cover the meal. McNamara came up with the credit card idea to prevent this kind of embarrassing situation from ever happening again. In that same year the Diners Club credit card was born.

The formula was an instant success. Within a year the organization grew rapidly and its services quickly became available outside the United States. Today, Diners Club International is a world-wide organization. The card is accepted by no less than two million establishments in over 160 countries. In The Netherlands alone, 28,000 establishments including department stores, restaurants, hotels and petrol stations welcome Diners Club members.

De eerbiedwaardige bank F. van Lanschot.
The respected F. van Lanschot banking house.

Dineren in stijl.
Elegant dining.

Sjieke winkels over de hele wereld accepteren de Card.
Fine stores worldwide accept the Card.

The organization now offers a special service to travellers at a number of international airports, where a luxury lounge is reserved for them. This is a facility which is appreciated more and more as waiting times at airports increase.

Everyone needs cash at some time or other – even Diners Club members. For this reason, an extensive network has been established where members can draw cash on their cards. In The Netherlands, this network includes the respected F. van Lanschot banking house and all the GWK banking offices nationwide. A PIN code enables members to draw money from cash dispensers in the US, Canada, Germany, the UK and Japan to mention but a few.

However, Diners Club is more than just a credit card organization. Members can also take out insurance, open savings accounts, and arrange credit facilities.

For more than 40 years, Diners Club has worked on the key concept of providing top service for its members – not only at home, but worldwide.

GWK – wereldwijde service
voor Diners Club leden.
GWK – serving Diners Club
members nationwide.

Diners Club - de card voor internationale reizigers.
Diners Club - the international travel card.

Wereldwijde Service

Diners Club komt de eer toe de eerste creditcard op de markt te hebben gebracht. Het was een idee van Frank McNamara, die in 1950 tot zijn ontsteltenis merkte dat hij na een diner met vrienden niet genoeg geld bij zich had om de rekening te betalen. Om dit soort onplezierige situaties in de toekomst te voorkomen bedacht McNamara het creditcard-systeem. Ten behoeve van zichzelf en zijn zakenvrienden maakte hij afspraken met een aantal gerenommeerde restaurants en nog in datzelfde jaar zag de eerste creditcard het licht.

De formule was vrijwel onmiddellijk een groot succes en binnen een jaar tijd breidde de organisatie zich snel uit. Er ontstonden vestigingen in een groot aantal landen. Inmiddels is Diners Club International uitgegroeid tot een wereldwijde organisatie. In meer dan 160 landen wordt de Diners Club Card geaccepteerd door bijna twee miljoen bedrijven. In Nederland alleen al kan men bij 28.000 winkels, hotels, benzinestations, restaurants en andere bedrijven betalen door middel van de Diners Club Card.

Voor luchtreizigers heeft Diners Club op een aantal vliegvelden een speciale service. Op vertoon van de Card heeft men toegang tot een gereserveerde lounge – een faciliteit die meer op prijs wordt gesteld naarmate de wachttijden op luchthavens langer worden. Contant geld is soms nodig al heeft men een Diners Club Card op zak. Daarvoor heeft de organisatie een uitgebreid netwerk in het leven geroepen. Men kan onder andere terecht bij de gerespecteerde bank F. van Lanschot en alle GWK-kantoren. Ook kan men met een PIN-code contant geld krijgen bij geldautomaten in de Verenigde Staten, Canada, Duitsland, Groot-Brittannië en Japan.

Diners Club is echter meer dan een creditcard organisatie. Zonder extra kosten kan een lid verzekeringen sluiten, spaarrekeningen openen en kredietfaciliteiten verkrijgen. Al meer dan 40 jaar is optimale service voor haar leden het sleutelwoord bij Diners Club – niet alleen in het binnenland, maar ook wereldwijd.

De betalingspionier

3C Communications is een dochteronderneming van het Zweedse industrieconcern Kinnevik, dat zelf kan bogen op een lange en innovatieve staat van dienst op communicatiegebied, en werd in 1986 opgericht met de bedoeling een telebetaalnetwerk op te zetten dat met de eenwording van de Europese Gemeenschap functioneel zou zijn. De Nederlandse tak, 3C Communications BV, werd in 1988 opgericht.

Het huidige systeemnetwerk wordt ingezet op drie gebieden die vooral voor de reis- en amusementssector van belang zijn: de Comvik Card Call-betaaltelefoons voor credit cards, de Parkomat-parkeerautomaten en het Transac-systeem voor betalingen in hotels, restaurants, veeboten.

Het hoofdkantoor van 3C Communications is gevestigd in het Luxemburgse Bertrange en het bedrijf heeft vestigingen in 13 landen, die alle met hun apparatuur aan de centrale computer in Luxemburg gekoppeld zijn. De voornaamste activiteit van het bedrijf is het beheren van een netwerk van credit card telefoons. Het grote aantal in bedrijf zijnde faciliteiten neemt nog dagelijks toe. 3C concentreert zich op plaatsen die door zakenmensen worden gefrequenteerd en heeft telefoons geïnstalleerd op plaatsen als vliegvelden, hotels, restaurants, congresscentra, beurzen en benzinestations langs snelwegen.

Om met een credit card telefoon te kunnen bellen zijn geen munten of een speciale telefoonkaart nodig. Het gebruik van een 3C-telefoon is eenvoudig – door een credit card door de kaartlezer te halen wordt men onmiddellijk met het openbare telefoonnet verbonden en kan men over de hele wereld bellen, zonder beperkingen en met alle gangbare credit cards. De kosten zijn direct op het display van de telefoon af te lezen en komen automatisch op de eerstvolgende afschrijving van de credit card maatschappij, zodat zakenmensen altijd kunnen nagaan waar en wanneer ze gebeld hebben.

3C installeert, beheert en onderhoudt alle apparatuur en biedt daarnaast diverse extra diensten, zoals een boodschappendienst,

privé-postbussen en faxen voor credit cards. Boodschappen kunnen via iedere 3C-betaaltelefoon worden doorgegeven. Nadat de credit card door de kaartlezer is gehaald krijgt men door een simpele toetsaanslag toegang tot het 3C Message Centrum. Vervolgens geeft men telefoonnummer en naam op van de geene aan wie men de boodschap wil laten doorsturen. Dan spreekt

men de boodschap zelf in. Tenslotte geeft één van de operators van 3C op het aangegeven tijdstip de boodschap door. Faxen met een 3C-betaalfax is al even eenvoudig als telefoneren. De credit card wordt door de kaartlezer gehaald en de fax kan worden verzonden zoals met ieder ander faxapparaat, voor de normale kosten en naar iedere plaats ter wereld.

European payments pioneer

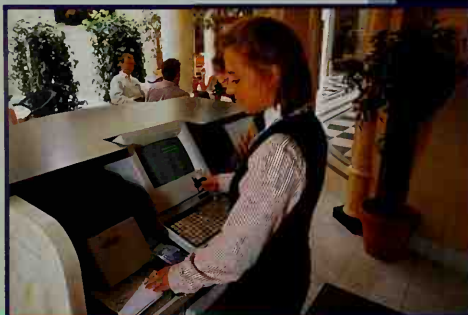
A subsidiary of Sweden's Kinnevik industrial group, which itself boasts a long record of innovation in the communications field, 3C Communications was founded in 1986 to build up a payment telecollection network which would be in place when the single market became a fact in the European Community. The Dutch subsidiary, 3C Communications BV, was founded in 1988.

At present, its system network is employed in three areas of particular importance in the travel and entertainment industry: Comvik Card Call credit card payphones, Parkomat automated car-parking payment facilities, and the Transac system for payments at

hotels, restaurants, ferries, and for a whole range of other services.

With its headquarters in Bertrange, Luxembourg, 3C Communications has operations in 13 different countries, all equipment being linked to the central computer in Luxembourg.

The company's main activity is to operate a network of credit card payphones, and the already large number of facilities in operation is growing steadily every day. Focussing primarily on places used frequently by businesspeople, 3C has installed phones at a wide range of sites, including airports, hotels, restaurants, conference centres, ex-

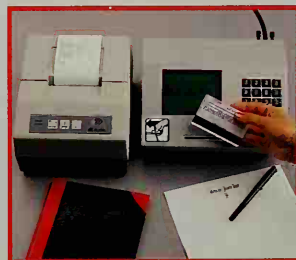

van Europa

hibition halls and petrol stations on highways.

To make a call with a credit card payphone, no cash or special phone card is needed. Using a 3C phone is straightforward – a caller simply swipes a credit card through the card reader and is immediately connected to the public phone network. Calls can be made worldwide, without limit and with all major credit cards available today. The cost is displayed on the telephone and automatically appears on the caller's next card statement, thus providing convenient reference for business people.

3C installs, operates and maintains all the equipment and provides additional services, such as message forwarding, private mailboxes and credit card payfax. Message forwarding can be done through any 3C payphone. All callers have to do is call the Message Service, leave a message, a phone number and the time it should be delivered. To send a fax with a 3C payfax is as easy as making a call. A credit card is swiped through the card reader and the fax can be sent as simply as through any other fax machines, at the usual fee, and to any place in the world.

Middelburg, hoofdstad van de provincie Zeeland.
Middelburg, provincial capital of Zeeland.

ZEELAND

Zeelandbrug. Zeeland bridge.

Rijk aan traditie

Het Zeeuwse motto 'Luctor et emergo' ofwel 'Ik worstel en kom boven' vat het wezen van deze provincie in het zuiden van Nederland precies samen. Zeeland heeft een roemrijke geschiedenis, maar het heeft grote tegenspoed moeten overwinnen. Samengesteld uit een groep eilanden in de wijde delta waar de Rijn, de Schelde en de Maas op de Noordzee botsen, werd de provincie voortdurend door overstromingen bedreigd, tot dat tegen het eind van de tachtiger jaren van deze eeuw de Deltawerken voltooid waren. Toch is Zeeland erin geslaagd om vanaf de 8ste eeuw een belangrijke rol in de handel te spelen; het heeft zelfs zijn naam aan een land gegeven: Nieuw-Zeeland.

De zeevarende zonen van de provincie hoorden tot de vermetelste en brutaalste in de Nederlandse Gouden Eeuw. De door hun reizen en door de laken- en wolhandel bijnagebrachte rijkdom is nog duidelijk zichtbaar in historische steden als de provinciale hoofdstad Middelburg, Zierikzee, Sluis, Goes en Veere.

Bij het zien van Middelburgs waterkant en stervormige verdedigingswerken, die de huizen van de grote kooplieden beschermen, krijgt men de indruk dat er sinds de 17de eeuw weinig veranderd is, een gevoel dat nog versterkt wordt door het feit dat sommige Middelburgers nog heden ten dage de traditionele klederdracht dragen. De welvaart van Vlissingen was gebouwd op de handel met Engeland en Frankrijk in de middeleeuwen; vanuit de haven vertrekt nog steeds een geregelde veerdienst over het Kanaal. Sluis, omgeven door het voor de

Vlissingen.
Flushing.

streek zo typerende mooie landschap, is een van de drukst bezochte steden. Het prachtige stadhuis herbergt een belangrijke verzameling grote meesters, onder wie Brueghel. Hier is ook het kostuummuseum van de provincie gevestigd. Veere wordt wel Zeelands mooiste stad genoemd. Zoals veel van de godshuizen in de provincie, vervulde de hoog oprijzende Onze-Lieve-Vrouwekerk eveneens de functie van vuurtoren. Die rol is nu door modernere technologie overgenomen, maar de klokketoren blijft een van verre zichtbaar baken te midden van de keurig bewerkte velden.

De landbouw is een van de pijlers van de economie van de provincie. Veel van het akkerland is veroverd op de in deze provincie van eilanden altijd aanwezige zee. Monniken begonnen in de 12de eeuw met de ontginning en de Zeeuwse boeren hebben door voortdurend nieuwe technieken en gewassen in te voeren die lange traditie voortgezet. De visserij en vooral de oester- en mosselcultuur hebben echter Zeeland wereldberoemd gemaakt. Yerseke, een vissersplaats die zijn naam aan de oester ontleent, is het voornaamste centrum voor zeevis en schelp- en schaaldieren gewor-

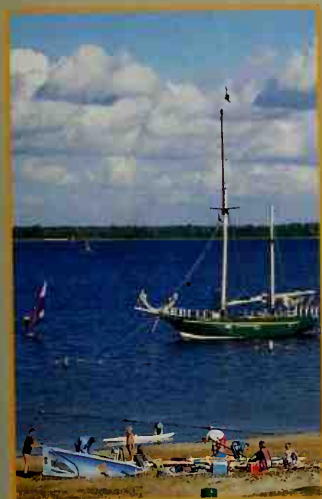

Standbeeld van Michiel de Ruyter in Vlissingen.
Statue of Michiel de Ruyter in Flushing.

Vlissingen.
Flushing.

Een dagje op het water.
A day on the water.

Prille liefde.
Young love.

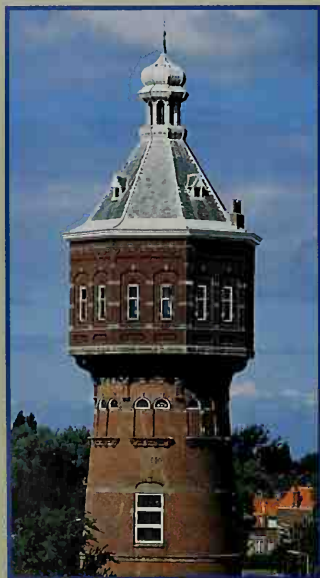
den; van april tot september kan men onder begeleiding de oesterbedden bezoeken. De bouw van de Zeelandbrug en later de Deltawerken hebben de streek toegankelijker gemaakt en het toerisme is nu een belangrijke bron van welvaart. Aangetrokken door de bekoorlijke historische steden, de onbeperkte mogelijkheden om watersport te bedrijven en de fantastische natuurreservaten, met zorg gecreëerd toen veel van Zeelands zeewater zoet water werd, komen bezoekers uit de gehele wereld om de vredige charme van deze veelzijdige provincie te ervaren.

De boulevard in Vlissingen.
The promenade in Flushing.

Veere.

De Watertoren van Vlissingen.
Flushing's water tower.

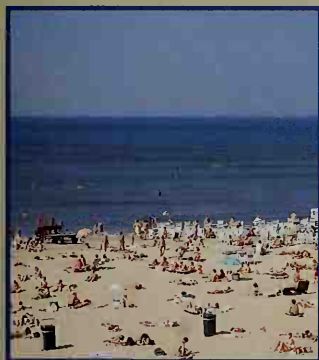
Het stadhuis van Middelburg. The town hall in Middelburg.

Rich in tradition

De abdij van Middelburg.
Middelburg's abbey.

Zomertijd.
Summertime.

Interieur van het stadhuis van Vlissingen.
Interior of Flushing's town hall.

Zeeland's motto 'Luctor et emergo' translates roughly as 'I struggle and emerge victorious', and neatly captures the essence of this southern Dutch province. Though much of its history has been illustrious, Zeeland has had to overcome great adversity. Made up of a group of islands in the estuary where the Rhine, Schelde and Meuse Rivers meet the contrary North Sea, the province was under constant threat from flooding until the Delta Project was completed in the late 1980s. Yet it still managed to play a major role in commerce from the 8th century onwards, and even has a country named after it – New Zealand.

The province's seafaring sons were among the most daring and dashing during the Netherlands' Golden Age. The wealth created by their voyages, and trade in cloth and wool, is still apparent in historic cities such as the provincial capital Middelburg, Zierikzee, Sluis, Goes and Veere.

Middelburg's water-front and star-shaped defences, which protected grand merchants' houses, appear to have changed little since the 17th-century, a feeling that is reinforced by the fact that some Middelburgers wear traditional costume even today. Vlissingen is better known in English as Flushing. Its prosperity was built on trade with England and France in the Middle Ages, and a regular cross-channel ferry service still operates from its port. Sluis is one of the most-visited towns. Surrounded by the beautiful countryside typical of the region, its magnificent town hall houses a major collection of old

masters, including Breughel. The province's traditional costume museum is also located here. Veere is said to be Zeeland's most beautiful town. Like many of the province's places of worship, its towering Church of Our Lady used to double as a light-house. This role has now been taken over by more modern technology, but the belfry remains a soaring landmark amidst the neatly tilled fields.

Agriculture forms one of the province's economic mainstays. Much of its arable land was reclaimed from the sea that is ever-present in this province of islands. Monks in the 12th century first began reclamation, and Zeeland's farmers have carried on the long tradition, continually introducing new techniques and crops. But fishing and especially oyster and mussel farming have made Zeeland famous throughout the world. Yerseke, a fishing town that takes its name from the Dutch word for oyster, has become the main sea-food centre, and tours around the oyster beds are organized from April to September.

The construction of the Zeeland bridge and later the Delta Works made the region more accessible. Tourism has now become an important source of prosperity. Attracted by the delightful historic cities, the unlimited options for watersports, and the fantastic nature reserves that were carefully created when much of Zeeland's sea water became fresh water, visitors come from all over the world to experience the quiet charm of this multi-faceted province.

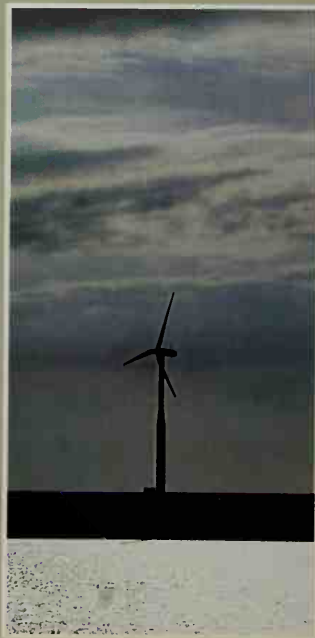
Yerseke.

Zierikzee.

Het Zwin, natuurreservaat. The Zwin nature reserve.

Onderdeel van de Delta Expo.
Part of the Delta Expo.

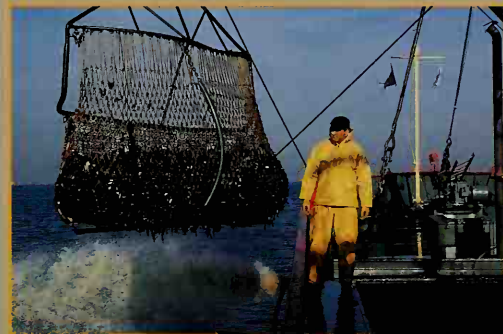
Zierikzee.

Vruchtbare landbouwgrond.
Fertile farmland.

Port Zelande.

Binnenhalen van de mosselen.
Mussel harvesting.

Terneuzen.

EEN WONDER VAN TECHNIEK

De wel als achtste wereldwonder bekend staande Deltawerken zijn inmiddels voltooid en beschermen het gehele zuidwestelijke gedeelte van Nederland tegen de zee. Dertig jaar duurde het voordat deze reusachtige onderneming – het afsluiten van de delta die gevormd wordt door de zee-armen van de Rijn en de Schelde – kon worden afgerond met het plaatsen van de grote stormvloedkering (de Oosterscheldekering) in de Oosterschelde. Dit verbluffende staaltje van waterbouwkunde bestaat uit 62 beweegbare stalen schuiven, die zijn opgehangen tussen 65

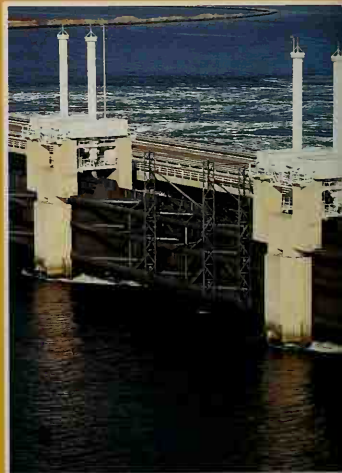
betonnen pijlers. Ieder schot is 41,3 meter breed en de hoogte varieert tussen de 5,9 en de 11,9 meter. De pijlers staan op een voet van 25 x 50 meter en rijzen van 37 tot 40 meter hoog. Omdat ze de grillen van de Noordzee moeten weerstaan, wegen ze maar liefst 18.000 ton en zijn ze vervaardigd van het sterkste gewapende beton. Dit ongeëvenaarde hoogtepunt van technisch kunnen trekt niet alleen jaarlijks miljoenen bezoekers, het heeft ook een unieke zoetwateromgeving geschapen voor vogels, flora en fauna. Maar bovendien hebben de Deltawerken de toch al niet geringe reputatie van de Nederlanders als beste waterbouwkundigen van de wereld nog versterkt.

Haringvliet.

Kreekraksluizen. Kreekrak Sluices.

Stormvloedkering Oosterschelde. Storm barrier on the Oosterschelde.

Brouwersdam.

DELTA WORKS

Volkerak.

Schelde.

A MIRACLE OF ENGINEERING

Often called the eighth wonder of the world, the now completed Delta Works project has finally made the whole southern area of the Netherlands safe from the sea. The 30-year mammoth task of closing off all the sea arms that form the delta of the great Rhine and Schelde rivers was finally completed following the construction of the Great Storm Surge Barrier across the Eastern Schelde. This miracle of hydro-engineering consists of 62 moveable steel flood gates hung

between 65 concrete piers. Each flood gate has a span of 41.3 metres and their heights vary between 5.9 and 11.9 metres. The piers have a 25 by 50 metre base and are 37 to 40 metres in height. Weighing a maximum of 18,000 tons, they are made of the strongest pre-stressed concrete to withstand the vagaries of the North Sea.

Although an unparalleled feat of engineering, attracting millions of visitors every year, the Delta Works have also created unique fresh-water habitats for birds, flora and fauna. But they have also added to the already considerable reputation of the Dutch as the world's masters of hydro-engineering.

Veerse dam.

NORTH BRABANT

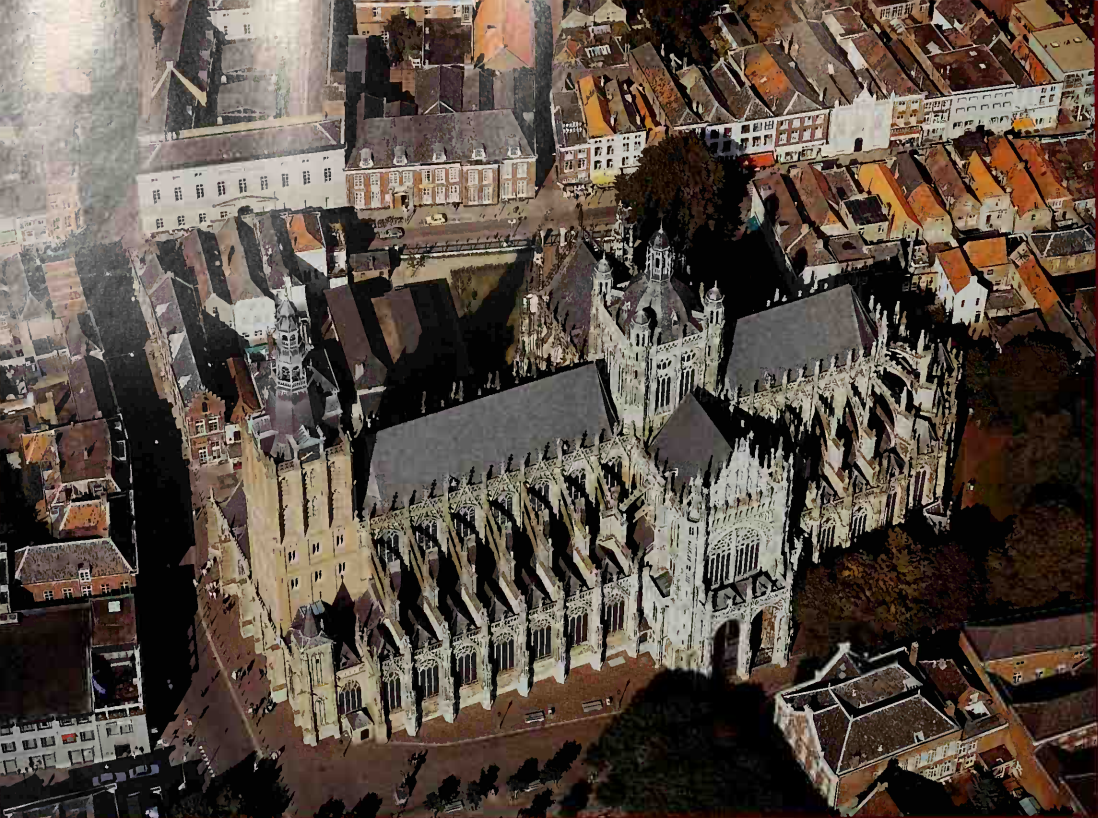
's-Hertogenbosch, hoofdstad van de provincie
Noord-Brabant.
's-Hertogenbosch, provincial capital of
North Brabant.

NOORD-BRABANT

St.-Janskathedraal. St. Jan's Cathedral.

Een provincie met internationale allure

De provincie ontleent haar naam aan het historische hertogdom Brabant, dat gelegen was ten zuiden van de grote rivieren, de Rijn en de Maas. Die vormden in feite een natuurlijke scheiding tussen het noorden van Nederland, dat tijdens de Reformatie voor het Protestantisme koos, en het Zuiden, zoals Brabant en de aangrenzende provincie Limburg genoemd worden, die Rooms-Katholiek bleven. Traditioneel hebben de Brabanders en de andere 'zuiderlingen' een meer Bourgondische levenshouding dan hun landgenoten in het noorden. Maar ondanks hun ontspannen levensstijl is er niets traags aan Noord-Brabant. Het is, met een bevolking van ruim twee miljoen, een van de grootste provincies en heeft zich ontwikkeld tot het high-technology centrum van het land. Maatschappijen met internationale reputaties, zoals Philips en DAF, hebben hun hoofdkantoor in Eindhoven — een stad die een eeuw geleden niet meer was dan een gehucht.

Ook multinationals uit andere landen, zoals Fuji, Allied Breweries en Whirlpool, hebben

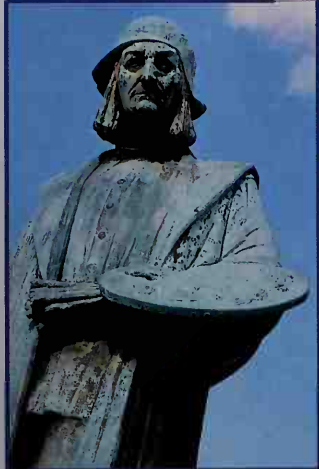
de aantrekkelijkheid ontdekt van de hartelijke sfeer, de historische steden en het prachtige natuurschoon van de provincie. In het westen liggen de oude steden Breda, Bergen op Zoom en Tilburg met haar prominente universiteit. In het noorden ligt de bekoorlijke provinciale hoofdstad, 's-Hertogenbosch, waarvan het hart gedomineerd wordt door de hoog oprijzende pracht van de St.-Janskathedraal. De hele provincie is trouwens doordrenkt van geschiedenis. Brabant is altijd een bloeiend handelscentrum geweest — door zijn ligging dicht bij de belangrijke industriegebieden van België en Duitsland was het een kruispunt voor de internationale handel. Tegenwoordig trekt de provincie meer investeringen aan dan welke andere ook.

Brabanders zouden echter geen Brabanders zijn, als ze er niet voor zorgden dat ontspanning en hard werk elkaar in evenwicht hielden. Ze zijn zeer gesteld op cafébezoek en smakelijk eten en bovendien heeft Noord-Brabant enige van de mooiste natuurreservaten van het land. In het westen ligt de

Provinciehuis in Den Bosch.
The Provincial Building in Den Bosch.

Standbeeld van Jeroen Bosch, in 's Hertogenbosch.
Statue of Jeroen Bosch, 's Hertogenbosch.

Beeld van Van Gogh in Nuenen.
Statue to Van Gogh in Nuenen.

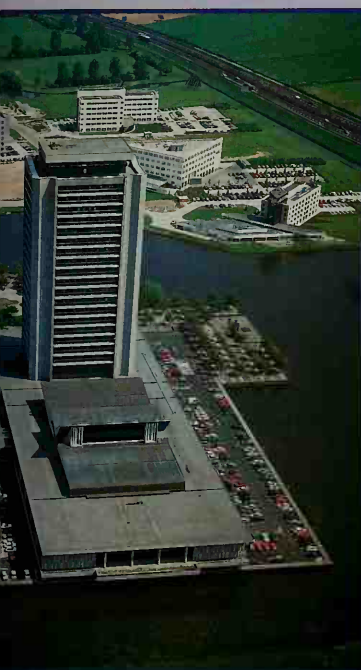
De Draak, in Den Bosch.
The Dragon statue in Den Bosch.

Etten-Leur.

De Dieze, Den Bosch. River Dieze, Den Bosch.

unieke Biesbosch, een zoetwater delta die ontstaan is bij de grote overstroming van 1421. Nog steeds alleen per boot toegankelijk, is het een populaire plaats om rust te zoeken. Het centrale deel is beroemd om de Oisterwijkse heide en bossen, nu een nationaal park met een oppervlak van niet minder dan 395 hectare. Het dorp Oisterwijk zelf is

Van Goghs ouderlijk huis in Nuenen.
Van Gogh's family home in Nuenen.

typerend voor de landelijke charme van de provincie. Eeuwenoude lindebomen beheren een dorpsplein dat aan de schilderijen van Van Gogh doet denken. De grote schilder is westelijker geboren, in Zundert, en schilderde sommige van zijn grootste werken in Nuenen, vlak bij Eindhoven. Hoewel de schilder die stad niet meer zou herkennen, zou hij zich volstrekt thuis voelen in het dorp waar zijn vader dominee was, want Nuenen lijkt sterk op een tentoonstelling van tot leven gekomen schilderijen van Van Gogh.

Het safari-park De Beekse Bergen bij Hilvarenbeek is niet alleen het grootste van het land, maar ook een van de voornaamste recreatiecentra, toegerust voor alle soorten sportbeoefening. In het attractiepark De Efteling in Kaatsheuvel komen sprookjes tot leven en in fantasie van een andere soort kan men zich uitleven in Autotron's 'Huis van de Toekomst' in Rosmalen, een complex dat ontworpen is om te laten zien hoe de mensen in de 21ste eeuw zouden kunnen leven. Het Autotron is echter misschien het bekendst om zijn verzameling oude auto's — een van de grootste in de wereld.

Brabanders zeggen graag dat hun provincie alles heeft — prachtige landschappen, uitstekend eten, bloeiende handel en industrie, geschiedenis en cultuur. Je moet het eigenlijk wel met hen eens zijn.

Het bedrijf dat kleur geeft aan zijn toekomst

Nederland is altijd een gezochte vestigingsplaats geweest voor de Europese activiteiten van multinationals buiten de EG. De Japanners behoren er tot de grootste investeerders en een van de meest prominente bedrijven die zich er heeft gevestigd is Fuji Photo Film. De Japanse fotograaf richtte in 1982 een Nederlandse maatschappij op en die maatregel werd versterkt door de aankoop van een terrein voor zijn fabriek voor kleurenpapier in het Noord-Brabantse Tilburg. Sinds zijn oprichting is Fuji uitgegroeid tot een veelzijdig bedrijf. In 1987 bouwde het bedrijf een tweede fabriek voor kleurenfilms. Aan het einde van de tachtiger en het begin van de negentiger jaren breidde Fuji zijn activiteiten nog verder uit met de opening van een Research Laboratorium, een fabriek voor de productie van offset-plates voor de grafische industrie en een Distributiecentrum. De producten van de Tilburgse fabrieken vinden een weg naar afnemers in Europa, het Midden Oosten, Afrika en een deel van de Verenigde Staten. Fotograferen is zo'n alledaagse bezigheid geworden, dat men er maar zelden bij stil-

staat hoe ingewikkeld de fabricage van fotografisch materiaal is. Zeker als je streeft naar constante topkwaliteit, zoals we die van Fuji zijn gaan verwachten. De super high-tech aard van de producten van de maatschappij vereist hooggeschoolde arbeidskrachten. Momenteel zijn omstreeks 1300 mensen werkzaam in de verschillende fabrieken en het research laboratorium en zij zorgen ervoor dat Fuji haar wereldwijde reputatie van kwaliteit en technologie behoudt. Meer dan een halve eeuw van kennis en deskundigheid komt in de Tilburgse fabrieken tezamen. De Japanse moedermaatschappij is in zo verre essentieel voor de activiteiten, dat daarvandaan een voortdurende stroom van technische kennis komt. Toch heeft Fuji Tilburg zijn eigen specifieke karakter, waarbij het beste van de Japanse en de Nederlandse technieken van fabricage en management worden gecombineerd. Die combinatie is een succes gebleken. Het aanvankelijke doel van Fuji bij de vestiging van activiteiten in Tilburg was de Europese klanten maximale service te verlenen. De vestigingsplaats bleek een verstandige keu-

ze. Op de groeiende vraag naar Fuji-producten, van kleurenpapier en filmrolletjes tot aluminium offset-plates deed het bedrijf in enkele jaren uitgroeien tot de grootste vestiging buiten Japan. Op het gebied van fotografisch materiaal neemt Fuji in Tilburg inmiddels een aanzienlijk deel van de wereldproductie voor zijn rekening, dat begin 1992 heeft geleid tot de opening van een nieuw distributiecentrum, dat de dienstverlening van de maatschappij nog zal verbeteren.

Het wezen van Fuji is echter de research en ontwikkeling die ten grondslag liggen aan de indrukwekkende lijst van producten waarmee Fuji als eerste op de markt kwam. De maatschappij herinvesteert jaarlijks ongeveer zeven procent van de omzet in R&D om ervoor te zorgen dat zij haar positie als een van de toonaangevende producenten van fotografische producten nog verder versterkt. Dezelfde filosofie wordt aangewend in Nederland, waar de typische Fuji combinatie van hooggeschoold personeel en geperfectioneerde techniek ervoor zorgt dat Fuji kleur geeft aan zijn toekomst.

Kwaliteit en technologie: synoniem voor Fuji.
Quality and technology: synonymous with Fuji.

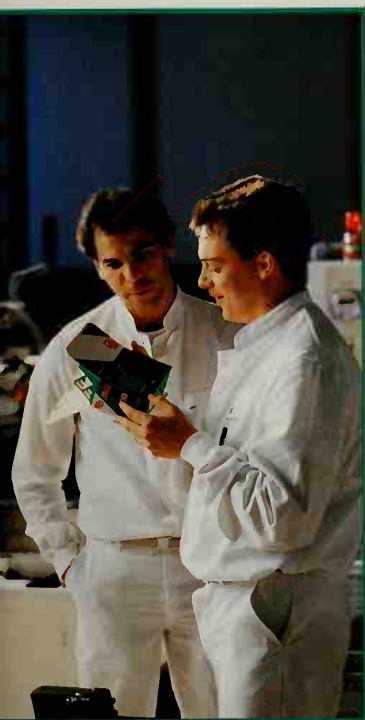

Kwaliteitscontrole.
Quality control.

Giving colour to the future

The Netherlands has always been a popular location for the European operations of non-EC multinationals. The Japanese are among the biggest investors here, and one of the most prominent companies to establish activities in the country is Fuji Photo Film. The Japanese photographic giant first set up a Dutch company in 1982 – a move it reinforced by purchasing a site for its colour paper factory at Tilburg in North Brabant. Operations began at the factory in 1984 as plans were being made to build a colour film factory at the same location. Fuji's activities were further expanded at the end of the 1980s and early 1990s with the opening of a Research Laboratory, Presensitized Plate factory and Distribution Centre. Today, the

company's various Dutch operations manufacture a range of high-quality Fuji products for the European, Middle East, African and part of the US markets.

Taking pictures has become such a normal part of life, that people rarely reflect on the complexity of producing photographic material essential to the kind of quality we have all come to expect from Fuji. The ultra high-tech nature of the company's products demands a highly skilled workforce. At present, around 1,300 people are employed in the various plants and in the research laboratory, and they ensure that Fuji maintains its global image of quality and technology.

Over half a century of knowledge and expertise comes together in the Tilburg plants. The Japanese parent company is vital to operations in that it generates a continual transference of know-how. Yet Fuji Tilburg has its own specific character, combining the best of both Japanese and Dutch manufacturing and management techniques.

This combination has proved a success. Fuji's initial aim in establishing operations at Tilburg was to provide maximum service to its European clients. The location turned out to be a wise choice. As demand increased for its full range of products, including a full line of colour, reversal and sheet papers, all the popular film types pioneered by the company, and a complete line of presensitized plates for the printing industry, the company has now grown into the largest Fuji operation outside Japan. The growing number of both products and markets led to the opening of a new distribution centre at the beginning of 1992 which will upgrade the company's service even further.

But the essence of Fuji is the research and development which go into its impressive list of 'world's first' products. The company reinvests around seven percent of its turnover in R&D annually to ensure it maintains its position as one of the leading makers of photographic products. The same philosophy is applied in the Netherlands where intensive research programmes based on a typical Fuji combination of highly-skilled employees and sophisticated computer systems characterizes the company that is giving colour to the future.

Kwaliteit in het leven

In 1991 werd Whirlpool International volledig eigendom van Whirlpool Corporation, 's werelds grootste fabrikant van witgoed, zoals wasmachines, drogers, koelkasten, vriezers, fornuizen, magnetrons, vaatwassers, stofzuigers en air conditioners. Twee jaar eerder waren Whirlpool en de Philips divisie Grote Huishoudelijke Apparaten een samenwerkingsverband aangegaan, dat resulteerde in de oprichting van Whirlpool International. In 1991 nam Whirlpool Corporation het resterende aandeel (47%) van Philips over. Het hoofdkantoor van de nieuwe onderneming werd gevestigd in Veldhoven. Daarnaast heeft het bedrijf een bestuurs- en dienstencentrum in Comerio (Italië) en 13 fabrieken in vijf Europese landen. In 14 Europese landen heeft Whirlpool International verkoopkantoren en het bedrijf, dat een jaaromzet heeft van meer dan 4 miljard gulden, bereikt snel een sterke positie in Europa. Zowel in West-, Centraal als in Oost-Europa worden Whirlpool producten verkocht. Ofschoon Whirlpool in Europa niet de grootste producent is van huishoudelijke apparaten, is zij wel het beste toegerust om in te spelen op de ene gemeenschappelijke Europese markt. Behalve het hoofdkantoor is ook de Nederlandse Whirlpool-organisatie in Veldhoven gevestigd. Zo'n 145 medewerkers hebben

zich daar vanaf het begin voor de volle honderd procent ingezet om van Whirlpool ook in Nederland een succes te maken. En het resultaat spreekt boekdelen. Whirlpool Nederland kent sterk groeiende verkoopresultaten. Om alert op de marktvraag te kunnen blijven inspelen, werd onlangs nog in Nederland het Whirlpool Distributie centrum in gebruik genomen, waar een flexibele aanpak op logistiek gebied – met daaraan gekoppeld een modern automatiseringssysteem, het zogenoemde 'Warehouse Management System' garant voor een optimale afstemming van de goederenstroom en marktvraag.

Bringing quality to life

In 1991, Whirlpool International became a wholly-owned subsidiary of the Whirlpool Corporation, one of the world's biggest manufacturers of white goods, such as washing machines, dryers, refrigerators, freezers, cookers, microwaves, dishwashers, vacuum cleaners and air conditioners. Two years before, Whirlpool and the Philips Domestic Appliance Division had entered into a cooperative agreement, which resulted in the establishment of Whirlpool International. In 1991, the Whirlpool Corporation acquired Philips' interest (47 percent).

The new company's head office is located in Veldhoven, near Eindhoven. In addition, the company has a management and service centre in Comerio (Italy) and 13 factories in five European countries. Whirlpool International also has sales offices in 14 different European countries, and the company, which has an annual turnover of around Dfl. 4 billion, is rapidly achieving a strong position in Europe. Whirlpool products are sold not only in the EC, but also in Central and Eastern Europe. Although Whirlpool is not the largest producer of domestic appliances in Europe, it is the best positioned to make the most of the single EC market.

In addition to the company's head office, the Dutch Whirlpool organization is also located in Veldhoven. From the very beginning of activities, the 145 members of staff have put all their efforts into making the company a success in the Netherlands. The results speak for themselves. Whirlpool Nederland's sales are increasing strongly. In order to respond quickly to market demands, the Whirlpool Distribution Centre was opened recently in the Netherlands, ensuring a flexible logistic approach backed by a modern computer system – the so-called 'Warehouse Management System', which guarantees the supply of goods is perfectly attuned to market demand.

De showroom van Whirlpool in Veldhoven.
Whirlpool's showroom at Veldhoven.

Het distributiecentrum in Oosterhout.
The company's distribution centre at Oosterhout.

Het internationale hoofdkantoor van Whirlpool in Veldhoven, bij Eindhoven.
Whirlpool International's head office at Veldhoven, near Eindhoven.

Nº 1 IN VEILIGHEID

Veiligheid is tegenwoordig een specialistische aangelegenheid. De dagelijkse organisatie van een bedrijf is al zo complex, dat de extra zorg voor veiligheid in de werkomgeving het beste overgelaten kan worden aan deskundigen. VNV Beveiliging is Nederlands oudste particuliere beveiligingsbedrijf. Door haar brede pakket van dienstverlening in het beperken van veiligheidsrisico's, biedt de VNV assistentie aan bedrijven en instellingen bij zaken die niet direkt betrekking hebben op de kernactiviteiten van opdrachtgevers.

Beveiligingswerkzaamheden, waarin het bedrijf een uitgesproken specialist is, beslaan het hele scala van bewakingsactiviteiten, van het plaatsen van personeel in bedrijven voor de bewaking en receptiewerkzaamheden tot het ontvangen en verwerken van alarmmeldingen door middel van een (stil) alarmcentrale.

Het bedrijf is ook marktleider in mobiele surveillance. Activiteiten van deze aard vereisen top personeel. Als onderdeel van de bedrijfsfilosofie van 'waar voor je geld' moeten de medewerkers een strenge selectieprocedure ondergaan voordat ze bij cliënten aan het werk gaan. Een werkwijze die door vakbonden hoog wordt geprezen.

In de regio's Amsterdam, Rotterdam, Den Haag, Utrecht, Den Bosch en Hengelo zijn de werknemers strategisch gelokaliseerd in een uitgebreid kantoor netwerk om de opdrachtgevers optimale service te kunnen

verlenen. Operationele structuren en systemen zijn van groot belang. Opdrachtgevers moeten de garantie hebben dat snel en alert gereageerd wordt. Ondersteund door korte communicatielijnen en een persoonlijke aanpak. Met zijn nationale reputatie voor effectiviteit, gewaarborgd door meer dan 800 werknemers, is het bedrijf een van de grootste particuliere beveiligingsondernemingen in Nederland. Het is niet verbazingwekkend dat veel van de top concerns en instellingen opdrachtgever zijn. Zij vertrouwen op de zekerheid, welke geboden wordt door Nederlands nummer 1 in beveiliging.

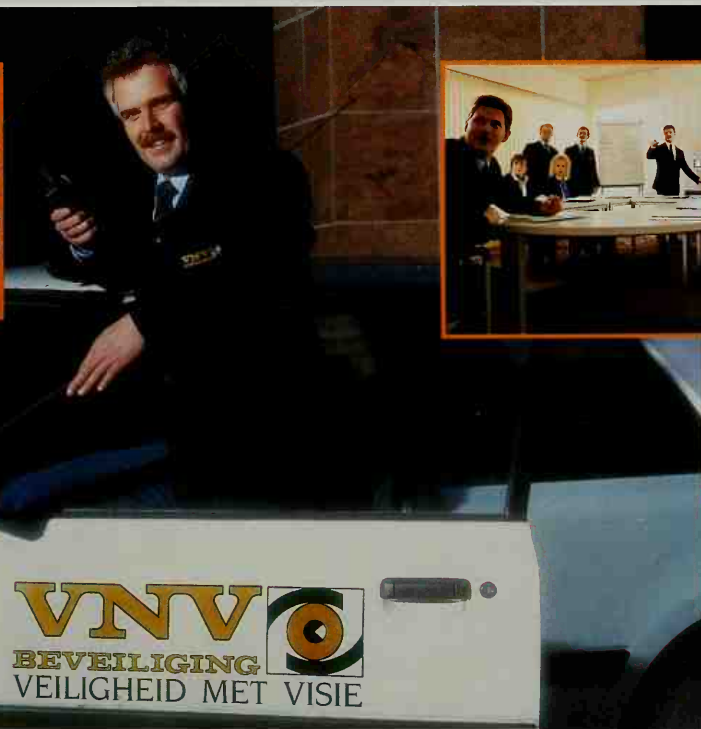
FIRST IN SECURITY

Security today is a specialized area of expertise. The day-to-day running of a company is complex enough without the additional concerns of security in the work place. VNV Security is the Netherlands' oldest-established private security company, whose service is designed to assist firms and institutions in limiting risks, while providing support in tasks not directly linked to main activities. All its activities are security related, ranging

from stationing personnel on the client's premises for reception duties to receiving and processing alarm systems signals through a (silent) alarm switchboard.

The company is market leader in the field of mobile surveillance, and operations of this kind demand top-quality personnel. As part of its philosophy of offering qualitative value-for-money services, personnel recruitment is a highly selective process which has been praised by trade unions.

Personnel is strategically placed to provide customer services throughout the company's strong office network covering the Amsterdam, Rotterdam, The Hague, Utrecht, Den Bosch and Hengelo regions. Operational structures and systems are also of major importance. Clients need guarantees of rapid and alert responses supported by short lines of communications and a personal approach. With a nation-wide reputation for effectiveness backed by more than 800 employees, VNV is among the largest companies in this field. Not surprisingly, it lists some of the country's leading concerns and institutions among its clients, all of which rely on the safety provided by the Netherlands' first security company.

A cosmopolitan province

The province takes its name from the historic duchy of Brabant which lay to the south of the great Rhine and Meuse Rivers. These effectively formed a natural barrier between the north of the Netherlands, which remained Catholic. Traditionally, Brabanters and the other 'southerners' have a more Burgundian attitude than the Dutch in the north. But although relaxed in style, there is nothing slow about North Brabant. As one of the largest provinces, with a population of well over two million, it has developed into the nation's high-technology centre. Companies with international reputations, such as Philips and DAF, are headquartered in Eindhoven – a city which was no more than a tiny hamlet a century ago.

Multinationals from elsewhere, such as Fuji, Allied Breweries and Whirlpool, have also found the province's convivial atmosphere, historic cities and beautiful countryside greatly to their liking. In the west are the old towns of Breda and Bergen op Zoom, and Tilburg with its prominent university. In the north is the charming provincial capital of 's-Hertogenbosch, whose medieval heart is dominated by the soaring magnificence of the St. Jan's Cathedral. In fact, the whole province is steeped in history. Always a thriving commercial centre, its geographic location close to the major industrial areas of Belgium and Germany made it a crossroads for international trade. Today, it attracts more investment than any other province in the country.

But Brabanters wouldn't be Brabanters if they didn't make sure recreation balanced hard work. Besides the cafe and good-food culture that thrives throughout the province, North Brabant also has some of the country's most beautiful nature reserves. In the

Eindhoven, thuis van het wereldberoemde Philips concern.

Eindhoven, home of the world famous Philips company.

De Efteling, Kaatsheuvel.
The Efteling, Kaatsheuvel.

De 'Molenman' van St. Oedenrode.
The windmill man of St. Oedenrode.

Kasteel Henkenshage in St. Oedenrode.
Henkenshage Castle in St. Oedenrode.

De Technische Universiteit van Eindhoven.
The Eindhoven Technical University.

Het Stedelijk Van Abbemuseum, Eindhoven.
The Van Abbe Museum, Eindhoven.

Kasteel van Helmond.
Helmond Castle.

Stadhuis van Eindhoven.
Eindhoven town hall.

Speelhuys, Helmond.
Helmond theatre.

Safaripark Beekse Bergen.
Beekse Bergen Safari park.

west lies the unique Biesbosch, a fresh-water delta which emerged during the great floods of 1421. Still only accessible by boat, it is a popular place to get away from it all. The central region is renowned for its Oisterwijkse heath and woodlands that have now been made a national park covering an area of no less than 395 hectares. The village of Oisterwijk itself is typical of the province's rural charm. Centuries-old linden trees preside over a village green reminiscent of Van

Gogh's paintings. The great artist was born further west, in Zundert, and painted some of his greatest works in Nuenen, just outside Eindhoven. Although Van Gogh would not recognize the city today, he would feel totally at home in the village where his father was minister, for Nuenen is rather like an exhibition of Van Gogh's Dutch paintings come to life.

The Beekse Bergen Safari park near Hilvar-enbeek is not only the biggest wild-life park in the country, it is also one of the main recreation centres, equipped for all kinds of sporting activities. At the Efteling theme park at Kaatsheuvel fairy-tale magic comes to life, while fantasy of a different kind can be experienced in the Autotron's 'House of the Future' in Rosmalen, a complex designed to show how people could live in the 21st century. But the Autotron is perhaps best known for its collection of classic cars – one of the biggest in the world. Brabanters like to say their province has everything – wonderful countryside, excellent food, flourishing industry and commerce, history, and culture. Somehow, you can't help agreeing with them.

Proost

Wie ziet hoeveel voortreffelijke Nederlandse biersoorten er tegenwoordig te krijgen zijn. kan zich moeilijk voorstellen dat veel van deze heerlijke recepten in de Middeleeuwen werden ontwikkeld uit pure noodzaak, en niet voor de lekkere smaak. Nog maar enkele eeuwen geleden was bier, dat voor het eerst in het oude Egypte werd gebrouwen, de vaste drank voor iedereen, kinderen inclusief, bij het ontbijt, bij het middageten en bij het avondeten, omdat de kwaliteit van het drinkwater zo slecht was. Wie niet ziek wilde worden, dronk bier omdat het water dat ervoor werd gebruikt tijdens het brouwproces werd gekookt, zodat alle bacteriën werden gedood.

Het is dan ook niet verwonderlijk dat steden in die tijd soms honderden kleine familie-brouwerijtjes telden die bier maakten voor eigen consumptie en voor de burens. Uit deze eerste, kleine bedrijven ontwikkelde de Nederlandse brouwerij zich tot een industrie van formaat. Tegenwoordig neemt Nederland op de lijst van internationale bierproducenten de 14de plaats in. Jaarlijks produceert ons land ongeveer 19 miljoen hl, waarvan er zeven miljoen zijn bestemd voor de export naar niet minder dan 133 landen over de hele wereld.

De tijden van de kleine, plaatselijke brouwerijtjes zijn allang voorbij. De kwaliteitseisen voor Nederlands bier zijn buitengewoon hoog en in de loop der jaren zijn alleen de beste Nederlandse brouwers erin geslaagd aan deze eisen te voldoen en hun positie op de nationale en internationale markt te handhaven. Nederland telt iets meer dan 20 grote en kleine brouwerijen, waarvan Heineken, Bavaria, Grolsch en Oranjeboom de belangrijkste zijn.

Hoewel de populariteit van dranken nogal aan de mode onderhevig is, is bier in Nederland nog altijd een favoriete nationale drank. De gemiddelde Nederlandse bierliefhebber drinkt maar liefst 90,5 liter per jaar, goed voor een negende plaats op de wereldconsumptielijst. En het bierverbruik neemt nog steeds toe. De brouwers noemen twee redenen voor deze groei. De eerste is de introductie van een grotere verscheidenheid van speciale bieren, meestal van hoge gisting, zoals wit bier, kersenbier of amberbier. De tweede reden is dat de brouwers tegenwoordig kunnen voldoen aan de toenemende vraag naar alcoholvrij bier dat smaakt als echt bier. Toen in 1989 de eerste alcoholvrije bieren op de markt kwamen, was de consumptie ongeveer twee liter per hoofd van de bevolking. Sindsdien is dit cijfer gestegen tot 7 liter, wel een bewijs dat de moeite die brouwers zich hebben getroost om een bier te ontwikkelen dat lekker smaakt en toch geen alcohol bevat, een component dat vroeger als onmisbaar werd beschouwd, alleszins de moeite waard zijn gebleken, zowel voor de producent als voor de consument.

Eheers

When you see the vast array of wonderful Dutch brews on offer today, it is hard to imagine that in the Middle Ages, many of these delicious recipes were developed from necessity rather than pleasure. A few centuries ago, beer, which was first brewed in ancient Egypt, was the standard beverage for everyone, children included, at breakfast, lunch and dinner, because the quality of drinking water was so bad. If people wanted to avoid becoming ill, they drank beer because during the brewing process the water used was boiled, thus killing any bacteria. Not surprisingly, in those days some cities had hundreds of small, family breweries, who produced for their own and neighbours' use. From these small beginnings, Dutch brewing has developed into a major industry. At present, the Netherlands holds 14th place in the world-list of beer producers. Every year, this small country makes around 19 million barrels, seven million of which are destined for export to no less than 133 countries worldwide.

The days of tiny local breweries are long gone. Today's quality standards for Dutch beer are extremely high, and over the years only the best of the nation's brewers have managed to meet these and maintain their position on both home and international markets. Just over 20 large and small breweries exist, with Grolsch, Heineken, Bavaria and Oranjeboom leading the field.

Although the popularity of beverages is often determined by fashion, beer remains one of the favourite national drinks. The average Dutch beer fan drinks no less than 90.5 litres per year, and the Netherlands ranks ninth in the world consumption table. Consumption is on the increase. The brewers give two reasons for this rise. The first is the introduction of a wider variety of speciality, usually top-fermented brews, such as white, cherry or amber beers. The second reason is the brewers' ability to respond to increasing consumer demand for alcohol-free brews that actually taste like beer. When alcohol-free beers were first introduced in 1989, consumption was around 2 litres per capita per year. This figure has since risen to around 7 litres, proving that the brewers' painstaking efforts to create delicious brews without what used to be considered an essential component – alcohol – have more than paid off, both for the producers and consumers.

Bourgondisch leven in Brabant

Brabant, land van gezelligheid, waar de bewoners na een dag noeste arbeid graag genieten van de geneugten der aarde. In de 16e eeuw vormden een groot deel van België en Noord-Brabant nog één Groot Brabant. De Brabanders zijn vanaf die tijd altijd één gebleven en hebben die hun zo kenmerkende zuidelijke identiteit altijd behouden. In het Bourgondische tijdperk was Brabant, met haar steden Breda, Den Bosch, Brussel, Bergen op Zoom, Mechelen, Antwerpen en Leuven, het warm kloppend hart van het toenmalige Europa. Veel van de kunst en cultuuruitingen uit die tijd zijn nu nog terug te vinden. Ook de erfenis van de beroemde Bourgondische eet- en drinkgelagen is diep geworteld in de Brabantse cultuur. De vele typische Brabantse volks- en stadsfeesten worden vol overgave gevierd en trekken tot ver over de provinciegrenzen telkens weer veel belangstellenden.

Ook het brouwen van bier zit de Brabanders in het bloed. Van de brouwerijen die in de 16e en 17e eeuw in dit Bourgondische Brabant gevestigd waren, zijn alleen de beste overgebleven. Een groot aantal van deze brouwerijen is in Breda samengevoegd tot wat wij nu kennen als Verenigde Bierbrouwerijen Breda-Rotterdam BV, een bron van kwaliteit voor de echte bierliefhebber in binnen- en buitenland.

De brouwerij in Breda is de oudste van Nederland (van voor 1538) en heeft een eeuwenoude traditie. De capaciteit is ongeveer 2 miljoen hectoliter per jaar. De hoofdmerken zijn Oranjeboom Premium Pilsener, Oranjeboom Premium Malt en de hoogststapende bieren Klassiek 1628 en Het Elfde Gebod.

De Verenigde Bierbrouwerijen importeren beroemde Europese merken en exporteren naar 80 landen in de wereld, voornamelijk in Europa. De Verenigde Bierbrouwerijen hebben 1050 medewerkers en zijn een onderdeel van één van de grootste drank- en voedingsmiddelenconcerns in de wereld – Allied Lyons PLC. Het hoofdkantoor, gevestigd in een uit de twintiger jaren daterend Jugendstil gebouw, ligt nog altijd in het hart van Brabant, namelijk in de historische stad Breda.

Welkom in Nederland.
Welcome to The Netherlands.

Burgundian Brewers

North Brabant has a reputation for convivial living. It is a place where people like to enjoy the good things in life after a hard day's work. In the 16th century, much of Belgium and North Brabant were one, and in their hearts, Brabanters have remained united by maintaining their characteristic southern identity.

In Burgundian times, Brabant with its cities of Breda, Den Bosch, Brussels, Bergen op Zoom, Mechelen, Antwerp and Louvain was the warm heart and commercial centre of

Europe. Much of the art and culture created then is still preserved today, along with a tradition of good food and drink. The great popular festivals and city celebrations are times to let your hair down and have fun. And in Brabant, having a good time is in the blood.

Brewing beer is also in Brabanters' blood. Since time immemorial, it has been the traditional drink there and you could say the people were connoisseurs of the amber liquid. Only the best producers have stood

the test of time, and a large number of them have merged to form United Dutch Breweries – dedicated to quality, for the real beer lovers in and outside the country.

Established before 1538, Breda's brewery is the oldest in the country. It has a capacity of 2 million hectolitres, which are produced by a 1,050-strong staff. The most popular brands are Oranjeboom Premium Pilsener, Oranjeboom Premium Malt and the top fermented beers, Klassiek 1628 and Het Elfde Gebod (the eleventh commandment). Part of one of the largest food and beverage groups in the world, Allied Lyons PLC, the Company maintains its centuries – old Breda tradition from its Jugendstil head office built in the 1920s. United Dutch Breweries also imports famous European beers as well as exporting its own to no less than 80 countries throughout the world, with European neighbours among its biggest customers. It appears Brabanters are not the only people who appreciate a fine brew.

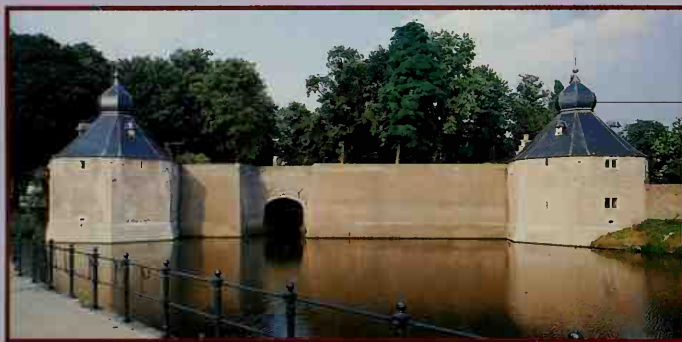
De beroemde zeeheld Piet Heyn, noemde een van zijn schepen 'De Orangenboom', uit loyaliteit met het Huis van Oranje.

The famous naval hero Piet Heyn named one of his ships 'De Orangenboom', to prove his loyalty to the House of Orange.

Stadhuis van Tilburg. Town hall of Tilburg.

Deel van de oude vestingwerken te Breda.
Part of the old city fortifications of Breda.

Breda.

Grote Kerk, Breda.
Grand Church, Breda.

De Stadsschouwburg, Tilburg. The City Theatre, Tilburg.

Gezelligheid op een Breda's terras.
Enjoying a beer in Breda.

Marktdag in Tilburg.
Market day in Tilburg.

Waar twee landen elkaar raken.
Where two nations meet.

Boven Merwede, grens tussen Zuid-Holland en Noord-Brabant.
Boven Merwede, border between South Holland and North Brabant.

De toekomst op de tekentafel

Met de prachtige stadsbeelden van de 17de eeuw begon in Nederland een lange traditie van uitnemende bouwkunst. Elke nieuwe generatie architecten heeft die traditie vernieuwd en verder ontwikkeld. ZZ+P maakt deel uit van die lange traditie. Het bureau is in 1954 opgericht door de befaamde architect Piet Zanstra en om de continuïteit te waarborgen werd Peter J. de Clercq Zubli in 1966 verzocht zich te associëren. Tegenwoordig wordt het bureau geleid door Peter J. de Clercq Zubli, Lauri Rafiqi en Tom van der Put. Met acht architecten en meer dan 50 medewerkers is het bureau één van de grootste in het land.

Tentoonstellingen, publicaties, prijsvragen en bekroningen hebben de reputatie van ZZ + P alleen maar groter gemaakt. Als lid van Designers International voert het bureau opdrachten uit voor particuliere en professionele cliënten en ook voor regeringsinstaties. De deskundigheid van het bureau bestrijkt vrijwel alle soorten bouwwerken, van woonhuizen tot grote complexen, met inbegrip van winkelcentra, kantoren, handelscentra en laboratoria. De betrokkenheid van het bureau bij de bouwtraditie vindt zijn uitdrukking echter ook in de stadsrenovatieprojecten die het voor zijn rekening neemt. Die dragen er zorg voor dat het beste van het verleden bewaard blijft, terwijl de toekomst nog op de tekentafel ligt.

Kantoorvilla's 'Sophia Wolde' in Baarn. The 'Sophia Wolde' office villas in Baarn.

become a partner in 1966 to ensure continuity. Today, the firm is led by Peter J. de Clercq Zubli, Lauri Rafiqi and Tom van der Put. It employs eight architects and a staff of over 50, making it one of the largest in the country.

Exhibitions, publications, competitions and awards have only added to ZZ+P's reputation. As a member of Designers International, a major European cooperative association, the firm carries out commissions for

private and professional clients, and for government institutions. Its area of expertise covers almost all categories of building, from individual homes to large complexes, including shopping centres, offices, trade centres and laboratories. But the firm's commitment to a tradition of excellence is reflected in the city renovation projects it undertakes, and which ensure the best of the past is preserved while the future is still on the drawing-board.

Designing the future

The magnificent cityscapes of the 17th century began a long tradition of architectural excellence in the Netherlands. It is a tradition which has developed and grown with each succeeding generation of architects. ZZ+P is part of that long tradition. Established in 1954 by the renowned architect Piet Zanstra, Peter J. de Clercq Zubli was invited to

Bioscopencomplex 'Grand Theatre' in Amersfoort.

Amersfoort's 'Grand Theatre' cinema complex.

Nissan's European headquarters in Amsterdam.
Nissan's European headquarters in Amsterdam.

Renovatie van het winkelcentrum in Amstelveen.
Renovation of Amstelveen's shopping centre.

Bouwers die 't maken

Dura Bouw B.V. is al vanaf 1855 een 'bouwer die 't maakt'. Het bedrijf heeft vier over het land verspreide zelfstandige vestigingen en zijn hoofdkantoor in Rotterdam. Natuurlijk hebben de vestigingen de kwaliteit en capaciteiten in huis om aan alle wensen van de opdrachtgevers te voldoen. Met 1000 medewerkers wordt een jaaromzet van 450 miljoen gulden (exclusief BTW) gerealiseerd.

Bio-ecologische woningen.
(architect: R. Pijnenborgh Archi Service).
Environmentally-friendly housing.

Gekenmerkt door een duidelijk sociaal beleid en financiële kracht, heeft Dura Bouw een sterke positie in de markt. De brede ervaring in woningbouw, utiliteitsbouw en projectontwikkeling wordt weerspiegeld in markante gebouwen door het hele land. Grote, kleine, complexe of eenvoudige pro-

jekten, ze zijn altijd van bijzondere kwaliteit.

De bouwnijverheid heeft zich in de loop der jaren ontwikkeld tot een bedrijfstak met veel technische know-how. Natuurlijk heeft Dura Bouw, als moderne bouwer, die kennis in huis; als vanouds staan echter vakmanschap en de aandacht voor de belangen van de opdrachtgevers voorop. Het bedrijf is een actieve en flexibele partner in het bouwproces, die de opdrachtgever deskundig adviseert en begeleidt. Zo realiseert Dura Bouw voor particulieren, overheid en bedrijfsleven huisvesting op maat.

Dankzij innovatieve produktontwikkeling is Dura Bouw ook actief op speciale markten. Een goed voorbeeld hiervan is de ontwikkeling van bio-ecologische woningen, die in nauw overleg met de bewonersgroepen tot stand komen. Met het in eigen huis ontwikkelde TOP-kantorensysteem worden kantoren naar de wensen en mogelijkheden van een opdrachtgever ontworpen. Dit 'Tailor-made Office Program' stelt de partners in het

bouwproces in staat om op efficiënte en economische wijze kantoren op maat te bouwen.

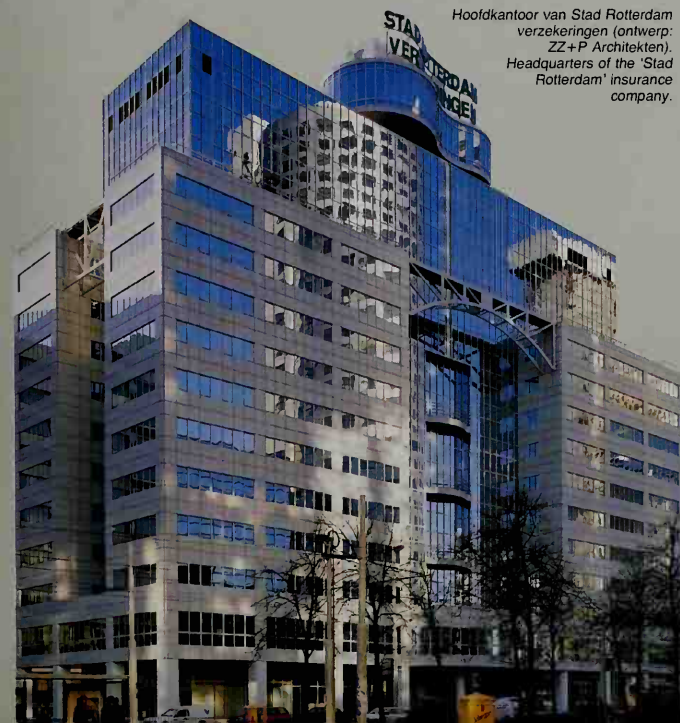
Dura Bouw B.V. is een moderne bouwer met een service-gericht karakter: innovatief en financieel sterk.

Building on Traditional Values

Dura Bouw B.V., established in 1855, has long prided itself on its reputation as the builder who gets the job done. In its lengthy history, construction has changed dramatically. Building methods and techniques have been improved enormously and the company has, of course, kept abreast of all these developments. But Dura Bouw also prides itself on its traditional attention to its clients' needs and requirements. It's a philosophy which has clearly paid off as the company currently has an annual turnover of 450 million guilders (excluding VAT).

The company's broad experience in constructing housing, factories and offices, and project development is reflected in its striking buildings throughout the country. Whether they are large, small, complex or simple projects, all stand out through their exceptional quality.

Innovative product development has also given Dura Bouw a share of special markets. A good illustration of recent work is the

Hoofdkantoor van Stad Rotterdam
verzekeringen (ontwerp:
ZZ+P Architecten).
Headquarters of the 'Stad
Rotterdam' insurance
company.

Restauratie – een samenspel van oude en
nieuwe technieken.
(architect: J.B. Baron van Asbeck).
Restoration – combining traditional and modern
skills.

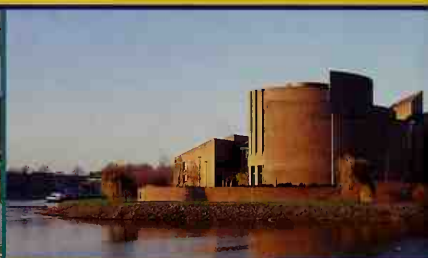
design and creation of environmentally-friendly homes, projects which are undertaken and completed in close cooperation with the future occupants. In addition, the company has also developed its own 'Tailor-made Office Program'. The client simply outlines requirements and Dura Bouw does the rest with the help of the TOP system. With 1,000 employees at four independent branches throughout the Netherlands and at the company's head office in Rotterdam, Dura Bouw is a builder of character – modern, flexible and innovative, but most importantly, always at the service of its clients.

Het prijswinnende Siemens gebouw van Dura Bouw. The award-winning Siemens complex built by Dura Bouw.

Interieurontwerp door ZZ+P architecten.
Interior design by ZZ+P architects.

Het Provinciehuis in Maastricht.

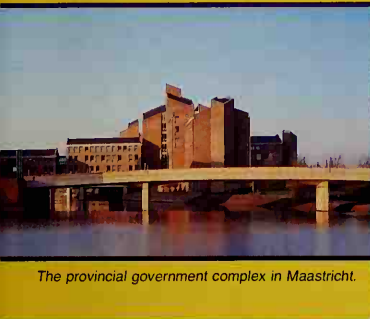

Het F.M.E. gebouw - een Dura Bouw project.
The F.M.E. building constructed by Dura Bouw.

Kunstzinnig ontwerp in baksteen.
Artistic design in brick.

The provincial government complex in Maastricht.

Ongebruikelijke woningbouw.
Unusual housing development.

Het Canon Europa gebouw ontworpen door ZZ+P architecten.
The Canon Europe building designed by ZZ+P architects.

wereldleider in brandbeveiliging

Brandbeveiliging en brandpreventie staan hoog op ieders prioriteitenlijst, of het nu gaat om particuliere huiseigenaren of grote industrieën. Het nauwkeurig vaststellen van de veiligheidsbehoeften en het ontwerpen, installeren en onderhouden van systemen is een gespecialiseerd terrein, dat ondersteund moet worden door solide research en ontwikkeling en een strenge controle op de fabricageprocessen.

Ansul Wormald B.V. maakt deel uit van de Grinnell Groep, het grootste brandbeveiligingsconcern ter wereld. Deze onderneming, een vooraanstaande ontwerper en fabrikant van brandbeveiligingssystemen, is in staat pasklare oplossingen te bieden voor de specifieke eisen van elke cliënt. In Neder-

land zijn de activiteiten van de onderneming gevestigd op twee afdelingen — de installatie- en de handelsdivisie.

De installatiedivisie van Ansul Wormald in Woerden is gespecialiseerd in complete brandbeveiligingssystemen. Zij levert sprinklerinstallaties, branddetectie- en andere blussystemen aan diverse cliënten zoals petrochemische industrieën, booreilanden, winkelcentra en kantoorgebouwen.

De handelsdivisie van Ansul Wormald in Lelystad levert de producten van de onderneming — op de markt gebracht onder de merknaam Ansul — aan een breed scala van cliënten. Service en onderhoud worden ondersteund door regionale filialen waar hoog opgeleide specialisten op afroep

beschikbaar zijn om er zorg voor te dragen dat de producten altijd met dezelfde snelheid en doelmatigheid hun werk doen. Als internationale organisatie heeft het bedrijf een brede Europese oriëntatie en is vertegenwoordigd in kernregio's in de hele EG en Scandinavië.

Het bedrijf ontwerpt niet alleen brandbestrijdingssystemen, maar heeft ook eigen productiefaciliteiten voor alle elementen en componenten van brandbeveiligingsproducten, waaronder elektronische detectorpanelen, schuimconcentraten, haspels, brandslangen en blusapparaten — al die producten voldoen aan de strenge eisen die zijn vastgesteld door de officiële veiligheidsorganisaties.

world leader in fire protection

Fire protection and prevention is high on everyone's list of safety priorities, be it private house-owners or major industries. Defining protection needs designing, installing and maintaining systems in a specialized field which must be backed by sound research and development and strict controls on manufacturing processes.

Ansul Wormald B.V. is part of the Grinnell Group of Companies which is the largest fire protection company in the world. As a major designer and manufacturer of complete fire protection systems, the company is able to offer tailor-made solutions to each client's specific requirements. In the

Netherlands, the company's activities are based on two operations — the Contracting and the Merchandising divisions.

The Ansul Wormald Contracting Division in Woerden is specialized in complete systems for fire protection. It supplies sprinkler installations, fire detection and extinguishing systems to such varied clients as on and off-

shore petrochemical industries and oil rigs, shopping centres and office buildings.

At the Ansul Wormald office in Lelystad, the Merchandising Division supplies the company's products — marketed under the brand-name Ansul — to its wide range of clients. Service and maintenance are supported by regionally based, highly-trained service personnel who are on call to ensure protective equipment always does its job with the same speed and efficiency. As an international organization, the company has a firm pan-European outlook and is represented in key regions throughout the EC and Scandinavia.

Besides designing fire-fighting systems, the company has its own production facilities for all elements and components of fire-protection products, including electronic detector panels, foam concentrates, fire-hose reels, extinguishers — all of which meet the stringent standards laid down by official safety organizations.

Vakmensen met visie

Van Buuren-Van Swaay is een alles omvattend installatiebedrijf en bestrijkt het totale gebied van werktuigkundige installaties zoals airconditioning, koeling, verwarming, brandblus- en sprinklersystemen, maar ook industriële stoffilterings- en ventilatieinstallaties, electrotechniek en energietechniek. Ooit als centrale verwarmingsbedrijf begonnen, was Van Buuren in het begin van deze eeuw al toonaangevend in Rotterdam en omgeving. In Den Haag brachten de Gebroeders Van Swaay in de twintiger jaren de Amerikaanse airconditioningstechniek naar Nederland en Indonesië. In de jaren zestig zijn beide bedrijven dochterondernemingen van Internatio Müller geworden, en gezien hun complementaire activiteiten, zijn zij samengevoegd in 1980. Het bedrijf is bijzonder goed vertegenwoordigd in bijna alle Nederlandse provincies, maar ook in België, Spanje, Indonesië en Duitsland. Op grond van de hoge kwaliteit en het brede scala van systemen dat door Van Buuren-Van Swaay worden geleverd, ontstond een toenemende vraag naar de expertise en organisatorische kracht van het bedrijf. Tegenwoordig bestaat Van Buuren-Van Swaay Nederland uit 19

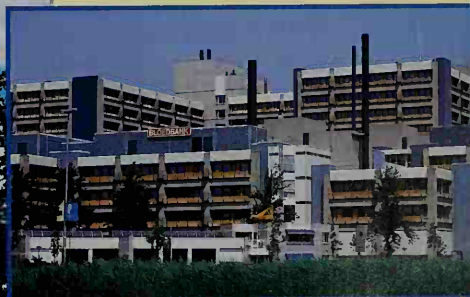
vestigingen, van waaruit projecten worden gerealiseerd voor vele industrieën, project-beheerders en -ontwikkelaars, overheden en instellingen voor gezondheidszorg. Door hun bekendheid met de lokale markt en hun regionale oriëntatie spelen de uitvoerende teams van de vestigingen moeiteloos in op de meest uiteenlopende installatietechnische vragen in hun omgeving. Voor grote projecten of nieuwe ontwikkelingen kan een beroep worden gedaan op de centrale diensten in Zoetermeer. In het daar gevestigde hoofdkantoor staan proefkamers, een research afdeling, alsmede alle kennis van elektronische en regelsystemen ter beschikking.

Op basis van het kwaliteitscertificaat ISO 9001 en met een optimaal ontwikkeld inliepvermogen voor problemen van de klant heeft Van Buuren-Van Swaay een reputatie opgebouwd als het bedrijf bij uitstek voor moderne, energiezuinige oplossingen.

professionals with vision

Van Buuren-Van Swaay brings together a vast range of expertise in every area of mechanical engineering installations, such as air-conditioning, refrigeration, fire-extinguishing and sprinkler systems. However, it also specializes in industrial applications for dust-filtering and ventilation installations, and light, power and energy systems. Both partners in the company began as family businesses. Van Buuren was established at the beginning of the century in Rotterdam and became a leading name in heating systems. The Van Swaay brothers were active in The Hague and were among the first to introduce American air-conditioning technology to this country and Indonesia in the 1920s. In the 1960s, both family firms were acquired by the major Dutch trading house, Internatio Müller. As the companies represented complementary activities, they were merged into one powerful mechanical engineering firm in 1980. The company is strongly represented in almost all Dutch provinces, but also has operations in Belgium, Spain, Indonesia and Germany. Today, Van Buuren-Van Swaay has 19 branches nationwide which undertake projects for a wide range of industries, government and health-care institutions. Through its indepth knowledge of local markets, the company's teams are able to respond to the most diverse demands for technical installations. For major projects and new developments, the branches can call on the expertise of the Zoetermeer head office, with its testing laboratories and research department staffed by specialists in the field of electro-technical and regulatory systems. The company has been awarded the ISO 9001 quality certificate which guarantees customers the highest standards. However, the strength of Van Buuren-Van Swaay lies in its ability to understand client requirements and fulfill them using modern, energy-saving solutions.

LIMBURG

Een symbool van succes

Misschien komt het doordat Limburg 100 duizelingwekkende meters boven de zee-spiegel ligt, dat deze provincie anders is dan welke andere Nederlandse provincie ook. Golvende heuvels (al zijn ze niet hoog), eigenlijk in twee gebieden gescheiden door de Maas, wijngaarden, idyllische dorpjes en een historische hoofdstad, Maastricht - dit alles gecombineerd geeft de provincie een bijna Mediterraan karakter.

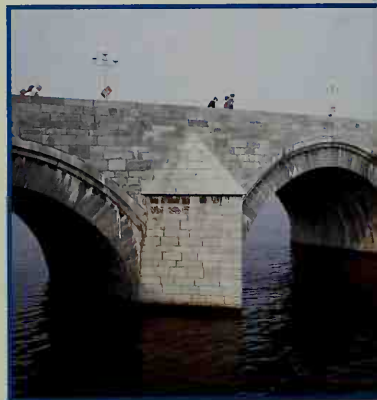
Maastricht, waar één van de meest verstrekkende verdragen van de Europese Gemeenschap werd ondertekend, is waarlijk cosmopolitisch. De door de Romeinen gestichte stad heeft een rijk geschakeerd verleden. Verscheidene malen bezet door veel van de Europese grootmachten, die alle hun stempel op de architectuur drukten, lijkt

Maastricht.

Maastricht van alle het beste bewaard te hebben - het is een bruisende stad geworden waar noord en zuid elkaar ontmoeten. De prachtige St.-Servaaskerk staat in het hart van een stad met aantrekkelijke pleinen en kronkelende middeleeuwse straten met uitgestrekte cafétterrassen en modieuze winkels, vaak gevestigd in historische gebouwen. Maastricht is ook de zetel van de Rijksuniversiteit Limburg. Het vliegveld van de stad is een belangrijk centrum van goederenvervoer.

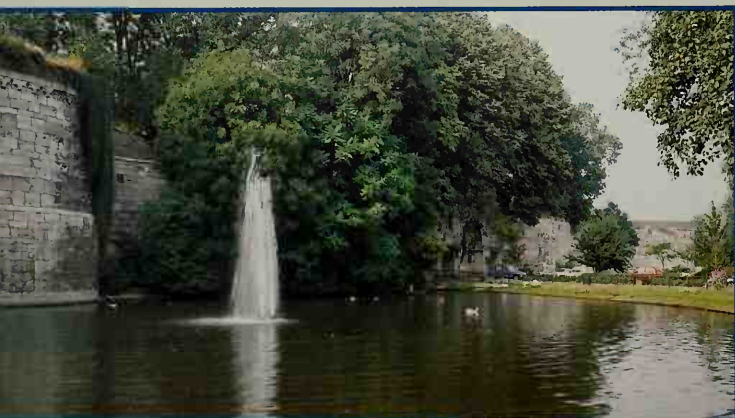
In de afgelopen 50 jaar is de provincie drastisch veranderd. In 1939 was Kerkrade, in het noorden, de grootste kolonijnstad van Europa. In 1960 was niet minder dan 70 procent van de Limburgse beroepsbevolking direct of indirect betrokken bij de mijnbouw. Bergen mijnafval maakten het landschap nog heuvelachtiger. Aan dit alles kwam ech-

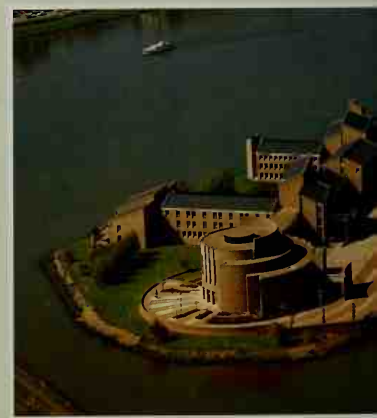
St. Servaasbrug, Maastricht.

Ik ben nu dus hier...
Well if I'm here...

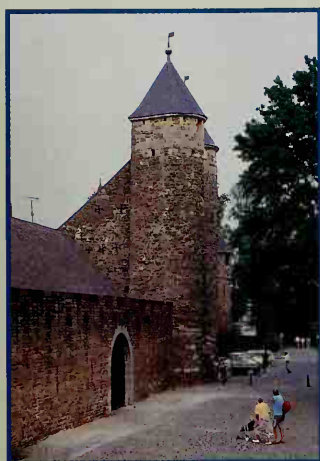

Stadsvesting. City fortifications.

Het Provinciehuis in Maastricht.

Helppoort, Maastricht. Hell's Gate, Maastricht.

St. Servaas bridge, Maastricht.

The Provincial Building in Maastricht.

St. Servaaskerk, Maastricht.
St. Servaas church, Maastricht.

ter een eind in het begin van de 70er jaren, toen de mijnbouw tot het verleden ging behoren. Er zijn nog slechts enkele over, nu met gras bedekt en met vele duizenden bomen beplant. Zo'n geweldige verandering vereiste zorgvuldige planning en zowel het landelijke als het provinciale bestuur ging aan het werk om nieuwe werkgelegenheid in Limburg te scheppen.

DSM Chemicals, een van de belangrijkste maatschappijen op dat terrein in Europa, is nog steeds een van de grootste werkgevers. Een aantal landelijke regeringsinstellingen werden naar de provincie overgeplaatst om nieuwe banen te creëren. Een speciaal gesticht instituut om nieuwe industrie naar Limburg te trekken, het LIOF, had veel succes en honderden maatschappijen zijn naar de provincie verhuisd.

Als men een stad als Roermond bezoekt, een van de oudste steden van het land, of een historische plaats als het 'witte' stadje Thorn, of zwert door het natuurreservaat Haalen, is het moeilijk voor te stellen, dat dit land niet altijd groen en aantrekkelijk geweest is. De Limburgers hebben altijd bekend gestaan om hun Bourgondische levenswijze en om de drie dagen plezier en dwaasheid van het jaarlijkse carnaval. Het goede leven is echter elke dag van het jaar overduidelijk te merken aan de voortreffelijke regionale keuken. Maar dat is slechts een deel van het verhaal. Waar eens de provincie diep in de grond moest graven om de welvaart te vinden, is nu een halve meter

Bonnefantenmuseum, Maastricht.
Bonnefanten Museum, Maastricht.

Tijd voor een koud biertje.
Time for a cool beer.

Stadhuis van Maastricht.
Town Hall of Maastricht.

volgende. Men zegt dat de asperge al in de Romeinse tijd een Limburgse delicatess was. Tegenwoordig vormt die een van de belangrijkste exportproducten van de provincie.

Verder is er onder andere auto-, keramiek-, plastics-, textiel en papierindustrie, geconcentreerd rond de steden Roermond, Weert, Sittard en Venlo. De opening van het MECC conferentie- en tentoonstellingscentrum in Maastricht heeft de al internationale reputatie van de stad nog vergroot. Het gebied rond Maastricht en Venlo heeft altijd veel toeristen getrokken en de aantallen bezoekers nemen nog jaarlijks toe. Ze worden aangetrokken door de cosmopolitische sfeer en de voor de Limburgers zo typerende traditie van gastvrijheid.

a Place to meet in a City to love

Maastricht has become a front runner in the world of congresses, exhibitions and entertainment in an amazingly short period of time. One important reason for the city's rapid growth in popularity is the Maastricht Exhibition & Congress Centre (MECC), a unique multi-functional complex. In fact, meetings and congresses in Maastricht can always count on high attendance, especially from Dutch and other European participants, because of its reputation as an historical and cultural city with a very lively atmosphere.

The already varied program is expanded every year because the slogan used to introduce the Centre in 1987 - A place to meet in a city to love - has been more than justified. More and more trade and government organizations are opting for the extensive facilities offered by the Netherlands' fastest growing congress centre.

The MECC not only plays host for EC leaders taking major decisions for Europe, but also for pop stars. Tina Turner, David Bowie and Julio Iglesias are among the music greats who played to sell-out audiences. The annual 'Jazz Mecca' brings other big names to the MECC stage. Art and culture also have their place in the program as Maastricht is the venue for 'The European Fine Art Fair' every year. In addition, the Centre's

diary lists a wide variety of trade fairs and other events.

An increasing number of congress organizers are making use of the facilities offered by the Congress Organization Office and Hotel Service. This department assists clients in all aspects of organization but also takes care of hotel reservations, both in the city itself and in the beautiful surrounding countryside.

As in-house caterer, the catering company Maison van den Boer ensures quality service for congresses, fairs and events in addition to providing a party service for large groups. In the past, the catering company and the MECC have proved a successful combination in hosting events for many thousands of guests. These events can be held in one of the great halls, each 10,000 square meters in size, in the Expofoyer (50 by 50 metres), in the two auditoria seating 1,050 and 600 respectively, or in the 25 conference rooms. The market is seen as not only the South Netherlands, but also neighbouring Belgian and German regions. The MECC already works in close cooperation with the leading Dutch expo and conference organizers the RAI in Amsterdam and has recently signed an agreement with Eurogress in Aachen. The two Centres are now working on the organization of cross-border fairs and congresses.

It looks as if the place to meet in a city to love has already turned its ambitious slogan into a reality right in the heart of Limburg.

Een ontmoetingsplaats bij uitstek in een beminnelijke stad

Maastricht heeft zich in verbluffend snel tempo een topplaats verworven in de wereld van congressen, tentoonstellingen en manifestaties. Oorzaak hiervan is het Maastrichts Expositie en Congres Centrum (MECC), een gebouw met een unieke multifunctionaliteit, gekoppeld aan een innemende ambiance en een voortreffelijk, stervormig uitwaaiend wegennet.

Feit is dat meetings en congressen in Maastricht, vanuit Nederland en in toenemende mate vanuit de rest van Europa, een verhoogde deelname kennen vanwege de geroemde gezelligheid van de Limburgse hoofdstad. Elk jaar wordt het toch al drukke programma uitgebreid omdat de slogan —

'A place to meet in a city to love' — waarmee het Centrum zich in 1987 presenteerde al meer dan gerechtvaardigd is.

Steeds meer vak- en overheidsinstanties kiezen voor de uitgebreide faciliteiten van Nederlands snelst groeiende congrescentrum. Het MECC speelt vaak gastheer niet alleen voor EG regeringsleiders, maar ook voor popsterren. Tina Turner, David Bowie en Julio Iglesias trokken uitverkochte zalen. Ook het jaarlijkse 'Jazz Mecca' brengt grote namen op het podium. Kunst en cultuur hebben ook hun vaste plaats in het programma, zoals de elk jaar terugkerende European Fine Art Fair. Daarnaast vermeldt de MECC agenda een veelvoud aan zeer gevarieerde beurzen en evenementen.

Steeds meer congresorganisatoren maken gebruik van het Congres Organisatie Bureau en de Hotel Service van het Centrum. Deze afdeling assisteert relaties van het MECC, zowel in congres- en tentoonstellings sfeer, als bij het reserveren van hotelaccommodatie in Maastricht en omgeving.

Het cateringbedrijf Maison van den Boer startte in 1991 een eigen regiokantoor in het MECC en verzorgt als huiscaterer behalve de catering van beurzen, congressen en evenementen ook de party-service van grote feesten. In het verleden heeft het cateringbedrijf in samenwerking met het Centrum bewezen een uitstekende combinatie te vormen voor het verzorgen van grootschalige projecten voor vele duizenden gasten. Deze evenementen kunnen plaatsvinden zowel in de grote hallen, van elk een hectare, in de 'Expofoyer' met een oppervlak van 50 bij 50 meter, in de twee auditoria met 1.050 en 600 zitplaatsen of in de 25 vergaderzalen. Niet alleen Zuid-Nederland wordt daarbij als marktgebied beschouwd, maar ook de Euregio - het Belgische en Duitse grensgebied.

Het MECC heeft na verregaande coöperatie met de Amsterdamse RAI nu ook een samenwerkingsovereenkomst met Eurogress in Aken. Daarmee wordt gewerkt aan de daadwerkelijke organisatie van grensoverschrijdende evenementen.

Het blijkt dat het ontmoetingscentrum bij uitstek, in deze beminnelijke Limburgse stad, zijn ambitieuze slogan tot waarheid gemaakt heeft.

Hoensbroek.

A symbol of success

Perhaps it is the fact that Limburg is a heady 120 meters above sea level that makes it different from any other Dutch province. Rolling countryside (albeit very gently) virtually divided into two areas by the great River Meuse, vineyards, idyllic villages and a historic capital, Maastricht – all combine to

give the province an almost Mediterranean flavour.

Maastricht, where one of the EC's most far-reaching treaties was signed, is a truly cosmopolitan city. Founded by the Romans, it has had a rich though chequered past. Occupied at various times by many of the major European powers, who all left an architectural legacy behind them, it seems to have retained the best of each to become a vibrant place where north meets south. The great St Servaas Cathedral stands at the heart of a city of charming squares and winding medieval streets with their extensive cafe terraces and fashionable stores, usually housed in historic buildings. Maastricht is also the location of Limburg State University. The city's airport is a major freight transshipment centre.

Over the past 50 years, the province has changed dramatically. In 1939, Kerkrade in the north was the biggest coal-mining city in Europe. In 1960, no less than 70 percent of Limburg's population was involved in mining, either directly or indirectly. But all of this came to an end in the early 1970s as mining became an industry of the past. Only a few remain today – now grassed and wooded with many thousands of trees. Such a great change required careful planning, and government, both national and provincial,

Kasteel Den Halder.
The castle of Den Halder.

set to work to create new employment opportunities in Limburg. DSM chemicals, one of the most important companies of its kind in Europe, remains one of the major employers. A number of national government services were transferred to the province to provide new jobs. An institute established specially to attract new industry to Limburg, the LIOF, was very successful and hundreds of companies relocated to the province. When you visit cities such as Roermond,

Stadspoort Valkenburg.
Valkenburg city gate.

one of the oldest cities in the country, or historic places like the 'white' town of Thorn, or ramble in the Haelen nature reserve, it is hard to imagine that this land hasn't always been green and pleasant. The Limburgers have always been noted for their burgundian life style, and for the three days of fun and madness celebrated annually during Carnival. Yet, the good life is more than apparent every day of the year in the excellent regional cuisine. But this is only part of the story. Where once the province dug deep into the earth for its wealth, it now goes down no further than half a metre. It is said that asparagus was a delicacy in Limburg in Roman times. Today, it is one of the province's biggest exports.

Other industries include automotive, ceramics, plastics, clothing and paper, and these are centred around the cities of Roermond, Weert, Sittard and Venlo. The opening of the MECC conference and exhibition centre in Maastricht has added to the city's already international reputation. But the area around Maastricht and Valkenburg has always been popular with tourists, and the numbers of visitors are increasing annually, attracted by the cosmopolitan ambience and an inborn tradition of hospitality that is typical of the Limburgers.

Het 'witte' stadje Thorn.
The 'white' town of Thorn.

Valkenburg.

Thorn.

Het muziekmonument in Thorn.
The music monument in Thorn.

Thorn.

Kwekerij in Venlo.
Horticulture in Venlo.

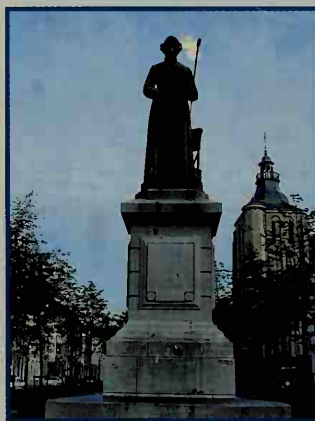
Schutterskoning en -koningin.
Festival King and Queen.

Stadhuis, Venlo.
Town Hall, Venlo.

Vermaak voor alle leeftijden.
Entertainment for all ages.

Beeld van Minckelers.
Statue of Minckelers.

Venlo.

De Maas.
The river Maas.

Sittard.

Oud Limburgs Schuttersfeest.
Historic Limburg Shooting Festival.

Heerlen.

KUNST & KULTUUR

Caféterras bij avond door Vincent van Gogh.
Cafe by night by Vincent van Gogh.

Teylersmuseum, Haarlem.
Teylers Museum, Haarlem.

Kasteel Radboud, Medemblik.
Radboud Castle in Medemblik.

De wereldberoemde rood-blauwe stoel, ontworpen door Gerrit Rietveld, ca. 1918.
The world-famous red-blue chair, designed by Gerrit Rietveld, ca. 1918.

ART & CULTURE

Concertzaal Beurs van Berlage.
Beurs van Berlage, concert hall.

Eisinga Planetarium in Franeker.

Het Volendams Operakoor.
The Volendam Opera Choir.

Het porselein museum te Delft.
Porcelain Museum, Delft.

Koninklijk Concertgebouworkest.
Royal Concertgebouw Orchestra.

ART & CULTURE

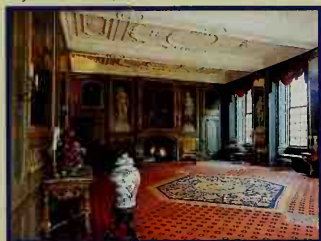

Meesterwerk in het Frans Halsmuseum te Haarlem.
Masterpiece in the Frans Hals Museum, Haarlem.

Porseleinschilder aan het werk.
Blue Delft artist at work.

Teylersmuseum, Haarlem.
Teylers Museum, Haarlem.

Kasteel Duivenvoorde, Voorschoten.
Duivenvoorde Castle, Voorschoten.

Het bekende Friese Makkumer aardewerk.
The famed Makkum pottery from Friesland.

Nederlands Dans Theater.
Netherlands' Dance Theatre.

Kröller-Müller Museum.

Bonnefantenmuseum, Maastricht.
Bonnefanten Museum, Maastricht.

Helders Marine Museum, Den Helder.

Museum Boymans-van Beuningen in Rotterdam.
Boymans-van Beuningen Museum in Rotterdam.

KUNST & KULTUUR

GELDERLAND

Met het oog op de toekomst

Gelderland, in het oosten van het land, beslaat een achtste deel van het totale oppervlak van Nederland en is daarmee de grootste provincie. De 5000 vierkante kilometer worden in vier aparte regio's verdeeld door de IJssel en twee takken van de Rijn, de Lek en de Waal. Eeuwenlang funtioneerden die als natuurlijke grenzen en nog heden hebben de Betuwe, de Veluwe en de Achterhoek alle hun eigen karakter.

De meeste van de 1,8 miljoen inwoners wonen in de sleden in het midden van de provincie. Arnhem is de provinciehoofdstad. Nijmegen is een van de oudste steden van het land en Apeldoorn is in het hele land bekend als het hoofdkwartier van de belastingdienst.

Zware industrie kent Gelderland nauwelijks. De meeste Gelderlanders verdienen hun brood in de high-tech industrie, de veeteelt, de dienstverlenende sector en het toerisme. Door de centrale ligging, het efficiënte net van wegen en spoorlijnen en het feit dat het Duitse Ruhrgebied vlak over de grens ligt, ontwikkelt de provincie zich snel tot een distributiecentrum voor binnenlandse en grensoverschrijdende goederen. Omdat de Betuwe omsloten is door de Lek en de Waal, lag dit gebied tot vrij kort geleden geïsoleerd. De infrastructuur is nu echter sterk verbeterd en de streek is zeer aantrekkelijk geworden voor distributiebedrijven; het vroeger lande-

lijke stadje Tiel is een belangrijk handelscentrum aan het worden. Fruit is het traditionele product van de streek, die nog steeds geldt als de 'boomgaard van het land'. Fruit is echter niet het enige landbouwproduct en de betekenis van Gelderland als belangrijk landbouwgebied wordt onderstreept doordat de Landbouwuniversiteit gevestigd is in Wageningen.

Ondanks de economische ontwikkeling heeft de Betuwe zijn landelijke charme behouden en de historische steden daar zijn met zorg bewaard. Culemborg, de geboorteplaats van Jan van Riebeeck, de stichter van de Kaapkolonie, is misschien het meest romantische stadje, maar het mooiste is zonder twijfel Buren, waar Willem van Oranje, de stamvader van het Nederlandse koningshuis, trouwde met Anna van Buren. Hun dochter stichtte er een weeshuis en zij wordt geëerd met een majestueuze graftombe in de 14de eeuwse kerk.

Ten noordoosten van de Betuwe, boven de rivieren, ligt de Veluwe, vooral beroemd om het opmerkelijke Kröller-Müller Museum. Dit museum, gelegen te midden van 5500 hectare onbedorven heideland, herbergt de grootste verzameling Van Goghs buiten het Van Gogh Museum in Amsterdam en een uitgebreide reeks 20ste eeuwse schilderijen en beeldhouwwerken, waaronder werk van Moore en Giacometti.

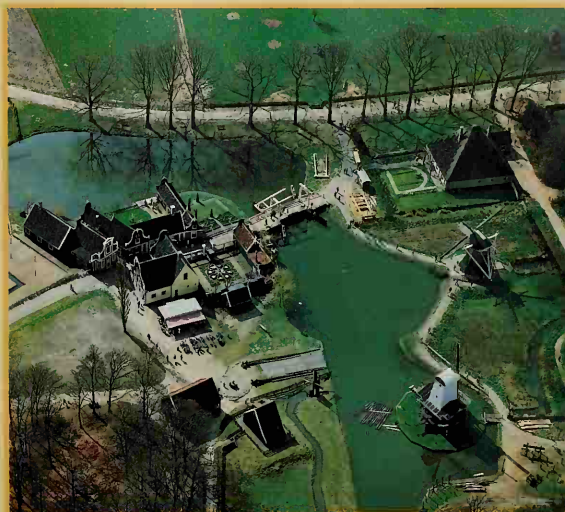
Bronckhorst - 's lands kleinste stad.
Bronckhorst - the country's smallest city.

Meer naar het oosten ligt de Achterhoek, waar in de loop der eeuwen de adel grote landhuizen met uitgestrekte landgoederen

Zutphen.

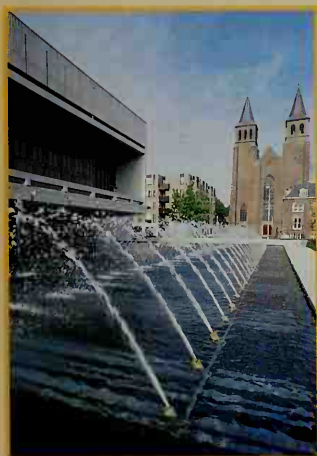

Openluchtmuseum Arnhem. Arnhem Open-air museum.

heeft gebouwd. Rond Winterswijk, in het hart van de streek, liggen meer dan 70 landhuizen. Het landschap is zeer gevarieerd: bosrijke streken, weilanden, kronkelende beekjes en akkers — met elkaar geven ze de Achterhoek een speciale schoonheid.

Van de Gelderse steden is Nijmegen het indrukwekkendst. De stad is door de Romeinen gesticht en was in die tijd een belangrijk handelscentrum. De Romeinse naam, Noviomagus, betekent 'nieuwe markt'. Tegenwoordig is het een aantrekkelijke en interes-

Stadhuis en St. Janskerk, Arnhem.
Town hall and St. Jan's Church, Arnhem.

Arnhem.

Kröller-Müller museum.

sante universiteitsstad met tal van historische gebouwen en bijzondere musea. Op de Markt staat de in 1612 gebouwde Waag, maar de imposante St. Stevenskerk is nog veel ouder en dateert van 1254. In contrast met Nijmegen is Apeldoorn een moderne stad en het snelst groeiende stedelijke gebied van de provincie. De provinciehoofdstad Arnhem is een levendige stad met brede boulevards, oude pleinen en uitgestrekte parken.

Met haar landelijke charme, historische steden, ongeëvenaarde musea en zorgvuldig geprogrammeerde economische ontwikkeling heeft Gelderland veel te bieden.

Looking to the future

Occupying one-eighth of the country's total area in the eastern midlands, Gelderland is the Netherlands' largest province. Its 5,000 square kilometres are effectively cut into four separate regions by the IJssel River and two branches of the Rhine, the Lek and the Waal. For centuries, these acted as natural barriers, and even today the Betuwe, the Veluwe and the Achterhoek all retain their own special character.

Most of the province's 1.8 million people live in the cities in the central region. Arnhem is the provincial capital. Nijmegen is one of the oldest cities in the country, and Apeldoorn is known throughout the country as the headquarters of the Inland Revenue.

There is little heavy industry in Gelderland, and most Gelderlanders earn their living in high-tech industries, cattle farming, the service sector, and tourism. Through its central geographic location, its efficient road and rail network, and the fact that it borders on the German Ruhr, the province is fast developing into a distribution centre for domestic and cross-border goods. Because the Betuwe is enclosed by the Lek and the Waal Rivers, it was isolated until fairly recently. However, the infrastructure has been greatly improved and the region has become very attractive for distribution companies, and the once rural town of Tiel is now emerging as a major commercial centre. The region's traditional product is fruit, and it is still acknowledged as the 'country's orchard'. However, Gelderland's importance as a major agricultural

Oranjepark te Apeldoorn. Apeldoorn's Orange Park.

region is emphasized by the location of the Agricultural University at Wageningen.

But in spite of economic development, the Betuwe retains its rural charm, and its historic towns have been carefully preserved. Culemborg, the birth-place of Jan van Riebeeck who established the Cape Colony, is perhaps the most romantic. The most beautiful is undoubtedly Buren, where William of Orange, the founding father of the Royal House of Orange, married his consort, Anna of Buren. Their daughter endowed the town orphanage, and she is honoured by a

majestic tomb in the 14th-century church.

To the north-east of the Betuwe, above the rivers, lies the Veluwe, most famous for its remarkable Kröller-Müller Museum. Lying in 5,500 hectares of unspoiled heathland, the museum houses the biggest collection of Van Goghs outside the painter's own museum in Amsterdam, and a vast range of 20th-century art and sculpture, including Moore and Giacometti.

Further to the east is the Achterhoek (literally the 'back corner') where over the centuries aristocrats have built country estates.

Nijmegen.

Paleis Het Loo te Apeldoorn. Het Loo Palace in Apeldoorn.

Winterswijk lies in the heart of the region and is encircled by more than 70 stately homes. The countryside is highly diverse. Woodland, meadows, rambling brooks, and cultivated fields – all combine to give the Achterhoek its special beauty.

Of Gelderland's cities, Nijmegen is the most impressive. Once a Roman settlement, it was an important trading centre and its name, Noviomagus, means new market. Today, it is a charming and interesting university city with numerous historic buildings and exceptional museums. The Weigh House on the Markt was constructed in 1612, but the imposing St. Steven's church is much older and dates back to 1254. In contrast, Apeldoorn is modern, and the fastest-growing urban area in the province. Arnhem, the provincial capital, is a lively city of broad boulevards, old squares and extensive parks.

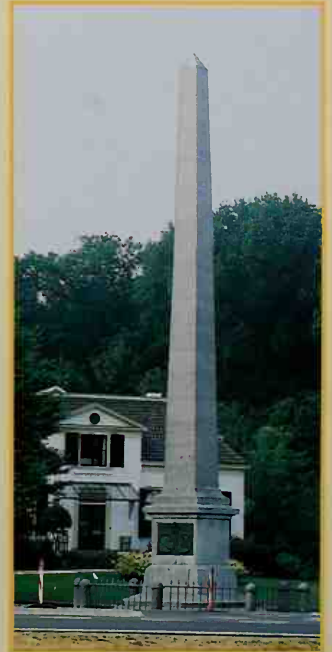
With its rural charm, historic cities, unparalleled museums, and well-planned economic development, Gelderland is a province with a lot to offer.

De ruïne van Barbarossa, Nijmegen. The ruin of Barbarossa, Nijmegen.

Mississippi Queen.

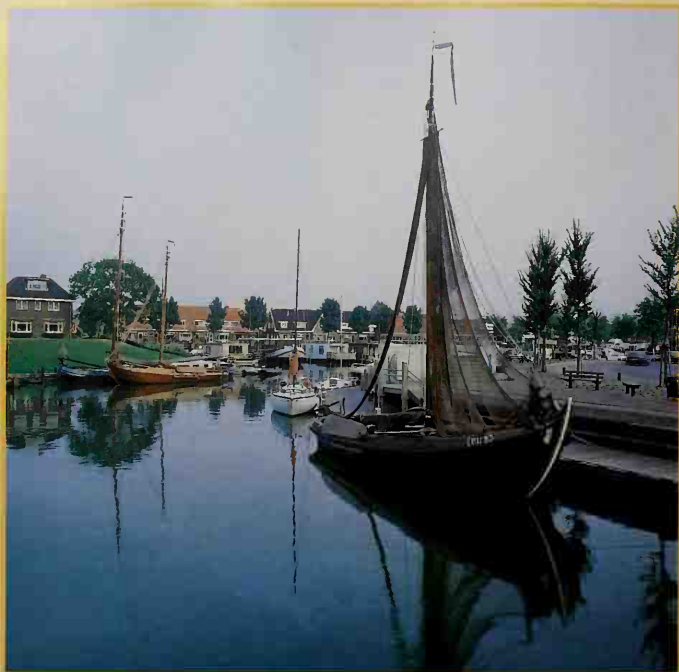
De Naald, Apeldoorn. The 'Needle', Apeldoorn.

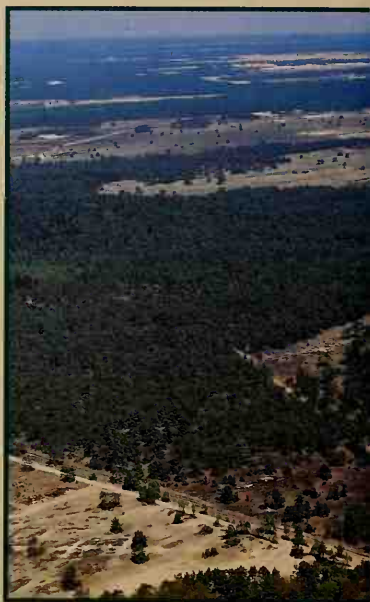
Nijmegen.

Café entertainment.

Harderwijk.

De Veluwe. The Veluwe.

Slot Loevestein. Loevestein Castle.

De Veluwe. The Veluwe.

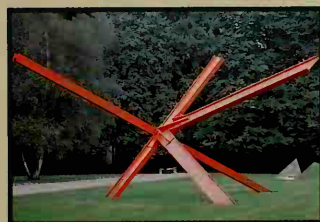

Jachtslot St. Hubertus, Veluwe.
St. Hubertus hunting lodge, Veluwe.

Nationaal Park De Hoge Veluwe.
The Hoge Veluwe National Park.

Rijksmuseum Kröller-Müller.
Kröller-Müller museum.

Dolfinarium Harderwijk.
Dolphinarium Harderwijk.

Wonen op het land.
Country living.

Kamperen op de Veluwe.
Camping in the Veluwe.

Folklore & Tradities

Muziekband in Lisse.
Marching band at Lisse.

Vendelen in Limburg.
Limburg flag throwing.

Historische tradities.
Historic traditions.

Schaatsen op de traditionele manier.
Skating the traditional way.

Spinnen.
Spinning.

De oude kunst van het klompenmaken.
The traditional art of the clogmaker.

Maria Ommegang, Bergen op Zoom.
The Maria Procession in Bergen op Zoom.

Een Nederlandse favoriet: het draaiorgel.
A Dutch favourite - the street organ.

Historisch Limburgs festival.
Historic Limburg folk festival.

Customs & Traditions

Customs & Traditions

Een jonge trompetter.
A young trumpeter.

Terug in de tijd.
Stepping back in time.

Stadsomroeper te Steenwijk.
Town-crier in Steenwijk.

Bestorming van Brielle.
Storming the city gate of Brielle.

Twee jonge Zeeuwsen in traditionele klederdracht.
Two young Zeelanders in traditional dress.

Bruegheliaans Festijn in Losser.
Brueghel Festivity in Losser.

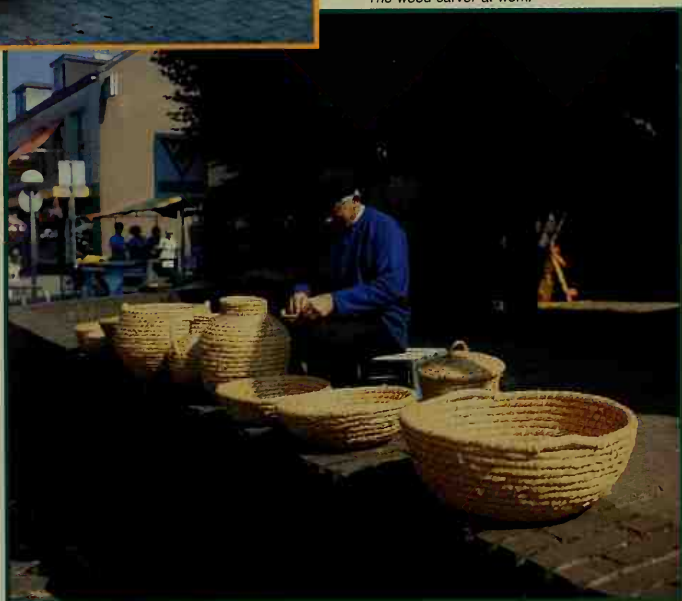
Bloemencorso te Lisse.
Flower pagent in Lisse.

Shakespeare voorstelling in de openlucht.
Shakespeare performed in the open air.

De houtsnijder aan het werk.
The wood-carver at work.

Mandenmaken.
Basket making.

Folklore & Tradities

OVERIJSEL

Giethoorn.

Een positieve provincie

De naam Overijssel betekent letterlijk het gebied over de IJssel. De provincie bestaat eigenlijk uit twee gedeelten, tussen het nieuwe, op het IJsselmeer veroverde, land van Flevoland en de Duitse grens. Er zijn twee belangrijke stedelijke gebieden. De hoofdstad, Zwolle, ligt in het noorden en het zuidoostelijke gebied, doorgaans als Twente aangeduid, wordt beheerst door de handelscentra Hengelo en Enschede. In de 19de eeuw was Twente een van de rijkste gebieden van het land. Aanzienlijke fortuinen werden gebouwd op de bloeiende textielindustrie. De neergang van deze industrie na de Tweede Wereldoorlog had tot gevolg dat de provincie haar belang als prominent handelscentrum verloor. Overijssel is er echter weer bovenop gekomen en wordt nu steeds aantrekkelijker voor maatschappijen die op zoek zijn naar redelijk geprijsde locaties met uitstekende weg- en railverbindingen en dat alles in een landelijke omgeving.

Economische ups en downs zijn niet nieuw voor de provincie. In de middeleeuwen maakte het gebied deel uit van de Hanze, een verbond van handeldrijvende steden en streken dat de handel beheerste in Noord-Duitsland, de Lage Landen en Scandinavië. De drie Hanzesteden Kampen, Deventer en Zwolle bewaren in hun architectuur nog steeds de herinnering aan de in die vervlogen eeuwen door de handel verworven rijkdom.

Tegenwoordig heeft Zwolle het op een na grootste spoorwegknooppunt van Nederland en haar ligging aan de E30, de inter-Europese hoofdweg die in de toekomst Londen en Moskou zal verbinden, brengt mee dat de stad zal blijven groeien. Als gevolg van de door het verval van de textielindustrie veroorzaakte inzakking hebben Enschede en

Karel V Huis te Zwolle.
House of Karel V in Zwolle.

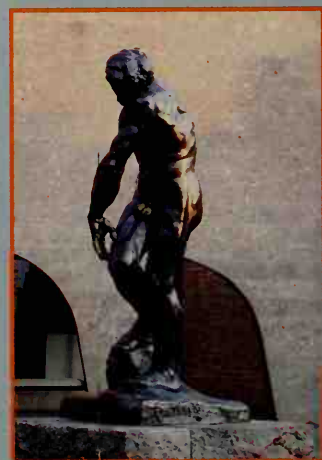
Hengelo zwaar te lijden gehad. Ze hebben echter teruggevochten. Het landgoed Drienerlo, halfweg tussen de beide steden, is de zetel geworden van de nieuwe Universiteit van Twente, die nu al beroemd is om haar computerwetenschap en andere technische afdelingen. De beschikbaarheid van technische kennis op velerlei terrein heeft Twente omgevormd tot een centrum van high-tech en talrijke maatschappijen op dat terrein hebben zich er gevestigd.

Met een oppervlak van 350.000 hectare heeft Overijssel voor haar ruim een miljoen inwoners veel ruimte om van het natuurschoon te genieten. De provincie is nog dun noch dicht bevolkt en dat betekent dat stedelijke attracties en wonen op het platteland gemakkelijk gecombineerd kunnen worden. Het grootste deel van de bevolking

Staphorst.

woont in of rond de vijf belangrijkste stedelijke gebieden Zwolle, Enschede, Almelo, Hengelo en Deventer. Als gevolg daarvan hebben uitgestrekte delen van de provincie hun landelijk karakter behouden. Een kwart van de bevolking leeft nog steeds van het land. Van de resterende 75 procent werken in het noorden veel mensen in de dienstverlenende bedrijven en in het zuidoosten is

Beeld van Adam van Rodin te Zwolle.
Statue of Adam by Rodin in Zwolle.

Voormalig Gerechtsgebouw te Zwolle.
Former Palace of Justice in Zwolle.

Stadhuis van Zwolle.
Town hall in Zwolle.

Langlaufen.
Cross country skiers.

nog veel industrie. Een uitzondering op deze verdeling is het stadje Genemuiden in het noorden, dat meer dan de helft van de Nederlandse tapijtproductie voor zijn rekening neemt.

Het platteland van de provincie is zo gevarieerd, dat het in zekere zin een afspiegeling is van alle in Nederland voorkomende landschappen. De IJsselstreek is een typisch riviereengebied, met meertjes en door vruchtbaar grasland stromende beken. In Twente vinden we heide en de heuvels van Salland. Overijssel heeft ook twee unieke natuurservaten de Weerribben en de Wieden, samen een oppervlak beslaand van 7000 hectare. In het voorjaar bloeien wilde orchideeën in de Weerribben. In het hart van de Wieden ligt het dorpje Giethoorn; dit 'Venetië van het noorden' heeft geen straten, alle verkeer gaat er over het water.

Overijssel heeft ook vele landgoederen. De rijkdom van de 19de eeuwse textielbaronnen wordt weerspiegeld in de prachtige landhuizen die ze bouwden, vooral in Twente. Het kroonjuweel is vast en zeker Twickel, dicht bij Delden, te midden van een prachtig park van 4000 hectare.

Overijssel ziet de toekomst met vertrouwen tegemoet. De industrie is teruggekomen en het toerisme wordt een steeds belangrijker bron van inkomsten. Het voornaamste is echter dat de provincie, naarmate de handel met de landen van het vroegere oostblok een belangrijke factor in de Europese handel zal worden, een knooppunt zal vormen tussen oost en west.

De Sassenpoort, Zwolle.
The Sassen gate, Zwolle.

Beeld van Joan Derck van der Capellen.
Statue of Joan Derck van der Capellen.

Schetsen.
Sketching.

Centrum Zwolle.
Downtown Zwolle.

A positive province

Overijssel's name literally means the land across the IJssel River. It actually consists of two regions wedged between the new lands Flevoland reclaimed from the IJsselmeer and the German border. The capital, Zwolle, lies in the northern region, and the south-eastern area, more commonly known as Twente, is dominated by the commercial centres of Hengelo and Enschede. In the 19th century, Twente was one of the wealthiest regions in the country. Fortunes were built on the textile industry that flourished there. The decline of this industry after the Second World War meant the province lost importance as a major commercial centre. But Overijssel has bounced back and is becoming an increasingly attractive proposition for companies looking for reasonably priced locations with excellent road and rail links – all in a rural setting.

Economic ups and downs are not new for the province. In the Middle Ages the region formed part of the Hansa trading network that dominated commerce throughout northern Germany, the Low Countries and Scandinavia. The three Hansa towns of Kampen, Deventer and Zwolle still retain the architectural heritage of the riches accumulated through trade all those centuries ago. Today, Zwolle has the second largest rail junction in the country, and its position on the E30, the intra-European highway which

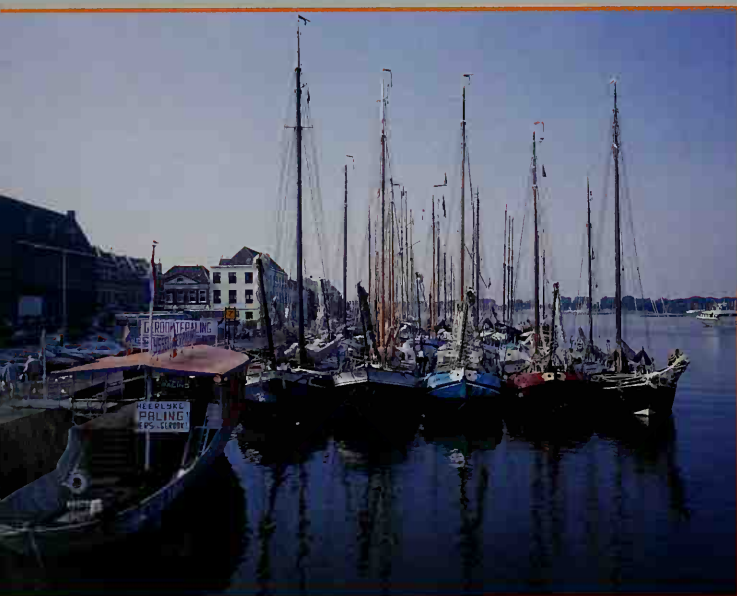
Kampen.

will ultimately link London and Moscow, has created continued growth for the city. Following the slump caused by the decline of the textile industry, Hengelo and Enschede suffered. But they too have fought back. The Drienerlo stately home, half way between the two cities, has become home to the newly established University of Twente, which is already renowned for its computer science and other technical departments. The availability of a vast range of know-how has transformed Twente into a high-tech centre and numerous computer companies have located there.

Overijssel with an area of 350,000 hectares,

Elderinkshuis, het oudste huis van Enschede. Elderink's House, the oldest in Enschede.

'De Bruine Vloot' van Kampen. 'The Brown Fleet' of Kampen.

Talent in spè. Budding talent.

Enschede.

Stadspoort van Kampen.
City gate of Kampen.

Kerk te Enschede.
Church in Enschede.

Terug in de tijd.
Going back in time.

gives its more than one million people a lot of room to enjoy the province's natural assets. It is neither thinly nor densely populated. This means that urban attractions and rural living can be combined easily. Most of the population live in or around the five main urban areas – Zwolle, Enschede, Almelo, Hengelo and Deventer. As a result, vast areas of the province have retained their country atmosphere. A quarter of the people still earn their living off the land. Of the remaining 75 percent, many people in the north work in service industries, and manufacturing is still strong in the south-east. One exception to this rough division is the small town of Genemuiden in the north. It produces more than half of all carpets made in the Netherlands.

The province's countryside is so great in variety that in a sense it mirrors every type of landscape found in the country. The region along the IJssel River is a typical waterland, with small lakes, and streams and brooks running through rich meadows. In Twente are heathlands and the Salland hills. Overijssel also has two unique nature reserves – the Weerribben and the Wieden, which together cover an area of 7,000 hectares. Wild

Kunst in het park te Enschede. Art in the park in Enschede.

orchids bloom in spring in the Weerribben. In the heart of the Wieden is the tiny hamlet of Giethoorn. Often known as the Venice of the North, it has no streets – all traffic is waterborne.

This is also stately-home country. The wealth of 19th-century textile barons is reflected in the fabulous country houses they built in the province, but especially in Twente. The jewel in the crown is definitely Twickel, close to Delden, which is set in 4,000 hectares of parkland. It may be the biggest,

but Huize Almelo near the town of the same name, Huis Singraven at Denekamp and Warmelo and Weldam close to Diepenheim are all worth exploring.

Overijssel is a province which is looking to the future with confidence. Industry has reestablished itself, tourism is increasingly a key source of income, but most importantly, it will form a junction between East and West as trade with the former eastern bloc countries becomes a major factor in European commerce.

Huis Singraven te Denekamp.
Singraven House at Denekamp.

Het Natura Docet museum van Denekamp.
Natura Docet museum in Denekamp.

Volg de leider. Follow the leader.

Oldenzaal.

Deventer bij schemering.
Deventer at dusk.

Nationaal Park De Weerribben.
De Weerribben National Park.

Hengelo.

Almelo.

Hengelo.

Bolwerkmolen bij maanlicht.
Windmill by moonlight.

Watermolen te Denekamp. Denekamp watermill.

FLEVLAND

Het goede leven

Stadshuis van Lelystad. Town hall Lelystad.

Als men over de hoofdweg door de landerijen rijdt, is het moeilijk voorstelbaar dat Flevoland nog niet zo lang geleden met water bedekt was. De drie polders die Flevoland vormen — de Noordoostpolder, Oost-Flevoland en Zuid-Flevoland, samen 241.000 hectare — zijn vrijwel geheel in de laatste vijftig jaar veroverd op het IJsselmeer. De provincie heeft nu een bevolking van omstreeks 220.000 mensen en de verwachting is dat dit aantal tegen het jaar 2000 de 300.000 bereikt zal hebben.

De Noordoostpolder was in 1942 het eerste deel dat drooggelegd werd en het zuidelijkste deel, Zuid-Flevoland, was in 1968 het laatste. Flevoland is voornamelijk een landbouwprovincie. Het boerenbedrijf en daarmee samenhangende bedrijven zorgen voor ongeveer 20 procent van de werkgelegenheid en drie procent van het totale Nederlandse boerenbedrijf is geconcentreerd in dit betrekkelijk kleine gebied. Veel bedrijven beslaan een oppervlak van 70 hectare of meer en driekwart van het land is landbouwgrond. De experimentele landbouw is een belangrijke industrie geworden en de resultaten van nieuwe soorten en productievare aanplant worden over de gehele wereld gebruikt om landbouwtechnieken te ontwikkelen en te verbeteren. De provincie telt niet minder dan 22 research-instituten. Het onderzoek vindt plaats in een aantal staatslaboratoria, waaronder het Centraal Diergeneeskundig Instituut, het Rijksinstituut voor Rassenonderzoek en Cultuurgewassen, en het Instituut voor Veevoedingsonderzoek. Het praktische werk wordt ondersteund door de Christelijke Hogere Landbouwschool in Dronten, die plaats biedt aan 800 studenten.

Emmeloord is het stedelijke en economische hart van de Noordoostpolder. Het was ont-

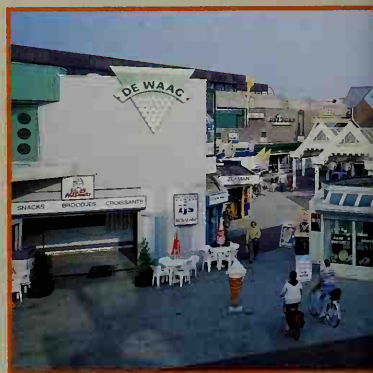
worpen als een dorp van eengezinshuizen, omgeven door grote tuinen, en heeft nu al tweemaal de oorspronkelijk voorziene bevolking van 10.000. Dichtbij, in Marknesse, is het Nationaal Lucht- en Ruimtevaart Laboratorium, met Europa's grootste windtunnel. Van de research van de hoog gekwalificeerde arbeidskrachten hier, profiteren de auto- en vliegtuigindustrieën in de gehele wereld. De Noordoostpolder was op maat gemaakt voor landbouw en industrie, maar het overblijvende land was bestemd om huizen te verschaffen aan de groeiende bevolking van de Randstad. Toen Oost- en Zuid-Flevoland

Bezoekers op de 'Batavia'.
Visitors on the 'Batavia'.

Luchthaven Lelystad.

Modern winkelcentrum in Lelystad.

nog in het ontwerpstadium waren, werden grote gebieden gereserveerd voor recreatie. In het zuiden van de provincie beginnen de bossen al aardig te groeien en de reeks meren die stedelijke gebieden van de Randstad van water voorzien zijn populaire watersportcentra geworden.

Hoewel de nieuwe steden Emmeloord, Lelystad en Almere aanvankelijk bedoeld waren om forensen onderdak te bieden, hebben ze in de loop der jaren niet alleen hun eigen specifieke identiteit ontwikkeld, maar bovendien heeft het provinciebestuur talrijke industrieën aangetrokken in het nieuwe land. Als gevolg hiervan werken vele Flevolandse vlak bij huis.

Almere is de op een na grootste stad van de provincie. Het is in een aantal districten verdeeld en een mooi voorbeeld van moderne stadsplanning. Het is een belangrijk zaken centrum geworden. Het commerciële

Lelystad airport.

Modern shopping centre in Lelystad.

Houtribsluizen, Lelystad.
Houtrib locks, Lelystad.

De 'Mark Twain' raderstoomboot.
The 'Mark Twain' paddle steamer.

Houtsnijwerk op de 'Batavia'.
Wood-carving on the 'Batavia'.

'De aardzee' ontworpen door Piet Slegers.
'The aardzee' created by Piet Slegers.

complex Markant is aantrekkelijk gebleken voor nieuwe en vernieuwende industrieën, in het bijzonder computer- en andere high-tech bedrijven. De verwachting is dat Almere, de snelst groeiende stad van het land, tegen de eeuwwisseling een bevolking van 200.000 zal hebben.

Lelystad is de hoofdstad van de provincie en ook de ontwerpers van deze stad hadden ruimte voor ogen. Alles voelt nieuw en fris aan in deze elegante, moderne stad, die gebouwd is op wat eens een belangrijke zeeweg was voor uit Amsterdam komende schepen. Nu zijn het mensen die de reis naar het noorden maken om zich te vestigen in het ruime nieuwe stadsgebied in het hart van het platteland.

Niet alles is echter nieuw in Flevoland. Het vissersdorp Urk, ooit een eiland, heeft de modernste vloot van Europa. Die bevaart de Noordzee en de Atlantische Oceaan en brengt de vangst mee naar huis, voor de verkoop op de op een na grootste visafslag van Europa. De traditionele kledij wordt hier nog dagelijks gedragen — een scherp contrast met Urks ultramoderne zustersteden. Urkers staan in Nederland bekend om hun vasthoudendheid en dapperheid op zee. Misschien is dat de reden waarom ze zo goed passen in de nieuwe provincie. Nieuw land vereist een pioniersgeest om het beste te maken van de onbeperkte mogelijkheden die het biedt.

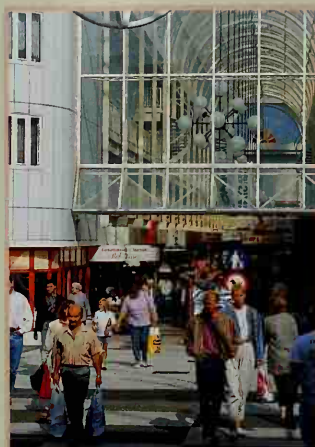
De 'Batavia' in aanbouw.
The 'Batavia' under construction.

The good life

Driving along the main highway that runs through well-cultivated fields, it is hard to imagine that Flevoland was under water not too long ago. Consisting of three polders – the North-East Polder, East Flevoland and South Flevoland and covering an area of 241,000 hectares, just about all this land has been reclaimed from the IJsselmeer over the past 50 years. The province now has a population of around 220,000 people, and this number is expected to reach the 300,000 level by the year 2000.

The North-East Polder was the first section to be drained in 1942, and the southernmost area, South Flevoland, was the last in 1968. Flevoland is primarily an agricultural province. Farming and related occupations account for around 20 percent of jobs there, and three percent of all the Netherlands' farming is concentrated in this relatively small area. Many farms cover an area of 70 hectares or more and three-quarters of the land in cultivation is devoted to crops. Experimental agriculture has become a major industry, and the results of new strains and more productive planting are used worldwide to develop and improve agricultural techniques. The province has no less than 22 research institutes. Research is carried out at a number of state laboratories, including the Central Veterinarian Institute, the Institute of Stock Breeding Research and the National Institute for Agricultural Research. The practical work is backed by a farming technical college, the Christian Agricultural Academy, which has places for 800 students in the town of Dronten.

Emmeloord is the urban and economic heart of the North-East Polder. Designed as a village of family homes surrounded by large gardens, it already has doubled the 10,000 population originally envisaged. At near-by Marknesse, the National Aeronautical Laboratory has Europe's largest wind tunnel. Employing a highly-skilled work force, its research serves the aircraft and auto industries worldwide.

Winkelen in Almere.
Shoppers in Almere.

Almere-Stad.
Almere City.

Almere-Stad. Almere City.

Fit blijven. Keeping fit.

Spelevaren.
Boating.

If the North-East Polder was tailor-made for agriculture and industry, the remaining land was designed to provide homes for the Randstad's growing population. When Eastern and Southern Flevoland were still on the drawing board, major areas were reserved for recreation. There are already semi-mature forests in the southern area of the province, and the network of lakes that supply water to urban areas in the Randstad have grown into popular water-sport centres. Although the new towns Emmeloord, Lely-

Almere-Haven.
Almere Harbour.

Almere West.

stad and Almere were initially planned to provide homes for commuters, over the years, they have not only developed their own specific identity, but the provincial government has also attracted numerous industries to the new land. As a result, many Flevoland residents work on their own doorstep.

Almere is the province's second largest town and is divided into a number of districts. A fine example of modern urban planning, it has become a major business centre. The Markant commercial complex has proved an attractive proposition for new and innovative companies, especially computer and other high-tech firms. The fastest-growing town in the country, Almere is expected to have a population of 200,000 by the turn of the century.

Lelystad is the provincial capital and it was also designed with space in mind. Every-

thing feels fresh in this elegant modern city built on what was once a major sea lane for ships coming from Amsterdam. Today, it is people who make the journey north to settle in the spacious new urban area located in the heart of the countryside.

But not everything is new in Flevoland. Once an island, the fishing village of Urk has the most modern fleet in Europe. It plies the North Sea and the Atlantic, bringing home catches for sale at Europe's second largest fish auction. Traditional costume is still worn here on a daily basis creating a marked contrast with its ultra-modern sister towns. Urkers are renowned in the Netherlands for their tenacity and bravery at sea. Perhaps that is why they fit so neatly into the new province's make-up. New land requires a pioneering spirit to make the most of the unlimited opportunities it has to offer.

Flevo Centrale, Lelystad.
Flevo Power Station, Lelystad.

Plezier in de zon.
Fun in the sun.

Urk.

Weideland in overvloed.
Pastures of plenty.

Dronten.

Zeilen, een populair tijdverdrijf.
Sailing, a popular pastime.

Ketelmeer. Ketel Lake.

Zenderpark Flevoland.
Radio transmitters at Zenderpark.

Vuurtoren van Urk.
The Urk Lighthouse.

De haven van Urk.
The harbour of Urk.

DRENTHE

Het oude lantschap

De bijnaam voor Drenthe is 'het oude lantschap'. Niet alleen omdat verspreid door de provincie overal prehistorische resten, zoals hunebedden zijn te vinden, maar ook omdat Drenthe echt 'oud land' is. Dit in tegenstelling tot het westen van Nederland, waar het grootste gedeelte van het land door mensenhand is gemaakt.

Al sinds 7000 voor Christus is Drenthe bewoond, voornamelijk door een boerenbevolking. De laatste jaren doet de provincie echter haar best meer industrie aan te trekken en het is nu een economisch groeigebied, ook omdat in het noorden een enorm aardolie- en aardgasveld is aangeboord. Aange trokken door de landelijke rust, goed geschoolde arbeidskrachten en betaalbare huizen, verplaatsen steeds meer ondernemers hun bedrijf naar Drenthe. Vooral het gebied rond het vliegveld Eelde is populair. Maar het gevarieerde en onbedorven karakter van het platteland blijft gehandhaafd.

In de prehistorie bestond het westen van Nederland voornamelijk uit een moerasdelta en vormde het hoger gelegen Drenthe een deel van de kustlijn. Dat ziet men nu nog terug in het duinlandschap in het midden van Drenthe. Oude bossen, ruige heidevelden en uitgestrekte veengebieden met hun prachtige flora, afgewisseld met de rechte akkers die zo kenmerkend zijn voor de Nederlandse landbouw. Eigenlijk vindt men bijna alle mogelijke landschappen in deze provincie. Van oudsher houdt men hier paarden en schapen en in het plaatsje Zuidlaren wordt ook nu nog jaarlijks de grootste paardenmarkt van West Europa gehouden. Vlak in de buurt bevinden zich de meren van Zuidlaren en Paterswolde, waar windsurfers en zeilers van een heel ander soort uitzicht genieten.

Het platteland is weliswaar idyllisch en rustig, maar de hoofdstad Assen met haar elegante 17de eeuwse grachten en huizen is waarschijnlijk het bekendst door haar internationale motorrace-circuit. Het hele jaar vinden er races plaats, maar het hoogtepunt is ongetwijfeld de TT-week. Zeven dagen races en niet alleen op het circuit, maar ook op de grote wegen in de omgeving. Meer dan 200.000 bezoekers uit heel Europa komen daar jaarlijks op af. Rustiger is het in het Drents Museum, waar men niet alleen voorwerpen vindt uit de prehistorie en de Romeinse tijd, maar ook een collectie traditionele plaatselijke klederdrachten, die zeer de moeite waard is.

Ten noordwesten van Assen, in het dorpje Een, vindt men nog steeds de 16de eeuwse vestingwerken die Peter Stuyvesant als voorbeeld gebruikte voor soortgelijke verdedigingswerken in Nieuw Amsterdam (het huidige New York).

De tegenwoordige infrastructuur is zo ontworpen dat de provincie goed bereikbaar is zonder het specifieke landschapsschoon, dat uiteraard de voornaamste toeristische attractie is, aan te tasten. Overal in Drenthe

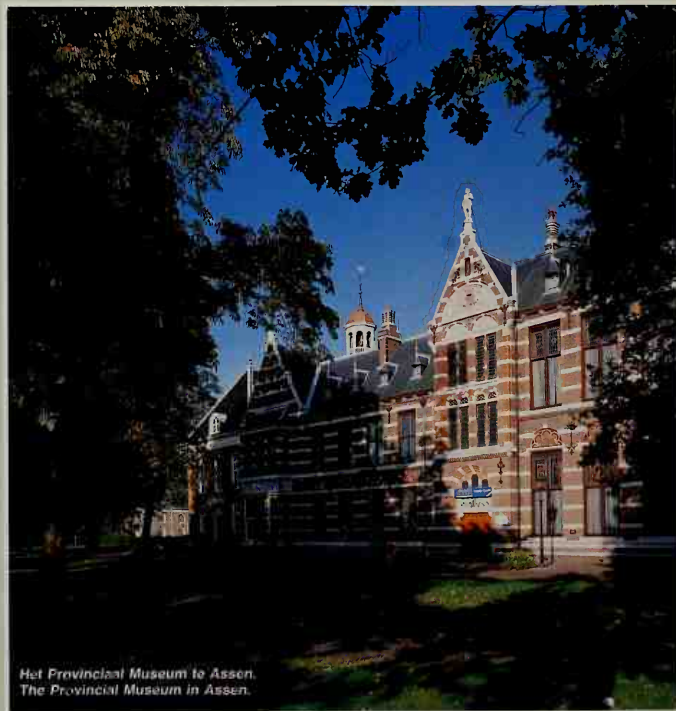
vinden bezoekers hunebedden. Van de 56 die het land rijk is, zijn er 54 in Drenthe. Volgens de overlevering zijn ze neergezet door reuzen en de meeste bevinden zich rond een heuvelrug, de zogenaamde Hondsrug, die zich uitstrekt van de grens met Groningen tot Emmen in het zuidoosten. Het hele gebied rond een van de hunebedden (ongeveer halverwege tussen Borger en Emmen, dat eenvoudig D 49 wordt genoemd) is helemaal in prehistorische staat gerestaureerd. Meer dan 5000 jaar geleden was de Hondsrug een belangrijke weg en men kan er ook tegenwoordig nog op fietsen.

Emmen is de tweede grote stad van de provincie en hier vindt men een van de grootste en interessantste dierenparken van het land, het Noorder Dierenpark. Het streven is om niet alleen bezoekers aangenaam bezig te houden en voor te lichten, maar ook om de vele exotische dieren een goed en zo natuurlijk mogelijk verblijf te bieden. Liefhebbers van wilde dieren mogen dit park dan ook zeker niet overslaan. In het zuiden, vlak tegen de Duitse grens, ligt het stadje Coevorden dat snel naam begint te maken als internationaal distributiecentrum.

Als Nederland ook wel Museumland genoemd wordt, dan is Drenthe toch zeker

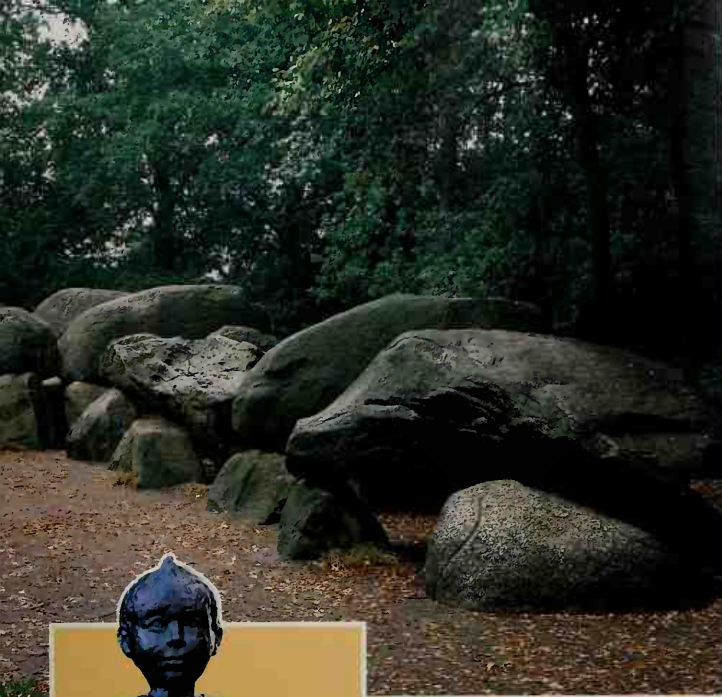

De beroemde hunebedden.
Megalithic burial mounds

Het Provinciaal Museum te Assen.
The Provincial Museum in Assen.

'Bartje', symbool van het oude Drenthe.
'Bartje', symbol of old Drenthe.

'Museumbezoekers' in Assen.
'Museum visitors' in Assen.

St. Jozefkerk in Assen.
St. Jozef Church in Assen.

Typisch Drentse boerderij.
Typical Drenthe farmhouse.

het land van de openlucht musea. De huizen in het plaatsje Orvelte zijn traditioneel gebouwd rond een brink of dorpsplein en men waant zich terug in de tijd rond 1830. Om die indruk nog te versterken, heeft men zelfs de asfaltwegen vervangen door klinkers. Maar de inwoners wijzen er met klem op dat Orvelte met haar nauwe, autovrije straatjes en Oud-Saksische boerderijen een

levend dorp is. Hetzelfde geldt voor het Saksische gehucht Oldendieper midden in de bossen en heidevelden in het westen van Drenthe. Het nabijgelegen Diever benut de unieke landelijke omgeving om jaarlijks Shakespeare op te voeren – vanzelfsprekend in een Nederlandse vertaling. Dwingeloo is misschien wel het mooiste 'brink-dorp'. Een 14de eeuwse kerk met hoge, slanke toren-

spits herinnert aan het technische kunnen van de middeleeuwse mens, terwijl daar niet ver vandaan 's werelds grootste en meest geavanceerde radiotelescoop het heelal verkent.

In het begin van deze eeuw leek het erop of in Drenthe de tijd had stil gestaan, maar de laatste tientallen jaren heeft men zich veel inspanningen getroost om nieuwe industrie aan te trekken.

Hoewel ook nu nog de landbouw een belangrijk middel van bestaan is, heeft het aardgas voor nieuwe mogelijkheden gezorgd. Bovendien heeft het toerisme voor een bredere economische basis gezorgd.

Maar hoewel Drenthe zich economisch steeds beter kan meten met het meer industriële westen, blijven Vincent van Goghs woorden nog altijd van toepassing: 'Waar men hier ook loopt, overal is het prachtig.'

The old landscape

The 'old' in the province of Drenthe's nickname refers not only to the prehistoric remains, megalithic tombs and standing stones that dot the landscape. Old here also indicates that, in contrast to the extensive man-made areas in the western Netherlands, Drenthe is truly ancient land. Inhabited as long ago as 7,000BC, agriculture had long been a way of life. In recent years, the province has begun to attract more industry and is now an economic growth area, partly as a result of the immense natural gas and oil field running under its northern region. Drawn by the rural tranquility, well-educated work force and affordable homes, more and more companies are relocating to Drenthe, especially to the area around Eelde airport in the north. But the vast diversity of the countryside remains unchanged and unspoilt. In prehistoric times, the Dutch westlands consisted mainly of swampy deltas and Drenthe's higher ground formed part of the solid coastline. This history is reflected in the dune landscapes in the heart of the countryside. Ancient woodland, untamed heathland and peat moors with their stunning flora also exist side-by-side with the neat fields typical of Dutch farming. In fact, the province has just about every conceivable type of landscape within its borders. Horses and sheep are the traditional livestock here and the village of Zuidlaren in the north-east still holds the biggest annual horse fair in Western Europe every October. Not far away are the Zuidlarder and Paterswolde Lakes which offer sailors and windsurfers a very different kind of view.

The countryside may be rural and tranquil, but the provincial capital of Assen, with its elegant 17th-century canals and patrician houses, is perhaps best known for its international TT racing circuit. Racing events take place all year round, but the highlight of the TT calendar is definitely Speedweek, seven days of major races which take over not only the track but also the surrounding road network and attract more than 200,000 visitors from all over Northern Europe. On a more sedate note, Assen's Drenthe Museum has prehistoric and Roman artifacts as well as a colourful display of local traditional costume that shouldn't be missed. To the north-west, the 16th-century bulwarks Peter Stuyvesant used as model for similar defences in New Amsterdam (today's New York) still stand at the village of Een.

Today's infrastructure is designed for easy access without disturbing the province's essential beauty, which is of course a major tourist attraction. Whichever route visitors take, they will come across megalithic tombs (hunebedden). Of the 56 in the whole country, 54 are in Drenthe. Traditionally the work of giants, most are situated along the raised ridge called Hondsrug (dog's back) which runs from the Groningen border to Emmen in the south-east. The whole area around one

Orvelte.

Dwingeloo.

of the hunebedden, located roughly halfway between Borger and Emmen and known simply as D49, has been restored to its original prehistoric appearance. The Hondsrug was a main road 5,500 years ago and can still be cycled.

Emmen is the province's second city and location of one of the country's biggest and most interesting animal parks, the Noorder Dierenpark. Designed to be entertaining and educational for visitors and comfortable for the wide range of exotic animals, the park is a must for wild-life enthusiasts. To the south,

Even voorstellen ...
Meet the wife ...

Landgoed Oldengaerde bij Dwingeloo.
Oldengaerde estate near Dwingeloo.

Strodekken.
Thatching.

De molen van Roderwolde.
The windmill at Roderwolde.

the small city of Coevorden right on the German border is fast making a name as an international distribution centre.

If the Netherlands has earned the title of 'Museum Land', Drenthe must certainly claim the open-air museum accolade. Orvelte, a classic example of the province's traditional way of building houses around a main village 'brink' or green, has gone back in time to around 1830. To capture the past more realistically, even the tarred roads have been dug up and replaced by cobbles. But the inhabitants insist Orvelte, with its old Saxon-style farmhouses and narrow, car-free lanes, is a living village. The same applies to the Saxon hamlet of Oldendiever in the heart of the province's western heath and woodland. Neighbouring Diever uses this special countryside to advantage every year of its traditional performances of Shakespear – in Dutch translation of course. Dwingeloo is perhaps the most beautiful of the 'brink' villages. A 14th-century church with soaring spire represents medieval man's technology – not far away is the biggest radio synthesis telescope for astronomical exploration in the world.

Drenthe entered this century as a region which appeared frozen in time but in recent decades has done much to attract new industry. Although agriculture is still important, the natural gas finds have meant increased opportunities for developing new sectors. The province's economic base has been further diversified to take full advantage of the prosperity that tourism has brought. But while its economy and development is fast catching up with the more industrialized west, Vincent van Gogh's words still hold true today: 'Everything here is wonderfully beautiful wherever one goes...'

Zuidlaardermarkt. Zuidlaarder fair.

Familiepret.
Family fun.

Onbedorven natuurschoon.
Unspoilt natural beauty.

Slagharen.

Westerbork.

TT Assen.
TT racing in Assen.

Fietsen in Drenthe.
Cycling in Drenthe.

Het Planetron in Dwingeloo.
The Planetron in Dwingeloo.

Oud leslokaal, openluchtmuseum De Zeven Marken.
An old classroom at the open-air museum 'De Zeven Marken'.

Noorder Dierenpark Zoo, Emmen.

Een trotse provincie

Al sinds onheuglijke tijden beschouwen de Friezen hun land als meer dan een gewone provincie van Nederland. Ze hebben hun eigen cultuur en zelfs hun eigen taal. Tegenwoordig is de provincie officieel tweetalig. Op school leren de kinderen zowel Nederlands als Fries, plaatsnamen worden in beide talen aangegeven en meer dan de helft van de inwoners spreekt Fries als moedertaal.

Friesland is met ongeveer 600.000 inwoners, waarvan er 85.000 in de provinciehoofdstad Leeuwarden wonen, de dunstbevolkte provincie. Er zijn niet minder dan 13 grote en 17 kleinere meren, die samen een oppervlak beslaan van meer dan honderd vierkante kilometer: een derde deel van de provincie bestaat uit water! Doordat al die meren met elkaar verbonden zijn, is Friesland een paradijs voor watersportliefhebbers en een op de twaalf Friezen verdient zijn brood in de toeristenindustrie. Op de Waddeneilanden is dat percentage nog hoger — tussen 55 en 80 procent.

Friesland leeft echter niet alleen van het toerisme. Ongeveer 10 procent van de beroepsbevolking werkt ook nu nog op het land en 25 procent van de werkgelegenheid houdt verband met het boerenbedrijf. Het Friese stamboekvee is wereldberoemd en in Leeuwarden is zelfs een standbeeld opgericht voor de zwartbonte koe die de provincie beroemd heeft gemaakt.

Friesland heeft geen traditie van zware industrie en het trekt ook tegenwoordig vooral 'schone' industrie aan, zoals computer- en high-tech bedrijven. De opening van de grote snelweg door de nieuwe provincie Flevoland heeft de rijtijd tussen de Randstad en

Dokkum.

het noorden drastisch verminderd. Als gevolg daarvan trekken de lage prijzen van onroerend goed steeds meer mensen aan uit het dichtbevolkte westen.

Hoewel de meren het visitekaartje van Friesland zijn, kent de provincie niettemin een grote landschappelijke variatie. Vroeger

bouwden de mensen ter bescherming tegen de zee hun huizen op woonheuvels ofwel 'terpen' en die lichte verhogingen zijn nog steeds zichtbaar in het verder vlakke landschap. Met slechts 11 steden en maar liefst 390 dorpen is Friesland een provincie van kleine gemeenschappen. Het kleinste dorp,

Dokkum.

Leeuwarden.

Museum 'Het Prinsessehof', Leeuwarden.
'Het Prinsessehof' Museum, Leeuwarden.

Dokkum.

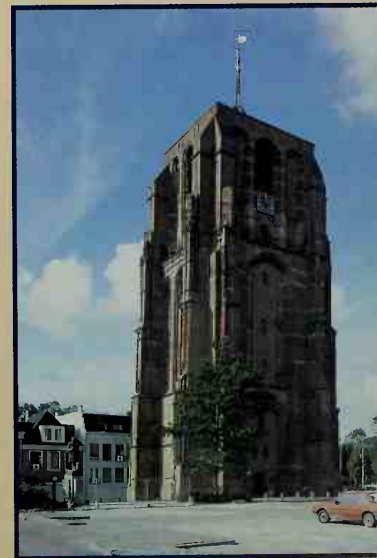
Jouswier, heeft slechts ruim vijftig inwoners. Leeuwarden (Ljouwert in het Fries) is het cultureel en economisch centrum. Het telt een aantal attracties, waaronder het Fries Museum en het Museum Het Prinsessehof. Liefhebbers van Chinees en Japans porselein mogen het laatstgenoemde niet missen, het herbergt een van de mooiste verzamelingen van het land. Leeuwarden is nog om een andere reden beroemd: het is de geboorteplaats van de beroemdste spionne ter wereld, Mata Hari, die toen ze nog bij haar ouders woonde gewoon Margaretha Zelle heette. In het huis waar zij woonde is nu het Fries Letterkundig Museum en Documentatiecentrum gevestigd.

Het oostelijke deel van de provincie staat vanwege de overvloed aan hei en bosland bekend als de Friese Wouden. Ook in het zuidoosten zijn veel bossen en daar liggen eveneens talrijke landhuizen, waarvan er veel in de 17de eeuw gebouwd zijn. In het uiterste noorden liggen de vier Friese Wadeneilanden — Vlieland, Ameland, Terschelling en Schiermonnikoog. Het bestuur van de provincie is goed geslaagd in zijn pogingen het natuurschoon van die eilanden te bewaren. Het zijn oases van rust en vrede geworden zowel voor de mensen als voor de talrijke soorten dieren die er in het wild leven.

Van de talrijke culturele evenementen die in de provincie plaatsvinden is de elfsteden-tocht, een wedstrijd over 200 kilometer, misschien de bijzonderste. Deze race, de beroemdste op natuurijs, wordt alleen in extreem koude winters gehouden. Zo gauw de temperatuur beneden het vriespunt zakt, krijgt de hele provincie, en zelfs het land, de elfsteden-koorts. Die bezetenheid zegt veel over het karakter van de Friezen — eeuwenlang hebben ze tegen het water gevochten en misschien is het feit dat het bevroren en dus onder controle is een grote overwinning in de strijd tegen de elementen.

Fries Natuurmuseum te Leeuwarden.
Frisian Nature museum, Leeuwarden.

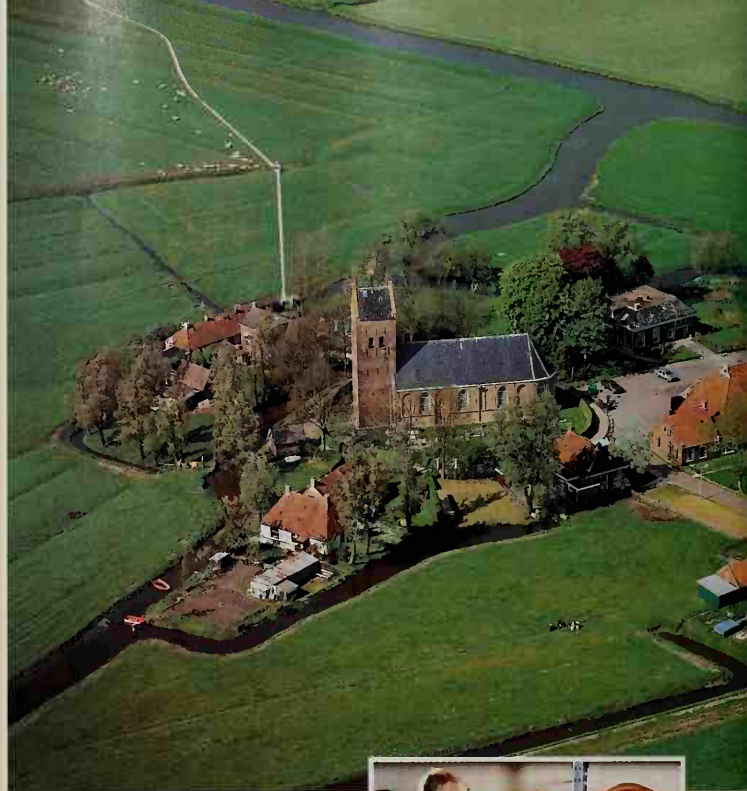
De olde hove.
The 'Olde hove'.

A proud province

Since time immemorial, the people of Friesland have considered their home more than just another Dutch province. They have their own culture and even their own language. Today, the province is officially bi-lingual. Children are taught both Dutch and Frisian, place-names are given in both languages, and more than half the population speaks Frisian as their mother tongue.

Friesland is a thinly-populated province of around 600,000 people, of whom 85,000 live in the provincial capital Leeuwarden. No less than 13 large and 17 smaller lakes, which together comprise an area of more than one hundred square kilometres, mean that one-third of the province consists of water. But because all the lakes are linked together, Friesland has become a paradise for water-sports enthusiasts, and one in 12 Frisians earns a living in the tourist industry. On the Wadden Islands, that percentage is even greater – between 55 and 80 percent. However, Friesland is more than just a tourist region. Around 10 percent of its people still work the land, and a further 25 percent are engaged in agriculture-related occupations. The Frisian breed of cattle is known worldwide, and Leeuwarden has even erected a statue to the black-and-white cow which has made the province famous.

Friesland has no tradition of heavy industry, and today still attracts 'clean' manufacturers, such as computer companies and high-tech businesses. The opening of the main highway through the new province of Flevoland cut driving time between the Randstad and the northern region dramatically. As a result, the inexpensive property prices and country

Typisch Fries dorp. Typical Frisian village.

living are attracting more and more people from the more densely-populated west. Although the lakes have become Friesland's trademark, the province is rich in a variety of landscape. In olden times, the people built

Traditionele Sonnema Berenburg.
Traditional Sonnema Berenburg.

Sneek.

Waterpoort, Sneek. Water gate, Sneek.

Uitwellingerga.

Birdaard.

Het oude 'Fierljeppen'.
The age-old sport of 'Fierljeppen'.

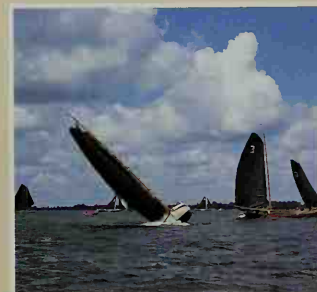
their homes on raised mounds or 'terpen' as protection from the sea, and these slight elevations still dot the otherwise flat landscape.

With only 11 cities and no less than 390 villages, this is a province of small communities, most of them built on terpen. The smallest hamlet, Jouswier, has no more than 50 inhabitants. Leeuwarden (Ljouwert in Frisian) is the cultural and economic centre. It has a number of attractions, such as the Frisian and Prinsessehof museums. The latter should not be missed by lovers of Chinese and Japanese porcelain as it houses one of the finest collections in the country. Leeuwarden has another claim to fame. It was the birthplace of the world's best-known spy – Mata Hari, although she was called Margaretha Zelle when she lived with her parents. Her home is now the Frisian Literary and Documentation Centre.

The eastern region is known as the Frisian Forest because of its wealth of heath and woodland. The south-east is also heavily wooded and is the location of numerous old stately homes, many of which date back to the 17th century. In the far north are Friesland's four Wadden Islands – Vlieland, Ameland, Terschelling and Schiermonnikoog. The Provincial Government has more than succeeded in its attempts to preserve the intense natural beauty of these islands which have remained havens of tranquility and peace, for both people, and the vast

number of wild-life species which nest there.

Among the numerous annual cultural events which take place in the province, the 200-kilometre 11-Cities Race (Elfstedentocht) is perhaps the most remarkable. Often called the greatest race on natural ice, it is held only in extremely severe winters. As soon as the temperature begins to drop to freezing point, the province, and the whole country, is gripped by 11-Cities fever. This obsession says a lot about the Frisian character – for centuries, the people fought against water, and perhaps the fact that it is frozen, and thus controlled, is a major victory in the battle against the elements.

Skûtsjesilen.
Traditional Frisian craft.

Harlingen.

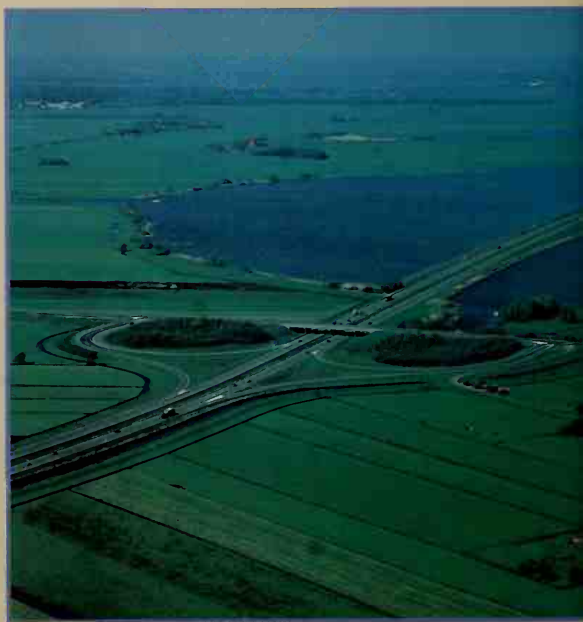
Het traditionele 'kaatsen'.
The traditional game of 'kaatsen'.

Harlingen.

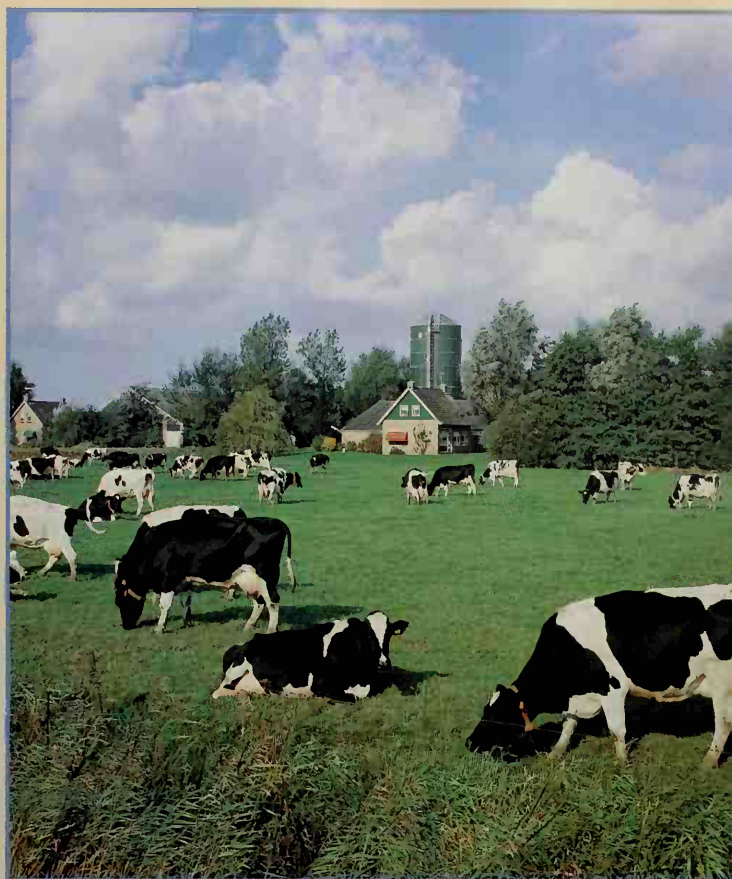

Terpdonk. Historic raised village.

Tjeukemeer.

Het wereldberoemde Friese stamboekvee.
The world-famous Frisian cattle.

Trouwen op z'n Fries.
A traditional Frisian wedding.

De Waddenzee, tussen de noordelijke eilanden en het vasteland, behoort tot de mooiste natuurgebieden van het land. Het water is officieel beschermd gebied, zodat watervogels, vissen en zeehonden er een ongestoord bestaan leiden.

De elementen hebben er in de loop der eeuwen voor gezorgd, dat de Waddenzee kon ontstaan, doordat een reeks zanderige eilanden het watergebied als het ware afschermden van de Noordzee. Daardoor is het water tamelijk ondiep en betrekkelijk rustig geworden. De Waddeneilanden zijn van west naar oost Texel, Vlieland, Terschelling, Ameland en Schiermonnikoog, allemaal bewoond, en de zandplaten Simonszand, Boschplaat, Rottumerplaat en Rottumeroog. In de zomer oefenen de eilanden sinds jaar en dag een onweerstaanbare aantrekkingskracht uit op de toeristen. Dagelijks varen dan stoomboten van het vasteland naar de zuidkust van de eilanden, alwaar een ruime verblijfs- en vermaaksaccommodatie aanwezig is. Op Schiermonnikoog wordt geen gemotoriseerd verkeer toegelaten. Een geliefkoosde sport is het wadlopen, tussen de getijden door.

Schiermonnikoog.

Vlieland.

Terschelling.

Terschelling.

The Wadden Sea, lying between the string of islands of the same name and the northern coast of the Netherlands, is one of the most beautiful nature reserves in the country. The sea itself is an officially protected area so that birds, fish and seals can live there undisturbed.

The islands that have helped create this unique marine environment are themselves unique. Of the string, five are inhabited - Texel, Vlieland, Terschelling, Ameland, Schiermonnikoog (from west to east), and the uninhabited group are Simonszand, Boschplaat, Rottumerplaat and Rottumeroog. In summer, the main islands are a popular tourist destination. Holiday steamers ply to the islands' sheltered south coasts, bringing with them many thousands of local and overseas visitors, who come to enjoy the unique scenery and the abundance of birds and wildlife, including the nation's largest colony of seals. In order to protect its natural environment, the island of Schiermonnikoog bans all motorized traffic. A favourite Wadden-island sport is the so-called 'wadiopen', wading through the shallows between the changing tides.

Vlieland.

Terschelling.

WADDENEILANDEN

GRONINGEN

Oosterhaven, Groningen.

Alles in harmonie.

In de Romeinse tijd was Delfzijl, aan de monding van de Eems, de grootste nederzetting van Groningen, 's lands meest noordelijke provincie. Het had een zeehaven en zelfs een eigen munt en hogeschool. Tegenwoordig is het nog steeds een belangrijke handelsstad, maar de hogeschool — nu universiteit — is een paar eeuwen geleden naar het westen verhuisd, naar de hoofdstad van de provincie.

Het grote aantal studenten in de stad Groningen brengt mee dat dit een levendige stad is met veel gezellige cafe's en fascinerende boekwinkels, die gedomineerd wordt door de 15de eeuwse Martinikerk, waarvan de toren met zijn zes verdiepingen nog maar een vage aanwijzing geeft van de weelde aan oude kerken in de provincie, die getuigen van een welvarend verleden.

Gebouwd op wierden, aarden heuvels, vormen de talrijke historische kerken een bouwkundig wonder in het verder vlakke polderlandschap. De drie dorpen Loppersum, Spijk en Bierum hebben de oudste romaanse kerken van het land. Warffum, met zijn boerenhuizen in saksische stijl, is een van de mooiste dorpen.

Wierden waren een absolute noodzaak vóór in de vroege middeleeuwen het ingewikkelde systeem van dijken werd gebouwd om de provincie tegen de zee te beschermen. In deze eeuw is als Gronings onderdeel van

Verbindingskanaal, Groningen.

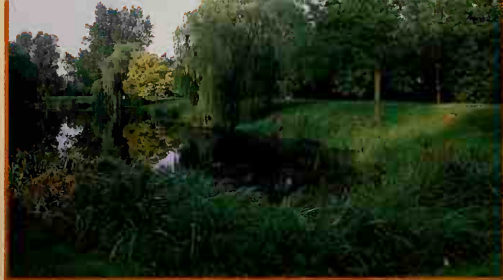
het Deltaplan een dijk gebouwd die het Lauwersmeer scheidt van de Waddenzee. Deze transformatie van een zee-arm in een zoetwatermeer had in de zestiger jaren een controverse over het milieu ten gevolge. De inspanningen van de natuurbeschermers hebben ruimschoots resultaat opgeleverd. Het meer is een eldorado geworden voor allerlei dieren, en ook voor de mensen. Niet ver daarvan, in Pieterburen, is het wereldberoemde opvangcentrum voor zeehonden. Die is ooit begonnen als een poging door één vrouw om iets te doen om hulp te bieden aan jonge zeehondjes en andere bedreigde diersoorten. Vandaag is Pieterburen een belangrijk centrum voor milieubescherming.

Groningen heeft echter meer te bieden dan historische architectuur en landschapschoon. De landbouw is altijd een van de

Grote Markt, Groningen.
Grand Market Square, Groningen.

Stadspark, Groningen.
City park, Groningen.

Classisistische Groningse huizen.
Classic Groningse houses.

Zonnenwijzer in Prinsenhof, Groningen.
Sun clock in Prinsenhof garden, Groningen.

pijlers van de economie geweest en de grootste aardappelmeeffabriek ter wereld is in het oosten van de provincie gevestigd. In de vroege 20ste eeuw is er een tijd geweest dat Groningen minder welvarend was. Aan die periode kwam een einde toen dichtbij Slochteren een van de grootste voorraden aardgas ter wereld werd ontdekt. Deze vondst schiep niet alleen werkgelegenheid in deze geheel nieuwe sector, maar trok ook andere industrieën aan naar de provincie. Tegenwoordig zijn de belangrijkste voortbrengselen plastic, papier, chemicaliën en electrotechnische producten. Een aantal grote maatschappijen, waaronder de PTT,

Groningen gezien vanaf de Martinitoren.

Groningen seen from the Martini tower.

AKZO en Bühmann Tetterode hebben eveneens hun activiteiten geheel of gedeeltelijk in Groningen gevestigd. Ondanks vele aantrekkelijkheden is Groningen nog steeds een betrekkelijk onontdekte

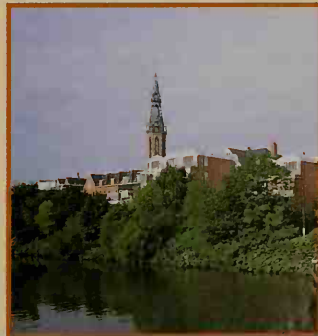
provincie. Het zuidoosten wordt een van de mooiste streken van het land genoemd. Rond Winschoten liggen woeste veengebieden met daarover verspreid de op kastelen lijkende domeinen van de zogeheten 'welvarende' boeren. Aan de Duitse grens is het dorp Bourtange hersteld in de staat van het midden van de 18de eeuw. Met vijf bastions rond een pittoresk marktplein dat overschaduwd wordt door eeuwenoude lindebomen was Bourtange ooit onneembaar en nu op een vredige manier indrukwekkend — precies als de rest van de provincie.

Stadsschouwburg.
City Theatre.

Koopjes in overvloed.
Bargain's galore.

University van Groningen.
University of Groningen.

now a major centre for environmental protection.

But there is more to Groningen than historic architecture and beautiful scenery. Agriculture has always been an economic mainstay, and the world's largest potato processing plant is located in the east of the province. In the early 20th century, there were times when Groningen was less prosperous. This period came to an end following the discovery of one of the earth's biggest supplies of natural gas close to the town of Slochteren. The find not only created employment in this whole new sector, but also attracted other industries to the province.

Today, the main manufactures are plastics, paper, chemicals and electrotechnical products. A number of major companies have also located some or all of their operations in Groningen, including the Dutch Post Office, AKZO and Bührmann Tetterode.

Yet in spite of a host of major attractions, Groningen is still a relatively undiscovered

Everything in harmony

In the time of the Romans, Delfzijl at the mouth of the Eems River was the biggest settlement in Groningen, the northern-most province of The Netherlands. It had a sea port, and even its own currency and university. Today, it is still an important trading city, but the university moved west to the provincial capital a few centuries ago.

The large student population in Groningen city means it is a lively place of busy cafes and fascinating book shops. Dominated by the 15th-century Martinikerk (St Martins), the six-tiered soaring tower is merely a hint of the wealth of old churches throughout the province which recall a prosperous past. Built on wierds, or raised mounds, numerous historic churches form an architectural miracle in the otherwise flat polder landscape. The three villages of Loppersum, Spijk and Bierum have the oldest Romanesque churches in the country, and Warffum, with its Saxon style farmhouses, is one of the most beautiful.

Wierds were essential as protection before the intricate system of dikes was built to protect the province from the sea in the early Middle Ages. In this century, the Groningen section of the Delta Plan has created a dike separating the Lauwersmeer from the Wadden Sea. Once a sea-arm, the transformation of the Lauwersmeer into a freshwater lake was at the centre of environmental controversy in the 1960s. And the conservationists' efforts have more than paid off. The lake has become a haven for all kinds of wildlife. Not far away is the world-famous seal sanctuary at Pieterburen which began as one woman's effort to help baby seals and other threatened wildlife species and is

De hangende keukens van Appingedam.
The hanging kitchens of Appingedam.

Menkemaborg in Uithuizen.

Bourtange.

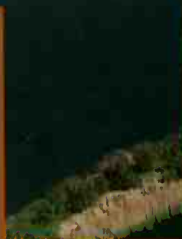
Oude kerk daterend van 1289 te Schildwolde.
Old church dating from 1289 at Schildwolde.

province. The south-east is said to be one of the most beautiful regions in the country. Around Winschoten are wild peat heaths scattered with the castle-like domains of the so-called 'prosperous' farmers. On the German border, the fortified village of Bourtange has been restored to its mid-18th century glory. With five bastions encircling a wonderfully picturesque market square shaded by centuries-old linden trees, Bourtange was once impregnable and is now quietly impressive – just like the rest of the province.

Zonsondergang, Sunset.

Lauwersmeer.

Zeehondencrèche, Pieterburen. Seal sanctuary, Pieterburen.

Avondschemering in Bourtange. Nightfall in Bourtange.

Aardgasveld.
Natural gas field.

Eemshaven.

DE PERS

By J.J.A.M. de Leeuw
Chairman Audax Group.

Als we op de verkoop van kranten kunnen afgaan, moeten de Nederlanders wel tot de best geïnformeerde mensen ter wereld behoren. Op een bevolking van slechts 15 miljoen mensen worden maar liefst 4,5 miljoen kranten per dag verkocht. Dat houdt in dat er in veel huishoudingen meer dan een krant wordt gelezen, doorgaans een of twee landelijke dagbladen en één streekblad.

Het lezen van kranten is een traditie die diep in de Nederlandse cultuur is geworteld. De oudste krant van Nederland, de Oprechte Haarlemsche Courant, werd in 1656 in Haarlem opgericht. Misschien niet zo verwonderlijk, want Haarlem was ook de woonplaats van Laurens Janszoon Coster, de uitvinder van de drukletter. Maar al voordat Costers uitvinding een revolutie in de drukunst teweeg bracht die te vergelijken is met de introductie van het Desk Top Publishing werden er in Amsterdam ten behoeve van de kooplieden al lijsten met wisselkoersen of 'couranten' gedrukt, die zich zouden ontwikkelen tot de financiële dagbladen die we vandaag de dag kennen.

Dagelijks worden er in Nederland in totaal 55 kranten gedrukt – zeven landelijke (NRC Handelsblad, Trouw, Volkskrant, De Telegraaf, Het Parool, Algemeen Dagblad en Het Financieele Dagblad) en 48 regionale. Vroeger waren deze kranten zelfstandig, maar tegenwoordig worden ze uitgegeven door een van de grote concerns die uit een reeks fusies in de jaren '80 zijn voortgekomen. Een van de gevolgen van deze fusies

is dat met name in de landelijke dagbladen de traditionele politieke gekleurde verduwen is. Alle Nederlandse kranten beperken zich tegenwoordig tot de verslaggeving en het geven van informatie en dragen geen specifieke visie of mening meer uit. Een ander gevolg is de gezamenlijke nieuwsgaring door groepen kranten, waardoor ook het plaatselijke nieuws meer aan bod komt. Internationaal belangrijke informatie wordt geleverd door het landelijke persbureau ANP.

De Nederlandse kranten zijn internationaal bekend om hun kwaliteit – de sensatiepers is in Nederland een vrijwel onbekend fenomeen. Dat is het domein van een handjevol weekbladen, die echter slechts een zeer klein percentage vormen van de honderden actuele en gespecialiseerde bladen die door het Nederlandse publiek worden gekocht. Met de invoering van Desk Top Publishing zijn er steeds meer bladen en tijdschriften bijgekomen en het aanbod neemt nog jaarlijks toe.

Met de groei van de bladenmarkt nam ook de vraag naar goed opgeleide journalisten en redacteurs toe, een behoefte waarin door niet minder dan vier scholen voor journalistiek wordt voorzien. Dat er in een tamelijk klein land zoveel kwaliteitskranten en -bladen worden gemaakt en uitgegeven weerspiegelt de belangstelling die de Nederlanders vanouds stellen in wat er om hen heen gebeurt, niet alleen in eigen land maar ook elders in de wereld.

THE PRESS

If newspaper sales figures are anything to go by, then the Dutch must be among the best-informed people in the world. No less than 4.5 million papers are sold every day to a population of only 15 million. This means that many households take a number of papers, usually one or two nationals and a regional publication.

Reading newspapers is a tradition ingrained in Dutch culture. The oldest, the *Oprechte Haarlemsche Courant*, was established in 1656 in the city of Haarlem. Not surprising perhaps, as Haarlem was also the home town of the inventor of moveable type, Laurens Janszoon Coster. But even before Coster's invention caused a revolution in printing comparable to the introduction of Desk Top Publishing, printed exchange rate lists or 'currents' were being produced in Amsterdam for businessmen. These would develop into the financial newspapers we know today.

A total of 55 newspapers are printed daily in the Netherlands – seven national (the NRC

Handelsblad, *Trouw*, *Volkskrant*, *De Telegraaf*, *Het Parool*, the *Algemeen Dagblad* and *Het Financieele Dagblad*) and 48 regional. Once independent, most papers today are published by one of the large groups which came into existence following a decade of mergers in the 1980s. One result of these mergers is the disappearance of traditional political bias in the national papers especially. All Dutch papers today tend to report and inform, rather than lobby from a particular view or opinion.

Another result is the pooling of information by groups of newspapers, which has led to an increased availability of local news items.

Information of international interest is provided by the country's national press agency, the ANP.

The quality of Dutch papers is recognized world-wide – the tabloid phenomenon is virtually unknown. Sensationalism is the province of a very small number of weekly magazines, but these form only a tiny percentage of the hundreds of current affairs and specialist publications bought by the Dutch public. Following the introduction of Desk Top Publishing, more and more magazines have been created and the range on offer is increasing every year.

As the number of publications increases, the growing demand for well-trained journalists and editors is met by no less than four schools of journalism. The great number of quality newspapers and magazines produced and published in a comparatively small country is a real reflection of a long Dutch tradition of interest, not only in national affairs, but also in what is happening world-wide.

Distributie is een kunst

Aan de snelweg A58 ziet de automobilist ter hoogte van de afslag Gilze het hoofdkantoor van Audax. De naam Audax is ontleend aan het motto *Vir audax vir beatus est* – de stoutmoedige leeft gelukkig. Durf, inventiviteit, slagvaardigheid en het nastreven van goede relaties, vormen de uitgangspunten voor het succesvolle beleid van het concern. Onder leiding van haar president-directeur en enig aandeelhouder, de heer J.J.A.M. de Leeuw, heeft Audax de laatste jaren een enorme expansie doorgemaakt.

De bedrijven van het concern hebben met elkaar gemeen, dat ze betrokken zijn bij gedrukte media. Belangrijke activiteiten zijn import, marketing, distributie, dienstverle-

ning, detailhandel en uitgeven. Het hoofdkantoor en het logistieke centrum zijn gevestigd in Gilze, in het hart van het Nederlands taalgebied waarin het concern een bijzonder sterke marktpositie bezit.

Op basis van jarenlange en vruchtbare samenwerking met relaties over de gehele wereld verspreidt Audax in Nederland een breed assortiment nationale en internationale tijdschriften, dagbladen, boeken en paperbacks. Tevens verzorgt zij in Europa diensten op het gebied van logistiek en marketing. Aangezien voor zo'n breed assortiment de verkrijgbaarheid een belangrijke voorwaarde is, onderneemt en ondersteunt Audax activiteiten tot de instand-

houding en groei van boek- en tijdschriftenwinkels. Hieronder volgt een opsomming van de belangrijkste, geheel zelfstandig opererende werkmaatschappijen van Audax.

Betapress distribueert meer dan 2.000 binnen- en buitenlandse tijdschriften rechtstreeks naar 8.000 verkooppunten. Daarnaast verzorgt het bedrijf de distributie van 2.000 striptitels.

Van Gelderen importeert en distribueert ruim 100 buitenlandse kranten en 40 opiniebladen uit de hele wereld.

Van Ditmar Boekenimport importeert en distribueert boeken en paperbacks uit Groot-Brittannië, de Verenigde Staten, Frankrijk en Duitsland.

The dynamic distributor

Motorists on the A58 main highway cannot miss the head-office of Audax close to the Gilze turn-off. The company's name is borrowed from the motto *Vir audax vir beatus est* – the enterprising lead a blessed life. Daring, inventiveness, decisiveness and striving for good business relationships are the guiding principles of the company's successful policy. Directed by chairman and sole shareholder J.J.A.M. de Leeuw, Audax has witnessed explosive growth in recent years. Its subsidiaries have one thing in common – they are all involved in printed media. The most important activities are import, marketing, distribution, service, retailing and publishing. The company's head-office and logistic centre are located in Gilze in the heart of the Dutch-speaking region where Audax has an extremely strong market position. Based on years of productive cooperation with clients

throughout the world, Audax distributes a wide range of national and international magazines, newspapers, books and paperbacks in the Netherlands. In addition, the company also provides logistics and marketing services in Europe. As availability is a key concept in a range of this kind, the company also undertakes and supports activities aimed at maintaining and stimulating growth of book stores and kiosks.

The most important subsidiaries, which all operate independently, cover a broad range of activities.

Betapress distributes more than 2,000 national and international magazines directly to 8,000 sales points. In addition, this company also distributes 2,000 comic titles.

Van Gelderen import and distribute over 100 foreign newspapers and 40 current affairs magazines from all over the world.

Van Ditmar Boeken import and distribute books and paperbacks from the United Kingdom, the United States, France and Germany. **Van Ditmar Mode** is a specialist in the field of home dressmaking and supplies a broad range of fashion magazines, practical needlework magazines, needlework books and patterns.

Danklof Leesmap is the largest distributor of reading portfolios in the southern Netherlands.

Imapress takes care of the marketing of Dutch language publications in Belgium as well as the distribution of Dutch and French magazines.

Finli operates in Flanders and distributes magazines, comics, books and other publications for the food market.

For more than a century, **AKO** has specialized in the sale of printed media and has

Van Ditmar Mode is een specialist op het gebied van zelfmaakmode, en levert een uitgelezen assortiment modebladen, handwerkbladen en -boeken en patronen.

Danklof Leesmap is de grootste distributeur van leesmappen in Zuid-Nederland.

Imapress verzorgt in België de marketing van Nederlandstalige uitgaven en de distributie van Nederlands- en Franstalige tijdschriften.

Fimli verzorgt in Vlaanderen de distributie van tijdschriften, stripverhalen, boeken en varia naar de food-markt.

Al meer dan honderd jaar is **AKO** gespecialiseerd in de verkoop van gedrukte media, waardoor het uitgroeide tot een nationaal

gespreide detailhandel. Met de AKO Literatuur Prijs versterkt het bedrijf voortdurend zijn positie op de literatuurmarkt.

De Vrijbouter is uitgever van bekende bladen als onder andere *Mijn Geheim* en *Intiem* en de romantische pocketseries *Candlelight* en *Love Swept*.

Sinds begin 1991 is **Cascade Magazines** plaats aan het veroveren als vooraanstaande uitgeverij van tijdschriften met allure, zoals *Avant Garde* en *Esquire*.

Kontekst is de uitgever van de populaire weekbladen *Weekend* en *Aktueel*.

Euromedia is de advertentiekern voor alle tijdschriften van de uitgeverijen *De Vrijbouter*, *Cascade Magazines* en *Kontekst*.

P.V.O., (Productie, Verzend en Opslag), vormt het logistieke centrum van Audax.

Het concern is voorbereid op de uitdagingen die het nieuwe Europa van de jaren negentig brengt; de toenemende mededinging, de vraag naar kwaliteit, de zorg voor het behoud van een pluriforme verkrijgbaarheid en de strijd met de andere media om de gunst van de consument. Audax is onafhankelijk, slagvaardig, nationaal en internationaal georiënteerd en blijft graag elke opdrachtgever en afnemer van dienst.

grown into a nationwide retail chain. The AKO Literary Prize continually reinforces the company's position on the book market.

De Vrijbouter publishes well-known magazines such as *My Secret* and *Intimate* and the *Candlelight* and *Love Swept* romantic fiction series.

From early 1991, **Cascade Magazines** has been carving out a niche as prominent publisher of magazines with style, such as *Avant Garde* and the Dutch *Esquire*.

Kontekst is the publisher of the popular weeklies *Weekend* and *Aktueel*.

Euromedia is the advertising centre for all the magazines published by *De Vrijbouter*, *Cascade Magazines* and *Kontekst* publishing houses.

Responsible for production, shipment and storage, **P.V.O.** forms Audax' logistic centre. Audax is prepared for the challenges presented by the new Europe of the Nineties through its increasing competitiveness, awareness of the demand for quality, the maintenance of pluriform availability and the battle with other media for the consumer's favour. As an independent, enterprising company with both a national and international orientation, the company continues its philosophy of providing service to both suppliers and customers.

ONDERWIJS

Nederland heeft een van de beste en meest uitgebreide onderwijssystemen ter wereld. Per jaar geeft de Nederlandse overheid ongeveer 17 procent van het bruto nationaal produkt uit om maar liefst een derde van de bevolking op alle mogelijke gebieden volledig dagonderwijs te kunnen laten volgen. Leren is in Nederland een manier van leven en 50 procent van de bevolking volgt te eniger tijd wel een studie of opleiding aan een van de 12.000 onderwijsinstellingen die Nederland telt. Het grote aantal mensen dat vrijwillig onderwijs volgt, zegt meer dan genoeg over de nationale dorst naar kennis. Meer dan een miljoen mensen volgt een cursus aan de open universiteit, naast de vele andere vormen van onderwijs. Geen wonder dus dat de werkende bevolking van Nederland tot de best opgeleide en meest produktieve van Europa behoort.

Kinderen zijn bij de wet verplicht tussen hun vijfde en hun zestiende jaar volledig dagonderwijs te volgen. Hoewel ze op die leeftijd van school mogen, moeten ze daarna nog wel een jaar verplicht deelonderwijs volgen. Blijft een kind volledig onderwijs volgen, dan moeten de ouders naar draagkracht schoolgeld betalen.

Het onderwijsstelsel zoals het in Nederland gegroeid is, omvat zowel openbare als bijzondere scholen. Alle scholen worden door de overheid gefinancierd, hoewel de laatste wel moeten voldoen aan de stringente normen die door het Ministerie van Onderwijs worden gesteld. Bijna 75 procent van alle Nederlandse scholen wordt gedreven door particuliere organen en verenigingen, waarvan er vele een godsdienstige gezinde tegenwoordigen.

Nederland kent vier verschillende onderwijstypen – de basisschool (een combinatie van kleuterschool en lagere school), het voortgezet onderwijs, het hoger onderwijs en speciale scholen. In de eerste twee jaren op de basisschool leren de kinderen lezen, schrijven en eenvoudig rekenen. De volgende zes jaar leren ze geschiedenis, Nederlands, aard-

rijkskunde, wis- en natuurkunde, maatschappijleer en Engels. Op 12-jarige leeftijd wordt hun intelligentie getest, waarna ze doorgaan naar het type voortgezet onderwijs dat het best bij hun aanleg past. Kinderen die moeilijk leren, bijvoorbeeld doordat ze lichamelijk of geestelijk gehandicapt zijn, gaan in de eerste schooljaren naar scholen die op hun specifieke behoeften zijn berekend en die tot taak hebben ze zodanig voor te bereiden dat ze aan het gewone basisonderwijs of voortgezet onderwijs kunnen meedoen.

Er zijn drie typen voortgezet onderwijs – algemeen voortgezet onderwijs, voorbereidend wetenschappelijk onderwijs en beroepsonderwijs. In het algemeen voortgezet onderwijs kunnen de leerlingen uit twee richtingen kiezen. Ze kunnen naar de MAVO, een vierjarige opleiding, die eventueel kan worden afgesloten met twee jaar extra hoger algemeen vormend onderwijs of HAVO, een opleiding die vijf jaar duurt voor leerlingen die meteen op dit niveau beginnen. Het voorbereidend wetenschappelijk onderwijs of atheneum duurt zes jaar en geeft toegang tot universiteit of hogeschool. Alle opleidingen in het voortgezet onderwijs worden afgesloten met een schriftelijk staats-examen.

*Uitreiking Dura Bouw-Vakprijs aan TS 'De Brug'.
De Brug technical school wins the Dura Bouw Award.*

*Jong beginnen – computers in de les.
Growing up with computers.*

Het hoger onderwijs omvat het hoger beroepsonderwijs en de universiteiten. Er zijn dertien universiteiten en circa tachtig hogescholen. Op de universiteit bereiden de studenten zich voor op het 'doctoraal' examen. Deze opleiding duurt vier jaar, maar studenten mogen maximaal zes jaar ingeschreven blijven. Een aantal studenten doet na deze periode nog een vervolgstudie of verricht onderzoek om te kunnen promoveren.

Het Nederlandse onderwijssysteem biedt volwassenen tegenwoordig volop mogelijkheden zich te bekwalen in vakken die vroeger onbereikbaar voor hen waren. Aan dit verlangen naar kennis wordt tegemoet gekomen met steeds weer nieuwe voorzieningen voor al die volwassenen, die graag willen leren om zo hun positie op de arbeidsmarkt én de kwaliteit van hun leven te verbeteren.

*Sportdag.
Sports day.*

*Apeldoorns Gymnasium.
Apeldoorn's high school.*

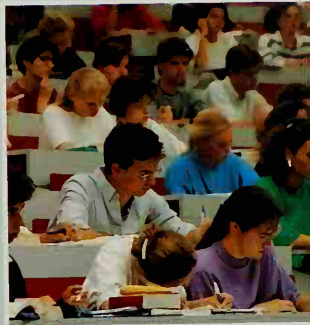

EDUCATION

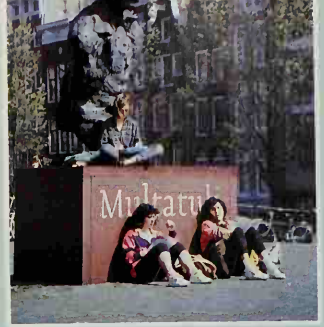
The Dutch have one of the best and most comprehensive education systems in the world. Each year, the country spends approximately 17 percent of its gross national product to provide full-time study options for no less than one third of the population. Learning is a way of life in the Netherlands, and 50 percent of the population is engaged in some form of study at any given time at one of the 12,000 educational establishments in the country. The high number of people in voluntary education highlights the national quest for knowledge. More than one million people follow open university courses in addition to other forms of education – which accounts for the fact that the Dutch are one of the most highly trained and efficient work forces in Europe.

According to Dutch law, all children must receive full-time education between the ages of five and sixteen. Although children may leave school at that age, they are still obliged to follow part-time education for a further year. If a child continues in full-time education, then parents have to pay fees which are determined by income level.

The system of education developed in the Netherlands comprises both public and private schools. All are funded by government, although the latter have to meet stringent standards laid down by the Ministry of Education. Almost 75 percent of all Dutch

Museumbezoek door jonge studenten.
Museum visit by young students.

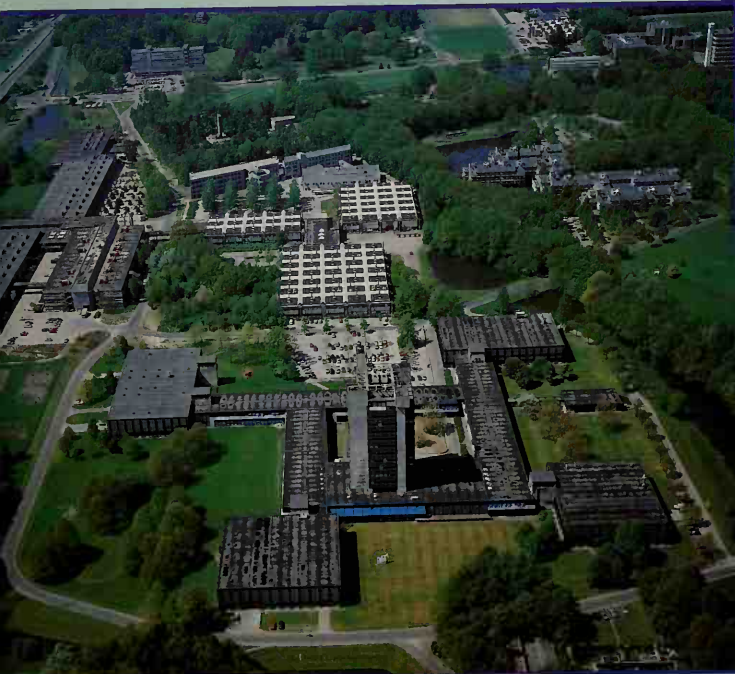
schools are run by private bodies and associations, many representing religious denominations.

Four types of education are available in the Netherlands – basis (a combination of pre-primary and primary education) schools, secondary schools, higher education institutes and special schools. During the first two years at basis school, children are taught reading, writing and simple arithmetic. Over the next six years, they then study history, Dutch, geography, sciences, social studies and English. Their level of intelligence is assessed at 12 and they then go on to the type of secondary education most suited to their abilities. During the early learning years, children with special needs, such as the physically or mentally handicapped, go to schools designed specifically for them. The aim of these schools is to prepare the pupils for entry into ordinary basis and secondary education as quickly as possible.

The Netherlands has three types of secondary education – general secondary schools, pre-university schools and vocational training colleges. At general secondary school, a choice of two courses is available. A four-year course, called junior general secondary education (MAVO), can be followed leading to two extra years of senior vocational education (HAVO), which is a five-year course for pupils who begin at this level. The pre-university schools offer six-year courses in preparation for higher or university education. All secondary school courses are rounded off with a written state examination.

Higher education consists of higher vocational and university courses. There are thirteen universities and around eighty 'hogescholen' which are university standard. At university, students work towards their 'doctoraal' examination. This course lasts four years, but students are permitted to enroll for a maximum of six years. After this period, a number of students continue their studies or research to gain a Ph.D.

Today, the Dutch educational system provides adults with opportunities to follow courses in subjects previously unavailable to them. And in the pursuit of knowledge, special facilities continue to be created in order to accommodate the growing number of mature students all eager to learn and improve both their position on the labour market and their quality of life.

Universiteit van Twente.
The University of Twente.

Education and business in partnership

The British School in the Netherlands was founded in 1935. Over the years, it has grown to meet the demand for a British education from an increasing number of international families who come to the Netherlands to live and work. It now has four schools, a nursery and infant school and a junior school in The Hague, a primary school in Assen, and a secondary school in Voor-schoten, a town just north of The Hague and only a short school-bus ride from Amsterdam. Pupils follow the National Curriculum for England and Wales, leading to GCSE, A and A/S level examinations.

The presence of Clyde Petroleum, an independent British oil and gas exploration and production company with worldwide operations, in the Netherlands is more recent. The company first became involved in exploration for oil and gas in the Netherlands in 1985. Three years later, the country became an important centre of Clyde's activities through the acquisition of 12 blocks on the Dutch Continental Shelf.

The British School and the company first made contact when Clyde was considering the Randstad area as a location for its

expanding Dutch activities. The BSN's locations in and near The Hague contributed to the decision to establish an office in that city. Since opening the office in 1989, the Dutch operations have grown enormously and the acquisition of BP's upstream activities at the end of 1990 now means that Clyde is currently one of the top five exploration and production companies in the Netherlands. The company has interests in 23 blocks on the Dutch Continental Shelf, including natural gas-producing block Q/8. Onshore, the company has an interest in the Waalwijk Concession for the production of oil and gas, as well as an interest in the Eindhoven Drilling Permit. Both licences are operated by Clyde.

It is the company's intention to remain active in the Netherlands, onshore as well as offshore, for a long period. While maintaining the highest safety and environmental standards, the company aims at working in close cooperation with all concerned in its activities. The number of staff has since increased to over 50, with a number of these being British personnel on secondment from the UK who naturally require a good education for their children. They have found it at the British School.

The school has an impressive and regularly high pass rate at all levels. But the outstanding difference between the BSN and a school in the UK is the addition of a European dimension. The pupils themselves originate from many different nations and share their culture, traditions and languages with each other. In addition, the Netherlands' geographic position and comprehensive road, air and rail system provide the school with further opportunities for international sports fixtures, language and cultural visits, European field trips and participation in the Model United Nations. A strong emphasis on modern language fluency (Dutch at 5 years, French at 10, and the addition of Spanish and German at 11) complements a full academic programme.

Recently, the British School decided to build an extension within the extensive grounds of the senior school, to house a science, technology and music facility, providing the very latest equipment for the teaching of these subjects. One of the first companies to partner the British School in this project was Clyde Petroleum. Clyde and the British School share some common objectives. Both recognize the long-term benefits of closer links between the two traditionally diverse worlds of business and education. The BSN knows that a formal education must be linked to practical experience in industry and that science and technology lessons must keep abreast of this rapidly changing area of study within the competitive European workplace of the 21st century. In pledging support to the British School for ongoing ventures, Clyde is not only investing in the future of its own employees' children, it is also ensuring the development of its own business in the Netherlands, because cooperation between industry and education provides the right training and background to lead us all to a better future.

Industrie

en onderwijs

werken samen

De British School in Nederland werd in 1935 opgericht. In de loop der jaren heeft de school zich gestaag uitgebreid om tegemoet te kunnen komen aan de behoefte aan Brits onderwijs bij een groeiend aantal gezinnen uit alle delen van de wereld die in Nederland wonen en werken. De British School telt momenteel vier scholen, een peuter- en kleuterschool en een lagere school in Den Haag, een basisschool in Assen en een school voor voortgezet onderwijs in Voor- schoten, vlakbij Den Haag en slechts een eindje met de schoolbus van Amsterdam. De leerlingen ontvangen onderwijs volgens het National Curriculum voor Engeland en Wales waarmee zij examens op GCSE-, A- en A/S-niveau kunnen doen.

Clyde Petroleum, een onafhankelijke, internationaal opererende Britse onderneming die zich bezighoudt met de opsporing en winning van olie en gas, kwam pas later naar Nederland. In 1985 raakte Clyde Petroleum betrokken bij de exploratie van olie en gas in Nederland. In 1988 verwierf Clyde twaalf blokken op het Nederlandse Continentale Plat en werd Nederland een belangrijk centrum voor de activiteiten van het bedrijf.

De eerste contacten tussen Clyde Petroleum en de British School dateren uit de tijd dat Clyde haar oog had laten vallen op de Randstad als lokatie voor haar Nederlandse activiteiten. De aanwezigheid van de BSN in en om Den Haag droeg bij tot de beslissing een kantoor in Den Haag te vestigen. Sinds de opening van het kantoor in 1989 zijn de Nederlandse activiteiten enorm uitgebreid en na de overname van de offshore-activiteiten van BP, eind 1990, is Clyde nu een van de vijf grootste exploratie- en winningsmaatschappijen van Nederland.

In Nederland heeft Clyde belangen in 23 blokken op het Nederlandse Continentale Plat, met inbegrip van blok Q/8 dat aardgas produceert. Op het vasteland heeft de maatschappij een belang in de Waalwijk-concessie voor de produktie van olie en gas en een belang in de Boorvergunning bij Eindhoven. In beide concessies voert Clyde de werkzaamheden uit. Clyde is van plan lange tijd in Nederland actief te blijven, zowel onshore als offshore, met inachtneming van de strengste veiligheids- en milieunormen en in nauwe samenwerking met allen die bij de activiteiten van de onderneming betrokken zijn. Het aantal werknemers

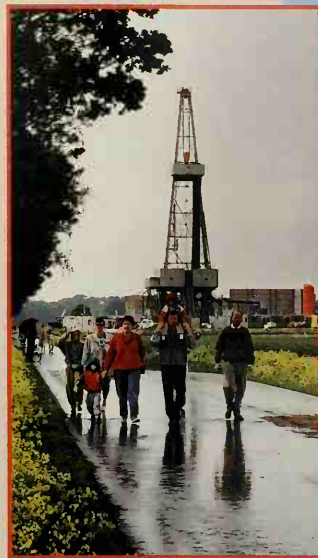
is inmiddels gestegen tot 50, onder wie een aantal uit Groot-Brittannië gedetacheerde Engelsen die uiteraard goed onderwijs voor hun kinderen verlangen. Dat hebben ze gevonden bij de British School.

Het percentage geslaagde leerlingen van de school is op alle niveaus indrukwekkend en consequent hoog. Het opvallendste verschil met een school in Groot-Brittannië is echter wel dat de BSN een extra Europese dimensie toevoegt. De leerlingen zelf zijn afkomstig uit verschillende landen en maken elkaar deelachtig in hun cultuur, hun tradities en hun taal. Daar komt bij dat Nederland door zijn geografische ligging en zijn wijdvertakte wegen-, lucht- en spoorwegstelsel de school meer mogelijkheden heeft tot internationale sportontmoetingen, taalcontacten en culturele uitstapjes, werkbezoeken en deelname in de Model United Nations. Een sterke nadruk op spreekvaardigheid in de moderne talen (Nederlands met 5 jaar, Frans met 10 en met 11 ook nog eens Spaans en Duits) maken het lesprogramma compleet.

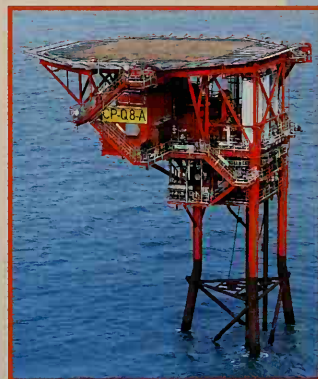
Kort geleden besloot de British School de middelbare school uit te breiden met een aantal faciliteiten voor het onderricht in exacte wetenschappen, techniek en muziek, die alle met de modernste onderwijsmiddelen voor deze vakken zullen worden uitgerust. Clyde Petroleum was een van de eerste bedrijven die bereid was dit project te steunen.

Clyde en de British School hebben een aantal doelstellingen gemeen. Beide beseffen dat een nauwere band tussen bedrijfsleven en onderwijs, twee traditioneel gescheiden werelden, op de lange duur grote voordelen biedt. De BSN weet dat een formele scholing samen moet gaan met praktische ervaring in de industrie en dat het exacte en technische onderwijs gelijke tred moet houden met de snelle ontwikkelingen op dit gebied binnen de fel concurrerende Europese bedrijfswereld.

Door de initiatieven van de British School actief te steunen investeert Clyde niet alleen in de toekomst van de kinderen van zijn eigen werknemers, maar stelt het bedrijf ook de ontwikkeling van zijn eigen activiteiten zeker.

Exploratie boring op het land.
Exploratory onshore drilling.

Q/8 gas platform.
Q/8 gas platform.

Gas productie faciliteiten.
Gas production facilities.

GEZONDHEIDSZORG

De gezondheidszorg in Nederland is uitstekend geregeld. Alle werknemers beneden een bepaald inkomen zijn verplicht verzekerd via een van de zogenaamde ziekenfondsen. Een deel van de premie wordt betaald door de werknemers, een ander deel door de werkgevers. Het ziekenfonds dekt vrijwel alle medische kosten, van huisarts en tandarts tot verblijf in het ziekenhuis.

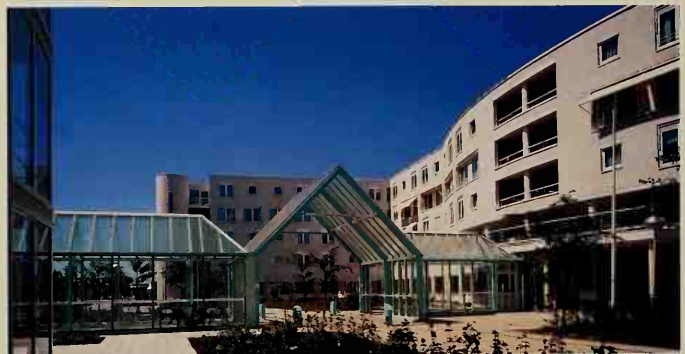
Nederlanders met een inkomen boven de zogenaamde ziekenfondsgrens kunnen zich particulier verzekeren bij een van de vele ziektekostenverzekeraars. Het gevolg is dat in Nederland vrijwel iedereen gedekt is tegen medische kosten.

Nederland geeft veel geld uit aan gezondheidszorg - ongeveer f. 50 miljard per jaar. Per hoofd van de bevolking is dat zo'n f. 3.000, of meer dan negen procent van het nationaal inkomen. Ter vergelijking: aan defensie geeft Nederland 14 miljard uit. De kosten van de gezondheidszorg stijgen snel: in 1985 gaf de staat 'slechts' 40 miljard uit. Er gaan dan ook steeds meer stemmen op om de kosten te beperken, maar de politiek is het er niet over eens hoe dat dan zou moeten. Een herziening van de ziektekostenverzekering staat op stapel, maar het blijft een politiek hangijzer.

Een deel van de hoge kosten van de gezondheidszorg wordt ongetwijfeld veroorzaakt door het feit dat Nederlanders steeds ouder worden: op het ogenblik is de levensverwachting voor mannen 71,4 jaar en voor vrouwen 77,3 - Nederland is blijkbaar een heel gezond land.

Ziekenhuis in de stad Groningen.
Groningen city hospital.

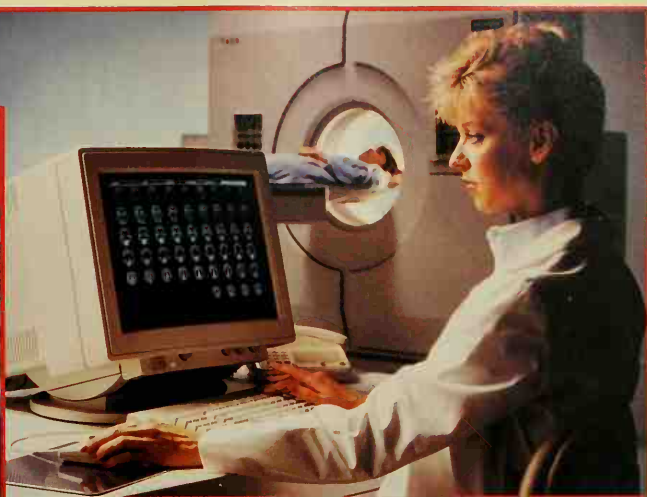
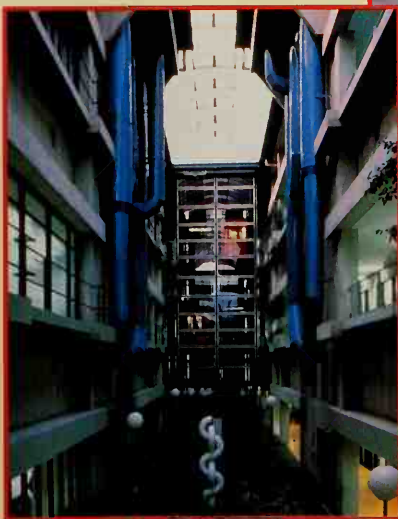

Bejaardenverzorgingshuis in Amsterdam ontworpen door ZZ+P architecten.
Home for senior citizens in Amsterdam designed by ZZ+P architects.

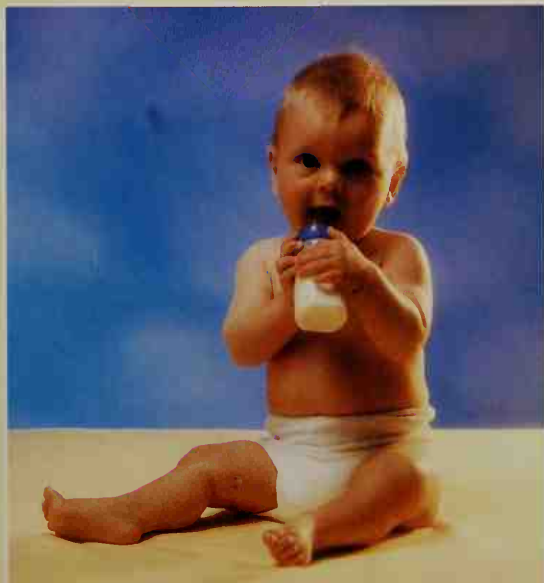

Het AMC in Amsterdam.
The Academic Medical Centre in Amsterdam.

Ultra-moderne medische apparatuur.
State of the art medical equipment.

HEALTH CARE

The Netherlands has one of the best health care systems in the world. All employees, including those out of work, who fall into the low-income group are automatically insured through one of the so-called health funds. Part of the premium is paid by the employee, and part by the employer. The health funds cover almost all medical treatments, from visits to GPs and dentists to hospitalization.

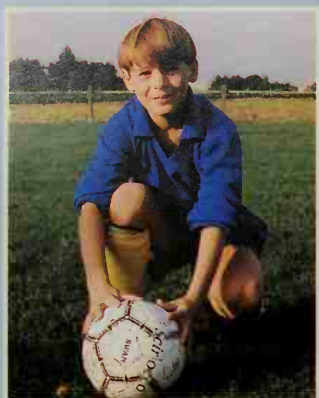
Dutch people with a higher income take out private insurance with one of the numerous companies specialized in this area. The result is that almost the whole population of the Netherlands is covered by medical insurance.

The country spends a lot on health care. No less than 50 billion guilders, or Dfl. 3,000 per capita of the population, is spent every year. This figure represents around nine percent of GNP; by comparison, only 14 billion is expended on defence.

The cost of health care is rising quickly. In 1985, government allocated 'only' 40 billion for this service. In view of ever-growing costs, more and more people are advocating cut-backs. However, the political parties in The Hague have still to develop the best method of rationalizing the health-care system without reducing levels of service. All agree that a review is essential, but how it should be approached is one of the major political debates of the decade.

One of the reasons for high costs is undoubtedly the fact that Dutch people live much longer than their forebears. At present, life expectancy for men is 71.4 and 77.3 for women, proving that the Netherlands is one of the healthiest countries in the world.

Sport en vrije tijd

Een toekomstige ster.
A future soccer star.

Zeilen in Zeeland.
Sailing in Zeeland.

Wegwedstrijd.
Road racing.

Hindernisspringen in de RAI.
Show jumping at the RAI.

Nog zeven kilometer
te gaan.

Jeugdige paardrijders.
Young riders.

Fit blijven op de squash baan.
Keeping fit on the squash court.

Rotterdam-Pittsburg Regatta.

De Elfstedentocht.
The Elfstedentocht.

Bart Veldkamp.

Gerard van Velde.

Draverijen. Trotting.

HISWA te water.
The RAI's in-water boat show in Amsterdam.

Hockey.

De nationale sport.
The national sport.

Ingrid Haringa voert de groep aan.
Ingrid Haringa leads the field.

Sports and pastimes

Als je bezoekers aan Nederland vraagt wat hen daar het meest is opgevallen, krijg je automatisch een lijstje van drie dingen te horen: de grachten, de bloemen en de fietsen. In een land met een van de modernste infrastructuren ter wereld en een van het hoogste aantal auto's per hoofd van de bevolking (een op de drie Nederlanders) is het moeilijk te geloven dat de fiets vaak de voorkeur geniet als transportmiddel, tot je de zwermen tweewielers ziet, wachtend bij stoplichten op elke straathoek, kronkelend door de files in het spitsuur of toerend over landwegen.

Je zou bijna zeggen dat men Nederland ontworpen heeft met fietsen in het achterhoofd. Het vlakke, door de mens gemaakte landschap is ideaal voor pedaalkracht en de aantallen op de weg bevestigen het overheersende belang van de fiets voor stadsvervoer en avond- of weekendtochtjes. Zelfs de leden van de Koninklijke Familie nemen in hun zeldzame vrije tijd de fiets. De infrastructuur van het land is ook aan de fiets aangepast; het fietspadennet heeft een lengte van 11.000 km. Er zijn in feite net zo veel fietsen als mensen in Nederland, van allebei 15 miljoen, en de binnenlandse markt groeit nog steeds.

Sparta, een van de drie grootste fietsenfabrieken van het land, is in 1917 opgericht. Als enige bedrijf in deze sector is het onafhankelijk gebleven. In zijn lange geschiedenis heeft Sparta alle soorten tweewielers gemaakt, van motorfietsen tot vouwfietsen. Al meer dan twintig jaar echter concentreert het bedrijf zich op de fiets, een handige, en bovendien schone vorm van transport, die niet stinkt en zijn gebruikers een gezonde dosis lichaamsbeweging geeft. Dat Sparta de nadruk legde op pedaalkracht, was het gevolg van uitputtend onderzoek in de late zestiger en vroege zeventiger jaren, dat als doel had een nieuw, licht en toch stevig soort frame te vinden voor de fiets van de toekomst. Die studie leverde een nieuwe productiewijze op met unieke verbeteringen, waaronder een frame dat in elke denkbare vorm gebogen kan worden, zodat ontwerpen een oefening in creativiteit, comfort en veiligheid wordt.

Er was een tijd dat bromfietsen zeer populair waren in Nederland, maar in de zeventiger jaren veranderde de mode en de mensen gingen terug naar de pedaalkracht. Ondanks de duidelijke terugloop in de markt stond Sparta opnieuw vooraan bij het ontwikkelen van een fiets die fietsers een beetje zou helpen met het trappen. In 1987 introduceerde het bedrijf de Spartamet, een futuristische versie van een beproefd product. Voorzien van een tweetakt Sach motorje, bevestigd aan de naaf van het achterwiel, biedt de Spartamet alle voordelen van de fiets met de mogelijkheid om ook zonder trappen heuvels en tegenwind de baas te kunnen. Sparta's vooruitziende blik is rijkelijk beloond. Er zijn sinds 1987 al meer dan 100.000 Spartamets geproduceerd; 30 procent van de productie is bestemd voor de export. De totale productiecapaciteit van het bedrijf, het scala modellen omvat de typisch

Een fiets met karakter

Nederlandse klassieke fiets, maar ook een reeks hybriden tot 21 versnellingen toe, bedraagt omstreeks 140.000 per jaar; ongeveer 40 procent van de productie wordt geëxporteerd, voornamelijk naar Europese markten. De rest is bestemd voor de binnenlandse markt, waar een netwerk van ruim 1100 dealers Sparta helpt om zijn reputatie als een van de grote fabrikanten van top kwaliteit fietsen te handhaven.

De uitmuntende prestatie van Sparta werd benadrukt doordat het bedrijf in 1991 de Koning Willem I Plaque voor innovatie en technologie won. Deze door Prins Claus uitgereikte prijs voor veelbelovende industrieën is de meest begeerde van het land!

Winnaar van de
Koning Willem I
Plaque 1991
voor innovatie
& technologie

A bicycle with character

Ask any visitor to the Netherlands what they found most impressive about the country, and they will inevitably respond with a short-list of three – the canals, the flowers, and the bicycles. In a country with one of the most modern infrastructures in the world, and one of the highest per-capita number of cars on the road (one for every three Dutch people), it's hard to believe the bicycle is often a preferred form of transport – until you see the clusters of two-wheelers waiting at lights on every city corner, snaking freely through rush-hour tailbacks, or cruising the country roads.

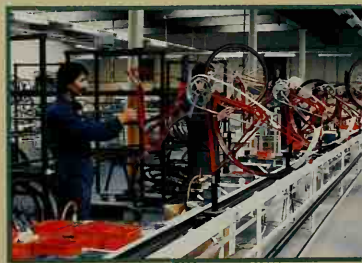
It is almost as if the Netherlands was designed with bicycles in mind. The flat, man-made landscape is perfect for pedal-power, and the numbers on the road confirm its dominance for city-transport and lazy evening or weekend trips – even the Royal Family takes to bikes for their rare leisure time. The nation's infrastructure is also adapted to the two-wheeler – there are over 11,000 kilometres of cycle paths throughout the country. In fact, there are as many bicycles as people in the Netherlands – 15 million of each, and the domestic market is still growing.

One of the nation's top three cycle manufacturers, Sparta was founded in 1917. It is the only company to have remained independent in this sector. During its long history, Sparta has manufactured the full two-wheel range – everything from motor-bikes, mopeds and, bicycles. However, for more than 20 years, the company has focused mainly on the bicycle. Besides being convenient, it's a clean form of transport, emits no fumes, and supplies a healthy dose of exercise for its users. The emphasis on pedal power at Sparta resulted from exhaustive research in the late sixties and early seventies to find a new, light though sturdy type of frame for the bicycle of the future.

The study produced a new manufacturing system with unique improvements, such as a frame that could be moulded into any conceivable form, and so that design can be an exercise in creativity, comfort and safety. There was a time when mopeds were highly

popular in the Netherlands, but in the seventies fashions changed and people went back to pedal-power. In spite of the perceived decline in the market, Sparta was once again at the forefront of an approach to the bike that would give cyclists a little help with the pedal pushing. In 1987, the company introduced the Spartamet, a futuristic version of a time-tested product. Equipped with a small, auxiliary two-stroke detachable Sach engine fitted to the rear wheel hub, the Spartamet incorporates all the advantages of the company's frame design while offering just the right amount of engine power to tackle hills and head-winds.

Sparta's foresight has been richly rewarded. Over 100,000 of the Spartamet's have been produced since 1987, and 30 percent of production is for the export market. The company's total production – its wide range of models includes typical Dutch classics, but also a selection of hybrids with up to 21-speed derailleur – is around 140,000 two-wheelers every year. Forty percent of the total production is exported, primarily to European markets. The remainder is destined for the domestic market where the company's network of over 1,100 dealers helps Sparta maintain its reputation as one of the nation's leading manufacturers of top quality bicycles. The company's performance was highlighted when it received the King William I 1991 Award for innovation and technology from Prince Claus of the Netherlands – one of the most coveted and prestigious prizes for outstanding performance in industry.

DE EUROPESE GEMEENSCHAP

Traditioneel is de blik van de Nederlander naar het westen gericht. Hij kijkt over de wereldzeeën en hij zoekt zijn heil graag buiten Europa. De vraag is, of hierin in de naoorlogse geschiedenis verandering is gekomen. Ik meen van wel. Langzaam maar zeker 'continentaliseert' Nederland politiek en economisch. Het is niet zo dat de belangstelling voor de rest van de wereld en met name de verbondenheid met de Verenigde Staten vermindert. Maar er is een dimensie bijgekomen. De dimensie van het onlosmakelijk behoren tot een groep Europese landen, die voor een belangrijk deel bijdragen aan de welvaart in dit land. Cultuureel hebben in achtereenvolgende perioden de Franse, de Duitse en de Engelse cultuur veel betekend voor Nederland, maar politiek en in zekere zin ook economische voelde de Nederlandse bevolking zich autonoom. Nu is het besef veel meer aanwezig, dat we met z'n allen in dezelfde boot zitten. Dat is nieuw.

De Nederlander ervaart de Europese Gemeenschap vooral als een brede waaier van economische voordelen. In Nederland werden de debatten ter gelegenheid van de oprichting van de Gemeenschap voor alles gekenmerkt door een afweging van de economische voor- en nadelen. Die afweging viel toen en nu ruimschoots uit ten gunste van deelname aan de Gemeenschap. De wijze waarop de Nederlander in de Gemeenschap staat, weerspiegelt de houding waardoor het volkskarakter ook in meer algemene zin wordt gekenmerkt: praktisch, niet gedreven door brede concepten of visies, maar nuchter voor- en nadelen afwegend, en tegelijkertijd loyaal en werkend volgen de overeengekomen spelregels.

De Europese Gemeenschap is in dit land een onderdeel geworden van het leven van alledag, ook al is de kennis onder de bevolking over wat zich precies boven hun hoofd in 'Brussel' en in de Gemeenschap afspeelt, nog steeds erg beperkt. Maar de 'calculerende' burger begrijpt heel goed aan welke kant zijn boterham is gesmeerd. Nederland is door de eeuwen heen zeer afhankelijk geweest van vrije handel. Die specialiteit is niet alleen van grote invloed op de economie, maar evenzeer op de mentaliteit. De liberalisatie die met de Gemeenschap werd en wordt beoogd, sluit dan ook direct aan bij generatieslange opvattingen over de wenselijkheid van open grenzen en vrijhandel van de bevolking. In zoverre kan men zeggen dat de ontwikkeling van de Gemeenschap in het verlengde ligt van wat de Nederlanders al heel lang hebben nagestreefd. Dit besef leeft natuurlijk vooral in de economische sector en niet zozeer bij de overheid of in de gezondheidszorg. Laatstgenoemde sectoren lijken soms ellanden in een zich steeds meer internationaliserend klimaat. Zij brengen andere accenten aan in de publieke opinie.

De media hebben in vergelijking tot een aantal andere lidstaten tamelijk schaarse berichtgeving verzorgd over de EG. Er was binnenslands ook niet veel discussie over, omdat iedereen er wel voor was. Deze situatie is gelukkig drastisch veranderd. Die verandering trad op ongeveer in 1987, toen het project 'Europa 1992' behoorlijk op gang begon te komen. Het ging in die dagen natuurlijk in de eerste plaats om de soms spectaculaire reacties in de markt in de vorm van fusies en overnames. Ik geloof dat dat proces in Nederland tot de verbeelding heeft gesproken. Dat was en is ook heel goed te merken tijdens voordrachten over de EG, die drukker worden bezocht dan ooit tevoren. Er is ook meer belangstelling ontstaan voor concrete gevolgen van de gemeenschappelijke markt voor het leven van alledag. De media volgen die trend.

De belangstelling en meer voelbare betrokkenheid trad nog sterker aan het licht als gevolg van het totale verval van de communistische regimes in Midden- en Oost-Europa. Echter, alle politieke turbulenties die over ons heen zijn gekomen, hebben in Nederland tot dusver niet geleid tot veel animo voor een Politieke Unie met de buurlanden. Hiervoor geldt in de eerste plaats weer de nuchtere en praktische aard van de Nederlander. Hij maakt zich weinig voorstelling van wat zich nog in de wolken bevindt maar daar komt een tweede motief bij. Als gevolg van de breed om zich heen grijpende integratie neemt de zorg voor het behoud van de eigen identiteit toe. Er bestaat zeker een onderhuidse vrees dat de grote landen, en in het bijzonder Duitsland, een te dominante rol zullen krijgen. Daarom wil de Nederlandse burger dat er op Europees niveau een echte democratie ontstaat met veel meer invloed van het Europees parlement. Tegelijkertijd moet in het Europa van morgen vooral het principe van 'eenheid in verscheidenheid' worden erkend. Ook de Nederlander wil zijn identiteit niet prijsgeven.

Hoofddlijn in de publieke opinie blijft ondertussen dat wij verder profijt moeten blijven trekken van het proces van internationalisering en europeanisering. De publieke opinie is zich voldoende bewust van de grote kansen die deze met zich brengen. Het argument dat door deze ontwikkeling de Europese concurrentiepositie ten opzichte van Japan en de VS zal worden versterkt maakt ondertussen minder indruk dan dat er via Europa meer kan worden bereikt op het gebied van het milieu, dat in Nederland een hoge prioriteit heeft. De Nederlandse burger is niet zozeer geïnteresseerd in machtsvragen. Zijn belangstelling gaat vooral uit naar verbetering van de kwaliteit van het bestaan.

De jeugd is zich beter bewust van de nieuwe wereld, waarin de nationale staat een minder vooraanstaande rol zal spelen, dan de oudere generatie. In de schoolprogramma's

komt 'Europa' nog niet erg goed tot haar recht, maar op de universiteiten wordt de europeanisering in de lesprogramma's en met name ook via grootscheepse uitwisselingsprogramma's steeds meer voelbaar. Een nieuwe wereld vormt zich en de Nederlandse bevolking groeit met haar mee. Het komt tot uitdrukking in de opleidingen, in de media, in het openbaar debat. Er zijn aarzelingen, vanzelfsprekend, omdat de ontwikkelingen in Europa elkaar in razend tempo opvolgen. Maar de Nederlander treedt deze met open ogen tegemoet en hij bereidt zich nuchter en praktisch voor op de eeuw, die voor ons ligt.

THE EUROPEAN COMMUNITY

By J.P. van Iersel
Chairman of the European Movement in the Netherlands

Traditionally, the Dutch have always focused on the wide world outside Europe. They looked to the Far East and the Americas as source of trade and commerce. The question now is whether this orientation changed in the post-war period. I believe this has changed. Slowly but surely, the Netherlands has become 'continentalized', both politically and economically. It is not that interest in the rest of the world, and the US in particular, has declined. It is more that a

dimension has been added – the sense that this country is inextricably linked to a group of European nations which make an important contribution to our prosperity. In terms of culture, the French, the Germans and the English have had a major impact on the Dutch at various times in history. But the Netherlands has always perceived itself to be autonomous politically and to some extent economically. But there is now a growing awareness that we (Europeans) are all in the same boat. And that is new.

The Dutch see the European Community as an opportunity for a wide range of economic advantages. When discussions on the EC first emerged, the main topics of public debate in the Netherlands centred on the economic pros and cons. These proved – both then and now – to be weighted on the side of advantages. The way the Netherlands has positioned itself in the EC reflects the country's national character: it is practical, not grounded in broad-based concepts or visions, but sober in its evaluation of the advantages and disadvantages while remaining loyal and working according to the agreed rules.

The European Community has become a part of everyday life in the Netherlands, although the Dutch population's knowledge of what is happening exactly in 'Brussels' and the EC is still fairly limited. However, the 'calculating' Dutch person knows which side his bread is buttered on. For centuries, the Netherlands has been dependent on free trade. This specialism not only has great influence on the economy, but also on the national mentality. The liberalization aimed for by the EC gells with a generation-long tradition of positive attitudes to the desirability of open borders and free trade. In this sense, one can say that the development of the Community is an extrapolation of what the Dutch have been striving after for a very long time. Of course, this awareness is strongest in the economic sector, and weakest in non-market sectors such as the civil service at large, health care and education. The latter sectors sometimes appear to be islands in an increasingly international environment; they generate other emphases in public opinion. When compared to other member-states, the Dutch media has been low-key in its coverage of the EC. There was little discussion here because everyone was in favour of the Community. Fortunately, this situation changed radically in 1987 when the 'Europe 1992' project had begun to gain momentum. At that time, of course, the debate concerned the often spectacular market responses to the new Europe. There followed a rush of mergers and acquisitions which fired Dutch imaginations. This new interest was apparent in the increasing number of people who at-

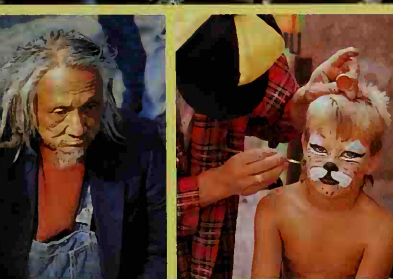
tended lectures and discussions on the EC. And more interest was generated in the concrete consequences of a single market on everyday life. The media followed this trend. Interest and a more tangible involvement became even stronger following the total collapse of the former Eastern Bloc. However, in spite of all the political turbulence, the Dutch have not been inspired to show much interest in the foreseen Political Union with neighbouring countries. Again, this is due primarily to the sober and pragmatic national character. The Dutch aren't noted for sticking their heads in the clouds. But there is a second factor here. As a result of the broad-based on-going integration, the average Dutch person has got more concerned with preserving national identity. There is a certain hovering fear that the bigger nations, and Germany in particular, will play a role which is perceived as too dominant. For this reason, the Dutch want a true democracy at European level, involving more influence for the European parliament. At the same time, the Europe of tomorrow will have to recognize the principle of 'unity in diversity'. And the Dutch are not prepared to give up their own specific identity.

But the main point is that Dutch public opinion continues to see substantial advantages in the process of economic internationalisation and European interaction and in the gradual extension of political and defense cooperation. The public at large are sufficiently aware of the enormous opportunities these bring in their wake. However, the argument in favour of this development has shifted from pure economic advantages to a realization that a united Europe could mean more adequate environmental protection, which is high on the list of Dutch priorities. The average Dutch person is not so much interested in power questions. There is more interest in improvements in quality of life.

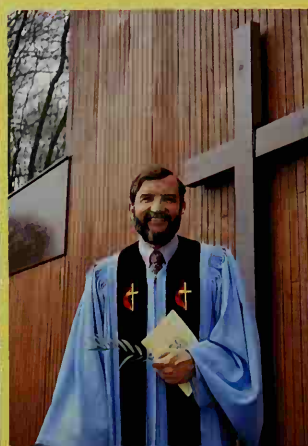
Our young people are more aware of the new world, in which individual national states will play a less prominent role. The older generation are still getting used to the idea. School curricula do not do sufficiently justice to 'Europe' – yet. But in our universities, the Europeanization of programmes and especially the increasing number of exchange programmes are making the reality of Europe more tangible. A new world is in the making, and the Dutch population is growing up with it. This is expressed in training, in the media, and in public debate. There are, of course, hesitations, because developments in Europe are progressing at an accelerated pace. But the Dutch step out to meet these with their eyes wide open and they are preparing themselves, with characteristic sobriety and pragmatism, for the century that lies ahead.

Mensen

People

INDEX

Page	Telephone	Telefax
174	Allied Breweries Nederland B.V.	076-253911 076-252505
182	Ansul Wormald B.V. (Installatiedivisie)	03480-31414 03480-31318
182	Ansul Wormald B.V. (Handelsdivisie)	03200-40864 03200-47707
254	Audax Group	01615-7000 01615-1761
254	Betapress B.V.	01615-7800 01615-2771
258	The British School in the Netherlands	071-616958 071-617144
183	Van Buuren-Van Swaay B.V.	079-710710 079-510434
258	Clyde Petroleum Exploratie B.V.	070-3424545 070-3560085
62	Dan Air	020-6534642 020-6534638
148	Diners Club International	020-5573557 020-6235111
112	Drager Nederland B.V.	079-444655 079-414147
179	Dura Bouw B.V.	010-2245100 010-4128486
72	Federal Express (Nederland) B.V.	02503-73666 02503-41915
130	4 C International B.V.	010-4124900 010-4121600
166	Fuji Photo Film B.V.	013-791911 013-701115
36	Holec Machines & Apparaten B.V.	01804-45000 01804-45444
48	Holland Casino's	02503-77377 02503-36198
64	Icelandair	020-6270136 020-6238010
58	KN B.V.	020-6584141 020-6597436
188	Maastricht Exhibition & Congress Centre (MECC)	043-838383 043-838300
110	Nutricia Nederland B.V.	079-539953 079-539680
56	Pon's Automobielhandel B.V.	033-949944 033-950270
74	PTT Post	070-3343434 070-3347339
45	Hotel Pulitzer	020-5235235 020-6276753
50	RAI Int. Exhibition & Congress Centre Amsterdam	020-5491212 020-6464469
122	Port of Rotterdam	010-4896911 010-4778240
108	Rijnhaave Informatica Diensten	079-610822 079-610941
264	Sparta Rijwielen- en Motorenfabriek B.V.	055-550922 055-559244
66	Thai Airways International Ltd.	020-6250907 020-6203989
150	3C Communications Central Europe	043-281313 043-250990
70	TMI - Road Air B.V.	020-3165555 020-3165451
132	Unit 4	078-230899 078-102907
169	VNV Beveiligingen B.V.	020-6712711 020-6799161
168	Whirlpool Nederland B.V.	040-501111 040-501101
104	City of Zoetermeer	079-440440 079-440498
178	ZZ+P Architecten	020-6471881 020-6434828

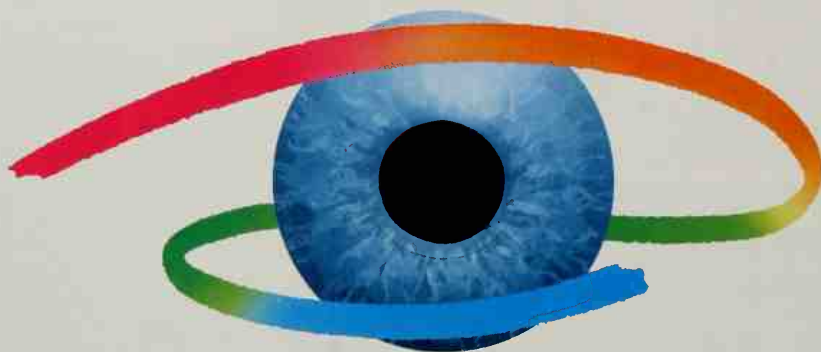
Holland Casino's. Amsterdam	020-6201006	020-6203666
Holland Casino's. Breda	076-227600	076-225029
Holland Casino's. Groningen	050-123400	050-129831
Holland Casino's. Nijmegen	080-600000	080-601602
Holland Casino's. Rotterdam	010-4147799	010-4149233
Holland Casino's. Scheveningen	070-3512621	070-3543183
Holland Casino's. Valkenburg	04406-15550	04406-14775
Holland Casino's. Zandvoort	02507-18044	02507-16226

Aeroview B.V. (Aerial Photography)	010-4378080	010-4376193
------------------------------------	-------------	-------------

Binnenzijde achteromslag: de historische stad Naarden.
The picture on the inside backcover is the historic town of Naarden.

The international code for The Netherlands is 31 followed by the telephone number (or fax number) without the first 0.

A PASSION FOR OUR PROFESSION

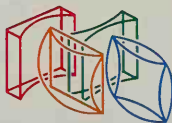
A FULL SERVICE APPROACH IN PRE-PRESS

Pre-Press Group De Schutter can handle any type of pre-press work for any type of print technique. From promotional campaigns to brochures or books, from catalogues to a wide variety in packaging, it can be carried out by Pre-Press Group De Schutter.

Our staff includes specialist multilingual Account and Sales Executives to guide your project through to completion, taking full responsibility and acting as your personal representative.

In addition, we have over 400 experts and skilled craftsmen, working at four main sites, to speed your job to print-ready completion.

Our Group's full range of pre-press services is available to everybody. Of course, customers are free to choose the precise services they wish to use.

PRE-PRESS GROUP DE SCHUTTER

B E L G I U M - T H E N E T H E R L A N D S

PHOTOGRAVURE DE SCHUTTER N.V.-S.A.
OFFSET
HELIO
FLEXO
CARTOGRAPHY

VENUSSTRAAT 23 RUE VENUS
B 2000 ANTWERPEN - ANVERS
TEL: 03/222.38.00
FAX: 03/222.38.38
BELGIUM

THE NETHERLANDS

SPEKHOFSTRAAT 20
6460 BB - KERKRADE
TEL: 045/43.84.38
FAX: 045/42.51.61

GOTENBURGWEG 48B
9700 AX GRONINGEN
TEL: 050/41.04.38
FAX: 050/41.04.04

DS TYPE S.A.-N.V.: DIGITAL TYPE-SETTING
TEL: 02/513.96.75
P&PP S.A.-N.V.: DESIGN STUDIO
TEL: 02/513.55.34
PHOTOGRAVURE TALLON S.A.-N.V.: OFFSET
TEL: 02/513.94.14

RUE DU POINÇON 53 PRIEMSTRAAT
B 1000 BRUXELLES - BRUSSEL
FAX: 02/511.03.56

BELGIUM

P R O O S T

I N T E R

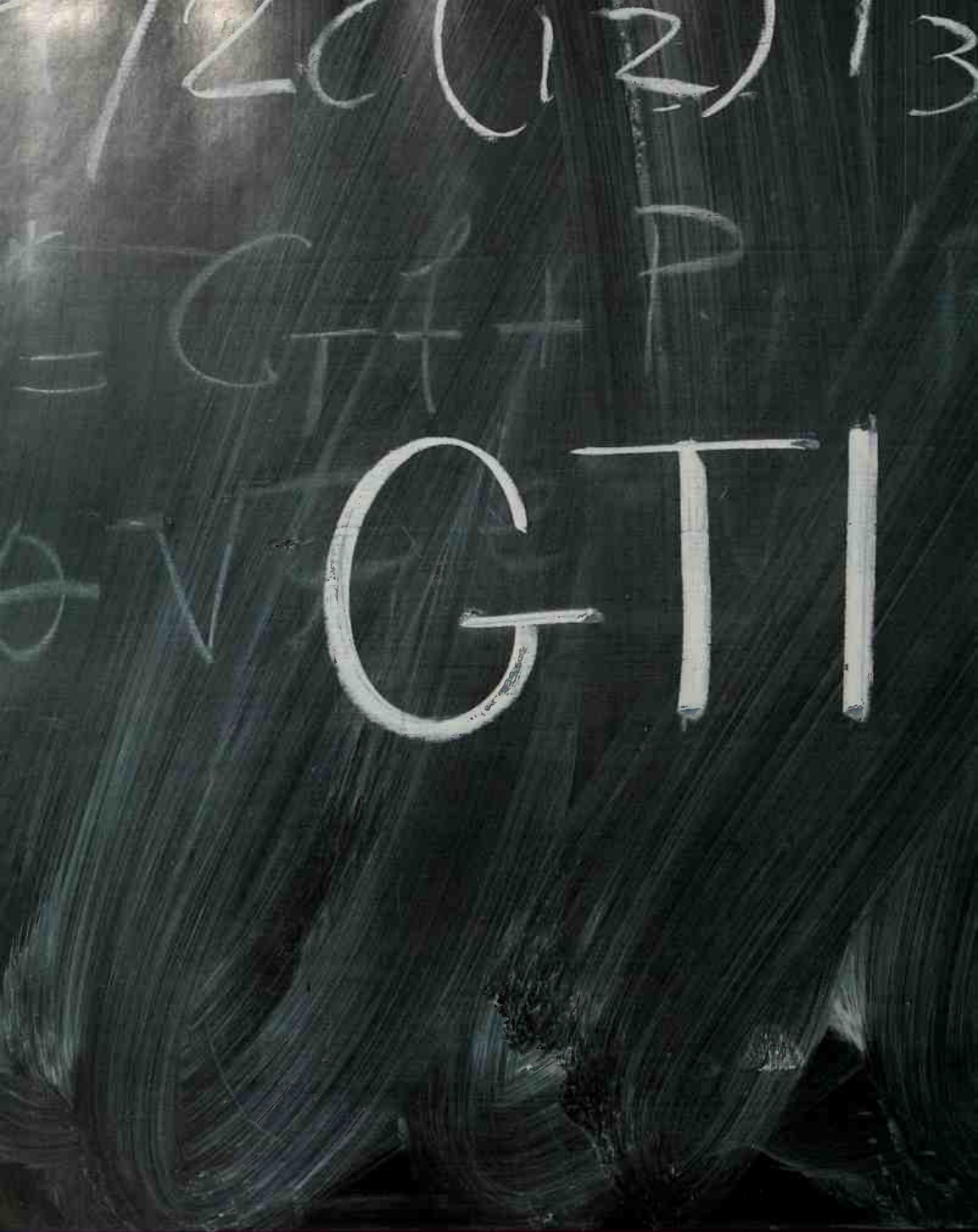
N A T I O N A L

B O O K

P R O D U C T I O N

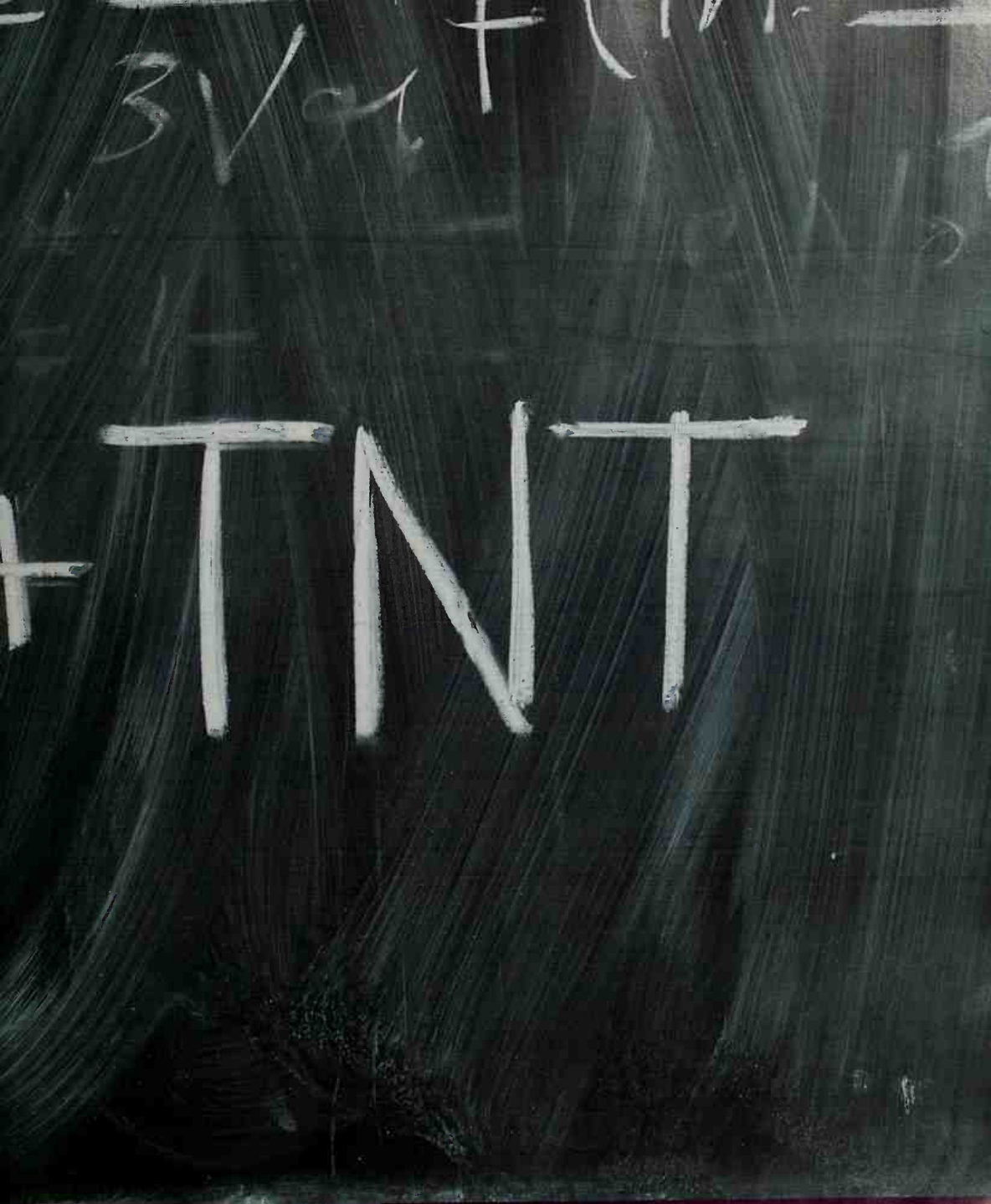
 PROOST
INTERNATIONAL BOOK PRODUCTION

EVERDONGENLAAN 23 2300 TURNHOUT BELGIUM
TEL + 32 (0)14/40 08 11 FAX + 32 (0)14/42 87 94 TELEX 33185 PROOST B

Golf VR6, 2.8 liter, zes cilinders, 128 kW (174 pk), topsnelheid 112½ km per half uur.

BOEKHANDEL
van der VELDE
920000